830
M52

Consilier editorial
NICULAE GHERAN

KARL MAY

IM LANDE DES MAHDI

**

„Gesammelte Reiseromane", Band 17

Freiburg, 1896

Volumul de față a folosit ca text de bază traducerea și adaptarea scriitoarei LIA HÂRSU, publicate, ca roman foileton, în ziarul *Victoria*, III, nr. 26 passim, iunie 1934. Pregătirea pentru tipar a lucrării a fost efectuată de GHEORGHE DORU și GABRIELA DORU, cărora le aparțin următoarele operațiuni: identificarea paginilor semnate de Lia Hârsu în masa operei lui Karl May, confruntarea cu textul german, tălmăcirea unor fragmente omise, aplicarea normelor ortografice actuale. Drepturile de folosință ale acestei versiuni aparțin Editurii Pallas.

KARL MAY

Opere — 30

LACRIMI ȘI SÂNGE

din ciclul

„În țara mahdiului"

**

Roman

EDITURA PALLAS
București, 1997

Coperta de
SERGIU GEORGESCU
Tehnoredactarea de
CRISTINA STANCIU
Corectura de
MIHAI GRIGORESCU

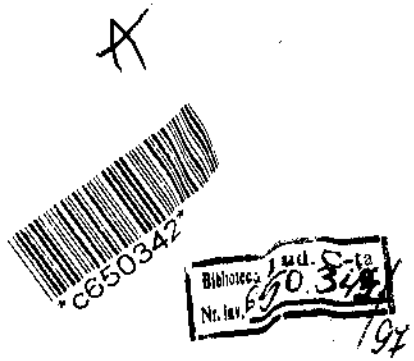

ISBN 973-9141-65-X

1. MAHDIUL

Kordofan, ţara aceasta ciudată, a fost de multă vreme un ţinut de trecere a numeroase triburi nomade şi încă dinainte de cucerirea lui Mohammed Ali, populaţia era o amestecătură de indivizi de toate neamurile. Au venit pe urmă felahtii şi başibuzucii viceregelui şi au adus cu ei fel de fel de rase din Asia Mică; greci, levantini, armeni şi arnăuţi care s-au contopit cu localnicii şi au dat naştere la urmaşi cu sânge amestecat de albi şi negri. Printre aceştia trăiesc însă destui nepoţi şi strănepoţi de-ai nomazilor veniţi din ţinuturile unde n-au pătruns veneticii.

Kordofan face parte din provinciile Sudanului. Deoarece cuvântul Sudan există încă din evul de mijloc, iar cum se aude din ce în ce mai des, vom da asupra lui câteva lămuriri.

Beled es Sudan este numele său întreg; „Beled" înseamnă ţară, iar „es" e articolul. Sudan e prescurtarea din „aswad" — negru (plural „sud"). Aşadar, Beled es Sudan înseamnă ţara negrilor.

Acest Kordofan este format în partea de apus şi miazănoapte dintr-o savană întinsă, care se aseamănă în anotimpul secetos cu un pustiu sterp, însă pe vremea ploilor e foarte bogat în vegetaţie. Fâşiile lungi de pământ acoperite cu iarbă sunt întretăiate de pădurici de mimoză. În această savană se află peste nouă sute de fântâni, cu sate în apropiere; pe timpul ploilor aici îşi scoţ

oamenii vitele la păşune. Tot aici găseşti cirezi întregi de girafe şi antilope, struţi şi păsări de diferite soiuri.

Partea de sud a ţării are un pământ lutos, care păstrează umezeala, de aceea vegetaţia e de o bogăţie neînchipuită. Terenuri mari acoperite cu desişuri de palmieri, casini, adansoni şi tamarini. Animalele care populează pădurile reprezintă o pradă îmbelşugată pentru leoparzi şi pantere, şi nu rareori se aude răgetul leului — acest „atotstăpânitor" al savanei.

Valea Melk e socotită ca făcând parte din Kordofan şi, cum ne aflam acum între ea şi es Safih, lăsasem Nubia în urmă. Duseserăm — eu cu Ben Nil şi soldaţii emirului — pe fetele şi femeile beduinilor acasă, unde fuseserăm primiţi cu mare entuziasm şi ospătaţi din belşug. Ni se făcuseră şi daruri bogate. La plecare, bărbaţii ne-au petrecut o bucată de drum, apoi ne-am luat rămas-bun de la ei şi am pornit mai departe. Intenţia noastră era să ajungem cât mai repede la Khartoum, pentru a mă întâlni cu emirul — după cum ne şi fusese înţelegerea la despărţire.

Nu trecuse mult de la anotimpul ploilor, aşa că savana era încă în toată splendoarea ei. Să nu mă fi văzut călare pe o cămilă ci pe armăsarul meu, „Vântul", m-aş fi crezut pe vreuna din întinsele prerii americane.

Colindatul de la o fântână la alta cere mult timp; deocamdată eram scutiţi de asta, căci iarba era destul de umedă, ca să potolească şi foamea şi setea cămilelor noastre, iar pentru noi porniserăm cu burdufurile pline. De aceea puteam merge de-a dreptul, fără să mai facem vreun ocol. Abia când apa era pe sfârşite, ne abăteam pe la vreo fântână, ca să ne umplem burdufurile.

Ajunserăm cu o zi mai devreme la Bir Atşan. Numele se traduce prin „Fântâna însetată", pe care şi l-a luat

de la faptul că, pe timpul secetei, fântâna seca de tot, rămânând fără strop de apă. Acum avea din belşug.

Fântâna se afla în mijlocul unui şes; nici o stâncă, copac sau tufă nu indica locul unde se găseşte. Nici eu n-aş fi putut da de ea, dacă fessarii nu ne-ar fi dat o călăuză pricepută, care să ne însoţească până la Khartoum, cunoscând tot atât de bine ţinutul ca şi cusururile puştilor lungi, arăbeşti.

Mare necaz îi făcea bietului om puşca asta. Totuşi îi era dragă ca lumina ochilor. N-o lăsa o clipă din mână şi numai de ea vorbea. Cum stăteam amândoi de vorbă, jos lângă fântână, se uită cu drag la puşcă şi zise:

— Effendi, ai mai văzut tu până acum o lucrătură ca asta?

Patul puştii era împodobit cu fildeş, dar desenul întruchipa ceva ce nu pricepeam.

— Foarte frumos, n-am ce zice, dar ce vrea să zică chipul ăsta? l-am întrebat.

— Ia te uită mai bine. Ei, acum pricepi?

Mi-am dat osteneala să desluşesc ceva. Zadarnic. Nu erau nici slove, nici cap de om, nici de animal.

— Hm ... nu văd nimic, am mormăit eu.

— Fiindcă eşti orb, de aia, ori mai bine zis fiindcă eşti creştin. Un drept-credincios de-al Profetului ar vedea numaidecât. Cum, nu deslueşti un cap de om?

— Cap de om? Nici gând! L-aş fi putut lua, cel mult, drept cap de hipopotam. De aceea m-am uitat nedumerit la puşcă, apoi la beduin şi am tăcut.

— Tot nu pricepi? Allah! Nu vezi că e chiar capul Profetului? rosti el indignat.

— Cu neputinţă! Unde e nasul?

— N-are. Profetul n-are nevoie de nas. El e numai duh, alcătuit doar din zece mii de miresme.

— Dar gura?

— La ce îi trebuie gură când ne vorbește prin *Coran?*

— Păi nici ochii nu se văd . . .

— Ce să facă el cu ochii, dacă Allah vede tot și el stă la dreapta lui, în cer?

— Și urechile unde îi sunt?

— Nu le căuta degeaba, fiindcă tot n-o să le găsești. Profetul n-are nevoie să ne audă rugăciunile, că doar el ni le-a dăruit.

— Și barba?

— Nu se vede. Să-i fi cioplit barba în fildeș, când știut e că jurământul cel mai sfânt e pe barba Profetului!

— Atunci, din tot capul nu se vede decât fruntea?

— Nici fruntea. Acolo sălășluiește duhul și nu se poate ciopli un lucru care n-are ființă.

— Așadar, nu e nimic din tot capul?

— Nimic, încuviință el, dar eu văd deslușit fiecare trăsătură a chipului.

— Chip fără cap? Priceapă cine poate că eu nu.

— Cum vrei să priceapă un creștin? Voi sunteți cu toții orbi, lipsiți de vedere!

— Și tu la fel, numai că vezi și ceea ce nu e. De altminteri, după câte știu eu, legea voastră nu îngăduie să vă faceți „chip cioplit", cu atât mai puțin când e vorba de Profet.

— Vezi că acela care a făcut pușca nu știa despre asta.

— Și totuși a reprodus fața Profetului!

— În gând, effendi. Arma e foarte veche, după cum trebuie să fi băgat de seamă. Omul care a făcut-o a trăit cu mult înaintea Profetului.

— Nu se poate, fiindcă pe vremea aceea nu exista încă praf de pușcă.

— Effendi, nu mă păgubi de bucuria de a fi în stăpânirea unei arme atât de prețioase. Ce nevoie e de pulbere? Dacă Allah vrea, împuști și fără ea.

— Recunosc și eu că Allah poate face o minune, ba aici a făcut chiar două: mai întâi o armă de foc de pe vremea când nu se știa încă de pulbere, și al doilea, chipul Profetului, pe când nici nu era născut.

— Ți-am spus doar că omul care a făcut-o l-a văzut numai în închipuirea lui. Era numai o arătare, după cum și pușca asta nu e decât un fel de nălucă.

— A, pușca-nălucă! asta are haz... e ceva unic pe lume.

— Așa e, ai dreptate, și mă bucur că, în sfârșit, ai priceput. E singura pușcă-nălucă din câte există, și de aceea țin la ea ca la ochii din cap.

— De unde o ai?

— Moștenire, effendi. Trebuie să știi că eu mă trag din meșterul care a făcut-o și o s-o las cu limbă de moarte feciorului meu. Ce te uiți așa la mine? Da, eu sunt strănepotul strănepotului aceluia pe care Allah l-a învrednicit să vadă chipul Profetului încă înainte de a se naște.

— Atunci ești cel mai vestit din neamul tău, și nu numai că mă bucur, dar e și o mare cinste pentru mine să te cunosc.

— Așa e — răspunse el foarte serios —, e o mare cinste pentru oricine să cunoască pe un strănepot de-al strănepotului. Numele meu a străbătut până în Sudanul îndepărtat și faima puștii mele a trecut dincolo de ținuturile negrilor.

„Hait! mi-am zis eu, alt lăudăros; parcă ar fi frate cu Selim al meu."

— Şi nimereşti bine cu ea? l-am întrebat eu mai departe.

— Din păcate nu. Aşa e voinţa lui Allah, ca nimic să nu fie desăvârşit pe lume. Tot asemenea şi cu puşca mea. Are unele cusururi care îmi umplu inima de jale.

— Eu cunosc toate felurile de arme şi mă pricep să le tămăduiesc. Ia spune-mi ce cusur are, poate că ţi-aş putea da un sfat.

— Vezi că n-are numai unul. Mai întâi, e îndărătnică al dracului — parcă ar fi un ţap sălbatic, loveşte unde poate. Mi-a tras până acum o groază de palme.

— Foarte urât din partea ei. Când vrei să ochieşti, trebuie s-o aşezi ca să nu te poată cârpi.

— Atunci mă pocneşte unde nimereşte. Pe urmă, şerpuieşte.

— Cum, şerpuieşte? Ce vrei să spui cu asta?

— Vreau să spun că glonţul nu merge de-a dreptul, ci şerpuind.

— Nu se poate!

— Crede-mă, effendi, zău că nu mint... La o rablă ca asta să nu te miri de nimic! zise el cu ciudă. O cunosc eu bine. Când vreau să trag în ceva, trebuie să ochesc ori mai la dreapta, ori mai la stânga.

— Nu e alt leac decât să-i schimbi ţeava.

— Vai de mine, nu se poate! Mi-aş prăpădi arma asta de preţ. Să mă ferească Allah de o astfel de nelegiuire! Puşca trebuie să rămână aşa cum e.

— Atunci nu mai e nevoie să-mi spui şi celelalte cusururi. După părerea mea, o armă nu e de folos decât dacă îşi îndeplineşte scopul.

— Păi o şi face! Puşca mea dovedeşte că strămoşul strămoşului meu a văzut faţa Profetului şi atât mi-ajunge.

— Altceva nu te mai interesează?

— Nu!

— Dar scopul e să nimerească ţinta.

— Effendi, dacă ai fi musulman ai înţelege ce preţ are arma asta.

— O fi având, te-aş ruga însă când vei trage prin apropierea mea, să faci bunătatea să-mi cruţi viaţa, adică să mă ochieşti pe mine ca să nimereşti alături.

— Nu cumva râzi de mine, effendi? Şi eu îţi spun că...

Îşi întrerupse vorba, sări drept în picioare, duse mâna streaşină la ochi şi privi cu încordare spre răsărit.

— Ce e, zăreşti ceva? l-am întrebat.

— Da. Văd ceva ce nu era adineauri; trebuie să fie un călăreţ.

— M-am ridicat şi eu, am luat ocheanul şi am zărit într-adevăr un călăreţ care venea de-a dreptul spre fântână. Când se apropie şi ne văzu, îşi struni cămila, ne examină cu luare-aminte pe urmă înaintă spre mine, rămase în şa şi zise:

— *Sallam aaleikum!* Îmi îngădui şi mie, stăpâne, să-mi adăp cămila la fântână şi să-mi potolesc şi eu nitel setea?

— *Aaleikum sallam!* Fântâna e pentru toată lumea, n-am dreptul să te împiedic să faci ce vrei! i-am răspuns cu răceală, deoarece individul nu-mi făcu defel o impresie bună. Era îmbrăcat ca oricare beduin şi înarmat cu o puşcă, un pumnal şi două pistoale. Chipul străinului nu era defel respingător, dar privirea lui era sfredelitoare şi aspră. Şi apoi mă mira faptul că mi se adresase mie şi nu tovarăşilor mei. Eu purtam, ca şi călăuza, haine civile, pe când soldaţii uniforma viceregelui, aşa că pe ei s-ar fi cuvenit să-i întrebe. Şi asta, şi privirea lui iscoditoare îmi treziră bănuielile, care crescură pe măsură ce vorbeam cu el.

Descălecă, scoase șaua de pe cămilă, ca să poată să pască în voie, bău puțină apă proaspătă din fântână, pe urmă veni să șadă lângă mine. După ce-și umplu ciubucul, îmi întinse și mie punga cu tutun.

— Ia, stăpâne, e pipa de bun-găsit, pe care s-o fumăm împreună, zise el, mieros.

— Mulțumesc, dar nu fumez, i-am răspuns, fără să primesc.

— Cum adică, faci parte din aceia care cred că tutunul e oprit de lege?

Tonul cu care mă întreba era al unuia care știa dinainte răspunsul. Asta îmi bătu la ochi și-i răspunsei tăios:

— Ba fumez; se cădea însă ca eu, care mă aflam mai de mult aici, să primesc cum se cuvine pe cel sosit în urmă. Așa e regula, pe cât știu.

— Ai dreptate și mă rog de iertare. Eu, stăpâne, am un cusur, ce mi-e în gușă și-n căpușă, vorba ceea: Mi-ai plăcut de cum te-am văzut și de aceea te-am îmbiat cu fumatul. Mi-e îngăduit să te întreb dincotro vii cu soldații ăștia?

— Și mie mi-e îngăduit să te întreb, mai întâi, de unde știi că am venit cu ei?

— Nu știu, doar bănuiesc.

— Ai minte ageră! Eu în locul tău n-aș fi bănuit.

— S-ar zice să ești străin de locuri, pe când eu cutreier de multă vreme câmpiile astea.

— Nu numai că eu sunt străin de locurile astea, dar și soldații, care vin pentru întâia oară. De aceea e și mai de mirare că ai nimerit-o numaidecât cu bănuiala ta. M-ai întrebat adineauri de unde vin, dar cum eu mă aflu înaintea ta aici, n-o să te superi dacă, înainte de a-ți răspunde, aș vrea să știu dincotro ai pornit-o tu.

— N-am de ce să mă ascund. În *chala* și chiar în pustiu trebuie fiecare să știe cu cine are de-a face. Eu vin din El Feky Ibrahim de pe Bahr el Abiad.

— Și care e ținta călătoriei tale?

— Aș vrea să mă duc la El Fașer.

— Între aceste două localități e șoseaua pentru caravane care scurtează mult drumul, trecând prin El Abied și Fodșa. De ce nu te-ai slujit de ea și ai făcut un ocol atât de mare?

— Fiindcă sunt negustor și trebuie să cunosc cam ce lucruri se cer prin ținuturile astea. Vreau să cumpăr ceva marfă din El Fașer și să o vând la întoarcere; de aceea colind de la o fântână la alta, ca să aflu de la cei ce poposesc în drum cam de ce-ar avea nevoie.

— Pari să fii începător în ale negoțului.

— Cum așa, stăpâne?

— Un negustor mai vechi nu s-ar duce cu mâinile goale la El Fașer, ci și-ar fi încărcat la Khartoum desagii cu marfă, pe care s-o vândă în timpul călătoriei. Ar fi avut astfel un câștig îndoit.

— Eram prea grăbit s-ajung la țintă și n-am vrut să-mi împovărez cămila . . .

— N-are a face. Un bun negustor nu cunoaște altă țintă decât câștigul. De altminteri, văd că hedsinul tău e o cămilă de preț, pe când negustorii se slujesc de măgari sau catâri.

— Fiecare după punga lui. Eu nu sunt chiar atât de sărac pe cât crezi. Acum, după ce ți-am răspuns la întrebări, e rândul tău să-mi spui dincotro vii.

După cum îi pusesem întrebările, înțelesese neîncrederea mea. Oricare om de treabă s-ar fi simțit chiar jignit. Ochii lui scânteiaseră de câteva ori de furie, dar îmi răspunsese foarte cuviincios. Deosebirea dintre privire și glas îmi dovedea că se stăpânește. Și dacă individul avea

motiv să se stăpânească, aveam şi eu să fiu cât mai prevăzător faţă de el.

Nici vorbă că ar fi fost negustor. Şi nici că venea de la El Feky Ibrahim nu era adevărat; cu siguranţă că venea de-a dreptul de la Khartoum şi că întâlnirea cu noi nu era chiar o simplă întâmplare. Pentru ce?

— N-am căutat să-mi bat capul cu întrebările astea, ci să-l supraveghez cât mai mult cu putinţă. Mă minţise, nu eram deci nici eu dator să-i spun adevărul, de aceea i-am răspuns:

— Vin de la Badjaruja.

— Şi soldaţii tot de acolo?

— Nu, i-am găsit aici şi mi-au îngăduit să poposesc lângă fântână.

Un zâmbet ironic îi flutură pe buze, totuşi vru să pară că mă crede.

— Dar de unde vin? întrebă mai departe.

— Nu ştiu.

— Trebuie să ştii, nu se poate să nu fi stat niţel de vorbă cu ei.

— I-am rugat să mă lase să mă odihnesc puţin, altceva n-am vorbit. De altminteri, socot că e o necuviinţă să mă descoşi întruna.

— Prin pustietăţi nu strică să ştii ce şi cum, de aceea te-aş ruga să-mi spui care e ţinta călătoriei tale.

— Mă duc la Kamlin, pe malul Nilului albastru.

— Atunci va trebui să treci Nilul alb pe la El Salayiah?

— Întocmai!

— Şi soldaţii unde se duc?

— Ţi-am mai spus că nu i-am întrebat.

Deodată individul se întoarse brusc spre călăuză, care şedea lângă mine, şi-o întrebă:

— Dar tu cine eşti? Un ben arab, nu-i aşa?

Credeam că, văzând neîncrederea pe care o simţisem pentru străin, arabul va fi mai prevăzător; mă înşelasem însă, căci omul îi răspunse de-a dreptul:

— Sunt, într-adevăr, un ben arab şi fac parte din tribul fessarilor.

— Vii de acasă?

— Da.

— Unde ai dus vitele la păşune anul ăsta?

— Între Bir es Serir şi djebelul Modjaf.

— Am auzit eu despre beni fessarii ăştia. Sunt războinici viteji şi norocul sălăşluieşte în corturile lor.

Era vădit că vroia să-l descoasă pe arab; acum, după ce aflase din ce trib e, mi-era indiferent ce-o să mai spună. M-am întins deci jos pe iarbă, am pus braţul la căpătâi, m-am prefăcut nepăsător la ce o să urmeze, am închis ochii pe jumătate, dar priveam pe sub gene şi nu-mi scăpa nici un gest sau cuvânt de-al străinului.

— Da, da, norocul a sălăşluit într-adevăr în corturile noastre, răspunse călăuza oftând, dar în vremea din urmă ne-a părăsit.

— Întoarcă-l Allah din nou! Ce s-a întâmplat?

— Ibn Asl ne-a răpit femeile şi fetele.

— Ce vorbeşti, omule! Eu n-am auzit nimic despre asta.

— Dar de numele vânătorului ăstuia de sclavi trebuie să fi auzit.

— Firește! Şi zici, el e cu pricina? Mă mir. Voi sunteţi musulmani şi nu e nimănui îngăduit să ia sclavi pe cei de-o lege cu el. Eu cred că te înşeli. O fi fost un trib păgân care a . . .

— Nu mă înşel defel; s-a dovedit pe deplin că Ibn Asl a fost. Dacă nu mă crezi, poate să-ţi spună şi . . .

Își curmă vorba, căci tocmai se uita spre mine, vrând să spună „și effendi ăsta", dar mă văzu făcându-i semn cu mâna.

— ... soldații de colo, care au fost pe la noi și a căror călăuză sunt — urmă el.

Începu apoi să povestească. Bineînțeles că veni vorba și despre mine, dar fu atât de prevăzător că tot timpul nu spunea altfel decât „effendi cel străin", și nu trăda prin vreo privire sau gest că eu aș fi acela. După ce sfârși, străinul izbucni indignat:

— Se poate o nelegiuire ca asta! Ibn Asl v-a furat femeile și i-a ucis pe toți care nu erau buni de vândut! E o crimă nemaipomenită! O să-l ajungă pedeapsa lui Allah, fii de pace.

— Da, Allah știe cum să-l găsească, iar effendi cu reissul effendina au jurat să-i răzbune pe fessari.

— Vezi că Ibn Asl nu e numai îndrăzneț, dar e și șiret; o să știe el să se ascundă.

— Nu face nimic. Effendi ăla străin o să-l găsească și în gaură de șarpe, nimeni nu se poate ascunde de el.

— Atunci ar trebui să fie atotștiutor.

— Nu e nevoie. Ochiul său e ager și vede tot, iar ce nu vede, mintea lui își închipuie și nu dă greș. Habar n-avea de calea pe care o luaseră hoții cu femeile furate de el, dar atât de bine a chibzuit cam pe unde trebuie să fie, ca și când i-ar fi spus-o cineva.

— Și el unde se află acum?

— E... e... a rămas la noi în sat, răspunse arabul șovăind.

— Zău? întrebă străinul, uitându-se zâmbind spre mine. Tare-aș vrea să-l văd și eu o dată pe omul ăsta. Dacă n-aș fi atât de grăbit, m-aș repezi până acolo. Timpul mi-e însă măsurat, așa că trebuie să plec îndată.

Se ridică de jos și se îndreptă spre cămila lui. Deși nu-mi luasem ochii de la el, mă uitasem de vreo câteva ori și la cămilă. Băgasem de seamă că avea un cusur: resfira și strângea degetele copitelor dinapoi, așa că atunci când alerga, smulgea iarba cu copitele în urma ei. Cusurul nu era mare și nu dăuna întru nimic călărețului, dar ceea ce observasem la cămilă mi-a prins foarte bine mai târziu, căci am putut zădărnici planurile dușmanului.

Omul puse șaua pe hedsinul său, încălecă, veni spre noi, și-mi zise:

— *Sallam*, stăpâne! Mi-ai spus tu, nu-i vorbă, de unde vii și încotro te duci, eu însă nu te cred. Numele tău l-am aflat, dar ghicesc cine ești și în curând o să ne mai întâlnim noi, fii pe pace.

Nu i-am răspuns nimic și nici nu m-am clintit din loc. Îmi mai făcu semn cu mâna, hohoti o dată batjocoritor și porni în goană.

— Ce-a fost asta, effendi? întrebă arabul uluit. N-ai înțeles că te-a jignit adânc?

Am ridicat din umeri cu nepăsare.

— Te-a făcut mincinos. Nu crede ce i-ai spus și ghicește cine ești. Înțelegi ce vrea?

— Da. Moartea mea.

— *Allah'l Allah!*

— Și pe a soldaților în același timp.

— Mă sperii, effendi!

— Atunci încalecă și întoarce-te acasă. În curând o să urmeze o luptă și, fiindcă pușca ta nu vrea să te asculte, te-aș sfătui, spre binele tău, să te pui la adăpost.

— Nu mă face de ocară, effendi! Am spus că te duc la Khartoum și o să te duc la Khartoum. Ce te face însă să crezi că o să avem de întâmpinat o luptă? Toate triburile de prin ținuturile astea trăiesc în bună înțelegere.

— Mi-a spus-o chiar negustorul care a plecat adineauri.

— Eu n-am auzit un cuvânt despre asta.

— Am înțeles-o mai mult din purtarea lui decât din vorbele sale. Și tu l-ai crezut într-adevăr negustor?

— De ce nu!? Ce zor avea să se dea drept ce nu e?

— Nici o iscoadă nu spune că e iscoadă.

— Is... coa... Crezi că era o iscoadă? Cine l-o fi trimis?

— Poate că Ibn Asl, care vrea să se răzbune pe mine.

— De unde să știe el că te afli aici?

— Nu era greu de ghicit că le voi duce pe sclavele răpite în satul lor. Tot atât de lesne era de prevăzut că mă voi îndrepta apoi spre Khartoum și drumul ducea prin părțile astea.

— Acum încep și eu să pricep. Are el pentru ce să-ți poarte pică, nu-i vorbă. Pesemne că s-a dus la Khartoum, unde are destui prieteni de teapa lui. Și printre triburile de aici are oameni care țin cu el, fiindcă trag foloase de pe urma negoțului cu sclavi și sunt oricând gata să-i vină în ajutor. Dar o să le tragem clapa. Cunosc eu un drum pe unde n-o să ne întâlnim cu ei.

— Mulțumesc pentru bunăvoința ta, însă nu pot primi. Cum vrei să mă feresc de un om pe care vreau să-l prind? Acum când sunt sigur că mă pândesc, știu ce am de făcut. O sută de-ar fi, sunt în stare să-i trag pe sfoară cum nici prin gând nu le trece. Nu numai că nu mă abat din calea lor, ci chiar o să le ies înainte. Te las să hotărăști singur dacă n-ar fi mai bine să nu te vâri în primejdie și să te întorci acasă.

— Effendi, nu mă mișc de lângă tine, degeaba stărui. Mult bine ne-ai făcut tu, acum vrei să te las la nevoie? Știi tu unde se află acum dușmanul?

— N-ai spus chiar tu mai adineauri că am știut să-i găsesc pe răpitori fără să le cunosc drumul? Acum mi-e mai ușor, fiindcă am o călăuză.

— Adică eu? Aici te înșeli, effendi. Habar n-am unde se află.

— Călăuza nu ești tu, ci așa-zisul negustor.

— Tu te înțeleg. Acesta s-a dus la El Fașer, deci spre apus, pe când tu trebuie să te îndrepți spre răsărit.

— A mințit, nici prin gând nu-i trece să se ducă la El Fașer. Cum o să se îndepărteze până nu-l vom mai putea zări, se întoarce din drum și se duce să-și găsească tovarășii care l-au trimis în iscoadă. N-avem decât să ne luăm după urmele lui și să dăm de el.

— Numai de nu te-ai înșela, effendi! Poate că omul a spus adevărul...

— Nu prea cred. Cât faci călare de la El Feky Ibrahim până la El Fașer?

— Vreo douăzeci de zile.

— Poți porni la un drum așa lung fără un burduf de apă?

— Nu.

— Ei vezi? Omul n-avea nici unul cu el, deci nu într-acolo se ducea. În al doilea rând, dacă Ibn Asl plănuiește, într-adevăr, un atac împotriva noastră și-și conduce singur oamenii la luptă, trebuie să-și închipuie că mi-am luat la drum una sau mai multe călăuze, nu-i așa?

— Firește! Ești doar străin.

— Iar călăuzele acestea sunt oameni care cunosc și sunt cunoscuți la rândul lor prin partea locului. Dacă ar fi trimis în iscoadă oameni de pe aici, aceștia, întâlnindu-se cu călăuza mea, s-ar fi cunoscut îndată.

— Păi asta așa e.

— Atunci se înțelege de la sine că spionii lui trebuie să fie străini, pe care nu i-a văzut nimeni până acum. Un

străin se poate rătăci lesne sau i se poate întâmpla ceva şi mai rău. Îl poţi trimite fără strop de apă la drum?

— Nu.

— Aşa-zisul negustor era un spion. N-avea nici un burduf cu el, deci tovarăşii lui sunt pe aproape. Or fi pus şi santinele în drumul nostru. Când vreuna din ele ne va zări, va de veste celorlalte, care ne vor ţine calea, ca să ne oprească. O astfel de santinelă era şi ăsta de adineauri. Duşmanii ne pândesc şi ne putem aştepta din clipă în clipă la un atac. La şes n-ar fi nimic, căci i-am vedea venind. Pe când aşa, se vor fi pitit în vreun tufiş sau după vreo stâncă şi ne putem pomeni cu ei în spate, când nici nu ne-aşteptăm. Acum rămâne să ne dăm seama dacă există aşa ceva în drumul pe care îl vom face astăzi. Tu trebuie să ştii.

— Ştiu. Acum e amiază. Dacă pornim îndată, ajungem cu vreun ceas şi jumătate înainte de asfinţitul soarelui la o pădure de cassia.

— Atunci poţi fi sigur ca acolo ne aşteaptă.

Arabul mă privi lung, cu îndoială.

— Crezi?

— O să vezi că nu m-am înşelat. Vom porni mai întâi pe urmele iscoadei, până ce vom da de celelalte santinele, apoi...

— După ce o să cunoşti că am ajuns la ele? mă întrerupse el.

— Lasă că o să-ţi arăt eu. Pe urmă facem un ocol şi le cădem în spate. Dar mai întâi trebuie să ştii însă câteva amănunte. Cât de mare e pădurea despre care vorbeai?

— E tot atât de lată pe cât de lungă. Îţi trebuie un ceas călare ca s-o străbaţi.

— Copacii sunt înalţi?

— Pe alocuri chiar foarte înalţi.

— Tufe are?

— Destule. E o fântână în pădure, care dă apă multă şi face să crească o sumedenie de tufe şi iederă.

— Poţi trece printre ele călare?

— Dacă ştii unde sunt luminişurile şi rariştile, da.

— Bine. Mi-ajunge deocamdată cât am aflat.

— Şi nu vrei să ne îndreptăm acum spre apus, ca să vedem dacă iscoada s-a întors din drum?

— Nu mai e nevoie; sunt sigur că e aşa şi vom da repede de urmele lui.

Individul pornise în goană şi pierise repede din raza vederii noastre. Încălecarăm şi noi şi o luarăm spre răsărit, eu şi călăuza în frunte, iar soldaţii după noi, unul în urma altuia. Auziseră şi ei tot ce vorbiserăm şi erau curioşi să vadă dacă presupunerile mele se vor adeveri. Se bucurau dinainte că vor avea de lucru.

Părăsirăm fântâna pe drumul pe care venise spionul. Nu trecu nici o jumătate de ceas şi dădurăm de o altă urmă, dinspre dreapta, care se împreuna cu cea dintâi. Am descălecat s-o cercetez. Călăuza veni, curios, să vadă ce fac. Când m-am ridicat, i-am zis:

— Întocmai cum am bănuit.

— Poate că te înşeli, effendi. N-o fi fost negustorul

— Ba da. Uită-te bine la iarba călcată mai înainte, e aidoma cu astălaltă.

— Asta aşa e, dar...

— Nici un dar. Cămila spionului are un cusur la copită şi „smulge" iarba pe unde trece. Uite semnul că s-a întors din drum şi a luat-o pe aici.

Călăuza nu mai zise nimic. Încălecarăm şi pornirăm după ambele urme.

După vreun ceas ajunserăm la un loc unde călăreţu se oprise. Aici iarba era călcată pe o întindere măriş ară. Drept înainte duceau urmele mai vechi a trei cămile, iar

spre răsărit ale uneia singure. La dreapta şi la stânga — una spre miazăzi, una spre miazănoapte. Cum tovarăşii mei de drum nu puteau pricepe ce rost aveau, i-am lămurit astfel:

— Ceea ce vedeţi voi e cea mai bună dovadă că presupunerile mele se adeveresc. Departe de aici, în pădurea de cassia, se află vrăjmaşii noştri, iar şeful lor a orânduit un post de santinele. Doi dintre oameni s-au oprit pe locul acesta, pe când aşa-zisul negustor, mai îndrăzneţ, pesemne, a plecat mai departe. Când s-a întors, le-a spus ăstor doi că ne-a găsit, apoi s-a dus spre pădure să-i dea şi şefului raportul. Ceilalţi doi au luat-o în grabă, unul la stânga, altul la dreapta, să le spună celorlalte santinele să se adune în pădure, unde e grosul trupei. După câte înţeleg eu, vom avea de-a face cu mai mulţi adversari, de aceea e de datoria mea să vă fac următoarea întrebare: vreţi să dăm lupta sau s-o ocolim — ceea ce ne va fi uşor, dat fiind că duşmanii se află adunaţi în acelaşi loc?

— Lupta, lupta! răspunseră soldaţii într-un singur glas.

— Bine. Atunci o luăm la stânga, ca să intrăm în pădure dinspre nord, în vreme ce ei ne aşteaptă dinspre est. Dar pentru că va trebui să facem un ocol, suntem siliţi să călărim mai repede ca până acum.

Porniram în goană. După o bucată de drum dădurăm iarăşi de o urmă, apoi de încă una, apoi de alta şi încă altele. Toate duceau spre pădure.

— Oare toţi ăştia să fi fost santinele? mă întrebă călăuza.

— Firește! i-am răspuns. Vezi acum că am avut dreptate? N-au fost numai cinci, după socoteala mea, ci treizeci şi trei de oameni. Judecând după asta, ajung la concluzia că în pădure trebuie să se găsească acum cel puţin şaizeci de inşi.

— Ne-aşteptă atunci o luptă foarte grea.

— Nici grea, nici uşoară, fiindcă n-o să le lăsăm timp să se apere.

— Vrei să spui că îi împresurăm din toate părţile şi-i împuşcăm pe toţi, până a nu apuca ei să tragă?

— De împresurat o să-i împresurăm, asta e sigur, dar de omorât n-o să omorâm pe nici unul. Nu doresc să se verse nici o picătură de sânge. De altminteri, n-o să-i atacăm decât după ce le vom dovedi că au vrut să ne omoare ei pe noi.

— Cum o să le dovedim?

— Asta las-o în seama mea! Chiar dacă le voi da pe faţă gândurile duşmănoase, tot nu suntem îndreptăţiţi să le luăm viaţa, deoarece nu le-au înfăptuit. Nici atunci când am avea acest drept, tot n-aş face-o, pentru că ţin să-i predau vii în mâinile emirului.

— Păcat! Suntem siliţi să-ţi dăm ascultare, dar când mă gândesc la măcelul făcut de ei în satele noastre, îmi vine nu ştiu ce să fac... Să fie după mine, i-aş stârpi de pe faţa pământului!

— Făptaşii şi-au luat pedeapsa; au plătit cu viaţa lor nelegiuirile, şi nu trebuie să uiţi că ăştialalţi nu sunt cei care v-au răpit femeile.

— Bine, fie cum zici, dă-ţi însă seama că, vrând să-i cruţi pe ei, ne primejduieşti pe noi şi pe tine însuţi. Dacă dăm buzna peste ei şi-i împuşcăm până să prindă de veste, n-au când să tragă; pe când dacă încerci să-i prinzi de vii, nu se poate să nu cadă şi dintr-ai noştri.

— Cum şi ce fel o să fac, nu ştiu încă nici eu, atârnă de împrejurări. Ai aflat şi tu cum am pus mâna pe cei din Wadi el Berd, fără ca vreunul din noi să fi fost măcar atins.

Arabul clătină îngrijorat din cap, dar tăcu, dându-şi seama că orice stăruinţă din partea lui ar fi zadarnică.

După câteva ceasuri, se zări o dungă întunecată mai spre dreapta noastră. Ajungeam la pădure mai devreme decât m-aşteptam. Cum mai aveam destul timp până să apună soarele, m-am gândit că ar fi mai bine să-l lu ăm pe duşman din spate decât din flanc. De aceea ocolirăm pădurea până la jumătatea ei. Dădurăm acolo de o rarişte, prin care puteam trece cu toţii în voie. Descălecarăm şi pornirăm pe jos, ducând cămilele de căpăstru. Călăuza îmi spusese că în mijlocul pădurii se află fântâna şi mi-am închipuit că acolo trebuie să se fi adunat şi vânătorii de sclavi.

Era o pădure de castani înalţi şi de mimoze. Trebuia acum să găsesc o ascunzătoare pentru cămilele noastre; am cotit deci spre stânga, unde zărisem nişte tufe dese sub copaci. Tufele erau din balsamodendroni şi bauhinieni spinoşi care se încolăceau în jurul trunchiurilor şi al crengilor, alcătuind o perdea deasă până aproape de pământ. Adăpostiţi după ea, nu ne putea vedea nimeni. I-am lăsat pe tovarăşii mei să-şi ducă acolo cămilele, iar eu am plecat în recunoaştere.

Credinciosul meu Ben Nil vru să mă însoţească, de asemenea şi călăuza, care îmi zise, văzând că mă împotrivesc să-l iau cu mine:

— Dar bine, effendi, tu nu cunoşti pădurea şi nu ştii unde se află fântâna, trebuie să ţi-o arăt.

— Nu te îngriji tu de mine, ştiu eu ce fac. De altminteri greşeşti, dacă socoteşti că duşmanii se aţin lângă fântână.

— Atunci unde?

— Oriunde, numai acolo nu. Până la sosirea santinelelor da, pe urmă au plecat.

— De ce?

— Nu se poate să nu-şi fi închipuit că ne vom duce de-a dreptul la fântână. Acolo e cel mai bun loc să dea

buzna peste noi. Dacă ne-ar fi atacat fiind încă toţi călări, le-ar fi fost mai greu să-şi ajungă scopul. Vor fi având deci de gând să aştepte până ce ne vom face tabăra, de aceea e mai mult ca sigur că se aţin pe undeva aproape de fântână. Cum e drumul de aici până la fântână, face multe cotituri?

— Nu, e mai mult în linie dreaptă.

— Cu atât mai bine. Eu mă duc; voi n-aveţi altceva de făcut decât să staţi liniştiţi.

— Şi dacă nu te întorci?

— Mă întorc, n-avea tu grijă.

— Prea te încrezi în puterile tale, effendi. Să-ţi îndrume Allah paşii!

Am dezbrăcat haicul meu alb, astfel că hainele mele sure nu se deosebeau defel de frunzişul tufelor. M-am ferit, bineînţeles, să o iau pe cărarea lată lăsată de ei, unde copacii erau rari, putând fi văzut uşor, şi am mers paralel cu ea, tot pe sub tufe.

După vreun sfert de ceas de drum, mi se păru că aud venind din faţă zvon de glasuri; fântâna trebuia să fie în dreapta. M-am oprit în loc, cu auzul încordat. Într-adevăr, erau glasuri omeneşti. Nu vorbeau prea tare, deci nu se aflau departe, deoarece îi puteam auzi.

M-am lăsat la pământ şi am început să mă târăsc cu mare băgare de seamă. Din ce înaintam, din ce se auzeau mai lămurit glasurile. Nu puteam desluşi deocamdată cuvintele, căci erau pitiţi după o tufă deasă; m-am târât într-acolo şi am recunoscut îndată glasul unuia dintre ei. Era al falsului negustor, iar celălalt cu care vorbea era Abd Asl, tatăl vânătorului de sclavi, prea cuviosul fachir!

Acum puteam înţelege fiecare cuvânt pe care-l spuneau.

— Toți, toți să se ducă dracului, numai pe ghiaur să-l cruțăm, zicea fachirul.

— Cum așa? Tocmai el ar trebui să fie cel dintâi care să cadă sub gloanțele noastre, răspunse celălalt cu mirare.

— Nu. Vreau să-l duc viu lui fiu-meu. Să-l pună la chinuri groaznice. Nici prin gând nu-mi trece să-l las să piară de o moarte rapidă.

— Atunci poți fi sigur că-ți scapă.

— Cu neputință! Știu că e diavol, nu om; sunt însă destule mijloace să-i vii de hac și dracului. O să-l închid în cușcă, da ... da ... ca pe o fiară sălbatică ... De scăpat nu mai scapă el cât lumea și pământul. Dacă ar fi după mine, la fel aș face și cu soldații, dar cum n-avem vreme de pierdut, trebuie să-i lichidăm repede. Ce-aș mai fi vrut să-i pun la chinuri și pe afurisiții ăștia, care ne-au păgubit de un câștig atât de bun!

— Așa e, bune parale am fi luat pe sclavele alea. Știi ce aș face cu ei? Le-aș tăia limba și mâinile, pe urmă i-aș vinde celor mai răi negustori de sclavi.

— Ideea nu e rea. Poate că așa o să și facem, ori găsim ceva și mai bun. Nu există chinuri destul de mari pe care să nu le merite; trebuie să moară încetul cu încetul, ceas cu ceas, clipă cu clipă, în dureri grozeve. Mai ales câinele ăla de străin, blestematul de ghiaur, care ne-a zădărnicit toate planurile. Parc-ar fi făcut legământ cu diavolul; îți alunecă printre degete, tocmai când crezi că ai pus mâna pe el.

— Vezi, tocmai de asta trebuie să fim cu mare băgare de seamă, să nu ne scape și astăzi.

— Fii fără grijă. Cum am orânduit eu lucrurile e cu neputință. Cel dintâi glonț îl descarc chiar eu și drept în piciorul ghiaurului. Rănit, n-o să mai poată fugi. Voi trageți în ceilalți. Avem șaptezeci de gloanțe, ajung pentru toți.

— Cred și eu. Drept să-ți spun, e o rușine pentru noi să ne trebuiască atâția inși pentru o mână de oameni.

— Nu pentru ei, ci pentru străin avem nevoie de ei. Sub comanda lui, douăzeci de soldați fac cât o sută. Eu atât îți spun: dacă nu izbutim să-i biruim prin viclesug, cu arma n-am făcut nimic.

Îmi venea să râd. Nu era nici fachirul, nici așa-zisul negustor în stare de ce se lăudau. Nu se gândiseră măcar să pună o santinelă care să le dea de veste sosirea noastră, ceea ce am înțeles din vorba lor. Aflasem, de asemenea, că locul unde se adunaseră era atât de aproape de fântână, încât nu se putea să n-audă zgomotul ce l-am fi făcut noi.

Din cele ce spunea fachirul, reieșea lămurit că Ibn Asl îi întinsese o cursă emirului. Asta mă punea pe gânduri și mă hotărâi să lucrez la repezeală, ca să pot sosi la timp în Khartoum, pentru a-i da de veste emirului.

Deocamdată era nevoie să arunc o ochire asupra câmpului de luptă. Tufișul în spatele căruia mă aflam, era atât de des că nu puteam zări nimic prin el. M-am târât mai departe și am dat de un fel de rariște, de unde am putut vedea un luminiș în care se aciuiseră vânătorii de sclavi. Erau vreo șaptezeci de inși, unii pe jumătate goi, dar toți bine înarmați. O amestecătură de chipuri de toate culorile. Cămilele stăteau înșiruite una lângă alta la marginea luminișului, pe partea cealaltă de locul unde mă aflam. Fachirul și celălalt stăteau ceva mai încolo.

Oamenii ședeau pe pământ, câte doi-trei la un loc, nu toți grămadă, ceea ce ne ușura mult atacul.

Puțin mai departe de unde mă aflam era un loc destul de mare, ca să poată încăpea soldații mei, și de unde le era ușor să-l vadă pe dușman și să audă, în același timp,

ordinele mele; fiecare în parte trebuia să știe bine ce are de făcut, altminteri s-ar fi iscat o zăpăceală, care ar fi dat putință vânătorilor de sclavi s-o ia la fugă.

Nemaiavând nevoie să ascult mai departe, m-am retras la ai mei, să le spun folosul pe care îl putem trage de pe urma recunoașterii pe care o făcusem. Nimeni nu se bucură mai mult de regăsirea fachirului ca Ben Nil.

— *Hamdulillah,* fachirul, fachirul e aici! strigă el, încântat. Effendi, pe ăsta îl lași în seama mea, nu-i așa? Cu un singur glonț îl culc la pământ.

— Să nu cumva să trageți, i-am răspuns. Îi predăm vii în mâna reissului effendina.

— Păi fachirul mi se cuvine mie.

— Mi s-ar cuveni tot așa de bine și mie, dar renunț la răzbunare.

— Eu, nu!

— Lasă că o să vorbim despre asta mai târziu, acum însă te opresc să-l ucizi, m-ai înțeles?

— Effendi, gândește-te că mă păgubești de un drept pe care nu mi-l poate lua nimeni.

— Nu, dragul meu, îți cer numai să-l amâni. Reissul effendina se află în mare primejdie; care? nici eu nu știu. Singur fachirul o cunoaște și trebuie s-o aflu de la el. Dacă îl omori înainte de-a o fi aflat, emirul e pierdut.

— Bine, atunci te ascult, dar nu mă poți împiedica pe urmă să mă slujesc de legile pustiului. Cum crezi tu, effendi, că îi vom putea birui pe ticăloșii ăștia fără să tragem în ei?

— Îi izbim cu patul puștii în cap. Dacă moare vreunul din ei de vreo lovitură, nu e nici un păcat. Trebuie însă să-i nimerim atât de bine, încât să nu se poată apăra. Mergeți acum cu mine să vă arăt ce are de făcut fiecare, ca să nu vă zăpăciți când va sosi momentul de atac. Eu iau în seama mea pe fachir și pe așa-zisul negustor.

Cum mă vedeți pătrunzând în tufiș, veniți după mine. Nimeni să nu scoată un cuvânt; totul trebuie să se petreacă în cea mai mare liniște, deoarece, luându-i pe neașteptate, suntem mai siguri de izbândă. Nu uitați că fiecare dintre voi are de doborât trei sau chiar patru dușmani. Să lucrați deci cu mare iuțeală, ceea ce nu puteți face decât în tăcere. Spaima le va fi cu atât mai mare, pe câtă vreme răcnetele vor stârni învălmășeală, dându-le răgaz să fugă.

Cămilelor li se puseră piedici la picioare, așa că un singur om ajungea să le păzească. Pornirăm.

— Planul tău e minunat, effendi, îmi zise călăuza, care mergea alături de mine. De tras, de, nu prea mă pricep, dar când e vorba de pocnit pe cineva cu pușca, nu mă întrece nimeni.

Ajunserăm, fără să ne simtă cineva, la locul ales de mine. Am arătat fiecăruia încotro să se îndrepte, pe urmă m-am dus iar în tufișul prin care mă uitasem mai adineauri. Camarazii își țineau ochii ațintiți la victimele hotărâte de mai înainte. Când am văzut că toți sunt gata de atac, am străbătut în fugă tufișul... o pocnitură la dreapta, alta la stânga și fachirul cu iscoada lui zăceau grămadă la pământ.

În spatele meu se auzi ca o vijelie: erau soldații. La câțiva pași de cei doborâți, patru din vânătorii de sclavi, încremeniți de atacul neașteptat, mă priveau înmărmuriți, cu ochii holbați. L-am izbit pe unul, apoi pe al doilea; cel de-al treilea ridică brațele să se apere, dar l-am culcat și pe el la pământ. Al patrulea vru s-o ia la fugă; nu i-am dat însă răgaz. Lovisem într-adins cu latul, nu cu dunga, doar să-l amețesc, nu să-l omor.

Doborâsem singur șase. Mi-ajungea. Vorba era să nu-i las pe ceilalți să scape.

Până acum stătusem întors cu spatele; m-am întors spre scena care se desfășura sub ochii mei. Soldații urmaseră întocmai ordinele mele. „Lucrau" pe tăcute și efectul era într-adevăr uimitor. Tăcerea mărea groaza dușmanului. Numai ici-colo, se auzea unul răcnind sau încercând s-o ia la fugă, ceea nu nu-i reușea. De altminteri eram hotărât să trag în oricare ar fi vrut să scape.

Deși o luptă nu e ceva care poate bucura ochii cuiva, totuși nu-mi puteam stăpâni un simțământ de satisfacție văzând cu câtă încredere se mișcau soldații mei. Cel mai zelos dintre toți era însă Ben Nil. Cred că el singur a doborât vreo șapte, opt inși.

Din clipa când am ieșit din tufiș, până când a fost doborât cel din urmă dintre vânătorii de sclavi, nu cred să fi trecut mai mult de un minut și jumătate. Nici unul dintre dușmani n-avusese răgaz să descarce un glonț, ca urmare a spaimei care îi cuprinsese la sosirea noastră neașteptată.

Chiar după ce izbânda fu deplină, soldații mă priviră tăcuți, întrebător, neștiind ce-ar mai avea de făcut.

— Legați-i pe toți! le-am strigat eu. Dacă nu ajung curelele și frânghiile, sfâșiați hainele de pe ei. Acum puteți să vorbiți.

„Să urlați", ar fi trebuit mai bine să le spun, căci ceea ce urmă era într-adevăr un urlet grozav, cutremurând văzduhul.

În mai puțin de un sfert de ceas, toți vânătorii de sclavi erau legați burduf.

M-am apropiat de fachir și iscoada lui. Horcăiau. Le-am legat mâinile la spate și gleznele. Din păcate, soldații nu fuseseră atât de prevăzători ca mine. Printre cei căzuți erau câțiva care nu-și pierduseră de tot cunoștința; alții însă zăceau cu țestele sfărâmate. Opt erau morți de-a

binelea. Pe trei din ei îi avea călăuza mea pe conștiință, căci îmi zise, pe când își ștergea de sânge patul puștii:

— Effendi, pușca-nălucă a mea și-a făcut datoria. Din patru pe câți i-am pocnit, numai unul din ei mai suflă.

— Ai făcut-o într-adins?

— Da. Vroiam să-l omor și pe al patrulea.

— Parcă vă oprisem să ucideți.

— Mă poți opri tu să mă răzbun? Ori ți-am făgăduit eu să mă supun poruncilor tale? Parcă-i vedeam pe ai noștri zăcând morți în nisipul de la Bir es Serir; ceea ce am făcut acum, nu e nimic față de ce-au făcut ei acolo. N-ai tu dreptul să mi-l iei pe-al meu.

Nu i-am răspuns și m-am apropiat de fachir, care stătea cu ochii deschiși și se uita îngrozit în jurul lui. Spionul își venise de asemenea în simțiri și părea tot atât de înspăimântat ca și el.

În vreme ce soldații îi jefuiau pe prizonieri și goleau desăgile cămilelor — lucru de la care n-aveam drept să-i opresc — m-am așezat jos lângă fachir. Închise ochii. De slăbiciune, de rușine sau de furie, treaba lui!

— *Sallam, ia weli el kebir el mashur* — salut, mare și vestit om sfânt! i-am zis eu. Mă bucur că te văd și nădăjduiesc că bucuria ta de a mă vedea e tot atât de mare.

— Fii blestemat! scrâșni el, fără să deschidă ochii.

— Ai greșit, pesemne. Vroiai să spui: „fii binecuvântat", nu-i așa? Știu bine că te topeai de dorul meu. De aceea ai trimis pe javra asta să afle unde sunt. Din nenorocire dorul tău nețărmurit mi-ar fi adus pierzania, căci vroiai să-mi împuști soldații și să pui pe urmă să mi se smulgă limba și să mi se reteze mâinile, ca să mă vinzi rob la vreo căpetenie de negri.

— E atotștiutor! mormăi el, deschizând ochii și uitându-se la tovarășul său, care mă privea îngrozit.

— Da, așa e — am continuat, zâmbind către acesta — aveai dreptate când spuneai că ne vom revedea curând. Deși ziceai că te duci la El Fașer, nu știu cum s-a făcut că suntem iar împreună. Îmi pare cu atât mai bine cu cât tu ai avut ideea cu tăiatul limbii și al mâinilor, iar acum am prilejul să-ți mulțumesc pentru bunătatea ta.

— Nu te-nțeleg... bolborosi spionul. De ce m-ați legat? Pentru ce ne-ați atacat? Ce dovadă aveți împotriva noastră? Cer să fiu dezlegat îndată.

— Hm... îndată nu se poate, ci în clipa când vei fi predat călăului.

Vru să spună ceva, dar nu i-am lăsat timp.

— Nu te osteni degeaba, i-am zis. Ești prea prost ca să mă poți înșela. Unul ca tine să stea mai bine acasă și să-și boccească prostia. Nici n-apucaseși, când ai venit la noi, să descaleci și știam cu cine am de-a face. Cunoști povestea cu plosnița care a vrut să tragă pe sfoară vulpea?

— Ce-mi pasă mie de o poveste pe care o știu și copiii! se răsti el la mine.

— Vezi că ți se potrivește foarte bine. Tocmai tu te-ai găsit să mă păcălești, tontule! N-au fost ei în stare alții mai deștepți ca tine.

Mă lăudam dinadins, ca să-l umilesc și mai mult și să-l scot din fire, ceea ce mi-a și reușit, căci strigă înfuriat:

— Cum îndrăznești, un ghiaur, să te crezi deasupra unui drept-credincios de-al Profetului? Dacă ești atât de deștept după cum spui, te-ai fi lepădat de mult de legea ta eretică. Dezleagă-ne imediat, altminteri...

— Taci! m-am răstit la el. Încetează cu amenințările, dacă nu vrei să pun să te biciuiască până la sânge. Câini de soiul tău sunt potoliți cu bătaia când urlă la lună. Și fiindcă nu-ți dai seama de situația în care te afli și cu-

tezi să amenințe, în loc să te rogi cu umilință, o să te fac eu să-ți piară semeția.

— N-ai să îndrăznești, căci sunt șeic!

— Ei și? Ce e un biet șeic de beduini față de mine? Și-apoi, parcă spuneai că ești negustor? În afară de asta, mai faci parte dintr-o bandă de tâlhari, de aceea vei fi tratat ca atare.

— Va fi vai și amar de tine! Tot tribul meu v-ar nimici pe toți.

— Ce, ticălosul ăsta îndrăznește să te-amenințe, effendi? strigă indignat Ben Nil, care auzise ultimele cuvinte. Vrei să-i astup îndată gura?

— N-ai decât!

Tânărul îl izbi cu piciorul, îl rostogoli cu fața-n jos și-și descolăci biciul din jurul mijlocului. Mi-am întors fața, ca să nu-mi vadă ochii ceea ce avea să urmeze, dar urechile mele se încredințară repede că băiatul nu glumea.

Am plecat apoi să dau ordin soldaților să-i ducă pe prizonieri și cămilele lor, ca și pe ale noastre, lângă fântână. Loc era destul pentru toți, căci tufele și copacii fuseseră tăiați de jur-împrejur, așa că se formase un fel de luminiș în jurul ei. Apă era, de asemenea, din belșug.

Soldații mei făcuseră o pradă bogată și erau foarte veseli. Eu n-am vrut să primesc nimic, nici Ben Nil, măcar că era băiat sărac și i-ar fi prins bine câte ceva. La întrebarea mea de ce nu ia parte la împărțirea prăzii, îmi răspunse:

— Dar tu, effendi, de ce nu vrei să iei nimic? Din mândrie sau pentru ca să aibă ceilalți mai mult? Știu de la tine că în țările voastre războinicii nu-i jefuiesc pe învinșii lor. Nici eu nu vreau să-mi murdăresc mâinile cu lucruri care au fost în stăpânirea câinilor ăstora nelegiuiți.

Cuvintele lui îmi plăcură și băiatul îmi deveni parcă și mai drag.

Trebuia să fim cu mare luare-aminte să nu ne scape vreunul din prizonieri. Puserăm santinele pentru noapte, deși mai era o jumătate de ceas până se înnopta. Mă gândii să fac o mică inspecție prin împrejurimi. Eram deprins să-mi iau întotdeauna măsurile cele mai sigure în astfel de împrejurări. Înainte de a pleca, am spus să se aprindă câteva focuri și am trimis câțiva soldați să adune vreascuri din pădure. După aceea am plecat și eu în recunoaștere, dar n-am găsit nimic care să-mi dea de bănuit. În schimb, unul din cei trimiși după vreascuri îmi aduse două lucruri găsite sub un copac și care îl mirară foarte tare.

— Ia te uită la ciolanele astea, effendi, îmi zise el. Par să fie de la un vițel. Acum, nu pricep eu ce să caute vițelul aici în pustietatea asta. Pesemne că au poposit niște hoți de vite pe aproape.

Am luat în mână ciolanele, ca să le văd, și am tresărit speriat.

— Astea sunt oase de om, i-am răspuns soldatului.

— Allah! Atunci a fost cineva ucis aici?

— Nu, ci sfâșiat în bucăți și mâncat.

Mă înconjurară din toate părțile, strigând că trebuie să mă fi înșelat.

— Defel, le-am răspuns. Știu foarte bine să deosebesc oasele de om de ale unui animal. Spata și fluierul piciorului ăsta au fost măcinate de colții unei fiare sălbatice. Nu cumva s-o fi aținând lei pe aici, prin stepă ori prin pădure?

— Allah să ne ocrotească și să se milostivească de noi! strigă îngrozită călăuza noastră. Altul nu poate fi decât *chazzak ed djuma**, leul din El Teitel!

* Cel care sfâșie săptămânal.

— De ce i se zice așa?

— Pentru că colindă pe la toate fântânile dintre El Teitel și malul Nilului.

— Dar porecla cealaltă de ce i s-a dat?

— Nu trece o săptămână să nu sfâșie și să nu mănânce un om. Se ține de mai bine de un an prin meleagurile astea.

— Și nu s-a găsit încă nimeni să-i vină de hac?

— Vai de mine, effendi, cum poți să vorbești așa? Ferească-l Allah și pe dușman de fiara asta cumplită... E mai mare ca un bivol și mai puternic ca un elefant.

— Se cunoaște locul unde s-a cuibărit? Are pereche, pui?

— Nu. Umblă de colo până colo fără astâmpăr, de la o fântână la alta.

— Aha, așadar e un singuratic! Cunosc eu felul ăsta de fiare; își dușmănesc chiar și semenii din același neam. Sunt, într-adevăr, de o cruzime neînchipuită. Odată ce-au prins gust de carne omenească, nu mai mănâncă altceva decât atunci când îi biruie foamea.

— Ai dreptate, effendi. Fiara asta de la El Teitel se întâmplă să sfâșie și câte doi oameni într-o singură săptămână. Oare când o fi trecut pe aici?

— Acum patru, cinci zile, după cum se vede din ciolanele astea.

— Aoleu! Atunci te pomenești că vine astăzi iar. Ar fi vremea să se întoarcă.

— Asta atârnă de numărul fântânilor pe care le-a cutreierat și dacă a avut prilej să găsească în timpul ăsta vreo victimă. Nu poate mânca un om dintr-o dată și nu pleacă decât după ce n-a rămas nimic din el. Poate că i-a trebuit aici — dacă omul a fost voinic — trei zile încheiate.

— Atunci Allah a fost milostiv cu noi, fiindcă altfel s-ar fi putut ca fiara să dea peste tabăra noastră. Aşadar oasele sunt de acum patru zile; trei i-au trebuit leului să le ronţăie şi nu e decât o zi de când a plecat. Atunci n-avem de ce ne teme.

— Poate să fie după cum zici tu. Se poate însă să fie şi altminteri. Leul — ca oricare altă fiară sălbatică de altfel — se întoarce de obicei la locul unde a dat de o pradă bună, mai ales dacă n-a găsit nimic în altă parte. După cum vezi, s-ar putea să ne pomenim curând cu el aici.

— Ferească-ne toţi sfinţii califi de o astfel de nenorocire! Nu cumva o fi stând undeva pe aproape, la pândă?

— I-aş fi văzut urma. Totuşi să fim cu mare băgare de seamă, fiindcă „pustnicii" ăştia sunt foarte vicleni şi nu-şi vestesc venirea prin răgete, ca leii ceilalţi. Se furişează pe tăcute, întocmai ca panterele, şi sar în spinarea victimei pe neaşteptate. Mi s-a întâmplat odată să împuşc un ticălos de leu ca ăsta care s-a dat de gol printr-un răget de bucurie, când ne-a găsit urma şi ...

— Cum, effendi, ai împuşcat tu un leu? mă întrerupse călăuza.

— Ba chiar mai mulţi.

— Şi i-ai nimerit?

— La început, până m-am deprins, am dat uneori greş.

— Şi i-ai şi omorât?

— Firește.

— Din câte gloanţe?

— Dintr-unul singur. Numai o singură dată a trebuit să trag de două ori.

— O, effendi, ce frumos ştii tu să minţi! Auziţi, oameni buni, a ucis lei! strigă arabul, râzând. Cu un singur glonţ. Ba încă noaptea prin întuneric, nu ca noi care trebuie să

pornim cu zecile, la lumina zilei, ca să putem doborî când şi când o astfel de fiară ... O Allah, o Mahomed, ce mare viteaz e effendi al nostru. Tare-aş vrea să-l văd şi eu o dată la o vânătoare de lei!

— Să nu zici vorbă mare, i-am răspuns eu serios, dar nu jignit, ştiind felul lor gălăgios de a vâna astfel de fiare. Nu cred că te-ai bucura prea mult dacă te-ai pomeni acum cu un leu în faţa ta.

— Ba grozav m-aş bucura, râse arabul. Cum tu nu te temi de el, nu mă tem nici eu. Mâncătorul ăla de oameni e coşcogeamitea namilă şi dacă vine mai aproape nu se poate să nu-l nimeresc. Ce poate face un străin, pot face şi eu, care sunt născut şi crescut în ţara asta. Ştii ceva? Hai să facem prinsoare că, dacă o veni leul, nu mă las întrecut de tine.

— Bine. Pe ce ne prindem?

— Eu pun la bătaie puşca asta şi tu ocheanul şi ceasul tău.

— Fie.

— Nu glumeşti, effendi?

— Deloc. Dar tu?

— Eu? Uite, jur pe Allah şi pe barba Profetului că mă ţin de cuvânt. Ei, pare-mi-se că vrei să dai îndărăt!

— Nici gând. Parcă tu te cam codeşti acum, după cum văd. Mai întâi nu vroiai să mă crezi, pe urmă ai râvnit la ceasornicul şi ocheanul meu, de aceea ţi-a venit gândul cu prinsoarea. Acum nu mai ai ce face. Ai jurat pe Allah şi pe barba Profetului. Ce-ţi închipui tu, că dacă ar veni leul eu m-aş ascunde frumuşel pe după foc? te înşeli, dacă crezi aşa!

Omul privi puţin în pământ, pe urmă zise:

— Effendi, nu vreau să te jignesc, dar drept să-ţi spun, nu te cred.

— Dacă s-ar întâmpla să vină leul, ți-aș dovedi că te înșeli. Ei, tot mai ții prinsoarea?

— O dată ce am jurat...

— Atunci, roagă-te de Profet să nu-ți împlinească dorința, căci altminteri rămâi păgubaș de pușcă. Acum să hotărâm ce facem cu prizo...

Am tăcut brusc, văzând la marginea luminișului un om călare pe o cămilă care, când ne zări, rămase în loc, uimit. În cele din urmă se apropie de noi, descăleca și zise:

— Înainte de-a rosti buzele mele un *sallam* de bun-găsit, aș vrea să știu cine e conducătorul vostru.

— Eu! i-am răspuns, fără șovăire, ieșind din rând.

— Văd aici soldați, pe când tu nu pari să fii militar. Cum se face că te dai drept conducătorul lor?

— Crezi că uniforma îl face pe soldat?

— Ai dreptate. Dar de ce i-ați pus pe cei de colo în lanțuri?

— Sunt prizonierii noștri, adică vânători de sclavi.

— Asta nu e o crimă.

— Să le spunem atunci hoți de oameni.

— Sclavii, mai ales negrii, nu se pot numi oameni. Dezleagă-i pe prizonieri!

Individul trebuie să fi avut cel puțin treizeci de ani, era înalt și slab și purta o barbă neagră, rară. Mantaua lui va fi fost cândva albă, dar acum era destul de murdară. Chipul său era aspru și posomorât. Stătea drept și semeț în fața mea și ochii lui mă priveau întunecat, aproape amenințător, ca și când el, nu eu dădeam porunci aici. Nici pe departe nu bănuiam că omul era mahdiul de mai târziu, care avea să joace un rol atât de însemnat în țara lui.

— Zău? i-am zis zâmbind. Cu ce drept și ce te face să crezi că o să-ți împlinesc dorința?

— Fiindcă așa poruncesc eu, fachirul el Fukara.

— Îmi pare bine! Și eu sunt Askari el Askara (comandant) și fac ce-mi place.

Fachir el Fukara înseamnă fachirul fachirilor, de aceea mi-am zis și eu soldatul soldaților, adică mai-marele lor. Părea că nu se așteptase la un astfel de răspuns, căci urmă:

— Cum, nu mă cunoști? N-ai auzit de mine?

În vreme ce vorbea, l-am văzut schimbând o privire de înțelegere cu bătrânul fachir, care zăcea ferecat lângă ceilalți prizonieri. Nu mai încăpea îndoială că se cunoșteau, de aceea i-am răspuns repede:

— Eu nu, dar văd că prizonierii mei te cunosc.

— De unde știi?

— Mi-ai spus-o chiar tu...

— Eu? Când?

— Chiar acum. Am văzut-o din privirea ta. I-ai făcut bătrânului Abd Asl o făgăduială pe care n-ai să poți s-o împlinești.

— O voi împlini. Întreabă-i pe prizonierii tăi și au să-ți spună că sunt destul de puternic în țara mea, și când făgăduiesc ceva mă țin de cuvânt.

— Întreabă-i, mai întâi, cine sunt eu și o să-ți spună că, în momentul de față, puterea e în mâna mea. Cine și ce ești, nu-mi pasă. Eu înlocuiesc aici pe reissul effendina, adică pe kediv — cred că-ți ajunge, nu?

— Nu-mi ajunge defel, doar că schimbă și mai mult fața lucrurilor. Atât reissul effendina cât și kedivul nu înseamnă nimic pentru mine și nici prin gând nu-mi trece să mă supun poruncilor lor.

Eu, care nu cunoșteam împrejurările, nu i-am priceput disprețul pentru autoritatea celor amintiți de mine Abia mai târziu am aflat cine și ce era acest fachir al fachirilor. După ce fusese câtva timp funcționar de per-

cepție, a fost silit să-și dea demisia și s-a făcut negustor de sclavi. Nefiind la curent cu asta, i-am răspuns, zâmbind cu înțeles:

— Și totuși, va trebui să te supui poruncilor mele.

— O să-ți arăt eu îndată cum mă supun.

Scoase cuțitul de la brâu și se aplecă asupra lui Abd Asl.

— Stai! Ce vrei să faci? i-am strigat.

— Să-mi dezleg prietenul, după cum vezi.

— M-ai întrebat dacă îți dau voie?

— Nici nu te întreb.

Apăsă tăișul cuțitului pe curea, dar, în același timp, l-am apucat de mijloc pe la spate, l-am ridicat în sus și l-am aruncat cu toată puterea dincolo de prizonieri. Nu scăpase însă cuțitul din mână; se ridică repede de jos și veni spre mine amenințător.

— Așa? Ai îndrăznit să te atingi de fachirul el Fukara? Na, ține!

Nici prin gând nu-mi trecea să mă slujesc de armă și nici ca soldații să-mi sară în ajutor; numai Ben Nil își trecu mâna peste brâu, dar nu se mișcă din loc, știind că n-am nevoie de nimeni.

Am ridicat pumnul și l-am izbit o dată cu sete pe fachir, de jos în sus, la subsuoara brațului care ținea cuțitul ridicat, încât căzu grămadă. Am tras revolverul de la brâu și când arabul sări iar în picioare, vrând să se năpustească asupră-mi, i-am strigat cu glas tunător:

— Un pas dacă mai faci, trag!

— Stai pe loc! îl sfătui Abd Asl. Ghiaurul e în stare și de asta...

— Un ghiaur? întrebă fachirul el Fukara, uluit. Cum, nu e musulman?

— Nu, e un effendi creștin, răspunse bătrânul.

— Și câinele ăsta spurcat îndrăznește să...

Într-o clipă Ben Nil fu în picioare.

— Effendi, să-i fac carnea vânătăi, ori să vâr cuțitul în el, fiindcă a cutezat să te insulte? mă întrebă tânărul.

— De data asta să-l iertăm, fiindcă nu și-a dat seama ce spune. Dar dacă mai aud un singur cuvânt de ocară, biciuiește-l până la sânge, i-am răspuns eu.

— Pe mine? Allah, Allah, un creștin? Ce batjocură... scrâșni el. Ce îndrăzneală!

— Aici nu e vorba de nici o îndrăzneală! i-am râs în față. Nu mă tem de zece ca tine. Mai ales că ești singur și ai împotriva ta, în afară de mine, încă douăzeci de soldați voinici.

— Dar ăștia sunt musulmani?

— Firește!

— Atunci țin cu mine, nu cu tine, care ești de altă lege. Cum s-ar putea ca un drept-credincios al Profetului să îngăduie unui creștin să mă amenințe pe mine, fachirul fachirilor?

Ben Nil nu se mai putu stăpâni. Veni în fața lui și-i zise cu hotărâre:

— Ascultă la mine! Nouă effendi ăsta ne e drag și suntem gata să ne vărsăm sângele pentru el. Zece fachiri ca tine nu sunt vrednici să-i sărute tălpile picioarelor și n-ai fi tu întâiul care ar păți-o, dacă îndrăznești să-l jignești, fie și cu un singur cuvânt. Bagă bine de seamă! Jur pe Allah că, dacă nu-ți stăpânești limba, ai de-a face cu mine.

— Mucosule! se răsti fachirul la el. Caută de ți-o stăpânește mai bine pe a ta. Ce ești tu și ce sunt soldații voștri pe lângă oamenii mei, care ar alerga din toate părțile la glasul meu!

— Dă-ți drumul glasului, să vedem dacă învie pădurea.

— Vorbeşti aşa, fiindcă mă vezi singur; o să vină vremea să vă zdrobesc ca pe nişte viermi!

Un murmur de ciudă se auzi din rândul soldaţilor, dar arabul nici nu se sinchisi şi urmă:

— Nu vă daţi voi seama că slujindu-l pe un creştin împotriva musulmanilor, îl trădaţi pe Profet? Aveţi voi dreptul să ţineţi legaţi oameni de-o lege cu voi? Chiar dacă au vândut sclavi, unde scrie în *Coran* că nu e îngăduit să faci negoţ cu ei?

Intenţia lui era să-i aţâţe pe soldaţi împotriva mea; ştiam însă bine că nu va izbuti. De aceea nici n-am încercat să-l opresc, dar Ben Nil, care părea că cuvântă în numele tuturor, răspunse:

— Nu cunoşti cum stau lucrurile. Ibn Asl, feciorul fachirului ăstuia bătrân, a năvălit în satele beni fessarilor, a ucis mulţi dintr-ai lor, apoi le-a luat femeile şi fetele, ca să le vândă sclave. Noi am izbutit însă să le scoatem din ghearele lui şi să le ducem îndărăt la vetrele lor. De ciudă şi ca să se răzbune pe noi, Ibn Asl l-a trimis pe tatăl său şi pe aceşti tovarăşi ai lui să ne omoare, iar lui effendi să-i smulgă limba din gură şi să-i reteze mâinile.

— Nu ştiam, recunoscu fachirul fachirilor.

— Sunt beni fessarii ghiauri?

— Nu.

— Atunci Ibn Asl a făcut un păcat de moarte şi ăştia de-i vezi aici sunt părtaşii lui. Trebuie să-şi primească pedeapsa, mai ales că sunt şi ucigaşi, fiindcă veniseră cu gând să ne omoare.

Cuvintele tânărului nu rămaseră fără efect, căci fachirul el Fukara se întoarse spre bătrân şi-l întrebă:

— E adevărat ce spune băiatul?

— Să dovedească, dacă poate, că am vrut să-i omorâm pe soldaţi. E o minciună sfruntată.

— De ce tăgăduieşti? m-am răstit la el. Am auzit cu urechile mele ce unelteşti, tu cu aşa-zisul negustor, tovarăşul tău.

— Poate că te înşeli, zise fachirul el Fukara.

— Nu mă înşel defel. Şi apoi, mai sunt şi alte dovezi.

— Care? Trebuie să le ştiu şi eu.

— Trebuie? Nu trebuie decât ceea ce vreau eu, iar voinţa mea e să nu te amesteci în treburile noastre. Te sfătuiesc să ne laşi în pace. Ai venit printre noi fără să te poftească cineva şi, deşi nu mă cunoşteai, ai îndrăznit să-mi poruncesti ca şi când mi-ai fi stăpân. Eu nu sunt sluga nimănui, aşa să ştii! Vezi-ţi de drum, ori rămâi dacă vrei, eu n-am nimic împotrivă, dar de îndată ce vei încerca să te amesteci unde nu-ţi fierbe oala, o să mă văd silit să-ţi dovedesc că aici eu sunt stăpân şi nimeni n-are dreptul să-mi poruncească.

— Cum?

— Gonindu-te. Şi acum, gata! Du-te lângă soldaţi; de prizonieri n-ai voie să te apropii.

Înţelesese că nu glumesc şi se supuse fără să mai crâcnească; vedeam eu însă bine că turba de mânie. Scoase şaua de pe cămilă şi-i dădu drumul să pască în voie.

În vremea asta soarele asfinţise şi noul sosit începu, în acelaşi timp cu soldaţii, să-şi facă rugăciunea de seară.

Se aprinseră patru focuri mari de tabără. În spaţiul dintre ele rămăsese un loc gol, în care aşezarăm prizonierii, ca să-i avem sub ochi. În jurul lor soldaţii formau un cerc, iar un alt cerc cămilele din spatele soldaţilor.

După rugăciune urmă cina. Ben Nil şi călăuza şedeau lângă mine, iar ceva mai încolo fachirul el Fukara. Era destul de aproape ca să poată auzi ce vorbim şi băgai de seamă că trage mereu cu urechea. Puţin îmi păsa! N-aveam nici un motiv să mă feresc şi nici nu voiam să creadă

că mi-e frică de el. Bănuiam însă că Ben Nil abia aşteaptă să vadă ce hotărâre o să iau cu privire la bătrânul Abd Asl. Mi se confirmă aceasta, căci abia isprăvii ultima îmbucătură că-l şi auzii zicând:

— Effendi, acum îngăduie-mi să te întreb: nu e aşa că mi-l laşi pe bătrânul fachir să fac ce vreau cu el?

— Hm . . . nu încă, băiatule.

— Parcă mi-ai spus că după ce vei afla de la el ceea ce vrei să ştii e al meu.

— Vezi că n-am aflat încă nimic. Şi apoi, mai e vreme.

— Deloc. Gândeşte-te că pe urmă ar putea fi prea târziu. Lasă că ştiu eu de ce mă amâni. Vrei să-l cruţi . . .

— Are grijă Allah să-l pedepsească.

— Da, prin mâna mea.

— Uită-te la el. E bătrân şi neputincios. Ai avea tu inimă să-i înfigi cuţitul în piept?

— Dar el a avut inimă să ne închidă în puţul părăsit, ca să pierim acolo ca nişte netrebnici? Şi astăzi, n-a vrut să ne omoare pe toţi? Dacă îl ierţi, effendi, păcătuieşti împotriva lui Allah, care e Dumnezeul tău ca şi al meu.

— Are dreptate, se amestecă şi călăuza în vorbă. Ne pusese gând rău la toţi, şi mie, şi ţie, şi soldaţilor. Avem deci dreptul să-l omorâm.

— Aşa e, aşa e! strigară soldaţii într-un glas.

— Auzi, effendi? Vrei să ne lipseşti de un drept al nostru? Atunci să ştii că o facem şi fără voia ta.

Mă aşteptam eu la asta. Soldaţii erau porniţi împotriva prizonierilor. Numai respectul îi făcuse să asculte de ordinul meu; potolindu-i doar, nu slăbindu-le hotărârea. De altminteri nu le puteam garanta că vinovaţii îşi vor primi pedeapsa în Khartoum şi, dacă vroiau să-şi facă singuri dreptate, n-aveam cum să-i opresc. Prin ameninţări? S-ar fi dus pe copcă toată autoritatea mea. Mai bine să sacrific

unul singur decât să-i măcelerească pe toţi, şi acela trebuia să fie fireşte bătrânul fachir, capul răutăţilor. Tocmai vroiam să-mi dau învoirea, când cel mai în vârstă dintre soldaţi veni spre mine, salută şi zise:

— Effendi, camarazii mei m-au însărcinat să-ţi fac o rugăminte.

— Să auzim.

— Să ne spui mai întâi dacă ai fost mulţumit de noi, dacă ţi-am dat ascultare şi ne-am supus întru totul ordinelor tale.

— N-am ce să mă plâng şi-i voi spune reissului effendina că purtarea voastră e vrednică de toată lauda.

— Mulţumesc, effendi. Te-am ascultat şi n-am ieşit din vorba ta, deşi uneori nu pricepeam pentru ce vrei aşa şi nu altminteri. Ne încredinţam însă pe urmă că ştiai tu ce faci, de aceea ne-ai devenit drag şi am ştiut să preţuim înţelepciunea ta. Numai un cusur îţi găsim: eşti creştin, de aceea eşti prea îngăduitor cu duşmanii noştri. Pe vrăjmaş trebuie să-l nimiceşti când îl ai în mână, altminteri te ucide el pe tine când îi vine bine. Noi eram pierduţi, dacă nu ne-ar fi venit în ajutor mintea ta ageră. Duşmanii sunt acum în puterea noastră, dar tu nu îngădui să ne răzbunăm. Bine, fie, să te ascultăm şi de data asta. O să-i ducem la Khartoum, să-i predăm reissului effendina. Unul însă trebuie să moară, şi ăsta e Abd Asl. Nu vrem să ne răsculăm împotriva ta, dar dacă nu ne împlineşti rugămintea, să nu te miri când vei vedea ici, colo pe câte unul din ei cu inima străpunsă de cuţitele noastre. Mulţi din cei pe care vrei să-i scapi de moarte vor zăcea fără viaţă la pământ înainte de-a se lumina de ziuă.

Omul vorbise cu multă hotărâre şi ştiam că aşa se va şi întâmpla. Ce era să-i răspund? Cum adică, dacă sunt creştin să las să scape un ticălos ca Abd Asl, primejduind

viața atâtor alții, poate mai puțin vinovați ca el? Mi-am zis că voi izbuti să-mi ajung scopul bizuindu-mă pe inima miloasă a lui Ben Nil. Să împiedic să se verse sânge cel puțin atâta timp cât erau sub comanda mea, pe urmă facă ce-or pofti, nu-mi mai păsa. De aceea am răspuns, ca și când aș fi înțeles hotărârea lor:

— Ai dreptate și bine-ai grăit, dar cum pot eu să dispun de viața fachirului când nici nu-mi aparține mie? Ben Nil are drepturi mai vechi asupra lui.

— Păi nu vrei să i le recunoști, după cum vedem noi...

— Doamne ferește! Să-și ia dreptul lui, dacă voi renunțați la al vostru.

— Atunci suntem înțeleși, effendi.

— Așadar, viața fachirului e în mâinile lui Ben Nil. E bine așa?

— Foarte bine, effendi.

— Du-te acum și spune-le celorlalți ce-am hotărât.

— Îți mulțumim, effendi. Legea pustiului se va împlini și ticălosul își va primi pedeapsa, ca să nu mai facă și alte nelegiuiri de acum încolo, zise Ben Nil după ce plecă soldatul.

— Ei, ce mai stai? Înfige-i moșneagului cuțitul în piept. E o faptă vrednică de un viteaz ca tine! i-am zis, privindu-l pe băiat drept în ochi.

Ben Nil lăsă capul în piept și tăcu. Părea că se luptă cu sine însuși. Deodată zise cu hotărâre:

— Așadar, bătrânul e al meu și pot să fac cu el ce vreau?

— Firește!

— Bine. Știu eu cum să mă răzbun.

Sări în picioare și trase cuțitul de la brâu. În același timp sărise și fachirul el Fukara și-l apucă de braț, strigând:

— Ce vrei să faci? Ar fi o crimă pe care nu pot s-o îngădui!

Ben Nil se smuci din mâinile lui și-i răspunse răstit:

— Tu n-ai ce să-mi poruncești! Nu-mi pasă de zbârnâitul unei muște!

— Taci, păcătosule! Numai să vreau și te strivesc între degete ca pe un fir de iarbă...

— Încearcă!

Trăsese și fachirul el Fukara pumnalul de la brâu; abia am avut timp să mă reped la el și să i-l smulg din mână.

— Înapoi, altminteri ai de-a face cu mine! i-am zis amenințător.

— Și tu cu mine! răcni el, înfuriat.

— Ei aș! Ai văzut că nu poți să-mi faci nimic.

— Să nu crezi asta. Nu cumva îți închipui că ai mai mult curaj și dibăcie ca mine? Un fachir el Fukara nu se teme de nimeni.

Tocmai vroiam să-i răspund, când se auzi în depărtare ca un bubuit de tunet și în același timp un căscat de hienă somnoroasă venind din apropiere. Știam ce era... Nu o dată mă găsisem față în față în pustiu cu „regele animalelor".

— Nici de dușmanul ăsta nu ți-e frică? l-am întrebat pe fachirul fachirilor, arătând cu mâna dincotro venea mugetul.

— Mai ales de ăsta, zise el cu dispreț.

— Și ești gata să te iei la luptă cu el?

— Da. Cu o condiție însă: să mă duci tu la el.

— Bine, vino!

Mi-am luat pușca, cercetându-i încărcătura.

— Că mare viteaz mai ești! râse el. Să te războiești cu o hienă!

— O hienă? Ești surd ori n-ai auzit încă glasul „stăpânului cu căpățâna mare"?

— Stăpânul cu căpățâna mare — adică vrei să spui că e un leu?

— Firește!

— Ei, aș! Era o hienă. Pesemne ești surd, dacă iei o hienă drept un leu. Și chiar de-ar fi cine spui tu, i-aș ieși înainte ca să-ți dovedesc că . . .

Își întrerupse brusc vorba. Răgetul se auzi iar, tot atât de puțin deslușit ca adineauri, semn că fiara se apropia foarte încet. Totuși se simțea ceva în aer, căci cămilele începură să sforăie și călăuza noastră strigă cu spaimă:

— *Allah kerihm* — Allah fie-ne milostiv! E într-adevăr un leu . . . leul grozav din El Teitel . . . o să ne sfâșie și o să ne mănânce pe toți! . . .

— Așa e. A dat de urmele noastre și ale prea viteazului fachir el Fukara, de aceea a scos două răgete. Acu' vine tiptil ca s-aleagă pe careva dintre noi.

— Ocrotească-ne Allah de diavolul ăsta cu coadă lungă!

— Aha, ți-e frică? Păi ce facem cu prinsoarea?

— Las-o încolo, effendi!

— Parcă spuneai că dacă o veni, faci ce fac și eu.

— N-am de gând să mă dau în lături, îmi răspunse el, dar mâinile în care ținea pușca îi tremurau.

— Atunci hai să-i ieșim înainte.

— Ce, ești nebun?

— Defel. Dacă îi ies înainte, merg la sigur și-l omor, dacă rămân aici, unul din noi e pierdut.

— Doar nu m-o alege pe mine ori pe tine!

— Nu se poate ști. Lui îi e totuna.

— Lui poate, dar mie nu. Nu mi-e indiferent dacă mă mănâncă pe mine ori pe altul. Te rog, effendi, astâmpără-te! Dacă ne dăm după cămile, scăpăm de primejdie.

— Leul nu se sperie de cămile, te găsește el și acolo, fii pe pace. Eu mă duc; viteazul fachir el Fukara o să mă însoțească.

— Glumești? rosti fachirul, speriat.

— Nu spuneai tu că nu ți-e frică nici de lei? Ori vrei să se dovedească, într-adevăr, că eu am mai mult curaj și dibăcie decât tine? De lăudat se poate lăuda oricine, dar un fachir al fachirilor ar trebui să . . .

— Destul! se răsti el. Să mergem.

— Vii și tu beni fessarule?

— Doamne ferește!

— Știam eu. Zii, pușca-năluca a ta s-a dus pe copcă!

— O, Allah, o Mahomed, o Abu Bekr și Osman! Pușca mea vestită și frumoasă! se bocea el.

— Dacă nu mergi, șterge-te pe bot de ea.

— Atunci . . . atunci merg, effendi, ia-o tu înainte, că vin și eu după tine.

Tremura ca varga, dar se ținea după mine, adăpostindu-se în spatele meu. Îmi era parcă milă de el și l-aș fi lăsat în tabără, dar i se cuvenea o pedeapsă pentru lăudăroșenia și lăcomia lui. Și apoi eram sigur că, după câțiva pași, va căuta să se pitească pe undeva.

— Întețiți focul, să se ridice vâlvătăile cât mai sus! am strigat eu în urma mea și am ieșit din tabără.

Nici soldații, nici prizonierii nu scoaseră un cuvânt. Se înghesuiau pe cât puteau în spatele cămilelor, ca și când și-ar fi căutat un loc de apărare. Eu eram cât se poate de calm. Când te afli în mare primejdie, singura șansă de scăpare e să nu-ți pierzi capul.

Fachirul el Fukara nu se așteptase ca lăudăroșenia lui să aibă astfel de urmări. Credea, într-adevăr, că era vorba de o hienă. Acum, teama de a nu fi luat drept un laș îl făcea să nu dea înapoi. Venea direct în urma mea, iar călăuza după el.

Străbătuserăm o parte din luminiș, când văzurăm ceva mișcându-se îndărătul unui desiș. Călăuza se ghemui îngrozită după o tufă și răcni înnebunit de groază.

— Uite-l acolo! O Allah, tu milostivule, îndurătorule! Eu nu mă mișc de-aici... voi luați-o la fugă... drept înainte.

Nu era prost arabul! Adică noi să dăm nas în nas cu fiara, pe când dumnealui să stea ascuns în tufiș.

Văzusem și eu mișcarea de la marginea luminișului, știam însă că nu poate fi leul, de aceea îi strigai:

— Ieși, mă, de acolo, altminteri rămâi fără pușcă. N-a fost vorba să faci ce vezi că fac eu?

— Nu, nu, eu rămân aici și trag în leu. Voi luați-o la fugă și zbierați cât puteți mai tare, ca să se sperie.

Afurisitul ne îndemna să facem gălăgie, ca să atragem atenția leului asupra noastră. Fiara nu putea însă să fie atât de aproape. Deoarece răgetul venea dinspre apus, m-am îndreptat firește într-acolo și m-am oprit să-mi caut un adăpost potrivit. Era de așteptat ca leul să vină tiptil și, pentru a nu face zgomot, să ocolească tufișurile; de aceea m-am postat undeva, aproape de un mic luminiș, îndărătul unei tufe.

— Aici e locul cel mai potrivit, i-am zis fachirului.

— Pentru ce?

— Pentru că leul o să treacă la zece pași pe dinaintea noastră.

— *Allah kerihm!* De ce așa de aproape? Să ne dăm mai înapoi... măcar la cincizeci...

— Nu, cu cât vom fi mai aproape, cu atât suntem mai siguri că glonțul nu va da greș.

— Effendi, ți-ai pierdut mințile!

— Mințile nu mi le-am pierdut, dar nu sunt fricos ca tine. Aud cum îți clănțănesc dinții în gură.

— Nu sunt eu de vină, mi s-au slăbit fălcile din balamale.

— Îți tremură și mâinile?

— Da. Mi-au amorțit degetele.

— Atunci nu cumva să tragi când vei vedea fiara venind. Să mă lași pe mine. Ai greși ținta, ori ai nimeri alături și primejdia pentru noi ar fi și mai mare.

— Bine era să fi rămas în tabără. Eu nu sunt fricos din fire, dar să atrag dinadins băgarea de seamă a „sugrumătorului de oameni" asupra mea e o îndrăzneală prea mare. Să tăcem acum; ar putea să ne audă.

— Vorbim doar în șoaptă. Și apoi nici n-a venit încă.

Fachirul era cuprins de o spaimă grozavă. Auzeam cum îi clănțănesc dinții în gură și, când i-am pus mâna pe braț să văd dacă îi tremură, țipă de spaimă. Crezuse, prostul, că mâna mea ușoară era laba leului.

În vremea asta, călăuza părea că pune ceva la cale. Îl vedeam lămurit aciuit după tufă. Între mine și el era o distanță de vreo patruzeci de pași și, până la fântână, de optzeci, așa că dacă leul s-ar fi furișat spre tabără, îl nimeream cu siguranță. Călăuza mea își tot făcea de lucru la pușca-nălucă a lui, pe urmă scoase ușor capul printre frunziș, îndreptă țeava spre locul de unde se auzeau crengile trosnind. Oare ce avea de gând? Nu cumva voia să tragă? Să fi vrut să-l opresc prin vreun cuvânt n-aș mai fi avut când, căci se auzi deodată o bubuitură grozavă și am văzut cum patul puștii îl pocnește cu atâta putere în cap încât îl doborî la pământ. Sări însă numaidecât în picioare și începu să dea din mâini răcnind cât îl ținea gura:

— *Hamdulillah* — Allah fie lăudat! L-am împușcat... l-au dat gata! A căzut mort în sângele lui... ucigașul... lacomul... mâncătorul de oameni, care ne-a pustiit turmele! Bucurați-vă, oameni buni, și cântați-i prohodul...

un cântec pentru sfârșitul lui fără glorie, sfârșit rușinos și laș! Effendi, vino repede aici să ți-l arăt.

Arabul parcă înnebunise; făcea gesturi dezordonate, râdea și cânta fără rost.

Soldații, care credeau ca adevărate spusele lui, se ridicară și ei de jos.

În ce dracu' o fi tras! În leu în nici un caz, căci am simțit deodată mirosul caracteristic al fiarelor de pradă, cu mult mai tare aici în aer liber decât prin menajerii ori prin grădinile zoologice, unde aceste fiare sunt pe jumătate îmblânzite.

— L-a împușcat, într-adevăr, effendi, îmi zise fachirul el Fukara. Hai să-l vedem.

— Vorbești prostii! m-am răstit la el. Leul vine din partea cealaltă. Îi simt mirosul.

— O, Allah, o, milostivule, o tu mângâierea și scutul drept-credinciosului! Te înșeli, effendi. Fessarul e învingătorul și mă duc acum la el.

Cu aceste cuvinte ieși din ascunzătoare și o luă la fugă. Chiar dacă aș fi vrut să-l opresc n-aș fi avut cum și când, căci leul sosise. L-am văzut ivindu-se din desiș, luminat de flăcările focurilor din tabără. Era înalt de peste un metru, lung de cel puțin doi metri și jumătate, cu coama lungă și deasă — un exemplar de o mărime cu totul neobișnuită.

Stăteam în poziție de tragere, dar leul nu-mi venea destul de bine în bătaia puștii și, dacă dădeam greș, ar fi urmat un dezastru. N-aveam însă mult timp de chibzuit, căci fiara îl zărise pe fachirul el Fukara și se pregăti să se ia după el. Am scos un răcnet puternic, ca să-i atrag leului atenția asupra mea și să-l pot ochi mai bine. Dar păru că nici n-a auzit răcnetul, sau nu vru să-l ia în seamă; căci porni în salturi mari după fachir. Cei din tabără îl văzură și ei. Soldații urlau de spaimă; că-

lăuza zbiera ca din gură de șarpe. Îngrozit, fachirul el Fukara rămase pe loc uitându-se în juru-i. Când văzu leul pe urmele lui, căzu în genunchi și ridică mâinile împreunate spre cer. Încă trei sărituri și fiara ar fi fost lângă el.

Nu aveam decât câteva clipe, dar am știut să mă folosesc de ele. Cu pușca în mâna dreaptă, am ieșit din ascunzătoare și am alergat spre leu, pe când cu stânga am descărcat revolverul în el, răcnind din răsputeri.

A fost de-ajuns ca fiara să se întoarcă spre mine. Ca fulgerul m-am lăsat în genunchi și am dus pușca la ochi. Cei doi erau salvați, de asta eram sigur, căci știam că fiara se întoarce întotdeauna spre cel care a tras în ea. Acum era acum! Ori el, ori eu!

Leul măsură distanța din ochi; dintr-o săritură nu putea să mă ajungă, îi trebuiau două, și până să apuce să pună după întâia picioarele pe pământ, glonțul meu trebuia să-l nimerească, altminteri nu mi-ar fi mai rămas decât să trag a doua oară.

Erau, într-adevăr, clipe cutremurătoare. Deodată fiara făcu un salt în aer, cu picioarele dinainte răsfirate. La zece pași de mine se lăsă iar jos și se pomeni cu glonțul meu în cap. O smucitură, ca și când s-ar fi izbit de ceva și trupul lui se cutremură din cap până-n picioare. Lovitura nu dăduse greș, dar încordarea mușchilor săi era atât de neobișnuită, încât se saltă iar o dată în aer și zbură de-a dreptul spre mine. Până să m-ajungă, al doilea glonț al meu îl nimeri din zbor, iar eu am sărit în lături; aruncând pușca am tras pumnalul de la brâu. Nu mai era nevoie. Leul zăcea întins pe spate, cu spume de sânge la gură și cu picioarele chircite. Se zbătu puțin, după care se întinse cât era de lung și rămase nemișcat. Era mort. Am văzut că amândouă gloanțele mele, unul în cap și celălalt în inimă, își nimeriseră ținta. To-

tuşi n-am îndrăznit să mă apropii de el, căci se mai întâmplase ca o astfel de fiară, considerată moartă, să mai aibă putere, în ultimele clipe, să te sfâşie. L-am lovit de vreo două ori cu patul puştii de la distanţă şi am văzut că nu mai mişca. Leul era mort de-a binelea.

Totul se petrecuse cu atâta repeziciune, încât fachirul nu se dezmeticise încă, stând în genunchi, iar călăuza zbiera mereu. Numai soldaţii, văzând primejdia înlăturată, tăcuseră. M-am apropiat de fachirul fachirilor, l-am apucat de subsuori, ca să-l ridic de jos, zicându-i:

— Scoală, omule, nu vezi că mâncătorul de oameni e mort?

— Mort? îngâna în neştire.

— Da. Acum nu mai ai de ce teme.

— *Hamdulillah!* fu singurul cuvânt pe care îl mai murmură, apoi se îndreptă în tăcere spre pădure.

Ciudat fel de a-mi mulţumi că-l scăpasem de la moarte! Fessarul, care mă auzise, întrebă cu glas tremurător:

— Eşti sigur că a murit?

— Foarte sigur.

— Atunci pot să mă uit la el şi să-l pipăi?

— N-ai decât!

— O să-i chem şi pe soldaţi, să se bucure şi ei de biruinţele noastre.

Biruinţele noastre? Eram curios să văd leul ucis de el.

Soldaţii se apropiară mai întâi de al meu, dar încet şi cu băgare de seamă. Trupul enorm al leului le insufla, chiar şi mort, teamă. Abia după ce le repetai de câteva ori că e mort ca toţi morţii şi nu le mai poate face nimic, veniră să-l pipăie şi-l întoarseră pe o parte. Abia acum îşi dădură frâu liber bucuriei prin răcnete şi strigăte de triumf. Călăuza se urcă pe trupul neînsufleţit al leului, ca pe o tribună, şi începu o adevărată cuvântare:

— Aduceţi laudă lui Allah şi proslăviţi-l pe Profet! Ziua de astăzi e o zi de mare izbândă!

— Laude, glorie lui Allah! răcniră soldaţii într-un glas.

Numai Ben Nil, care nu se mişca de lângă prizonieri, nu le putea ţine isonul.

— Aţi auzit şi voi, urmă vorbitorul, despre leul din El Teitel care înghiţea în fiecare săptămână câte un drept-credincios de-al Profetului. Veţi da voi mărturie despre aceasta, prieteni şi tovarăşi ai celor doi eroi ai zilei de astăzi?

— Dăm, dăm! răspunseră ei.

Eroii erau adică el şi eu.

— În burta stăpânului cu căpăţâna mare, urmă fessarul, zac îngropaţi mulţi de o lege cu noi. Poate că va fi înghiţit uneori şi vreun necredincios, ceea ce i-a îngreunat mistuirea. Fiara venea astăzi iar la fântână, ca să-şi aleagă o nouă pradă. Şi ce să vezi? Mânia şi furia a cuprins atunci sufletele biruitorilor şi i-au făcut de petrecanie. Aduceţi laude şi mărire învingătorilor, voi toţi care aţi fost de faţă.

— Laudă, mărire lor! se auzi din toate piepturile.

— Dar sugrumătorul vieţuitoarelor n-a venit singur, ci şi-a adus un tovarăş de nelegiuiri. Acest tovarăş — întrupa-i-ar Allah sufletul într-un câine râios — a avut nerușinarea să-mi stea înainte. M-a cuprins atunci mânia împotriva acestui nerușinat şi l-am izgonit din lumea celor vii cu viteaza mea puşcă-nălucă. Zace acolo la marginea desişului, luminat de razele vitejiei mele şi vi-l voi arăta pe urmă şi vouă, ca să puteţi striga toţi într-un glas: „ruşine lui“, iar pe mine, biruitorul lui, să mă lăudaţi prin strigăte de „trăiască!“.

Îndemnul lui fu ascultat cu entuziasm. Acum găsi fessarul de cuviință să se gândească și la persoana mea.

— Deoarece am nimicit pântecul viu al atâtor drept-credincioși, urmă el, mi se cuvine ceasul și ocheanul pe care mi l-am câștigat pe bună dreptate, căci am făcut întocmai ce-a făcut effendi. Ca și el l-am ucis pe stăpânul cu patru picioare și glas de tunet, ba încă pe-al meu l-am ucis înaintea lui. Mai mult încă, lui i-au trebuit două gloanțe, pe când mie numai unul singur. Totuși, i se cuvine și lui un cuvânt de laudă.

— Laude, laude, laude lui! strigară soldații.

— Așa. Acum, după ce-ați cinstit pe biruitori, a venit rândul învinșilor să fie batjocoriți și scuipați în față. Dați cât puteți în acest ucigaș al omenirii, ciupiți-l, călcați-l în picioare, trageți-l de urechi și de coadă; jupuiți-l de piele, ca să ia pildă toți ai lui să nu se mai atingă de drept-credincioșii Profetului și să se mulțumească doar cu oile și caprele pe care le pot sterpeli. Am zis: laudă și mărire, mărire, mărire biruitorilor!

Coborî de pe trupul leului în uralele soldaților, care se năpustiră cu picioarele și unghiile în „regele pustiului", să-l sfâșie. Cu mare greutate, i-am putut potoli, căci îmi părea rău de blana lui frumoasă. Am strigat cu glas răsunător:

— Voi, drept-credincioși ai Profetului, lăsați acum pe acest sugrumător din El Teitel, care și-a primit pedeapsa cuvenită, și să mergem să vedem pe leul cel grozav căruia beni fessarul nostru i-a venit de hac. Inima mea e dornică să-l vadă și ochii mei abia așteaptă să-l privească.

— Și mult au să se bucure ochii tăi, effendi, răspunse cu trufie arabul, căci leul meu e mult mai mare ca al tău; capul lui întrecea tufele când l-a ridicat în sus să se năpustească asupra mea. Am câștigat prinsoarea și nădăjduiesc că n-o să mă tragi pe sfoară și-mi vei da îndată ce mi-ai făgăduit. Eu mă pun în fruntea voastră; să ne ducem cu toții la locul de luptă, ca să vă încredințați de isprava neasemuită a unui Ben Fessarah.

Cât privește rămășagul, n-aveam nici o grijă. Știam că-l câștigasem eu și că lăudărosul beni fessar va suferi o mare rușine. Ghicisem ce fel de leu era acela al cărui cap întrecuse tufele în înălțime. Cămilele noastre se aflau împiedicate lângă fântână, dar a fachirului el Fukara, lăsată să pască în voie, nu se mai vedea pe nicăieri. Bietul dobitoc intrase în desiș să rontăie mlădițele tufelor și fusese luat de „eroul zilei" drept un leu.

Convoiul se puse în mișcare. Trebuiau să fie cu băgare de seamă, deoarece nu știau dacă și al „doilea leu" era mort sau numai rănit. Din ce înaintau, din ce arabul pășea mai încet; la un moment dat se opri chiar în loc și-mi zise peste umăr:

— Effendi, nu e așa că nu te îndoiești de isprava mea vitejească?

— Vai de mine, se poate? Ai ucis doar pe cel mai mare și mai vestit dobitoc al pustiului. Mă tem însă că fachirul el Fukara n-o să prea fie încântat și nici să-ți mulțumească pentru isprava ta.

— Nici nu mă aștept, fiindcă nu leul meu era să-l mănânce, ci al tău. Să-ți mulțumească ție, nu mie. Acesta însă din tufiș amenința să-i sfâșie pe toți care se aflau lângă fântână, pe soldați și prizonieri, așa că mie au atâția să-mi mulțumească, nu numai unul. Acu', ia-o tu înainte, rogu-te, ai ochiul mai ager ca al meu.

— Te înșeli. De la o vreme mi-a cam slăbit vederea și s-ar putea lesne întâmpla să iau un leu drept o cămilă. Ce ocară ar fi pentru tine! Tu ești învingătorul, ție ți se cuvine cinstea să mergi în frunte.

Nu avu încotro, dar curajul îi cam slăbise, căci pășea de parcă ar fi călcat pe ouă și se ferea să nu le spargă.

După vreo cinci paşi se opri iar şi, arătând cu mâna spre deşiş, zise cu glas scăzut:

— *Allah kerihm!* uite-l acolo... îi văd picioarele mişcându-se. Ce-i de făcut, effendi?

— Ce să fie? Dă-i înainte!

— Păi... muşcă? N-a murit încă, e numai rănit.

— Atunci apropie-te şi mai sloboade un glonţ. Fireşte că asta ţi-ar scădea gloria, căci n-ai mai putea spune că l-ai ucis dintr-un foc.

— Mă las păgubaş. Şi apoi, nu mai am nici un glonţ, pe când puşca ta are două ţevi, şi poţi descărca două deodată, aşa că mergi la sigur. Hai, effendi, ucide-l.

— Păi ce facem atunci cu întâietatea? Ar însemna că ţi-ar trebui şi ţie două gloanţe, ba chiar trei, ca să-i vii de hac.

— Nu face nimic. Aoleu, trage, effendi... uite că mişcă picioarele... ba sforăie chiar... pesemne că e tare înfuriat. Eu trec în spatele tău, ca să-ţi sar în ajutor dacă o fi nevoie.

Fricosul se dădu binişor după mine, apoi trecu tocmai la urmă, lăsându-i pe soldaţi înainte.

Presupusul leu dăduse, într-adevăr, semne de viaţă, dar nu printr-un sforăit de fiară sălbatică înfuriată, ci printr-un horcăit de biată cămilă rănită. Soldaţii se dădură şi ei îndărăt înspăimântaţi. M-am oprit, zicându-i fessarului:

— Bine, sunt gata să-l iau asupră-mi, însă cu o condiţie. Mă furişez în spatele fiarei şi o gonesc încoace. Vei avea atunci prilejul să-l dobori cu patul puştii, dacă se va năpusti asupra ta.

Am făcut câţiva paşi, prefăcându-mă că vreau să mă dau după tufiş, când l-am auzit pe arab răcnind îngrozit:

— Ce faci, effendi, pentru numele lui Allah!

— Aha, ţi-e frică! Stai că-ţi arăt eu ce primejdie ne ameninţă! Astea nu sunt labe de leu, ci copite de cămilă.

— Nu se poate, effendi, te înşeli... N-ai spus tu singur că ţi-a slăbit vederea şi că poţi lua un leu drept o cămilă?

— Şi tu o cămilă drept un leu. Adevărat, dobitocul ăsta era mai înalt ca leul pe care l-am împuşcat eu, dar nu e leu, ci cămila fachirului el Fukara. Uitaţi-vă şi o să vedeţi că e cum vă spun.

M-am apropiat de tufe şi am dat crengile la o parte. Biata cămilă zăcea acolo, împuşcată în piciorul drept. Soldaţilor le trecu spaima şi izbucniră cu toţii într-un hohot de râs.

— Vai ce leu grozav! strigă unul dintre ei. Să nu-l fi culcat glonţul fessarului la pământ, ne-ar fi mâncat pe toţi. Da, da, fessarul ne-a scăpat de la moarte, el, cel mai vestit vânător de lei de pe lume. Ridicaţi glasurile, cameni buni, ca să-l proslăvim. Laude, laude şi mărire lui!

— Mărire, mărire, mărire! răcneau ceilalţi, hohotind.

Bietul om tăcu mâlc şi fugi să se ascundă în tufiş. Cămila nu se mai putea ridica de jos; glonţul îi sfărâmase fluierul piciorului şi trebuia împuşcată neapărat.

Deodată îl văd pe fachirul fachirilor ieşind din pădure, venind de-a dreptul spre mine, cu mâna întinsă.

— Effendi, începu el, iartă-mă mă am plecat fără să-ţi mulţumesc. Eram însă năuc. Cutezasem prea mult. Genunchii mi se tăiaseră şi inima îmi tremura de frică. Mâncătorul de oameni vroia să mă sfâşie şi, dacă nu erai tu, nu mai scăpam cu viaţă. Spaima îmi luase glasul şi nu mai puteam scoate un cuvânt M-am retras în singurătatea codrului ca să-l proslăvesc în tăcere pe Allah. Acum

mi-am regăsit graiul şi am venit să-ţi mulţumesc. Eşti fratele şi prietenul meu; duşmănia dintre noi să piară şi nădăjduiesc să-ţi dovedesc cândva devotamentul meu. Vrei să mă ierţi?

— Din toată inima! i-am răspuns, strângându-i mâna.

— Spune-mi, atunci, ce-aş putea face pentru tine.

— Nimic. Nu ştiai ce înseamnă să fii atacat de „stăpânul cu căpăţâna mare". Acum ai văzut. Ai mai avea curajul să-i stai în faţă?

— Pentru nimic în lume! La vederea lui îi îngheaţă omului sângele în vine şi ţi se pare că toată carnea de pe trup se destramă.

— Din pricina spaimei. N-ai văzut ce liniştit am rămas? Să-mi fi fost şi mie frică, am fi fost cu toţii pierduţi.

— Adevărat, effendi, nu pricep cum ai cutezat să-l întorci pe leu din cale şi să-l faci să se îndrepte spre tine, mai ales că mă purtasem atât de urât cu puţină vreme înainte. Aşa porunceşte legea ta?

— Nu. Drept e că un creştin cu frica lui Dumnezeu este dator să-l ierte chiar şi pe cel mai neîmpăcat duşman al său, dar nu să se şi sacrifice pentru un om care nu e de o credinţă cu el. Ceea ce am făcut adineauri, am făcut-o mai mult ca om, nu fiindcă aşa mi-ar porunci legea mea creştinească. Şi apoi, un adevărat vânător nu-şi pierde cumpătul nici în faţa unui leu, ştiind să-şi facă datoria.

— Pentru mine e totuna dacă ai făcut-o ca om sau creştin. Îţi datorez viaţa şi te rog să-mi spui cum să mă pot plăti de datoria asta faţă de tine, fie numai într-o măsură cât de mică.

— Nu e vorba aici de nici o datorie. Eu oricum aş fi ucis fiara. Am îndreptat-o spre mine ca s-o pot ţinti mai

bine, aşa că n-a fost decât o simplă întâmplare. O să-mi iau blana leului şi cu asta sunt pe deplin mulţumit.

— Lasă că ştiu eu. Dispreţuieşti recunoştinţa unui om care te-a jignit. Dar am şi eu mândria mea şi nu vreau să mă simt umilit. Voi găsi eu un prilej prin care să mă achit întrucâtva faţă de tine. Tu nici nu ştii pe cine ai salvat. Mai târziu, când vei afla, vei înţelege că tot islamul şi întregul Orient ţi-e îndatorat. Dar ce are cămila mea?

— Fessarul a împuşcat-o crezând că e un leu.

— Dobitocul! Frica l-a orbit. E rănită grav?

— Da. Nu se mai poate ridica şi, dacă îmi îngădui, o să-i curm suferinţele cu un glonţ.

— Pentru ce să prăpădeşti bunătate de pulbere? Las-o că moare ea şi aşa.

— Ar fi o cruzime. Un animal e şi el o făptură a lui Dumnezeu!

— Bine, fă cum crezi. Ce mă fac eu însă fără cămilă?

— O să-ţi dau una dintr-ale noastre. Acum să ducem leul la fântână ca să-l jupuim.

După ce am împuşcat cămila, leul fu transportat de soldaţi lângă unul din focuri, ca să-l dezbrace de haina lui galbenă, cum zicea Ben Nil. Bineînţeles că nu se vorbea decât de leu, toate celelalte fiind uitate pentru moment.

Fessarul se întoarse foarte abătut în tabără şi fu întâmpinat cu zâmbete batjocoritoare. Unii îi aduceau chiar laude — în ironie, firește —, dar el nu scoase un cuvânt. La urmă, puse jos puşca şi-mi zise cu glas tremurător:

— Uite-o. Nu ţi-o pot da cu mâna mea, fiindcă ar însemna să păcătuiesc împotriva strămoşilor mei. Dacă

eşti, într-adevăr, atât de nemilos, ca să mă despoi de ea, ia-o singur.

— Negreşit că o iau, e doar dreptul meu.

Se bizuise, pesemne, pe mărinimia mea, căci văzând-o acum în mâinile mele, se bătu cu pumnii în cap, începând să se tânguie ca o muiere:

— O, Allah, o, Cerule, o durere adâncă a inimii mele! S-a dus faima strămbunilor mei, comoara lăsată mie de ei din tată în fiu... Cum să mai intru eu în sat? Au să m-arate toţi cu degetul şi au să strige după mine: „Ăsta e nemernicul care şi-a bătut joc de comoara neamului său, punând rămăşag pe ce avea el mai scump pe lume? Ruşine să-i fie!“ Ce-mi rămâne de făcut decât să mă prăpădesc de inimă rea şi să-mi pierd lumina ochilor, de atâta plâns? Sufletul meu se zbate în chinuri cumplite şi viaţa mi se scufundă în valurile durerii. O, Allah, Allah.

Nici nu mă gândeam să-i opresc puşca, dar o păstram deocamdată, ca să-l învăţ minte să nu se mai laude atât. Semăna în asta ca două picături de apă cu Selim al meu. Se lungi la pământ, îşi acoperi faţa cu basmaua şi tăcu. În schimb, soldaţii discutau cu însufleţire întâmplarea de adineauri. Nu mai isprăveau cu laudele la adresa mea şi mă ridicau în slava cerului.

Pe la miezul nopţii, se potoli în sfârşit gălăgia. Ben Nil veni să-mi aducă aminte de făgăduiala mea. Fachirul el Fukara îl auzi, se sculă de la locul lui, se apropie de mine şi-mi zise:

— Effendi, până acum am luat apărarea omului pe care vroiai să-l osândeşti la moarte, şi l-am apărat pentru că e prietenul meu. Ne cunoaştem mai bine decât îţi închipui. Recunosc însă că sunt prea slab faţă de voi şi apărarea mea nu i-ar folosi la nimic. Eşti în stare, după cum tu însuţi mi-ai spus, să te iei la luptă cu zece

fachiri ai fachirilor; în al doilea rând, m-ai scăpat de la o moarte cumplită şi-ţi sunt dator recunoştinţă. De aceea nu mă mai amestec în treburile tale, dar nu vreau să fiu de faţă la moartea prietenului meu şi o să mă îndepărtez până după ce totul se va sfârşi.

Se întoarse şi trecu dincolo de cercul cămilelor, unde şezu jos cu spatele spre tabără. Ben Nil stătea tot cu cuţitul în mână şi mă întrebă iar:

— Aşadar, îmi îngădui să mă răzbun pe ticălosul ăsta, effendi?

— Da. Repet însă, ceea ce ţi-am spus: dacă crezi că e o faptă vrednică de tine să omori un bătrân neputincios care nu se poate apăra, fiind pe deasupra şi ferecat în lanţuri, n-ai decât s-o faci.

— Ştiu eu ce sunt dator faţă de cinstea mea şi o să-ţi arăt numaidecât.

— Te priveşte! Bătrânul e în mâna ta, eşti stăpân pe soarta lui şi nimeni altul n-are voie să se atingă de el. Toţi ai noştri înţeleg hotărârea asta. Dar înainte de-a ţi-l preda, mai am ceva de vorbit cu el.

M-am îndreptat cu Ben Nil spre Abd Asl, care auzise tot ce vorbisem şi ştia deci ce-l aşteaptă. Pe chipul său nu se putea desluşi ce se petrece în sufletul său — dacă îi era frică sau nu se temea de cele ce aveau să vină.

— Ţi-a sosit ceasul din urmă, i-am spus, pregăteşte-te de moarte.

— Cine îndrăzneşte să-mi ridice viaţa e un ucigaş, şuieră el printre dinţi.

— Crede ce vrei, tot degeaba, nimic nu te mai poate scăpa. Peste câteva clipe vei păşi peste Es Siret, puntea morţii. Uşurează-ţi conştiinţa, poate că astfel Allah va fi mai îndurător cu tine.

— Nu-mi trebuie îndurare, Allah să-i stârpească de pe fața pământului pe necredincioși; cel ce ține cu el nu face un păcat, ci o faptă bună pe care nu o pedepsește, dimpotrivă, va ști să mi-o răsplătească.

— Dacă găsești că moartea care te așteaptă e o răsplată, treaba ta. Dar tu n-ai vrut să mă ucizi numai pe mine, care sunt creștin, ci și pe tovarășii mei, musulmani ca și tine. Pe urmă știi că reissului effendina i s-a hotărât moartea. De păcatul ăsta nu poți răspunde înaintea lui Allah și-ți cer să te descarci de el, spunându-mi care e primejdia ce-l amenință pe emir.

Un zâmbet batjocoritor flutură pe buzele lui, scuipă cu scârbă și răspunse:

— Îți scuip în față și ție și morții, căci nu mă tem de nici unul dintre voi. Zilele mele sunt trecute de Allah în cartea vieții și, fără voia lui, nu-mi veți scurta cu o clipă zilele. Dacă a hotărât el să mor acum, chiar și să nu vrei tu, așa se va întâmpla. De aceea n-ai să afli un cuvânt din ce vrei să știi.

— Te pot sili să vorbești.

— Încearcă! Ca să-ți arăt că-mi bat joc de tine, uite, o să-ți spun: da, reissul effendina se găsește în mare primejdie. E pierdut, și, împreună cu el, toți din jurul lui. Acum știi totul.

— O să scape din primejdie, după cum am scăpat și eu.

— Nu! Nu există scăpare. Vor fi pedepsiți pentru că ne-au împușcat tovarășii la fântâna Wadiului el Berd. Adevărat că dacă ai cunoaște primejdia ce-l amenință, ai fi în stare s-o înlături, căci tu ești un diavol care pare să nu se simtă în largul lui decât înconjurat de primejdii. Dar n-o să afli, fii pe pace.

— Chiar dacă te-aș chinui până ți-aș deschide pliscul?

— Poți s-o faci, eu tot n-am să-ți spun.

— Hm! Durerile ți-ar schimba gândul.

— Ei, vezi, de data asta deșteptăciunea ta a dat greș. Ți-aș putea spune o minciună oarecare pe care ai lua-o drept adevăr.

— Nu te teme, aș cunoaște eu îndată dacă minți ori spui adevărul. Dar nu-ți fie frică, nu pun să te bată. Mi-ar fi rușine să chinuiesc un biet moșneag neputincios care și așa e cu un picior în groapă!

— Nu mă face de ocară! Nu sunt neputincios și, dacă n-aș fi legat, ți-aș arăta eu ție ce pot. Omorâți-mă, câini spurcați, dacă vreți, dar tot n-o să auziți un cuvânt din gura mea.

— Bine, să-i facem pe voie, zise Ben Nil. Chiar dacă nu ne spune el, suntem noi destul de deștepți să aflăm și fără ticălosul ăsta bătrân primejdia care-l amenință pe reissul effendina. Ducă-se dracului!

Tânărul se lăsă în genunchi lângă Abd Asl, îi desfăcu haina la piept și-i puse vârful cuțitului în dreptul inimii.

Bătrânul nu se așteptase pesemne să luăm lucrul în serios, căci strigă înspăimântat:

— Stai! Ce faci! Gândește-te că sunt un om sfânt, de care nu se poate atinge nimeni. Allah te-ar pedepsi pentru nelegiuirea ta cu focul iadului . . .

— Sfânt, ai? rânji Ben Nil. O fiară de o mie de ori mai rea decât leul pe care l-a ucis effendi adineauri, asta ești. Și acum vrei să mă pedepsească Allah pentru fapta mea, când zici că nu poți să mori decât cu învoirea lui? Dacă îți înfig acum cuțitul în inimă, înseamnă că așa a fost voia și porunca lui. Du-te acum în iad, nemernicule, unde toți dracii te vor primi cu strigăte de bucurie . . .

Apăsă binişor vârful pumnalului care, după cum am observat, îi străbătu numai pielea. Bătrânul se răsuci pe o parte şi răcnea ca din gură de şarpe:

— Nu, nu, nu vreau să mor! Cruţă-mă... lasă-mă să trăiesc...

— Aşadar, te prefăceai, nemernicule! Parcă ziceai că nu ţi-e frică de moarte? mormăi Ben Nil.

— Iertare, iertare! Dăruieşte-mi viaţa!

— Poate că o s-o fac şi pe asta, dacă îmi spui primejdia în care se află reissul effendina.

— Spun, spun...

— Bine. Dar repede, altminteri...

— E vorba să fie otrăvit în Khartoum.

— De cine?

— De... de... muza'bir.

— Aha, de pungaşul ăla care a vrut în atâtea rânduri să-l omoare pe effendi al nostru. Şi în ce mod?

— A mituit pe un soldat care e *farran* (brutar) în trupa emirului. O să-i dea nişte otravă pe care brutarul s-o pună în aluatul din care face *kisrah* (pâine din făină de hrişcă) pentru reissul effendina.

— Juri că spui adevărul?

— Jur...

— Pe ce?

— Pe Allah, pe Profet şi pe toţi califii.

— Vezi ce uşor ţi-am dezlegat limba. Acum o să trimitem în grabă o ştafetă ca să-l înştiinţeze pe emir. Frica de moarte ţi-a deschis pliscul. Ca să te fac să crăpi de necaz, iacă, îţi spun că nici n-aveam de gând să te omor. Nu-mi murdăresc eu mâinile cu un ticălos ca tine. De răzbunat însă tot trebuie să mă răzbun. Să hotărască Allah între noi amândoi. Vreau să mă lupt, dar nu cu tine, căci sunt tânăr şi puternic, pe când tu eşti bătrân şi istovit. Alege pe unul dintre oamenii tăi. Îl voi dez-

a şi-i voi da şi lui un cuţit în mână. Lupta va fi pe ă şi pe moarte. Mă biruie el pe mine? Eşti salvat; îl ui eu pe el? Îi înfig cuţitul în piept şi te omor şi pe e, căci va lupta în locul tău şi vei împărtăşi soarta . Effendi, nădăjduiesc că nu ai nimic împotrivă.

Foarte frumos din partea băiatului! Dar care va fi ezultatul duelului? Ben Nil era curajos şi destul de voic pentru vârsta lui, totuşi îi duceam grija. Se înţelege e la sine că avea să-l aleagă bătrânul pe cel mai bun dintre războinicii săi. Puteam eu însă să mă opun? Nu. rebuia să-l las pe Ben Nil să facă după cum găsea el e cuviinţă. La o observaţie a mea, pe care i-am făcut-o e şoptite, băiatul îmi răspunse:

— Nu-mi duce tu grija, effendi! Ştiu eu ce fac. Nu -ai văzut încă într-o astfel de luptă, de aceea nu ştii de ce sunt în stare. Pot să-ţi spun însă că nu mi-e frică deloc.

— Au să-ţi dea de potrivnic pe cel mai iscusit dintre vânătorii de sclavi...

— Cu atât mai bine. N-aş vrea să mă lupt cu vreun netrebnic în de-alde astea. Zi, mă laşi?

— Da. Dar vezi, fii cu băgare de seamă. Nu te uita la cuţit, ci în ochii potrivnicului tău. Aşază-te aşa fel ca lumina să-i cadă lui în faţă şi ţie în spate.

Bătrânul alese — spre marea mea mirare — pe aşazisul negustor. Erau printre prizoneri alţii mai voinici, poate însă că acesta era mai îndemânatic sau se vor fi înţeles la vreun vicleşug între ei. Îi văzusem cum şuşoteau mereu de la o vreme.

Djelabiul — adică negustorul — fu descătuşat şi i se puse un cuţit în mână. Îşi destinse mădularele şi-şi frecă picioarele, ca să şi le dezmorţească.

— Să ne dezbrăcăm până la brâu, îi zise Ben Nil.

— De ce? Să rămânem aşa cum suntem, răspunse el.

— Nu. Să fie cum am spus eu.

Mai stărui puțin, dar văzând că Ben Nil nu se învoiește, trebui să se supună. Oare de ce n-o fi vrut să-și scoată haina și cămașa? Nu cumva se gândea s-o ia la fugă? Despuiat îi era doar mai ușor să lupte.

— Așadar, dacă mă omori tu pe mine, i se dăruiește lui Abd Asl viața, zise Ben Nil. Dacă însă te omor eu pe tine, va trebui să mori și tu, și el. Vezi, deci, că nu e numai viața lui în joc, ci și a ta.

— Știu. Putem începe.

Se așezară față în față în mijlocul cercului format de noi. Reguli speciale nu se cereau, totuși i-am zis djelabiului:

— Să iei seama la picioarele tale.

— De prisos să o spui, viața nu stă în picioare, ci în inimă, așa că n-o să caute să mă înjunghie în picioare, râse el.

Nu băgă de seamă că am tras pușca lângă mine, ca s-o am la îndemână.

— Gata! strigă Ben Nil. Hai, începe!

Celălalt însă nici nu se gândea. Nici unul dintre ei nu voia să fie cel dintâi care să înceapă lupta. Se învârtiră câtva timp în cerc, privindu-se drept în ochi. Deodată dje'abiul se repezi la Ben Nil, care sări în lături, ca să se ferească de lovitură. Dar totul nu fusese decât o prefăcătorie din partea vânătorului de sclavi, căci, cum văzu calea liberă, trecu pe lângă el ca o săgeată, și o luă la fugă spre pădure, îmbrâncind pe doi din soldații care îi erau în drum.

Așadar, bănuiala mea se adeverea. N-apucă să facă însă jumătate din drum, căci am pus pușca la ochi, apăsând pe trăgaci. L-am văzut poticnindu-se, căzând grămadă la pământ. Încerca să se ridice de jos, dar se prăbușea iar. Îl ochisem în picior, și-l nimerisem. Aș fi putut să-l omor,

dar nu vroiam. Mai întâi pentru că mă feresc pe cât e cu putință să iau viața cuiva, al doilea, fiindcă mai aveam un motiv.

Ben Nil și soldații se luaseră după el, în timp ce eu nici nu m-am mișcat din loc. Îl aduseră îndărăt în lagăr în pumni și ghionturi, firește, apoi îl trântiră jos, înaintea mea.

— Ai râs de mine când ți-am spus să iei seama la picioare, i-am zis eu. Trebuie să recunoști că nu e simplu să tragi pe sfoară un effendi creștin.

Tăcu. I-am examinat rana și am văzut că glonțul îi sfărâmase fluierul piciorului. I-am făcut un pansament provizoriu.

— Ar trebui să-l legăm mai tare decât înainte pe câinele ăsta râios și să-l ținem în mijlocul nostru, își dădu cu părerea Ben Nil.

— Nu-i nevoie. În curând o să capete fierbinți și o să înceapă să aiureze, așa că nu ne va lăsa să ne odihnim. Duce-ți-l mai bine sub copacul cela de colo și legați-l zdravăn cu spatele de trunchiul lui. În vremea asta Abd Asl să aleagă pe altcineva să lupte în locul său.

Porunca asta a mea se păru oamenilor mei ciudată, totuși nimeni nu zise nimic. Știau că tot ce făceam, chiar dacă li se părea la început de neînțeles, avea un rost.

Ca și acum, de altfel, când trăsesem dinadins în piciorul fugarului, deși îl puteam ucide foarte lesne, numai să fi vrut.

Înțelesesem eu de ce încercase să fugă. Vroia să se ducă la Ibn Asl, să-i spună că atacul împotriva noastră nu izbutise și să vină imediat să elibereze pe prizonieri. Bătrânul părea înfuriat de nereușita planu'ui său. Alese pe un alt vânător de sclavi, care nu părea deloc bucuros de alegere. Acesta avea pielea cafenie, aproape ca un negru. Era înalt și lat în spate, cu ceafa groasă ca a unui taur.

Ben Nil nu se sperie însă defel. Stăteau acum față în față, la o distanță de cinci pași unul de altul, fără să se slăbească din ochi o clipă.

Deodată negrul făcu o săritură ca de tigru spre Ben Nil și vru să izbească. Plănuia să-l ia prin surprindere. Dar băiatul sări în lături, se repezi ca fulgerul în spatele negrului și-i înfipse cuțitul până în plăsele între coaste. Negrul căzu grămadă la pământ. După cum s-a dovedit mai târziu, vârful pumnalului străbătuse inima pe la spate.

— *Afarim, maşallah, alaik* — bravo, bravo! strigară nebuni de bucurie, soldații. Măi, Ben Nil măi, tu fecior al vitejiei, cine s-ar fi așteptat de la tine la așa ceva?!

— Ei, effendi, vezi că am avut dreptate când ți-am spus că nu trebuie să-mi duci grija, zise el, întorcându-se zâmbind spre mine. L-aș fi doborât pe omul ăsta chiar de-ar fi fost de două ori pe atât de voinic. Ochiul meu e ager, mâna mea sigură și nu-mi pierd niciodată cumpătul când e vorba să-mi apăr viața. Acum Abd Asl e al meu, nu-i așa?

— Da, i-am răspuns eu, curios să văd ce-o să facă.

Dacă, într-adevăr, se hotăra să-l omoare pe bătrân, interveneam eu la timp. Tânărul se aplecă și trase cuțitul din spatele negrului. Privi multă vreme îngândurat, tăișul plin de sânge, clătină din cap și murmură:

— Ai dreptate, effendi, e o mare răspundere pe care ți-o iei când ucizi un om ... Mi-e silă de sângele ăsta. Crezi că reissul effendina îl va pedepsi cu asprime pe fachir, a cărui viață e în mâna mea?

— Cu foarte mare asprime.

— Atunci i-o dăruiesc. Negrul ăsta a luptat și a murit pentru el; mă mulțumesc cu atât. Ce zici, te învoiești?

— Mă bucur chiar că te aud vorbind astfel. Hotărârea asta îți face mai multă cinste decât moartea lui Abd Asl, crede-mă.

— Cer însă mai târziu să fie pedepsit aspru.

— Fii sigur că așa o să se întâmple. Și acum, ca să nu cerce să fugă, duceți-l la djelab și legați-l de copacul de lângă el.

Un soldat veni să-l ia pe bătrân.

— De ce faci asta, effendi? mă întrebă Ben Nil nedumerit. Nu-i aveam mai bine sub ochi aici?

— Ai dreptate și o să-i aducem îndărăt. Mai întâi vreau să aflu ce se unelțește împotriva reissului effendina.

— Păi știi!

— Nu, căci povestea cu brutarul era o minciună. Du-te acum lângă ei și fă-te că îi păzești. Eu o să mă furișez în spatele lor și tu o să te întorci în tabără. Au să creadă că sunt singuri și o să-i aud ce-și vorbesc.

Cei doi copaci singuratici erau ceva mai la o parte de tabăra noastră și se putea vedea de acolo tot ce făceam noi. Dacă s-ar fi sculat unul în picioare, s-ar fi băgat numaidecât de seamă, dar când ședeam jos nu se vedea dacă lipsește cineva dintre noi. Pe faptul acesta îmi clădisem și eu planul.

Orânduisem ca mare parte dintre soldați să se înghesuie în jurul cadavrului negrului, prefăcându-se că vorbesc despre el. Aveam astfel o bună acoperire, ca să mă pot îndepărta, pe nevăzute, din tabără. Ceea ce am și făcut.

Cei doi prizonieri erau legați de copacii din dreapta; eu am luat-o la stânga, iar soldații se îngrămădiseră tocmai în mijloc, așa că era cu neputință să mă vadă. Abia după ce am intrat în pădure soldații se așezară jos, cu poruncă ca să se scoale doar când aveau să mă zărească întorcându-mă.

Tupilându-mă pe după copaci și tufe, am ocolit marginea pădurii, până am ajuns în spatele celor doi prizonieri, lungindu-mă pe iarbă atât de aproape încât să pot

prinde cu urechea tot ce-şi spuneau. Ben Nil mă zărise, căci era cu faţa spre mine. Mai stătu câtva timp, căscă de câteva ori, se sculă şi începu să se plimbe de colo până colo, apoi se îndepărtă agale, ca omul plictisit. Şiretenia ne folosi. L-am auzit pe djelabi, zicându-i lui Abd Asl:

— Hai spune repede ce ai de spus, până nu se întoarce.

— Ce vrei să-ţi zic? N-am nimic de zis, mormăi bătrânul necăjit.

— Nu se poate . . . trebuie să punem ceva la cale.

— Ce să punem la cale? Nu-mi trece nimic prin minte. Fir-ar al dracului de ghiaur! Dacă izbuteai să fugi, te-ai fi dus la insula Hassanîah, să-i dai de veste lui fiu-meu. Ne-ar fi ieşit înainte şi ne-ar fi scos din ghearele ticăloşilor ăstora.

— Crezi că altă scăpare nu e? Oare fachirul el Fukara nu ne-ar ajuta? A făcut de atâtea ori afaceri bune cu noi şi a câştigat o grămadă de parale de pe urma noastră. Eu cred că o să facă tot ce i-o sta în putinţă să ne salveze.

— N-o să mai vrea. Câinele de creştin l-a scăpat de la moarte, şi îl va lăsa în pace.

— Nu zic de-a dreptul, dar ajunge dacă i-ar da de ştire lui fecioru-tău. De ce nu te înţelegi cu el?

— Parcă se poate! N-o să mă lase câinele ăla să stau singur de vorbă cu fachirul el Fukara.

— Nu face nimic. Ajunge să-i şoptești două-trei vorbe în graiul şilluk. Creştinul nu cunoaşte limba asta, pe când fachirul da, şi o să înţeleagă ce vrei să spui.

— Bine, o să încerc. S-ar putea să izbutesc, dar reissul effendina îi scapă atunci lui fiu-meu.

— Cum aşa?

— Ibn Asl l-a ademenit pe insulă. În apropierea ei se află păduri întinse, cu copaci deşi, din care reissul effendina n-o să mai iasă cât lumea şi pământul.

— Şi dacă nu găsim nici un mijloc de fugă, ce crezi tu că o să ni se întâmple la Khartoum?

— Cine ştie ce grozav lucru, nu cred. E vorba să fim predaţi reissului effendina. Dar ăsta n-o să fie acolo, fiindcă îi va face fiu-meu de petrecanie în pădurile despre care ţi-am vorbit. La o judecată prea aspră nu ne putem aştepta, mai ales că pârâtul nostru e un străin, un creştin. Dacă tăgăduim, au să ne creadă pe noi, nu pe el.

Am găsit cu cale că nu mai avea ce să mă intereseze cele ce aveau să-şi spună în continuare, şi de aceea am pornit îndărăt pe acelaşi drum pe care venisem. Ben Nil, care trăgea cu ochiul, mă văzu şi se întoarse la prizonieri, pe când soldaţii se aşezară iar în ordinea de mai înainte. Cei doi legaţi de copaci habar n-aveau că le aflasem taina.

Nu trecu mult şi Ben Nil veni la mine şi-mi spuse că Abd Asl vrea să-mi vorbească. Aşadar se grăbea să-şi pună în practică planul. M-am dus la el şi l-am întrebat ce vrea.

— Ben Nil, căruia i-ai dat drept de viaţă şi de moarte asupra mea, mi-a dăruit viaţa. Crezi tu că o să se ţină de cuvânt? răspunse bătrânul.

— Deocamdată de noi n-ai de ce să te mai temi, dar pentru mai târziu nu garantez. Hotărârea atârnă de reissul effendina.

— Şi ai de gând să ne duci la Khartoum?

— Da. Pentru ce mă întrebi?

— Pentru că, dacă e precum zici, sunt pierdut. Am văzut cum ţi-ai dat toată osteneala să eviţi moartea mea. Emirul e însă un om foarte aspru şi neîndurător cu de-

alde noi și sunt sigur că o să pună să mă împuște ori să mă spânzure.

— Tot ce se poate.

— Văd că asta e și părerea ta. Atunci trebuie să mă pregătesc de moarte. Știu că la voi creștinii atârnă de pregătirile astea fericirea de apoi, de aceea nădăjduiesc că o să-mi dai o mână de ajutor.

— Așa este. Cine se duce pe lumea cealaltă fără să se pocăiască, nu poate intra în rai.

— Eu, effendi, am un mare păcat pe suflet și aș vrea să îmi descarc cugetul. Tu nu ești un slujitor al răzbunării, știu. Vrei să mă ajuți?

— Cu plăcere — i-am răspuns eu, curios să văd ce o să spună pentru a mă trage pe sfoară.

— Da, effendi, un mare păcat apasă pe sufletul meu și aș vrea să mă pocăiesc, dar știu bine că reissul effendina n-o să-mi dea răgaz. E un adevărat noroc pentru mine că tocmai acum se află aici fachirul el Fukara, căci el e singurul care cunoaște împrejurările și-mi poate fi de folos. Îmi îngădui să stau nițel de vorbă cu el?

— Hm! De, știu și eu! Ceri un lucru cam greu, i-am răspuns eu, prefăcându-mă că stau la îndoială.

— Numai câteva minute, effendi ...

— Multe ori puține, totuna e. Știi și tu că nu pot avea încredere în tine.

— N-ai decât să fii de față.

— Așa ar mai merge, dar dacă îi dai să înțeleagă prin semne să te ajute să fugi?

— Se poate, effendi! N-ai vedea?

— Ori dacă amesteci în vorbă cuvinte pe care eu nu le pricep și el da?

— Nu sunt așa de meșter la vorbă, effendi. Îndură-te, rogu-te, ești doar creștin ...

— Așa? Acum te bizui pe legea mea și mai adineauri îți băteai joc de ea. Unul de-ai voștri nu s-ar lăsa înduplecat.

— Dar tu da, effendi! O să vorbesc rar și deslușit ca să poți cumpăni fiecare cuvânt, ca la cântar. Gândește-te că e un fel de testament pe care-l las cu limbă de moarte. E doar un lucru de nimic ceea ce îți cer! Ești aspru și curajos, dar nu și rău la suflet. Cât despre șiretenie și deșteptăciune, nu te întrece nimeni. Dacă aș avea vreun gând ascuns, ai prinde tu de veste înaintea fachirului el Fukara.

— Astea îs vorbe de clacă, îmi cunosc eu singur însușirile și poți fi sigur că nu ți-ar reuși nici ție, nici fachirului el Fukara să mă trageți pe sfoară; pentru asta sunteți amândoi prea proști. De aceea, îți împlinesc dorința, care pentru mine e lipsită cu totul de primejdii.

— Îți mulțumesc! exclamă el cu blândețe, deși îl făcusem prost. Ai dreptate, nu poate fi nici o primejdie pentru voi, fiindcă o să auzi tot ce vom vorbi.

— Nu o s-aud nimic, pentru că nu voi fi de față.

— Atunci pot vorbi cu el fără martori? întrebă el, abia putându-și stăpâni bucuria.

— Da. Dacă vrei, poate să rămână și djelabiul. Mă duc acum să ți-l trimit pe fachirul el Fukara și vă las zece minute singuri. Vezi cât sunt de îngăduitor cu tine? Nu încerca însă vreun vicleșug, fiindcă n-o să-ți meargă bine, crede-mă.

— Fii fără grijă, effendi. Chiar dacă aș fi avut ceva de gând, mărinimia ta m-a mișcat într-atât, încât n-aș mai avea inima s-o fac.

— Bine ar fi să fie așa. Ai auzit tu vreodată de preacuviosul și vestitul marabut, căruia duhul sfânt i-a adus douăsprezece limbi de la doisprezece corbi vorbitori și urechile de la doisprezece pui de vultur?

— Da. A trebuit să le mănânce pe toate și a cunoscut pe urmă graiul tuturor noroadelor și dobitoacelor și auzea până la mari depărtări ce unelteau dușmanii împotriva lui.

— Află, așadar, că și eu am mâncat astfel de limbi și urechi. Ia bine seama; aud și văd totul!

Am plecat; fără să fi mâneat lucruri de acestea fermecate, l-am auzit în urma mea pe bătrân șoptindu-i tovarășului său:

— Mare noroc avem! Planul nostru o să reușească.

Mare fu mirarea fachirului el Fukara când i-am zis că Abd Asl are să-i spună ceva și-i lăsam să vorbească fără martori. Și soldații erau uluiți de îngăduința mea; Ben Nil nu se putu stăpâni să nu-și exprime nedumerirea. Le-am răspuns la toți că știu eu ce fac.

După vreo zece minute de convorbire, fachirul el Fukara se sculă de lângă cei doi prizonieri și veni îndărăt în tabără. Mă asigurase mai adineauri de recunoștința lui și nu mă îndoiam că vorbea serios. Dacă vroia, într-adevăr, să mi-o dovedească, nu se putea să nu-mi spună ce îi ceruse bătrânul Abd Asl. Totuși m-am ferit să mă apropii de el, să nu-l sperie și mai mult pe bătrân când va vedea că știu totul, fără să fi schimbat un cuvânt cu omul pe care se bizuia.

M-am dus în schimb de-a dreptul la Abd Asl și l-am întrebat cu nepăsare:

— Ei, s-a învoit fachirul fachirilor cu ce i-ai cerut tu?

— Da, effendi. Mi-a făgăduit să îndrepte greșeala înfăptuită de mine. Îți mulțumesc din adâncul sufletului meu.

— Acum ți-ai mai ușurat inima, nu-i așa?

— De mult nu mi-am mai simțit-o așa de ușoară...

— Te cred, mai ales că știu care e pricina.

— De unde poți tu s-o știi, când habar n-ai despre ce e vorba?

— Greșești. Ți-am spus că am mâncat urechi de vultur și aud tot. N-a fost vorba de o faptă din trecut, ci de una viitoare.

— Te înșeli, effendi... nu știu ce vrei să spui...

— Ia nu te mai preface! V-am spus mai adineauri că sunteți prea proști ca să mă puteți trage pe sfoară. Ați pus la cale ceva împotriva mea.

— Doamne ferește! Ce-am putea pune la cale?

— Fachirul el Fukara să-i dea de știre feciorului tău că sunteți prinși și să vină să vă scape.

— Vai de mine, effendi! S-ar putea! Fachirul habar n-are unde se află fiul meu.

— I-ai spus-o tu acum.

— Nici nu i-am pomenit de el.

— Nici de reissul effendina?

— Nici.

— Adu-ți aminte de urechile de vultur! I-ai spus fachirului primejdia care îl amenință pe emir.

— Nu cu el, ci tu tine am vorbit despre asta. Ți-am spus că va fi otrăvit în Khartoum.

— Ai jurat chiar; jurământ strâmb, pe care Allah nu ți-l va ierta niciodată.

— Am spus adevărul.

— Așa? Atunci de ce i-ai spus fachirului că reissul effendina va fi ademenit în pădurile de lângă insula Hassaniah?

— Allah, Allah! strigă bătrânul, înspăimântat, privindu-mă cu ochii holbați, ca și când trăsnetul ar fi căzut din senin la picioarele lui.

— Aha, te sperii! Da, feciorul tău se află acolo și l-ai însărcinat pe fachirul el Fukara să se ducă să-i spună că

atacul vostru a dat greș și că vă aflați acum în mâinile noastre.

— Eu nu... știu... nimic despre... asta... bolborosi.

— Nici nu e nevoie, destul că știu eu. Ba am auzit încă și mai mult: e vorba ca feciorul tău să se ducă la oamenii săi pe corabia lui pe Nil în jos, până la Makaui sau Katena, pe urmă să vină încoace pe uscat, ca să ne atace și să vă elibereze pe voi. Vezi, deci, că urechile mele de vultur își fac datoria.

— Ești dracul gol... adevărat șeitan, în carne și oase! strigă el înfuriat. De auzit n-ai auzit nimic, fiindcă n-ai avut cum, cu toate astea, le știi pe toate, semn că ai făcut legământ cu dracu'...

— Ori cu Allah. Tu ești cel mai mare ticălos din câți am întâlnit în viața mea, așa că puterea care mă ajută împotriva ta nu poate fi decât dumnezeiască. Uneltirile tale au fost descoperite și voi avea eu grijă să ți le zădărnicesc. Mă voi duce să-i fac o vizită feciorului tău, fără să-l întreb dacă îi face plăcere sau nu, și vai de el dacă s-a atins de-un fir de păr din capul reissului effendina. Pe voi doi o să vă duc iar în tabără. Sunteți prea proști ca să fi înțeles pentru ce-am pus să vă despartă pentru câtva timp de tovarășii voștri. Dacă ați fi chibzuit, cât de puțin, v-ați fi dat seama că n-am făcut-o fără vreun scop anumit și n-ați fi căzut atât de lesne în cursă.

După ce amândoi fură duși lângă foc, m-am gândit să examinez mai bine rana djelabiului. În cazul cel mai bun rămânea șchiop pe viață, dar cum prin regiunile acelea chiar o simplă zgârietură poate da loc la complicații foarte grave, nu puteam prevedea ce se poate întâmpla.

Cum spuneam, eram curios să văd ce o să facă fachirul fachirilor. Dacă îmi destăinuia cele ce-i ceruse bătrânul, cu atât mai bine; nu, trebuia să-l împiedic cu orice preț să ducă la îndeplinire însărcinarea arabului.

Se așezase puțin mai încolo și, după ce soldații se culcară, îmi făcu semn să vin lângă el.

— Șezi nițel, effendi, aș vrea să vorbesc ceva cu tine, îmi spuse el.

Mă așteptam să înceapă cu planul bătrânului, dar mi-am dat seama imediat că m-am înșelat, căci zise:

— Ești creștin, nu-i așa? Cunoști tu bine *Kitab el mukkadas* (Sfânta Evanghelie) a voastră?

— Da. Am studiat-o chiar cu multă râvnă.

— Știi și explicația pe care i-au dat-o învățații voștri?

— Firește!

— Atunci spune-mi dacă voi îl credeți pe Mahomed cu adevărat un proroc.

— Nu. A fost un om ca toți oamenii.

— Așadar, la voi nu există proroci?

— Ba da. Prorocii au fost la noi acei oameni înzestrați cu duh sfânt, pe care Dumnezeu i-a trimis pe pământ să învețe noroadele sale cum să păsească pe calea ce duce la mântuirea sufletului.

— Același lucru l-a făcut și Mahomed.

— Nu. Calea pe care le-a arătat-o el e o cale greșită.

— Așadar, învățăturile sale ar fi false?

— E o întrebare la care nu-ți pot răspunde numai cu un „da" sau „nu". A amestecat adevăr și neadevăr. Acolo unde a trăit el erau și evrei, și creștini. A luat din *Vechiul* și *Noul Testament* unele învățăminte, le-a amestecat cu unele credințe păgâne, și din tot a făcut ceea ce voi numiți islamul. Ceea ce își are obârșia din *Biblie* e bun, restul e fals. De aceea ar trebui să fie scos din *Coran* tot ce duce pe o cale greșită

— Effendi, voi faceţi o mare greşeală când osândiţi *Coranul* fără să-l cunoaşteţi.

— Nu-i adevărat. Eu îl cunosc foarte bine, şi nu numai eu, ci mulţi alţi creştini, care l-au studiat la noi în şcoli înalte, aşa că aş putea să-ţi repet fiecare precept şi tot ce priveşte islamismul.

— Mare minune! Un creştin să discute cu mine, fachirul el Fukara, *Coranul!* Effendi, tu eşti îndrăzneţ nu numai în faptă, ci şi în vorbă.

— Aici nu poate fi vorba de nici o îndrăzneală. Încearcă şi o să vezi.

— Nu. Ar fi zadarnic, tot nu te-ai lăsa convins. Nici cel mai mare înţelept nu poate să aibă o judecată dreaptă asupra credinţei noastre, căci Mahomed nu şi-a desăvârşit opera, ci doar a început-o. De sfârşit o s-o sfârşească un altul.

— Cine?

— Mai întrebi? Zici că cunoşti bine *Coranul*, dar din întrebarea asta, văd că nu-l cunoşti.

— Iarăşi te înşeli. Te refereai la Paraklet. Ma'diji-ul pe care îl aşteptaţi cu toţi. Cuvântul acesta nu trebuie scris *mahdi*, ci *ma'diji;* vine de la cuvântul arab *hahdaja*, care înseamnă „a conduce", adică „ajutătorul", mijlocitorul care duce pe calea adevărată. Mă voi sluji tot de expresia mahdi, întrebuinţată de ei.

— Aha, ştii deci despre asta! Aşadar, ai auzit şi tu că va veni un mahdi?

— Am auzit şi am citit. *Coranul* însă nu pomeneşte nimic despre el; există doar în tradiţia populară şi pe astfel de lucruri nu pun eu preţ.

— Eu însă da. Allah ne va trimite un proroc care va desăvârşi opera lui Mahomed. Profetul acesta ori îi va converti pe necredincioşi, ori îi va nimici pe cei care nu

se vor lăsa convinşi şi va împărţi pe urmă toate bunurile pământeşti, fiecăruia după cucernicia sa.

— Astea sunt speranţe mai mult lumeşti decât religioase. Dacă aş fi musulman, nu m-aş lua după astfel de crezuri, ci m-aş ţine numai după cele ce scrie în *Coran* şi care nu pomeneşte nimic despre un mahdi.

— Ei şi? Nu e nici un motiv şi chiar dacă *Coranul* nu vorbeşte despre el, să nu crezi că nu va veni.

— Ba da. După cele spuse de însuşi Mahomed, el a fost cel din urmă proroc pe care l-a trimis Allah pe pământ şi nici un altul nu va mai veni după el. Religia înfăptuită de el e desăvârşită şi nu poate fi nici ştirbită, nici întregită de altcineva. Unul singur îl va urma; acesta va fi Isa Ben Marryam (Iisus, fiul Mariei), şi numai în Ziua de apoi, când se va aşeza în moscheea Omeiazîlor din Damasc, ca să judece viii şi morţii. Dacă n-ar fi decât faptul că Mahomed ridică pe Mântuitorul nostru deasupra lui, şi e de ajuns să spulbere nădăjdea voastră într-un viitor mahdi.

— Vorbeşti ca un necredincios.

— Nu, ci ca un bun cunoscător al islamismului, judecând ca un musulman. Ar fi caraghios să se iveească acum un mahdi, cu gând să-l nimicească pe toţi aceia care nu s-ar converti la religia lui. Există peste o mie de milioane de oameni care nu sunt mahomedani; să vorbim însă numai despre creştini. Cum o să procedeze acest mahdi al vostru să ne distrugă?

— Prin foc şi sabie.

— Să poftească! Vei vedea însă că n-o să vină. E în stare un izvor să înghită Nilul? Poate el să străbată pustiul şi munţii care îl despart de râu? Ar trebui, îndată ce-a îndrăznit să iasă din oază, să se îngroape ruşinat în nisip.

— Allah i-ar spori undele şi înmii puterile, ca să devină de sute de mii de ori mai mare ca Nilul.

— Adevărat, Dumnezeu e atotputernic, dar n-ar îngădui de dragul unui musulman oarecare să izvorască din pământul sterp o apă atât de mare cât să inunde coastele munţilor.

— Nu ne cunoşti. Nici un zăgaz nu ne-ar putea opri când ar fi vorba să pornim ca şuvoiul peste voi.

— Vorbă să fie! Puhoiul vostru ar seca înainte de a ajunge la hotarele noastre. Cunoaşteţi voi ţările noastre, ştiţi unde se află? Aveţi voi măcar idee de armatele de care dispunem noi? Unui purice i-a trăsnit prin gând să se ia la luptă cu elefanţii şi hipopotamii Sudanului, cu bivolii şi urşii Americii, cu leii şi tigrii Indiei. Ce nebunie! Sute şi sute de mii să fiţi, aţi fi făcuţi praf într-o clipă.

— *Allah'l Allah*, văzut-ai tu vreodată un musulman luptând? V-am călca în picioare! ...

— N-aţi apuca. Ghiulelele şi gloanţele noastre n-ar mai lăsa unul din voi în viaţă. Înainte de-a vorbi aşa, du-te mai întâi de aruncă-ţi ochii prin ţările creştinilor. Numără milioane şi milioane de soldaţi pe care îi avem. Şi ce fel de soldaţi! Unul de-ai noştri biruie zece ca voi. Dovada ţi-am şi dat-o. Au vrut şi vor să mă ucidă. Reuşit-au vitejii voştri grozavi să s-atingă de mine? Eu sunt singurul creştin printre voi. N-a spus însuşi Abd Asl că sunt mai de temut decât toţi soldaţii la un loc? Încercarea lor de-a mă prinde a dat greş. Rezultatul e că i-am prins eu pe ei. Şaizeci de drept-credincioşi sunt în mâna mea. Uite-i colo, puşi în lanţuri. Vină mahdiul vostru să ne nimicească dacă vrea. Crezi tu că vom mişca un deget să ne apărăm? Aş! O să-i râdem în nas şi hohotul nostru o să-l facă să-şi ia repede tălpăşiţa, împreună cu ceata lui de viteji.

— Prea te lauzi, effendi; dar mi-e că, dacă l-ai vedea venind, ai înlemni de spaimă.

— Zău? Arată atât de grozav?

— Nici nu poţi bănui cât de grozav poate fi.

— Dar tu da? Atunci îl cunoşti!

— Tocmai, fiindcă nu crezi că mahdiul va veni şi îţi baţi joc de el, o să-ţi răspund hotărât: da, îl cunosc.

— Cum adică, a şi venit?

— Aşa e, a venit şi a primit de la Allah menirea să pună stăpânire pe întreg pământul şi să pregătească nimicirea necredincioşilor.

— N-ai vrea să-i dai un sfat din partea mea?

— Care?

— Să-şi are şi să-şi semene în bună pace ogorul, ori să-şi ducă turmele la păşunat, dar să renunţe la gărgăunii aştia pe care şi i-a băgat în cap. Ar putea să se aleagă rău de el şi de toţi aceia pe care i-a molipsit cu ideile lui.

— Te înşeli. Menirea îi e să dea ascultare lui Allah şi poruncii venite din cer.

— Aşa? Stai să-ţi spun eu ce-l aşteaptă. Se va răscula mai întâi împotriva viceregelui. Poate că răscoala va reuşi. Khartoum e departe de Kahira şi, până să sosească armata, s-ar putea ca ţinuturile de pe braţele Nilului să intre în stăpânirea lui. Pentru puţin timp însă, căci va trebui să plece repede.

— Nu, căci îl nesocoteşte pe kediv şi-l va subjuga. Va lua apoi Mecca, va porni mai departe până la Stanbul, îl va detrona pe sultan şi se va aşeza în locul lui pe tron, ca să domnească peste toţi drept-credincioşii lui Allah.

— Pesemne că nu ştii ce piedici i se vor pune în cale. Aici, la Nilul de Sus, nu zic, poate că nu i-ar veni prea greu să se joace de-a războiul, dar cum va scoate niţeluş vârful nasului dincolo de hotarul Sudanului, au să-i taie pofta numaidecât.

— Cine?

— Puterile care nu vor îngădui ca viceregele, şi mai ales sultanul, să fie înlocuiţi. Sunt şi alţii, mai ceva decât mahdiul, care nu-i vor îngădui să-i ia locul sultanului din Constantinopol. De pildă, împăratul Rusiei este şi el dornic, nu-i vorbă, să se vadă la Stanbul, mai ales că ţara lui e la hotarul Turciei. Are milioane de soldaţi şi, cu toate astea, nu se atinge de Stanbul, nu de frica mohamedanilor, ci pentru că alţi domnitori creştini nu i-ar îngădui. Şi ce nu poate face ţarul, vrei tu să facă mahdiul tău? Ar fi întocmai ca un copil care întinde mâna să ia luna de pe cer. Plânge, ţipă, dă din picioare — degeaba, nu poate s-o ajungă. Spune-i deci omului acela să se lase păgubaş. Fie şi pentru că în spatele kedivului sunt puteri care nu l-ar lăsa la ananghie. Şi apoi, dacă mahdiul ar ajunge până la Assuan, ar da acolo de trupele europene — adică soldaţi creştini — ale căror tunuri şi baionete l-ar zdrobi cu desăvârşire . . .

— Dar dacă ar avea în armata kedivului un prieten pe care se poate bizui?

— Vrei să spui, pesemne, un ofiţer superior care ar porni răscoala, la Kahira, în acelaşi timp cu aceea din Khartoum?

— Da.

— Chiar dacă ofiţerul ar izbuti la început, norocul l-ar părăsi repede, căci ar debarca numaidecât trupe europene, cărora el, cu toţi partizanii lui, nu le va putea opune împotrivire.

— Şi dacă nu le lasă să debarce?

— N-ar avea cum. Ar debarca apăraţi de vasele lor.

— Pe astea le distruge el!

— Cu ce şi cum? Astea nu sunt bărci de lemn ca acelea de pe Nil, ci vapoare mari de război, numai din fier şi oţel. Gloanţele voastre s-ar turti, izbindu-se de ele, pe când ghiulelele tunurilor lor, care pot ajunge până în Kahira, ar mătura într-un sfert de ceas tot ţinutul. Dacă mahdiul tău ar vrea să-l răstoarne pe sultan, ca să-i convertească pe negri la islamism, ar avea de-a face cu cameni şi împrejurări ce-i sunt cunoscute şi poate că ar izbuti, în cele din urmă, dar la alte cuceriri să nu se gândească, fiindcă ar vedea pe dracul. Un om care năzuieşte să pună stăpânire pe întreaga lume, ar trebui să aibă în capul lui nu numai toată învăţătura europeană, ci s-o şi întreacă. Există pe aici un astfel de om?

— Da, există! răspunse el cu trufie. E de o mie de ori mai înţelept şi mai deştept decât toţi europenii la un loc.

— Hm! Nu cumva te crezi pe tine? Parcă aşa s-ar înţelege.

— Treaba mea pe cine cred. Ştiu numai că Allah l-a înzestrat cu toate însuşirile care se cer pentru o menire atât de înaltă şi sfântă, şi o să vină curând vremea când numele lui va răsuna în întreaga lume; toţi împăraţii, regii şi prinţii îi vor trimite daruri de preţ, rugându-l să încheie pace cu ei. Jur că aşa o să fie.

— Despre partea asta, ştiu eu cam ce vrea să zică jurământul unui musulman; am avut şi astăzi prilejul să mă încredinţez bine de tot. Asta e tot ce vroiai să-mi spui?

— Da. Vroiam să aflu părerile unui creştin învăţat despre mahdiu.

— Le-ai auzit. Acum aş vrea şi eu să-ţi pun o întrebare. Ce-ai vorbit adineauri cu bătrânul Abd Asl?

— Despre o mare greşeală pe care a făptuit-o odinioară şi pe care ar dori s-o îndrepte.

— Şi vrei să-l ajuţi?

— Da.

— Numai să poţi.

— O să pot, căci mi-a spus tot ce trebuie să fac...

— N-ai vrea să-mi spui şi mie despre ce e vorba?

— Pentru ce, effendi? E mărturisirea unui om înainte de moarte, şi tu însuţi ai fost acela care n-ai vrut s-o auzi. Te căieşti acum de mărinimia ta?

— Nicidecum. Bănuiesc însă că afacerea asta mă priveşte şi pe mine.

— Te înşeli.

— Nu se unelteşte nimic împotriva mea?

— De unde şi până unde îţi veni ideea asta? M-ai scăpat de la moarte şi-ţi sunt dator recunoştinţă. Fii sigur că, dacă ar fi vorba de aşa ceva, ţi-aş spune imediat.

— Dar Abd Asl ţi-e prieten.

— Recunoştinţa e mai sfântă decât prietenia şi te rog să ai încredere în mine.

— Nu pot avea încredere decât în cineva pe care îl cunosc, iar pe tine abia astăzi te-am văzut pentru întâia oară.

— Atunci îmi pare rău că nu mai e timp să mă cunoşti mai bine, fiindcă trebuie să plec imediat la Khartoum. Te-aş ruga să fii bun să-mi alegi tu singur cămila pe care spuneai că vrei să mi-o dai.

— Cu plăcere, dar nu acum, ci mâine dimineaţă.

— Nu acum? Mi-ai făgăduit doar...

— Ţi-am făgăduit şi am să mă ţin de cuvânt! i-am curmat eu vorba.

— Ţi-e deci totuna dacă mi-o dai acum sau mai târziu.

— Şi ţie de asemenea.

— Mie nu, fiindcă nu mai pot zăbovi nici un ceas.

— Trebuie!

— Înţelege că nu se poate, vreau să...

— Nu vreau să ştiu. Vei pleca mâine dimineaţă, o dată cu noi, l-am întrerupt cu asprime.

— Effendi, ce vrea să zică asta? Nu sunt stăpân pe voinţa mea? ripostă cu dârzenie.

Sări în picioare şi se aşeză ameninţător în faţa mea.

— Degeaba, nu te las să pleci.

— Cu ce drept mă opreşti?

— Cu dreptul celui mai tare. Aici eu poruncesc şi nimic nu se face fără voia mea.

Arabul îşi luase puşca de jos şi o ţinea acum în mână. Mă aşteptam la orice din partea lui, dar mai ales s-o ia la fugă. Văzuse că eu nu făcusem măcar gestul să-mi ridic puşca şi credea că planul i-ar putea reuşi.

— Mi-ai făgăduit o cămilă ca să-mi văd de drum, urmă el cu glas hotărât, şi m-am bizuit pe cuvântul tău.

— Foarte bine ai făcut. Cămila ţi-o voi da, dar atunci când voi dori eu.

— Sunt grăbit, nu mai pot s-aştept.

— De ce nu mi-ai spus asta de la început? Acum n-am ce-ţi face, trebuie să ai răbdare. Vom pleca împreună.

— N-am nevoie de tovarăşi de călătorie. Sunt în mai mare siguranţă singur decât în tovărăşia unui creştin, ceea ce, de altfel, mi-ar putea deveni şi foarte primejdios.

— Nu-ţi fie teamă, avem douăzeci de soldaţi cu noi. Îmi pare rău, dar n-am ce-ţi face, trebuie să aştepţi până dimineaţă.

— Cu ce drept te porţi cu mine, ca şi când aş fi prizonierul tău?

— Cu dreptul pe care îl are oricine să-şi apere viaţa.

— Nu cumva plecarea mea ţi-ar primejdui-o?

— Da.

— *Allah'l Allah!* Să mi se facă mie una ca asta, „mie", mahdiul, în faţa căruia vor îngenunchea milioane de oameni!

— Aha, aşadar, mărturiseşti! Zi tu eşti alesul căruia i-a grăit Allah. Vrei să-l răstorni pe kediv şi pe sultan, să cucereşti întreg pământul şi să-i nimiceşti pe creştini... Vrei să desăvârşeşti opera neisprăvită a Profetului şi să duci sabia islamului de la un capăt la celălalt al lumii?

Cu fiecare cuvânt îl măsuram cu privirea din cap până în picioare, după care am adăugat cu dispreţ:

— Drept să-ţi spun, îmi face impresia că n-ai fi în stare să comanzi zece soldaţi, dar să stăpâneşti o lume întreagă.

— Nu batjocori ce nu poţi să înţelegi. Sunt luminat de duhul sfânt şi ştiu tot ce s-a întâmplat şi se va întâmpla de acum încolo. Văd parcă gloatele adunate în jurul meu şi...

— Nu mai spune! i-am tăiat vorba râzând. Dacă poţi privi în viitor, înseamnă că ai ochi tot atât de ageri ca ai mei. Aşadar, ştim amândoi că nu te duci la Khartoum, ci la insula Hassaniah, ca să-l cauţi pe Ibn Asl. Trebuie să mai ştii atunci că eu voi fi înaintea ta acolo. Recunoştinţa ta faţă de mine e atât de mare că, de drag ce-mi eşti, nu mă pot despărţi de tine. Vei rămâne cu noi şi...

N-am apucat să-mi mântui vorba, căci se întoarse brusc şi o luă la fugă spre marginea luminişului. M-am luat însă după el şi l-am ajuns din urmă. Când l-am apucat de braţ, ridică arma şi vru să mă izbească în piept cu patul puştii. Ca fulgerul l-am trântit la pământ şi i-am pus genunchiul în piept.

Ticălosul făcea spume la gură de furie, bolborosind cuvinte de ocară, deloc potrivite pentru un viitor stăpânitor al lumii. Soldaţii nu pricepură mai întâi ce m-a apucat, dar, după ce le-am spus cum stau lucrurile, indignarea lor fu atât de mare, încât, dacă nu le-ar fi fost ruşine de mine, l-ar fi sfâşiat în bucăţi.

Acum, în urma celor ce aflasem, trebuia să-mi schimb ţinta călătoriei mele. Era neapărată nevoie să alerg în ajutorul emirului şi, dacă soseam prea târziu, să încerc să-l scot din ghearele lui Ibn Asl.

Timp de pierdut nu era şi, deoarece transportarea prizonierilor m-ar fi ţinut în loc, m-am hotărât să plec fără cea mai mică zăbavă.

Singur? Hm, cam primejdios lucru... Dar pe cine să iau cu mine? Un soldat? Nu. Voi avea probabil de întâmpinat multe primejdii, unde se cere curaj şi şiretenie. Îmi trebuia deci un om pe care mă puteam bizui. Bucuros i-aş fi predat lui Ben Nil comanda soldaţilor; era singurul în care aveam încredere că-i va duce cu siguranţă pe prizonieri la locul de destinaţie, însă aveam eu mai mare nevoie de el. Mai bine să scape prizonierii, decât să se întâmple ceva reissului effendina.

De aceea i-am propus băiatului să mă însoţească şi l-am lăsat pe cel mai în vârstă dintre soldaţi să-mi ţină locul. Călăuza era, de asemenea, un om priceput şi cunoştea bine drumul până la satul Hegazi, din apropierea insulei Hassaniah, unde trebuia să-i aştept eu. I-am dat îndărăt puşca-mitralieră. Fessarul strigă plin de bucurie:

— Effendi, sufletul tău e un izvor de încredere, iar bunătatea ta e nemărginită. Bizuie-te pe mine şi fii fără grijă, o să-i duc pe soldaţi şi pe prizonieri la Hegasi mai curând decât te aştepţi. Pleacă sănătos, Allah să-ţi călăuzească paşii şi să te ocrotească în cale!...

2. PRIZONIER

De la fântâna unde s-a petrecut întâmplarea de mai sus până la Djesireh, adică insula Hassaniah, este o distanţă de aproape treizeci de mile geografice.

Cămilele noastre făcură drumul în două zile, dar pe măsură ce ne apropiam, erau din ce mai istovite, aşa că a trebuit să le lăsăm la pas.

Când am ajuns la Hegazi, se înserase. Satul e alcătuit numai din câteva colibe şi e aşezat pe malul înalt al unei râpe şi destul de bine adăpostit împotriva revărsării Nilului. O potecă duce jos la locul unde trag corăbiile şi se adapă vitele. Potecile acestea se numesc pe Nilul de sus „mişrah".

Mă bucuram că văd iar Nilul, pe care nu-l mai văzusem de când plecasem de la fessarhi. Locuitorii satului se adunară în jurul nostru, ca să ne cerceteze dincotro venim şi unde ne ducem. Firește că m-am ferit să le spun mai ales pentru ce am venit.

Ne-am dus mai întâi cămilele la adăpat, pe urmă iarăşi sus şi le-am lăsat să pască în livada unui om din sat, căruia îi plătirăm ceva pentru asta.

În capătul potecii stătea un individ care părea străin de sat. Era mai bine îmbrăcat decât ceilalţi şi înarmat până în dinţi. Întrebând pe cineva cine e, mi se răspunse:

— Nu-l cunoaştem nici noi. De ieri, de când a sosit, nu s-a mişcat de acolo şi se uită mereu în josul apei.

— Aşteaptă vreo corabie?

— Pesemne, dar când l-am întrebat, n-a vrut să ne răspundă. La marginea satului îl aşteaptă un cal înşeuat, pe care l-a împrumutat de la şeicul el *Beled* (primarul satului).

— A fost pe undeva cu el călare?

— Nu încă. Dar stă şi aşteaptă aici pe el.

— Dar oare unde vrea să pornească cu el?

— Nu ştim. I-o fi spus şeicului, altminteri nu i l-ar fi împrumutat.

Străinul mi se păru suspect. Fără îndoială că aştepta pe cineva şi, cum l-o vedea sosind, va porni călare să dea cuiva de veste. Aş fi dat mult să ştiu cui, dar nu voiam să-l întreb pe primar, ca să nu-i atrag atenţia. De aceea l-am cercetat mai departe pe omul cu care vorbeam.

— Când a trecut ultima corabie pe aici?

— În susul ori în josul apei?

— În sus.

— Ieri dimineaţă.

— Şi străinul?

— Tot atunci, fiindcă a venit chiar cu ea. De la corabie l-a adus o luntre la mal.

— Ce s-a întâmplat cu luntrea?

— S-a întors la corabie.

— A cui era corabia?

— Nu ştiu.

— A descărcat ori a încărcat ceva marfă?

— Nici asta nu ştiu.

— Dar cum se cheamă corabia, ştii?

— Da. Îi zice *Hardaun**.

— Şi înaintea ăsteia a mai trecut vreuna?

— Da. Alaltăieri. Era goală şi se ducea spre miazăzi, să încarce marfă.

---

* Şopârla.

— Altă corabie, mult mai mare și altfel decât celelalte n-ai văzut trecând acum în urmă?

— Nu.

Răspunsul lui mă mai liniști; eram acum sigur că reissul effendina nu ajunsese încă la locul primejdios. „Vulturul" său era astfel construit că nu se putea să nu atragă atenția oamenilor din sat, dacă ar fi trecut pe acolo.

Ben Nil se întinsese jos pe iarbă și privea la forfoteala celor din sat. M-am îndreptat agale spre străin, care urmărea pe sub gene fiecare mișcare, și m-am așezat jos lângă el.

— Allah să-ți dăruiască o seară pașnică, i-am zis în loc de „bună seară".

— Asemenea, răspunse el scurt.

Eu spusesem întreaga frază de salut, ceea ce se face numai când vrei să fii foarte politicos cu cineva, pe când el îmi răspunsese dinadins pe scurt, ca să înțeleg că nu ține să intre în vorbă cu mine. M-am prefăcut însă că n-am băgat de seamă și am continuat:

— Uite ce e: neavând cu mine o plasă ca să mă apere de țânțari, nu pot dormi afară sub cerul liber. Oare m-ar găzdui cineva în sat peste noapte?

— Nu știu, eu nu-s de pe aici.

— A, ești străin, ca și mine ... Allah să te însoțească și să-ți ocrotească pașii!

— Asemenea și ție. De unde vii?

— Din Khartoum, am mințit eu.

— Unde ți-e cortul care-ți slujește de acoperământ?

— N-am cort, ei casă. E tocmai în Suez.

— Ce meserie ai?

— Păi ... i-am zis eu zâmbind cu înțeles, fac negoț cu de toate, dar mai ales cu ...

M-am oprit și am făcut un gest cu mâna, ca și când aș fi vrut să spun că e mai bine să tac.

— Cu marfă oprită, întregi el fraza.

— Oare pot s-o spun fără teamă?

— Mie da, fii sigur că n-o să te dau de gol.

— De, mai bine să taci decât să vorbești!

— Nu întotdeauna. Când un negustor vrea să facă o afacere, nu se poate să nu vorbească despre ea.

— Știu eu asta, dar acum nu văd nici o afacere ...

— Poate că da, dacă te-am înțeles bine. Ați venit călare pe cămile. Unde vă duceți de aici?

— După marfă.

— Ce fel de marfă?

— Ia, marfă! am mormăit eu, vrând să-l las în nedumerire.

Individul se „muiase" de tot, ba devenise chiar prietenos. Mă lua drept un negustor de sclavi, pe când eu eram sigur că aveam de-a face cu unul din oamenii lui Ibn Asl. Trebuia acum să-i întăresc părerea, fără însă să-i mărturisesc fățiș, căci un adevărat negustor de sclavi nu se dă pe față celui dintâi venit, spunându-i cine e și ce meserie învârtește. Nu mai încăpea îndoială că omul avea însărcinarea să aștepte aici sosirea reissului effendina și să transmită vestea mai departe. Vasul lui Ibn Asl trebuia să fie pe aproape, probabil la insula Hassaniah.

— Nu ești flecar și asta îmi place, îmi zise el. Numai cu oameni de soiul ăsta se pot face afaceri bune.

— Aha, pesemne că te îndeletnicești și cu treburi pe care nu e bine să le știe oricine, i-am zis, zâmbind cu înțeles.

— Ce-ai spune dacă ar fi așa?

— Ne-am potrivi de minune.

— Zău? Știi tu că e lucru primejdios să faci negoț cu *requiq**?

— Ei, aș! Ce primejdie? Te duci la un sat de negri,

* Sclavi.

îl împresori, îi dai foc și-i iei pe negri în primire când vor s-o șteargă. Bătrânilor și slăbănogilor le vâri cuțitul în piept, ori le tragi un glonț în cap, iar pe cei tineri și sănătoși îi târăști după tine. Unde vezi tu aici primejdia?

— Păi primejdia începe abia după aia; trebuie să te ferești să nu te prindă când te duci să-i vinzi.

— Nici atunci, dacă ai pe cumpărătorii la îndemână!

— Vezi că nu-i ai întotdeauna.

— Asta e adevărat.

— Știi tu vreunul?

— Hm... aș ști eu, nu-i vorbă, dar... mă oprii, prefăcându-mă că nu îndrăznesc să mă dau pe față.

— Cine e? stărui el.

— Ce-ți pasă ție?

— Mai mult decât crezi. E bogat?

— Are parale destule.

— N-ajunge, trebuie să fie și un om îndrăzneț.

— Este. A fost de câteva ori în Abisinia să cumpere sclavi și asta nu-i un fleac.

— Așa e. Unde se află acum omul tău?

— Pe aproape... chiar foarte aproape...

— Mă, da ce dracu' te ferești atât! Nu cumva oi fi tu?

— Nu pot să-ți spun.

— Mie poți să-mi spui, fiindcă...

— Fiindcă? Tu de ce te codești?

— Pentru că trebuie să fiu și eu prevăzător. Dar, dacă nu greșesc în bănuieli, ți-aș putea spune de la cine ai putea cumpăra *requiq*.

— De la cine?

— De la Ibn Asl.

— Allah! De la vestitul vânător de sclavi! Unde e acum?

— Undeva, pe lângă Nilul Alb.

— Cum prin ce parte?

— Aproape... chiar foarte aproape, răspunse el întorcându-mi vorba.

M-am prefăcut plăcut surprins și am exclamat:

— Îmi pare bine... nu-ți închipui ce bine îmi pare! Am auzit multe despre el. Un negustor turc, pe care îl cunosc mai de mult, mi-a spus că a cumpărat adesea marfa de la Ibn Asl.

— Nu cumva vrei să vorbești despre Murad Nassir? Îl cunoști?

— Cum să nu! Mi-a vândut în mai multe rânduri *requiq*.

— Aha, mărturisești că tu ești negustorul despre care vorbeai!

— Allah! Allah! M-a luat gura pe dinainte...

— Lasă, nu te speria, că nu-i nimic. Acum pot să-ți spun și eu fără teamă că fac parte din oamenii lui Ibn Asl.

— Adevărat? Ori vrei numai să mă iscodești?

— Ce interes aș avea?

— Ca să mă prinzi. Oare nu cumva te afli în slujba kedivului?

— Și așa să fie, nu ți-aș putea face nimic, decât dacă te-aș prinde asupra faptului. Hai, spune drept, vrei să cumperi *requiq*?

— Bine, uite, am încredere în tine, măcar că nu te-am văzut încă în viața mea până astăzi. Da, cumpăr sclavi îndată ce găsesc.

— Și unde ai de gând să te duci de aici?

— În susul Nilului, dincolo de Fașoda, până ce oi da de vreun seribah.

Seribahul este o așezare a vânătorilor de sclavi. Aceste sate arată ca un fel de cetățui, înconjurate adesea de mai multe garduri de mărăcini. Satul e alcătuit din

colibe şi şoproane în care se ţin proviziile de merinde şi armele vânătorilor de sclavi.

— N-ai nevoie să te duci atât de departe. Bani ai?

— Mai mult decât îmi trebuie.

— Atunci o să te duc eu la Ibn Asl! zise omul cu hotărâre.

— Ţi-aş fi recunoscător şi ţi-aş da mai târziu şi un bun bacşiş, i-am răspuns cu bucurie. Vorba e: are Ibn Asl acum sclavi cu el?

— Deocamdată nu, dar pornim la o vânătoare de la care cred să ne alegem cu o pradă îmbelşugată. Murad Nassir ne cere „marfă" şi o să rămână destulă şi pentru tine.

— Aha, atunci Murad Nassir e la Ibn Asl?

— Nu. S-a dus să aştepte la Faşoda.

Vestea asta mă bucura foarte mult. Îmi venise în minte un gând îndrăzneţ: să dau ochii cu mult temutul vânător de sclavi, adică să mă vâr de bunăvoie în gura lupului. De cunoscut, nu mă cunoştea, fiindcă la Wadi el Berd mă văzuse numai din depărtare. Dacă ar fi fost Murad Nassir cu el, îndrăzneala m-ar fi dus la moarte sigură, căci turcul nu m-ar fi lăsat să scap cu viaţă din ghearele lui.

Ce mă fac însă dacă mokkademul şi muza'birul se află cu vânătorii de sclavi? Se cerea deci să aflu şi aceasta, fără să atrag luarea-aminte a banditului.

— Ştii tu, mă întrebă el, la ce-a mai venit turcul încoace?

— Nu.

— Îi cunoşti familia?

— Ştiu numai că are două surori.

— Aşa e. Din asta cunosc că e adevărat ce mi-ai spus şi că eşti cel drept care te dai. Află că i-a adus lui Ibn Asl pe una din fete de nevastă. Nunta o să se facă la una

din seribahurile de pe susul Nilului Alb. Dacă vii cu noi, poţi să iei şi tu parte la nuntă. Ibn Asl e în această privinţă foarte darnic. O să fie şi tatăl său de faţă.

— Cum, bătrânul mai trăieşte? am întrebat eu cu o mirare prefăcută.

— Da. Cutreieră malurile Nilului în sus şi în jos ca fachir şi aranjează trebuşoarele lui fiu-său.

— Acum sunt împreună?

— Nu. A plecat cu o ceată de vânători de-ai noştri în stepă, ca să facă dreptate.

— Cum, dreptate?

— Vrea să-l pedepsească pe un ghiaur străin, care ne-a făcut mari pagube.

— Zău? Ia spune-mi şi mie . . .

— Lasă că o să-ţi povestească Ibn Asl, dacă o vrea. Nu ştiu dacă mi-e îngăduit s-o fac. Creştinul e un ticălos, un adevărat diavol de care trebuie să scăpăm cu orice preţ.

Să fi ştiut el că eu eram diavolul acela, sfinte Dumnezeule, ce s-ar fi căit de încrederea pe care mi-o arătase!

— L-au urmărit încă de la Kahira, urmă el, dar degeaba. N-a fost chip să pună mâna pe ghiaur. Chiar şi mokkademul . . .

— Mokkademul? Despre care mokkadem vorbeşti? l-am întrerupt eu.

— Al sfintei Kadirine.

— Te pomeneşti că o fi Abd el Barak? Pe ăsta îl cunosc foarte bine. L-am văzut la Kahira.

— Zău? Atunci mă bucur şi mai mult că ne-am întâlnit aici. O să dai numai de prieteni. Mokkademul s-a dus cu Murad Nassir la Faşoda. Are cu el un muza'bir; vor şi ei să ia parte la vânătoarea de sclavi pe care am plănuit-o.

Aflasem tot ce vroiam să știu. Nici unul din cei care mă cunoșteau nu era cu Ibn Asl, așa că puteam să mă duc la el fără frică.

În vreme ce vorbeam, soarele cobora la asfințit și venise vremea mogrebului, a rugăciunii de seară. Cum trebuia să trec drept musulman, eram silit să fac și eu ritualul împreună cu ei. M-am dus deci la Ben Nil, care stătea în genunchi pe covoraș și se ruga, și m-am așezat lângă el. Trebuia neapărat să-i spun și lui ce vorbisem cu vânătorul de sclavi și ce puneam la cale, altminteri s-ar fi putut da de gol fără să știe. Timp de o lămurire mai amănunțită nu aveam, de aceea i-am șoptit doar atât:

— Ia bine aminte! Eu sunt negustor de sclavi din Suez și mă cheamă Amm Selad. Tu ești servitorul meu Omar. Îl cunoaștem bine pe Murad Nassir, de la care am cumpărat adeseori sclavi. De asemenea și pe mokkadem. Ne ducem în susul Nilului, venind de la Khartoum. Ai înțeles?

— Am înțeles, effendi.

— Pentru numele lui Allah, să nu cumva să-mi mai spui effendi, decât atunci când ești sigur că nu e nimeni pe aproape. Te știu băiat inimos. Am de gând să fac acum ceva pentru care se cere foarte mult curaj. Dacă ți-e frică, n-ai decât să rămâi aici, în sat, și să aștepți sosirea soldaților. Fii sigur că nu ți-aș lua-o în nume de rău.

— Stăpâne, unde te duci tu, merg și eu, fie și la moarte. Mai ales când e vorba de o primejdie, cum crezi că o să te părăsesc?

— Bine, ești un băiat de ispravă, dragul meu. Uite despre ce este vorba: Ibn Asl e aici și vreau să mă duc la el să aflu ce are de gând cu reissul effendina și să-i zădărnicesc planul. O să mă prefac că îl însoțesc la vână-

toarea de sclavi, pe care o plănuiește, ca să-i cumpăr ceva „marfă", cum zic ei.

Mai departe n-am ajuns cu lămuririle mele, căci străinul își sfârșise rugăciunea și venea acum spre noi.

— M-ai întrebat, îmi zise el, dacă ai putea găsi în sat un adăpost peste noapte. Nu mai ai nevoie, fiindcă o să te duc, după ce s-o înnopta, la Ibn Asl.

— De ce abia atunci?

— Aștept o corabie. Știi și tu că vasele trag seara la mal. Cel mult dacă întârzie un ceas pe drum, după apusul soarelui. Până atunci, sunt silit să mai stau aici. Dacă n-a sosit nici la vremea asta, pot să plec.

— Ce fel de vas e?

— Poate s-audă și tânărul ăsta ce vorbim? mă întrebă el, arătând spre Ben Nil.

— Da. E o slugă credincioasă și îmi cunoaște toate afacerile.

— Auzit-ai tu de reissul effendina?

— Ba l-am și văzut în Kahira.

— Știi și ce însărcinare i s-a dat?

— Asta o știe oricine. Să prindă pe vânătorii de sclavi și să-i dea judecății. Ba am mai aflat că are împuterniciri de la kediv să facă ce-o vrea cu ei.

— Așa e, bătu-l-ar Allah! Ăsta e o adevărată pacoste pe capul nostru. Acu' de curând a pus mâna pe o ceată dintr-ai noștri și i-a împușcat pe toți.

Să fi știut că eu eram pricina...

— Vezi că el crede că a făcut dreptate, i-am zis eu.

— De ce? Îi ții partea?

— Da' de unde! Eu, ca negustor de sclavi, nu pot încuviința ce face. Dacă o ține tot așa, n-o să se mai găsească un sclav de vânzare și se duce dracului toată afacerea noastră.

— Ghiaurul despre care ți-am vorbit e prietenul și ajutorul lui. Dar las' că o să le venim noi în curând de hac! Ghiaurul o fi și căzut până acum în mâinile noastre, iar pe reissul effendina îl așteptăm să sosească din minut în minut.

— Aha, zii, asta pândești tu aici?

— Da. Ibn Asl îi aține calea.

— Vrea să atace corabia reissului effendina?

— Nici prin gând nu-i trece. Vasul e atât de bine înarmat încât ne-ar birui. Și apoi, ce nevoie ai de luptă când poți birui și altminteri? S-ar putea să cadă și de-ai noștri, mai știi! Poți înlătura din cale un vrăjmaș și fără luptă.

— De pildă?

— Iei, de pildă...

Ascultam cu nervii încordați. Dacă aflam sfârșitul frazei nu mai era nevoie să mă duc la Ibn Asl și nu mă mai expuneam unei primejdii. Din nenorocire, omul se opri din vorbă și-și puse speriat mâna peste gură.

— Vai de mine, ce era să fac! zise el apoi. Cât pe ce să spun și ce nu trebuia. Lasă că o să afli tu de la Ibn Asl, dacă o vrea să-ți spună. Te-aș ruga numai să nu cumva să-i pomenești de ce-am vorbit noi acum.

— Nu sunt palavragiu din fire, poți fi liniștit în privința asta. Dar știi tu sigur că reissul effendina o să vină? Am auzit că omul ăsta nu e numai foarte șiret, ci și prevăzător.

— Nu ne temem noi atât de el, cât de ghiaur; ăsta îl întrece, după câte ni s-a spus. Ibn Asl i-a întins reissului o cursă, în care nu se poate să nu cadă.

— Ce fel de cursă?

— N-ar trebui să-ți spun, ești însă unul de-ai noștri și tot o s-o afli mai târziu, când vei veni cu noi. Să vezi despre ce e vorba: l-am momit la insula Hassaniah, sub

cuvânt că s-ar afla acolo un mare transport de sclavi, care va fi trecut pe malul celălalt al Nilului. Reissul o s-alerge îndată într-acolo, dar de întors nu se mai întoarce, fii pe pace.

Aflasem deocamdată destul. Aș mai fi vrut eu să cercetez pe ce cale va fi înlăturat emirul, însă nu puteam stărui prea mult, ca să nu atrag bănuiala asupra mea. De aceea am schimbat vorba și am mai stat un ceas pe mal, cu privirea ațintită în zare. Dacă reissul effendina trecea mai departe fără să-l pot înștiința ce îl așteaptă, era pierdut. Dar, spre norocul lui, corabia nu se vedea.

Veni, în sfârșit, timpul rugăciunii de la apusul soarelui. Știam că după ea puteam pleca. Nu întrebasem cum și unde, însă omul mi-o spuse singur:

— Mergem călări, începu el. Caii o să-i luăm de la șeicul el Beled.

— O să vrea să ne dea, dacă nu ne cunoaște?

— N-avea tu grijă. Îi lăsăm în schimb cămilele noastre, care nu sunt de lepădat, după cum văd eu. Și apoi, ni i-ar da și altminteri; de hatârul lui Ibn Asl.

— Îl cunoaște?

— Nu numai că îl cunoaște, dar e chiar unul de-ai noștri. După cum știi și tu, vânătorii de sclavi trebuie să aibă pretutindeni oameni care să-i sfătuiască ori să le dea de veste când e vorba de vreo primejdie. Unul dintr-ăștia e și el. Și apoi, o să-i aduc dimineață caii îndărăt.

Firește că șeicul ne dădu îndată caii, ba nici nu vru să primească un gologan când i-am oferit bani. Încălecarăm și porniram la drum prin întuneric, căci stelele nu răsăriseră încă toate pe cer.

Vreme de un ceas o ținurăm drept înainte, pe urmă cotirăm spre răsărit, spre malul Nilului. Zărirăm ici, colo câte un copac, până ce arborii se îndesiră și intrarăm în

pădure. Ne oprirăm sub unul din ei și călăuza noastră se duse să-l întrebe pe Ibn Asl dacă vrea să ne vadă.

Descălecarăm.

— Ți-e frică, effendi? mă întrebă Ben Nil în șoaptă.

— Frică nu, sunt însă foarte nerăbdător să văd ce o să urmeze.

— Și eu tot așa. Dacă ne recunosc, suntem pierduți.

— N-are cine. Cu toate astea se cere să fim cu mare băgare de seamă. Să nu ne răzlețim o clipă unul de altul, ca să ne putem sări în ajutor la nevoie.

— O fi departe de aici?

— Nu cred. Să vezi că omul o să se întoarcă numaidecât.

Într-adevăr, nu trecu nici zece minute și arabul veni îndărăt.

— Stăpânul meu e gata să vă primească, zise el. Luați caii de căpăstru și veniți după mine.

În jurul nostru era întuneric beznă, dar copacii erau destul de rari, ca să avem loc de trecere. Începurăm să coborâm la pas și curând zărirăm focurile din tabără. Lumina lor ne prindea foarte bine, căci se răsfrângea până departe pe mal și făcea să sclipească apa.

Aici nu se afla nici un copac. Fusese cândva o fâșie de *omm sufah*, dar iarba era acum cosită și adunată în stoguri puțin mai încolo.

Omm sufah e un fel de buruiană care crește în mlaștini și se găsește în cantități mari pe malurile Nilului de sus. Valurile o smulg de pe țărm și o duc din loc în loc, unde o îngrămădesc, apoi o împrăștie iar, formând adevărate insule plutitoare. Adeseori aceste grămezi de iarbă se întind de la un mal la celălalt, ceea ce îngreunează mult trecerea vaselor.

Când am ieșit de sub copaci, am văzut cam vreo sută de oameni șezând în jurul focurilor. Unii pe jumătate îmbrăcați, alții goi, numai cu un șorțuleț dinainte.

Lângă stogurile de *omm sufah* se aflau șase butoaie mari, iar ceva mai departe se deslușea cheresteaua unei corăbii, zisă „noguer"; apa era aici atât de adâncă încât vasul era ancorat de-a dreptul la mal. Ardea și acolo un foc mocnit, în jurul căruia stăteau trei inși. Am fost duși în fața lor. Când ne văzură venind, se sculară în picioare.

Unul din ei era potrivit la stat, dar lat în spate; avea o barbă neagră, deasă, și purta o manta albă pe umeri. L-am recunoscut numaidecât. Era călărețul de pe cămila albă, pe care îl urmărisem la Wadi el Berd, Ibn Asl, mult temutul vânător de sclavi.

Ne măsura cu o privire sfredelitoare, pe când ceilalți se uitau posomorâți la noi.

— *Sallam* ... am început eu.

Nu mă lăsă să urmez. Îmi făcu semn cu mâna să tac și mă întrebă scurt:

— Numele tău?

— Amm Selad din Suez.

— Tânărul?

— Omar, ajutorul meu.

Dacă i-aș fi spus „servitorul", nu l-ar fi lăsat pe Ben Nil să stea alături de mine.

— Câți sclavi vrei să cumperi?

— Cât de mulți.

Să mă las descusut astfel? Mi-am dat seama că, dacă mă arătam prea supus, era mai rău pentru mine. Nu voiam să mă ia drept un om care tremură de frica lui. De aceea i-am răspuns oarecum dârz:

— Nu cumva îți închipui că mă dau pe față celui dintâi sosit?

— Amm Selad, ești cam semeț.

— Te aşteptai la altceva de la un om care face meseria asta? Parcă tu te arăţi altfel? Mă iei la cercetări fără măcar să mă pofteşti să şed lângă tine, cum se cuvine unui oaspe . . .

— Cine ţi-a spus că te consider drept oaspetele meu?

— Nimeni, dar asta se înţelege de la sine.

— Ba nu se înţelege defel. De-alde noi trebuie să fim prevăzători.

— Şi eu de asemenea. Dacă nu-ţi sunt pe plac, n-am decât să plec, Haidem, Omar!

M-am prefăcut că vreau să plec. Ben Nil la fel. Ibn Asl mă apucă de braţ şi-mi zise răstit:

— Hei! Pesemne că nu ştii un lucru: cine a pătruns aici, nu mai poate pleca.

L-am privit drept în ochi şi i-am răspuns zâmbind:

— Eu da.

— Încearcă!

L-am apucat pe Ben Nil de mână şi am luat-o la fugă pe sub copaci.

La asta nu se aşteptase Ibn Asl. Rămase o clipă aiurit, se dezmetici însă repede şi porni cu ceilalţi doi în fugă după noi, răcnind:

— După ei. Nu-i lăsaţi să scape! . . .

După ce am mai făcut câţiva paşi, m-am târât într-o grămadă de *omm sufah* şi m-am ghemuit cu Ben Nil acolo. Auzeam desluşit răcnetele lui Ibn Asl.

— De ce ne-am oprit? mă întrebă Ben Nil. Dacă fugeam, nu ne mai ajungeau.

— Fiindcă n-am de gând să fug, i-am răspuns eu.

— Cum, vrei să rămâi aici în iarbă?

— Defel. Uite că au plecat toţi. Hai!

Ieşirăm din păpuriş şi ne aşezarăm lângă foc, unde până atunci stătuse Ibn Asl. Erau acolo trei puşti, o oală

cu tutun şi trei ciubuce. Am umplut două din ele şi ne-am apucat să fumăm.

— Uite-i! Colo lângă foc! se auzi în spatele nostru un glas.

Vestea trecu din gură în gură şi banditii se întoarseră atât de repede, după cum plecaseră. Noi stăteam foarte liniştiţi şi trăgeam de zor din ciubuce. Oamenii nu ştiau ce să facă. Răcneau, zbierau în acelaşi timp, înghesuindu-se în jurul nostru, încât cu greu îşi putu face Ibn Asl loc printre ei.

— *Allah akbar!* — Dumnezeu e mare! exclamă el uluit. Noi alergăm după voi şi când colo vă găsim aici!

— Am vrut numai să-ţi arăt că pot pleca oricând vreau. Am venit însă să fac cu tine o afacere şi o s-o fac.

Am rostit aceste cuvinte cu atâta hotărâre, că se înseninâ puţin la faţă; un zâmbet îi flutură în colţul gurii, şi zise clătinând din cap:

— Amm Selad, om ca tine n-am mai văzut în viaţa mea. Ai fost cam obraznic, dar vreau să-ţi iert bobârnacul pe care mi l-ai dat. Voi duceţi-vă la locurile voastre!

Porunca era pentru oamenii săi, care se supuseră îndată, fără să crâcnească. El se aşeză lângă mine, împreună cu ceilalţi doi. Rămânea acum de văzut ce va ieşi din îndrăzneala mea de adineauri. Nu fuseserăm întâmpinaţi cu vorbe de bun-sosit, aşa că ne puteam aştepta la orice. Ibn Asl îşi aprinsese celălalt ciubuc, îmi suflă fumul aproape în ochi şi mormăi:

— Nu ştiu ce să cred despre tine. Ori eşti un glumeţ şi un uşuratic, ori un om trecut prin multe.

— Ai nimerit-o. Am pătimit multe şi am trecut prin primejdii mai mari ca asta de acum, de aceea nu mi-e frică dacă cineva mă primeşte fără întâmpinarea cuvenită.

— Pot eu să te întâmpin altfel, când nici nu știu cine ești?

— Da și nu. Fiecare face după cum îi e felul. Eu întâmpin cu o vorbă bună pe oricine vine la mine.

— Chiar dacă e un om rău?

— Chiar și atunci. Îmi rămâne vreme să-l gonesc pe urmă, dacă văd cu cine am de-a face.

— Eu nu gândesc așa. Întâi să-l pun la încercare, apoi să hotărăsc ce am de făcut.

— Bine. Pune-mă. Cu atât mai bine. Numai vezi să nu mă ții toată noaptea de vorbă, fiindcă sunt rupt de oboseală. Am călărit toată ziua și pic de somn.

Ibn Asl se uită la ceilalți doi, aceștia la el, neștiind dacă să se supere sau să facă haz de vorbele mele.

— Și ne chiorăie mațele de foame . . . adăugă, oftând, Ben Nil.

Ibn Asl începu să râdă în hohote și zise:

— Ciudați oameni mai sunteți și voi! Iacă o să-mi ies o dată din obicei și o să vă dăruiesc încrederea mea.

— N-are de ce să-ți vină greu. Mai greu mi-ar fi mie să am încredere în tine. Noi am fost aceia care am cutezat să venim la tine; nu e asta cea mai bună dovadă că n-avem nici un gând ascuns?

— Hm . . . cam așa pare să fie.

— Nu pare, ci e. M-am bucurat când am auzit că te afli pe aproape. Mă gândeam să mă duc tocmai la djebelul el Bahr, ca să găsesc pe acolo un seribah. Ar fi fost, o călătorie lungă și poate zadarnică. Acum nu mai am trebuință de atâta drum, căci sunt sigur că vom face afaceri bune împreună.

— Dacă plătești bine.

— Cum e marfa așa și prețul. Ți-o cumpăr pe loc și mi-o transport singur.

— Fără oameni?

— Pe ăștia mi-i tocmesc eu pe urmă. Cred că găsesc la șilluki sau mehri destui războinici.

— Pentru așa se cer multe parale, ori mai bine zis marfă, fiindcă acolo se plătește cu marfă, nu cu bani.

— O cumpăr la Fașoda. Am cu ce.

— Mare îndrăzneală din partea ta că o spui. Ce-ar fi să-te omor ca să-ți iau banii?

— Ești prea deștept s-o faci.

— Cum adică, asta e deșteptăciune să-ți las banii?

— Da, căci dacă m-ai jefui acum, ai avea un singur câștig; ești însă cinstit, poți câștiga mult mai mult de pe urma mea.

— Socotești bine, după cum văd. Fii pe pace, n-o să ți se întâmple nimic.

— Îmi pare bine că nu m-am înșelat în privința ta. Cât despre mine, o să-ți garanteze Murad Nassir, care mă cunoaște bine.

— Asta m-a și împins să stau de vorbă cu tine. Ai târguit de la el, ceea ce mă face să cred că vom cădea la învoială și primesc să ne însoțești.

— Încotro te duci de aici?

— O să-ți spun eu mai târziu. Deocamdată să căutăm să ne cunoaștem mai îndeaproape. Îți spun bun-sosit printre noi, ție și însoțitorului tău. Vă îngădui să dormiți la noi și să luați parte la cina noastră.

De la celelalte focuri venea un miros plăcut de carne friptă. Tăiaseră după prânz o vacă și acum hălci mari de carne se rumeneau în frigare. Ni se dădu și nouă partea noastră, pe care o înfulecarăm cu poftă.

În vremea asta, Ibn Asl mă puse să-i povestesc cine și ce sunt, câte petrecusem în viață și tot ce privea persoana mea. I-am îndrugat câte-n lună și în soare, tot lucruri născocite de mine, firește. M-am dat drept negustor de sclavi din Suez, i-am spus situația lui, cam ce câștiguri

are de pe urma călătoriilor lui, în sfârșit, tot ce ținea de meseria asta. Ibn Asl devenea tot mai atent și mai deschis la vorbă, ba îmi încredința unele taine din viața lui.

Ceea ce auzeam mă făcea să mă îngrozesc. Omul ăsta era o adevărată fiară. Simțea o deosebită plăcere să ucidă fără milă pe oricine îi stătea în cale. Ajunse în cele din urmă să vorbească și despre mine. Îmi povesti cele întâmplate cu sclavele eliberate de noi și mă descrise după cum îi venea lui la socoteală. Ura pe care mi-o purta ar fi trebuit să mă înspăimânte, dar mie nu-mi păsa. Întrheie spunând că a trimis să mă pândească și să mă prindă.

— Tata e în fruntea lor și sunt sigur că n-o să le scape adăugă el.

— Foarte bine, dar știți pe ce drum a apucat?, l-am întrebat eu.

— Da. O să-și ia firește o călăuză de la fessari și noi știm cam pe unde se duc aceștia la Khartoum. De scăpat nu mai poate fi vorba. O să ai și tu prilejul să vezi ce chinuri poate îndura un om.

— Vrei să-l schingiuiești rău de tot?

— Oho! O să-l ciopârțim bucată cu bucată, o să-i tăiem mai întâi nasul, pe urmă urechile, buzele, limba, o să-i scoatem ochii . . .

— Și cu soldații ce o să faceți?

— Am dat poruncă să-i împuște pe loc și să mi-l aducă numai pe el singur. Aștept din ceas în ceas să se întoarcă tata.

Așadar, să mă ciopârțească de viu! Frumoasă perspectivă, dacă descopereau cine sunt . . . Să ți se facă părul măciucă, nu alta. Totuși am cutezat să pun o întrebare care ar fi putut să-mi devină primejdioasă.

— Îl cunoști pe fachirul el Fukara?

— Cum să nu-l cunosc, a fost doar și el vânător de sclavi.

— A fost? Așadar acum nu mai e?

— Nu. S-a pocăit și se pregătește pentru viitor.

— Urmărește vreun plan anumit?

— Tot ce se poate, de vorbit însă nu vorbește nimic despre asta. Citește o groază de cărți lumești și religioase și vin la el o mulțime de oameni necunoscuți, cu care ține sfat ceasuri întregi. Te pomenești că vrea să ajungă vreun mare marabut sau un propovăduitor al islamului. Ori poate că sub asta ascunde alte planuri tainice. Îl urăște de moarte pe vicerege, fiindcă l-a izgonit din slujbă și o fi căutând să se răzbune pe o cale oarecare pe el.

Oare mahdișala aceea a lui, să fie ceva serios? m-am întrebat eu în gând. Dacă da, atunci e de datoria mea să-l înștiințez pe cei de la cârma statului. Îmi spusese că mahdiul e în legătură cu un ofițer superior din armata egipteană. Nu cumva oamenii care veneau în taină la el erau amestecați în complot?

Am luat hotărârea să vorbesc mai întâi cu reissul effendina, care știa mai bine ce e de făcut. Abia mult mai târziu, când a izbucnit răscoala în Sudan, am aflat că ofițerul acela era Arabi pașa.

Din nenorocire n-am putut afla de la Ibn Asl ceea ce mă interesa în primul rând, căci nu mai aduse niciodată vorba despre reissul effendina. Pe la miezul nopții zise că i s-a făcut somn și se duse să se culce. Îmi ceru să-l însoțesc.

— Unde? l-am întrebat eu.

— Pe corabie. Suntem mai apărați de țânțari și o să-ți dau și ție o plasă. O să dormi cu mine. Din asta poți vedea că mi-ai plăcut.

Poate că era adevărat, dar se putea de asemenea să fie o cursă.

— N-aş vrea să te supăr prea mult, am răspuns eu. Şi apoi, sunt desprins să dorm la un loc cu Omar al meu. Îngăduie-i să rămână cu mine.

— N-am loc decât pentru doi; o să-i găsesc însă şi lui un locşor bun de dormit, căci o să se culce în cabina ofiţerilor mei.

Să mă fi împotrivit, însemna să dau loc la bănuieli, aşa că n-am avut încotro şi am primit, mai ales că n-aveam nici un motiv să cred că ne aşteaptă vreo primejdie pentru moment.

În timpul convorbirii mele cu Ibn Asl, băgasem de seamă că mulţi din oamenii săi se duseseră să se culce pe corabie. Era o dovadă că vasul era acum gol, altminteri n-ar fi putut încăpea atâţia în el.

De pe mal urcarăm o scăriţă ce ducea pe punte. Cei doi, pe care Ibn Asl îi numea ofiţerii lui, îl luară pe Ben Nil cu ei, fără să am când să-i dau instrucţiuni trebuincioase, căci Ibn Asl mă chemă cu sine, jos, în corabie.

Deosebirea între o dahabijehă şi un noquer e că acesta din urmă are o covertă neacoperită. La prora se află bucătăria vasului, unde sclavele gătesc mâncarea, iar la pupa e un mic coviltir, în care locuieşte comandantul sau reissul, cum i se zice.

Dacă „Şopârla" avea aşa ceva, nu puteam desluşi, cu toate că cerul era înstelat. Totuşi Ibn Asl mă duse într-o cabină despărţită la mijloc în două încăperi, din care cea din faţă era mai mică decât cealaltă. Se opri în cea dintâi şi aprinse lampa. Zării la dreapta mea, jos pe podele, o pernă, iar la stânga o ladă cu fel de fel de unelte de care e oricând nevoie pe un vas. Împrejurarea asta mi-a folosit foarte mult, după cum se va vedea mai târziu.

— Intră repede, să nu pătrundă ţânţarii, îmi zise Ibn Asl, în timp ce dădea la o parte rogojina care despărţea încăperile.

L-am ascultat şi abia după ce atârnă lampa în tavan am putut să văd mai bine cum era mobilată cabina. N-avea altceva decât vreo câteva perne trântite pe jos şi o ladă de scânduri, care trebuie că-i slujea de dulap. Scoase din ea două apărătoare de ţânţari şi-mi dădu mie una din ele. M-am înfăşurat bine în plasă şi el la fel.

Deşi spusese că-i e somn şi vrea să se culce, Ibn Asl, păru să-şi schimbe gândul, căci îmi zise:

— Parcă aş mai avea chef de vorbă până s-o isprăvi uleiul din lampă. Tu ce zici?

Propunerea lui îmi era pe plac. Poate că era chip să mai aflu de la el câte ceva din ce mă interesa.

— Nu mă dau în lături, dar o să trebuie să fim odihniţi mâine pentru ce ne aşteaptă, i-am răspuns eu.

— Ce vrei să ne aştepte?

— Păi dacă soseşte reissul effendina, o să fie o luptă crâncenă între el şi voi.

— Aha, ţi-e frică?

— Mie? Sunt deprins cu mirosul de praf de puşcă şi ştiu să mânuiesc o armă când e la o adică; mai mult încă, aş avea mare poftă să iau şi eu parte la luptă.

— N-o să prăpădim multă pulbere, fii pe pace. Totul o să se petreacă mai mult pe tăcute. Dar dacă ai chef să sfărâmi câteva ţeste de soldaţi, n-am nimic împotrivă.

— Aşadar, nu e vorba de împuşcat, ci de pocnit în cap şi de vârât cuţitul în piept... Am priceput. Pentru mine totuna e. Cum o să trecem însă de pe corabia ta pe aceea a reissului effendina?

— Pentru ce să trecem? Focul e mai bun ca praful de puşcă.

— Aha, vrei să dai foc vasului! O să fie cam greu. Ai vreun om de-al tău pe corabia lui, ca să pună focul?

— Nu. Și apoi tot nu mi-aș ajunge scopul. Ar băga ei repede de seamă și l-ar stinge numaidecât. Cum o să fac eu, nu mai scapă unul și corabia se preface în cenușă.

— Nu înțeleg...

— Oi fi întâmpinat tu multe în viață, nu zic, dar toate chițibușurile tot nu le știi. Un vânător de sclavi nu cruță pe nimeni. Aici e care pe care. Dacă nu-l birui pe reissul effendina, mă biruie el pe mine și n-am încă poftă să mor. Pun eu lucrurile la cale așa ca să nu mai scape, fii pe pace.

— Foarte bine faci. Numai că nu văd cum o să ajungi atât de repede și sigur la țintă.

— N-ar fi greu să ghicești, dar hai să-ți spun, ca să te scutesc de bătaie de cap. Ai văzut tu grămezile alea de *omm sufah?*

— Cum să nu le văd, că sunt cogeamite stoguri.

— Am pus dinadins să le secere, mai întâi, ca să am loc destul pentru tabără, și al doilea, ca să am material destul pentru foc. Și butoaiele din apropierea lor le-ai văzut?

— Da.

— Sunt pline cu gaz.

— Gaz? Acum încep eu să pricep. Toate bune, dar cum le duci pe corabia reissului?

— Nu pe, ci lângă corabie. Lucrul e mai lesne decât ți-l închipui tu. Sunt sigur că o să se oprească la Hegasi, un bun prilej pentru mine ca să am timp să-mi fac pregătirile. După cum știi, am în sat un om care stă la pândă. Când o sosi reissul effendina acolo, vine în goana calului încoace, să-mi dea de veste. Nilul e despărțit aici printr-o limbă de pământ, în două brațe, dintre care ăsta pe care ne aflăm noi e cel mai bun și mai sigur, așa că

reissul o să se îndrepte negreșit încoace. Eu îmi împart oamenii în trei detașamente. Unul rămâne lângă butoaie, al doilea ocupă malul până departe și al treilea marginea insulei. În felul acesta, brațul Nilului pe care va veni reissul o să fie cuprins din două părți de armata mea, care se va ține, firește, la început ascunsă. Când vasul reisului va fi atât de aproape încât să nu mai poată fugi, oamenii mei varsă gazul din butoaie în apă și aruncă peste el ierburile aprinse. Gazul se întinde repede și vâlvătaia cuprinde corabia din toate părțile. Ei, ce spui de planul meu?

— Ce vrei să spun, e nemaipomenit, extraordinar! E din capul tău ori te-a învățat cineva?

— Eu singur l-am născocit, răspunse banditul cu mândrie.

— Mie nici prin gând nu mi-ar fi trecut. Cel mult l-aș fi pândit pe reiss și l-aș fi culcat cu un glonț la pământ.

— Rămâneau cellalți. Nu, trebuie să se ducă toți la fundul iadului!

— Dar dacă izbutesc să tragă vasul la mal?

— N-au să aibă când. În câteva clipe vor fi înconjurați de flăcări. Totuși, m-am gândit că s-ar putea ca unii din ei să caute să scape înot, ceea ce nu cred că le-ar reuși din pricina crocodililor; oricum pe mal îi așteaptă oamenii mei, care îi vor pocni cu patul puștii în cap îndată ce se vor apropia.

— Nu e primejdie să ia foc și corabia ta în același timp?

— Am luat eu măsuri să nu se întâmple așa ceva.

— Dar la urmări nu te-ai gândit? Soldații vicerege-lui au să te fugărească până ce vor pune mâna pe tine și atunci știi ce te așteaptă.

— De unde vrei să afle cum se vor întâmpla lucrurile?

— S-ar putea ca focul să se întindă până la Hegasi, unde are să se vadă numaidecât că arde gazul și au să se întrebe cine l-a vărsat în apă.

— Ei și? Cine vrei să le răspundă.

— Ești tu atât de sigur de oamenii tăi?

— Da. Nu e nici un trădător printre ei.

— Și dacă în afară de corabia reissului mai vine vreuna.

— Arde și ea.

— Sau — să zicem — că se ivește din susul apei vreun vas care vede de departe focul, trage la mal și e martor la cele ce se întâmplă? Ai fi pierdut.

— Nici vorbă. I-aș face și lui de petrecanie pe o cale oarecare. Și apoi, ce sunt eu de vină dacă mi s-a vărsat petrolul și a luat foc? Dracu' l-a pus pe reissul effendina să dea buzna în flăcări? Nu mi se cuvine nici o pedeapsă pentru asta.

— Hm! Vezi numai să n-o pățești ...

— Nu-mi pasă! Sunt fugărit din toate părțile; în Khartoum nu pot să mă arăt și, cu toate astea, sunt liber ca păsările cerului. Nimeni nu știe unde mă aflu. Legile sunt împotriva mea și eu împotriva lor. Mai am câteva treburi de isprăvit, pe urmă o să dispar pentru totdeauna. Mi-e deci totuna dacă se dovedește că reissul a pierit de mâna mea. Păcat numai că nu-i pot jefui mai întâi corabia. O să-mi scot eu însă paguba din vânzarea sclavilor. Trebuie să știi că am de gând să pornesc într-o *ghazuah** cum n-a mai fost alta până acum. Acum hai să dormim.

* Vânătoare de sclavi.

Lumina lămpii se făcea tot mai mică, până se stinse cu totul.

Doamne Dumnezeule, ce-mi fusese dat să aud! Era cu putință ca un om să născocească o astfel de grozăvie? Trebuia cu orice preț să-i zădărnicesc planul. Dar cum? Cel mai simplu lucru ar fi fost să-l iau pe Ben Nil, să ne strecurăm nevăzuți de pe corabie, să ne întoarcem la Hegasi și să-i dăm de știre reissului effendina despre ce i se pregătește. Unde era însă Ben Nil? Avea el posibilitatea să plece nesimțit de lângă așa-zișii locotenenți ai lui Ibn Asl? De încercat voi încerca în orice caz. Nu puteam s-o fac decât după ce va adormi banditul.

Așteptam cu nerăbdare clipa. Minutele mi se păreau veșnicii. În sfârșit, am înțeles după respirația lui regulată că doarme. M-am desfăcut din plasă și m-am apropiat binișor de el. Dormea, într-adevăr, un somn adânc.

Cu mare băgare de seamă m-am târât în încăperea cealaltă și de acolo pe punte. Cei mai mulți dintre vânătorii de sclavi se culcaseră înăuntrul corabiei, unde, deși aerul era destul de înăbușitor, erau mai apărați de pișcăturile țânțarilor. Pe mal mai ardea un singur foc, în jurul căruia dormeau câțiva inși.

Oare să fi pus Ibn Asl santinele? Pe punte nu se vedea nimeni. M-am târât până la catargul cel mare, am trecut mai departe, până la cabina de la proră. Aici era culcușul celor doi locotenenți care îl luaseră pe Ben Nil cu ei. Nu dormeau, căci se auzea vorbă înăuntru. Am pus urechea la o crăpătură și am putut deslușí aproape fiecare cuvânt. Tânărul se trudea să afle cât mai mult de la ei și, în râvna lui, uitase de somn. Lucrul ăsta nu-mi prea venea la socoteală. Puteau să stea încă multă vreme de vorbă. Vom mai putea noi pleca neobservați? Păsările Nilului se trezesc devreme, înainte de a se ivi zorile, și ciripitul lor nu mai lasă pe nimeni să doarmă. De

altminteri înțelegeam după glasuri că Ben Nil se afla tocmai în fundul cabinei, așa că îi va fi cu neputință să treacă peste ceilalți, dacă ar vrea să iasă de acolo.

Ce era de făcut? Fără el nu puteam pleca, ar fi însemnat să-l las pradă morții. Trebuia deci să rămân și primejdia care îl aștepta pe reissul effendina creștea clipă de clipă. Putea să sosească la răsăritul soarelui și atunci va fi prea târziu. Să fi fost vorba de un atac, se mai putea face ceva, dar așa? Cum puteam eu împiedica să nu fie mistuit de flăcări? A, să vărs petrolul! Dar cum? Să rostogolesc butoaiele în apă? Nu, zgomotul lor i-ar fi trezit pe cei de lângă foc. Atunci? Mintea îmi lucra cu înfrigurare. Mă străfulgerase un gând. Să găuresc butoaiele. Poate că în lădița cu unelte se va fi găsind și un burghiu. Ce va zice însă Ibn Asl când le va găsi goale? Puțin îmi păsa! Nu era acum timp să mă gândesc la mine, era doar viața atâtora în joc.

M-am întors deci în cabină și am început să cotrobăiesc în ladă. Am dat într-adevăr de câteva burghie, am luat unul mai subțire, ca să nu se bage de seamă prea curând găurile, și am coborât binișor lângă scara care ducea la mal. M-am apropiat tot târâș de butoaie, am făcut câte-o gaură — una sus și alta jos, ca aerul care intra înăuntru să împingă petrolul afară, ferindu-mă să nu mă stropesc pe haine, ca să nu mă dea de gol mirosul; apoi m-am întors tot tiptil pe corabie, am pus la loc burghiul și m-am culcat. Cugetul mi-era împăcat. Salvasem viața atâtor nevinovați. Dar urmările? Ce va fi cu mine? În sfârșit... nu mai puteam schimba nimic, trebuia să mă las în voia sorții.

Am adormit.

— Hai, scoală, Amm Selad, ai dormit destul și o să avem de lucru, vine reissul effendina, mă trezi Ibn Asl din somn, când soarele era sus pe cer.

Am sărit în picioare și m-am uitat iscoditor la Ibn Asl. Dar fața lui era zâmbitoare, prietenoasă chiar.

— Te miri, ai? urmă el.

Am ieșit pe punte, unde o arăboaică îmi aduse cafeaua. M-am așezat jos pe o pernă și, pe când sorbeam băutura aromitoare, am întrebat:

— Vine reissul effendina, zici? De ce nu-ți sunt încă oamenii la posturi?

— Mai e vreme. Am primit chiar acum vestea că a sosit la Hegasi și nu se poate ști cât o să stea acolo. Poate să treacă vreo câteva ceasuri până să pornească iar. Am trimis însă un om care să pândească la jumătatea drumului și să-mi dea de veste când o vedea corabia desprinzându-se de mal. Abia când se va întoarce omul, o să-și ia fiecare locul hotărât mai înainte de mine.

— Numai de n-ar veni și alt vas în vremea asta.

În susul apei nu se vede nimic, după cum mi-a spus santinela. Dacă ar veni vreunul în jos, ar fi într-adevăr prost.

— L-ai lăsa să treacă?

— Cu nici un preț! Ar putea să-i spună reissului effendina că ne-a văzut.

— Nu e sigur. Poate că trece pe lângă el fără să se oprească.

— Nu-l cunoști pe câinele ăla dacă crezi așa ceva. Nu lasă o corabie necercetată, bănuindu-le pe toate că transportă sclavi. Ar afla negreșit că un noquer e ancorat și i-ar bate la ochi. Ar intra numaidecât la bănuieli și s-ar feri, așa că tot planul nostru s-ar duce dracului. Nu, prietene, dacă acu' s-ar întâmpla să sosească vreun vas din susul apei, îl oprim și nu-l lăsăm să plece până nu se sfârșește comedia. Nu mă las eu împiedicat de nimeni.

În timp ce cobora pe mal, ca să se înţeleagă cu oamenii, Ben Nil se apropie de mine. Eram singuri şi puteam vorbi în voie.

— Ai dormit cam mult, effendi, îmi zise el. Începusem să fiu îngrijorat. Ai uitat ce e în joc?

— Nu numai că n-am uitat, dar am luat şi oarecare măsuri.

— Eu n-am dormit deloc. Nu puteam închide ochii de grija reissului effendina.

— Nici eu.

— Cei doi ofiţeri de aseară aveau mâncărime de limbă şi mi-au spus că reissul effendina o să fie ars de viu. Auzi grozăvie!

— Cu petrolul din butoaiele de colo?

— Cum, ştii şi tu?

— Da. Am aflat de la Ibn Asl.

— Ce-i de făcut, effendi? Reissul se apropie şi tu ai dormit fără grijă.

— Te înşeli, băiatule. Am golit butoaiele peste noapte.

— Allah, Allah! E adevărat?

— Foarte adevărat. Aş fi vrut să fug, dar fiindcă nu te puteam scoate de unde erai, am rămas.

— Aha, de acea mirosea aşa a petrol când am ieşit azi-dimineaţă pe punte. Ăştia de aici ziceau că sunt aburii care au străbătut afară prin crăpături. S-au găsit şi câţiva peşti morţi în păpuriş.

— Probabil că mai jos vor fi mai mulţi. Apa era colorată?

— Nu.

— Atunci, ori că petrolul era foarte curat, ori că vântul dimineţii l-a mânat la vale. Cu atât mai bine pentru noi.

— Eu nu văd care ar fi binele. Dacă se descoperă fapta, o să cadă vina pe noi.

— Probabil, dar nu se poate dovedi nimic.

— Ăştia n-au nevoie de dovezi. Trebuie să plecăm imediat.

— Ar fi cel mai bun lucru pe care l-am avea de făcut, numai că e un clenci la mijloc.

— Care?

— Mai întâi, nu putem pleca neobservaţi şi dacă ne văd n-au să să ne lase.

— Facem ca aseară: o luăm la fugă.

— Trag după noi.

— Nici aseară n-au tras.

— Era întuneric şi acum e lumină, ceea ce e o mare deosebire. Prin întuneric nu ne puteau nimeri, pe când acum ne-ar ciurui trupurile cu gloanţe. Şi apoi, încotro să ne îndreptăm? Spre Hegasi, prin câmpia deschisă, unde şi cel mai prost ochitor ne-ar culca la pământ?

— Să tragem şi noi.

— Ar trebui atunci să ne oprim în loc, ceea ce ar da răgaz urmăritorilor să se apropie. Şi apoi fuga noastră n-ar înlătura primejdia care-l ameninţă pe emir. În loc să-l ardă, cum aveau de gând, vor găsi ei alt mijloc, vreun vicleşug oarecare, din care n-ar mai putea scăpa. Trebuie neapărat să-i dăm de veste.

— Cum? Dacă am încerca să strigăm, suntem pierduţi.

— Să slobozim ca din greşeală un glonţ de puşcă.

— Ar fi mult mai bine să nu ne mai aflăm aici când se va descoperi că butoaiele sunt goale.

— Recunosc că ai dreptate. Lasă-mă să chibzuiesc, poate că-mi vine ceva în minte.

— Numai să nu fie prea târziu! oftă Ben Nil şi se aşeză lângă mine în aşteptarea ideii salvatoare.

Se întâmplă însă adesea ca tocmai atunci când ai nevoie de o idee, să-ţi simţi creierul gol. Tot aşa şi eu. Mă gândeam cu înfrigurare, dar nu găseam nimic. Trecură

cinci, zece minute. Ibn Asl stătea în mijlocul oamenilor săi şi vorbea cu însufleţire cu unul dintre ei. Mi se păru că în timp ce vorbea îşi arunca mereu ochii spre noi. După ce isprăvi, veni spre mine cu faţa zâmbitoare.

— Amm Selad, începu el, ai avut dreptate, când mi-ai spus că focul ar putea primejdui şi vasul meu. Să nădăjduim că în vremea asta n-o să sosească reissul effendina.

În timp ce vorbea, câţiva din vânătorii de sclavi se apropiară de noi şi... ne apucară pe la spate. Totul se petrecuse cu iuţeala fulgerului, aşa că m-am pomenit legat burduf fără să mai am timp să mă apăr. Zăceam întins pe podea alături de Ben Nil, legat ca şi mine. Ce se întâmplase? Trebuie să se fi iscat vreo bănuială împotriva noastră.

Chipul lui Ibn Asl era acum altul. Făcu semn oamenilor să se dea îndărăt, veni mai aproape de mine şi-mi zise cu glas ameninţător:

— La asta nu te aşteptai, nu-i aşa? Eşti un mare şiret, de aceea a trebuit să mă slujesc şi eu de şiretenie.

— Nu pricep pentru ce aţi tăbârât pe noi şi ne-aţi legat ca pe nişte tâlhari, am mormăit nedumerit.

— Aha, nu ştii pesemne că am aflat ce aţi vorbit adineauri, tu şi tovarăşul tău.

— N-am vorbit nimic care nu putea fi auzit şi care să dea loc la purtarea ta de acum, i-am răspuns cu o mutră nevinovată.

— Aşa! Crezi tu că-l poţi păcăli pe un Ibn Asl? Eşti mult prea prost pentru asta. Omul de colo — şi arătă spre unul din vânătorii de sclavi — era culcat pe acoperişul cabinei şi a auzit tot ce-aţi vorbit. A coborât pe urmă pe partea cealaltă şi a venit să-mi spună ce a auzit.

— Şi cam ce a auzit?

Trăgeam nădejde că individul nu ar fi înţeles tot, deşi nu vorbisem în şoaptă, ci aşa cum vorbesc doi oameni când îşi spun lucruri obişnuite, pe care le poate auzi oricine.

— Multe, răspunse Ibn Asl, dar mai ales despre trădare.

— Dovada?

— Îndrăzneşti să-mi ceri dovezi? Aţi pomenit de gaz — petrol — cum îi ziceţi voi.

— Nici nu tăgăduiesc. Nu mi-ai spus chiar tu?

— Da, dar susţineai că nici nu există în butoaie.

— Am glumit, am replicat eu bucuros că omul nu-mi înţelesese bine spusele.

— O să vezi tu numaidecât că nu e de glumă. Pe urmă vorbeaţi de fugă. Pentru ce voiaţi să fugiţi, dacă nu vă simţiţi vinovaţi cu nimic?

— Adevărat, spuneam că n-ar fi rău să fugim dacă focul s-ar întinde şi la corabia ta. Să fi vrut, fugeam aseară. Nu ţi-am dat cea mai bună dovadă că vreau să rămân când m-am întors de bunăvoie?

— Găseşti răspuns la toate. Dar ia să vedem, ce-o să răspunzi când te-oi întreba: pentru ce să slobozi un glonţ când s-o ivi reissul effendina?

— Să slobod eu? Nici nu m-am gândit. Am spus numai ce-ar fi dacă s-ar slobozi din greşeală un glonţ? Omul ăsta cri n-a auzit bine, ori a înţeles de-a-ndoaselea. Altă dată să-şi destupe urechile.

Ibn Asl se uita când la mine, când la pârâtor. Îndrăzneala mea îi impunea. Era vădit că nu ştia ce să creadă şi înclina să dea crezământ vorbelor mele.

— Dar de ce vă era frică pentru reissul effendina? întrebă el.

— Nu „pentru“ el, ci „de“ el.

— Cum se potrivește atunci cu ce spuneai ieri, că nu știi ce e frica?

— Vezi că ieri nu știam de planul tău, dar vorbind adineauri cu însoțitorul meu, spuneam că mi-e frică să nu dați greș.

— Cine ar puttea zădărnici planul?

— Reissul. A coborât la Hegasi. Voi l-ați ademenit aici sub motivul că se va face un transport de sclavi peste Nil. Își închipuie deci că nu se poate să nu fie și cumpărători prin apropiere. Crezi tu că o să pornească pe apă la plimbare? Eu bănuiesc că o să facă altminteri. O să-și lase frumușel vasul la Hegasi, o s-o ia cu soldații pe uscat și o să vă sară de undeva în spate. Pe când noi ne zgâim la apă, el se apropie pe nesimțite și te pomenești cu el aici când nu gândești. Vezi, de asta spuneam eu că mi-e frică.

— Allah, ai dreptate! La asta nu m-am gândit. Trebuie să luăm aminte și la uscat ca să nu . . .

Fu întrerupt de omul pus de veghe la mal, care veni în fugă să-i spună că se apropie o corabie. Câțiva din vânătorii de sclavi coborâră într-o luntre și ieșiră înaintea vasului să-l oprească. Am început să trag nădejde că voi fi dezlegat, dar Ibn Asl se întoarse spre mine și mă întrebă:

— De unde știi tu că l-am ademenit încoace pe reissul effendina?

Făgăduisem în ajun omului de la Hegasi că nu-l voi da de gol, și, fiindcă îi eram în sufletul meu recunoscător pentru cele aflate de la el, am mințit:

— Am auzit aseară de la oamenii tăi.

— Nu se poate să fi auzit, fiindcă nu știu decât patru inși despre asta, adică eu, cei doi ofițeri ai mei și omul pus la pândă de mine la Hegasi. Nici unul din ei nu

ți-au spus-o, de asta sunt sigur. Atunci de unde știi? Poate chiar de la reissul effendina. Văd eu că nu e lucru curat cu tine. O să cercetez lucrurile mai îndeaproape, dar nu acum, că n-am vreme, așa că deocamdată rămâneți pe loc, sub pază strașnică.

Atenția lui se îndreptă spre barca trimisă de el înaintea vasului care se apropia. Se schimbară întrebări și răspunsuri de la luntre la corabie, pe urmă văzurăm un om sărind din corabie în luntrea care se îndrepta spre noi, în vreme ce corabia trăgea la mal.

Lângă noi rămăsese un paznic, care nu ne slăbea din ochi. Frică nu-mi era. Știam că Ibn Asl n-are nici o dovadă împotriva noastră. Singurul lucru care ne-ar fi putut înrăutăți situația era constatarea că butoaiele cu petrol au fost golite. Odată ce ne bănuiau, nu mai încăpea îndoiala că vina va cădea asupra noastră, deși de prins nu ne prinsese nimeni asupra faptului. Nădăjduiam însă să mă scot „basma curată“ și din aceasta. Din nenorocire a fost să fie altfel.

Luntrea se lipi de corabie și omul de pe vasul celălalt veni pe punte. Își poate oricine închipui spaima mea când l-am recunoscut în el pe cârmaciul de pe dahabijaua „Es Semek“, unde era să fiu ucis la Giseh de muza'bir. De milă îl făcusem scăpat pe cârmaci, ba îi dădusem și bani de drum când mi-a spus că vrea să se întoarcă acasă la ai săi. Și acum îl vedeam tocmai aici, în inima Sudanului.

Cu siguranță că omul își aducea încă bine aminte de mine. Și ce era și mai rău, bătrânul era chiar bunicul lui Ben Nil. Era de așteptat că îndată ce ne zărise să alerge spre noi, dându-ne astfel de gol.

Ben Nil stătea cu spatele spre el, așa că nu-l văzuse încă. Trebuia deci să-l previn.

— Nu te speria și stai așa cum ești, i-am șoptit eu. A venit bunicul tău.

Vru să facă o mișcare de surprindere, dar se stăpâni repede. Trecu o bucată de vreme, apoi zise:

— Amândoi bunicii mei trăiesc. Àsta trebuie să fie cârmaciul, nu-i așa?

— Da. Abu en Nil, fostul cârmaci de pe dahabijaua „Es Semek".

— O, Allah, ce fericire!

— Dimpotrivă, o nenorocire. Bătrânul o să ne recunoască și suntem pierduți.

— Vai, așa e! Dar ce să caute el aici?

— Era pe corabia oprită de Ibn Asl și a fost adus de ofițerul lui.

— Unde se află acum?

— În dreapta, lângă parapet. Nu ne-a văzut încă. Vorbește cu Ibn Asl.

— N-am putea să-i facem semn să nu spună că ne cunoaște?

— Dacă n-am fi legați s-ar putea, așa însă nu e chip. Oare cum o fi ajuns aici? Zicea că pleacă acasă!

— A vrut să plece, dar s-a întâmplat altfel. Nu ți-am spus că m-am întâlnit cu el la Siut?

— Așa e, uitasem!

— La Siut l-am pierdut din vedere când m-a închis Abd Asl în puțul de unde m-ai scos tu. Numai de i-ar da Allah în gând să nu spună că ne cunoaște!

— Crezi că o să se poată stăpâni?

— Nu știu, zău! Bucuria că mă vede și durerea în același timp că sunt legat o să-l facă să se dea de gol. Întoarce-te așa ca să nu-ți zărească fața.

L-am ascultat, deși știam că e de prisos. După cum îl cunoșteam eu, bătrânul nu era omul care să aibă atâta prezență de spirit cât se cerea în acele împrejurări.

Atenția paznicului nostru era îndreptată mai mult spre Abu en Nil decât la noi, așa că ne lăsa în pace. Ibn Asl

vorbea destul de tare, dar fiindcă până atunci nu ascultasem ce vorbea, nu știam ce-i spusese bătrânului. La un moment dat l-am auzit pe cârmaci zicând:

— Asta n-ar fi o pricină care să ne oprească din drum.

— Ba este. Așteptați numai câteva ceasuri, pe urmă puteți pleca, îi răspunse Ibn Asl.

— Pentru ce nu îndată?

— Nu e nevoie să-ți spun.

— Dacă nu vrei să ne spui, plecăm.

— Ei, aș! N-asculți de bunăvoie, te țin cu sila.

— N-ai nici un drept.

— Așa crezi? Eu sunt reissul effendina, despre care vei fi auzit și tu.

— Nu-i adevărat. Nu numai că am auzit, dar am și vorbit cu el.

— Așa! Atunci, iacă sunt locotenentul lui. Ori el, ori eu, tot atât e. Trebuie s-asculți.

— Dovedește-mi mai întâi că e adevărat. Oamenii reissului poartă haine militare și ai tăi nu. Și apoi am văzut scris pe corabia ta: „Șopârla", pe când a reissului effendina se numește „Vulturul". Așadar ce spui tu e o minciună.

— Cum îndrăznești să mă insulți? E drept că vasul reissului se numește „Vulturul", dar fiindcă mai avea nevoie de unul, l-a închiriat și pe ăsta, punându-l sub comanda mea. După cum știi, oamenii închiriați nu poartă uniformă.

— Dacă e precum spui, trebuie să ai la tine o hârtie, ceva din partea reissului effendina. S-o văd și pe urmă te cred.

— Nici nu mă gândesc să ți-o arăt. Îți poruncesc să mă crezi pe cuvânt.

— Ba nu te cred deloc. Mă duc.

— Stai, moşule, că nu merge aşa! Fără voia mea nu te mişti de aici. Eşti cârmaciul corăbiei?

— Da.

— Cum te cheamă?

— Himjad el Bahri.

— Allah, îşi zicea acum Himjad el Bahri! Pesemne că de frica reissului effendina îşi schimbase numele. Cu atât mai bine! Nu se mai putea da drept bunicul lui Ben Nil. Bucuria mea fu însă de scurtă durată, căci paznicul nostru se îndepărtă cu vreo câţiva paşi şi-i strigă lui Ibn Asl:

— Minte! Eu îl cunosc pe bătrân, l-am văzut odată în Kahira, ba şi în alte părţi. E un cârmaci vestit şi, fiindcă nimeni nu cunoaşte mai bine ca el râul, i se zice Abu en Nil.

— Abu en Nil! repetă Ibn Asl mirat. Eşti sigur că ăsta e?

— Da.

— Ei, moşule, aşa e că ai vrut să mă tragi pe sfoară? Recunoşti că eşti Abu en Nil?

— Nu. Himjad el Bahri mă cheamă şi aşa m-a chemat întotdeauna.

— Minte! se răsti paznicul. Pot să aduc şi doi martori care îl cunosc.

Spuse două nume şi unul dintre vânătorii de sclavi se duse să-i aducă de pe mal. Aceştia îi spuseră bătrânului chiar unde şi cum l-au cunoscut.

Nu pricepeam deloc ce îl supără atât pe Ibn Asl că bătrânul îşi dăduse un nume fals. Prin ţinuturile acelea, asta se întâmpla destul de des. Că era suspect la mijloc, nu se putea tăgădui. De aceea Ibn Asl zise cu ironie:

— Degeaba, moşule, nu te mai ascunde. Ştiu cine eşti.

— Nu ştiu ce aveţi cu mine. Poate că mă asemuiţi cu Abu en Nil... Şi apoi, ce-ţi pasă dacă mă cheamă Abu en Nil ori altfel?

— Dimpotrivă, îmi pasă, şi încă foarte mult. Nici nu ştii cum m-ar bucura dacă ar fi, într-adevăr, Abu en Nil. Nu cumva ai vreun fecior pe care îl cheamă Ben Nil?

— N-am.

— Ori un nepot?

— Nici.

— Nu tăgădui, moşule, că o să ştiu eu să te silesc să spui adevărul. Cunosc un tânăr corăbier pe care îl cheamă Ben Nil; dacă se numeşte cineva Abu en Nil, înseamnă că e neam cu el.

— O fi! Dar cum pe mine nu mă cheamă Abu en Nil, ci Himjad el Bahri, şi n-am nici fecior, nici nepot, nu-mi mai bate capul cu Ben Nil al tău.

— Ia ascultă, moşule, să nu vorbeşti aşa cu mine; s-ar putea să te căieşti.

— De ce? N-are de ce să-mi fie frică.

— Zici acum aşa, dar când ai şti...

— Ce să ştiu?

— Că eu... nu sunt cine crezi... îi scăpă lui Ibn Asl vorba din gură.

— Aşa? Atunci, cu atât mai puţin mi-e frică de tine.

— Zău? Atârnă de cine şi ce sunt.

— Fii cine pofteşti; mie nu-mi pasă!

— Aşa? Află că eu sunt Ibn Asl, căpetenia vânătorilor de sclavi.

— Allah! Adevărat? Ibn Asl cel vestit?

— Da. Ei, acu' ce mai zici?

— Bine, asta zic! zise bătrânul cu bucurie. Numai dacă nu vei fi vrând să mă păcăleşti.

De unde înainte se temuse că are, de-a face, într-adevăr, cu un om de-al reissului effendina, acum, ca fost negustor de sclavi, ştia că Ibn Asl nu avea nici un motiv să se poarte duşmănos cu el.

— E așa cum îți spun, urmă Ibn Asl. Allah și Profetul îmi sunt martori că nu te mint.

— Dacă juri, nu mai am de ce să mă îndoiesc și o să-ți spun numele meu adevărat.

Bietul cârmaci habar n-avea că era pe cale să facă o mare prostie. Și nu puteam să-l opresc.

— Aha, e tot cum spuneau oamenii ăștia, zise Ibn Asl, rânjind.

— Da. Sunt Abu en Nil.

— Știi tu ce-ai făcut acum?

— Ți-am dat dovada cea mai bună că-ți sunt prieten, nu dușman.

— Prieten?

— Da. Auzit-ai tu de o corabie „Es Semek"?

— Cum să nu. A căzut în mâinile reisșului effendina, după câte știu.

— Care ți-e cel mai înverșunat dușman. Eu eram cârmaciul corăbiei. Am fost de față când a cercetat-o și s-a încredințat că e anume întocmită pentru transportul sclavilor. A confiscat vasul și i-a arestat pe toți oamenii care făceau parte din echipajul lui.

— Și pe tine odată cu ei?

— Da, dar eu am izbutit să fug .Pe corabie se afla și un effendi străin care . . .

— A, un creștin! îl întrerupse Ibn Asl.

— Da. Străinului ăstuia i s-a făcut milă de mine, mi-a dat parale și m-a făcut scăpat.

— De ce?

— Pentru că . . . pentru că . . . nici eu nu știu.

Știa el bine! Nu vroia să-i spună temutului negustor de sclavi că o făcusem fiindcă îmi mărturisise adevărul.

— Asta e un semn de prietenie care mă face să bănuiesc multe.

— De prietenie nu poate fi vorba; doar nu-l văzusem în viața mea până atunci.

— Dar pe urmă?

— Nici atât.

— Minți! Ai mărturisit singur că ești Abu en Nil; recunoști, deci, că ai un fecior pe care îl cheamă Ben Nil.

— Asta mi-e nepot, nu fecior.

— Foarte bine! Unde l-ai văzut ultima dată?

— În Siut.

— Așa e. Acum a mai rămas să-mi spui pe cine slujește acum nepotu-tău.

— Nu știu. Băiatul n-a fost niciodată sluga cuiva.

— Zău? Vezi că acum este și încă la ce fel de stăpân!

— Nu te înțeleg. De ce o spui cu atâta parapon?

— Aha, bagi de seamă! Și nu pricepi de ce.

— Habar n-am de ce numele nepotului meu te înfurie așa . . .

Înțelegeam din glasul lui Ibn Asl că nu se îndoia nicicum că Abu en Nil știa totul. De aceea se bucura că îl are acum în mână.

— Bine, urmă el zâmbind batjocoritor. O să-ți spun îndată de ce prefăcătoria asta nu-ți folosește la nimic. Allah te-a îndrumat încoace ca să-ți revezi nepotul și pe effendi ăla străin căruia — jur pe Allah — o să-i smulg toate mădularele trupului; unul câte unul.

— *Allah kerihm!* Dar ce ți-a făcut omul?

— Câine! Nu crede că mă poți înșela. Ești învoit cu el. Știu tot, îi cunoști toate nelegiuirile și o să-i împărtășești soarta. Crezi tu, într-adevăr, că o să-ți spun ce-a făcut? N-am timp, nici poftă. Legați-l, băieți, și zvârliți-l colo, lângă ceilalți doi.

— Să mă lege? Pentru ce? Vin de la Fașoda și nu știu nimic din ce s-a întâmplat . . .

— Taci! Altminteri pun să te biciuiască acu', îndată! se răsti Ibn Asl la el. Nu vreau s-aud nimic, m-ai înțeles? O să afli, ba o să și simți mai târziu ce te-așteaptă.

Câțiva vânători de sclavi îl apucară pe bătrân și, cu toată împotrivirea lui, îl legară burduf și-l târâră lângă noi. Începusem să nădăjduiesc că Abu en Nil, în furia lui, nici n-o să ne vadă, dar privirea lui căzu deodată asupra noastră și strigă în auzul tuturor:

— Tu aici, effendi? Cum, te-au legat și pe tine?

Ibn Asl, caré ne întorsese spatele, îl auzi și se răsuci în loc. Dar, ca și când n-ar fi fost de-ajuns că mă dăduse pe mine de gol, bătrânul își zări nepotul și începu să se tânguie:

— Ben Nil, copilul meu! O Allah, Allah! Ce s-a întâmplat de te-au legat ca pe hoți, dragul meu ...

Na! Mai fă ceva dacă poți! Astea erau urmările bunătății mele! Mărturisesc că în clipa aceea mă căiam amarnic că nu-l lăsasem pe bătrân atunci, la Giseh, în voia sorții. Impresia pe care o făcură cuvintele lui a fost după cum ne-am așteptat. Din doi pași, Ibn Asl fu lângă noi.

— Effendi? Ben Nil? *Allah akbar* — mare e Allah! Ce-mi auziră urechile? strigă el, nevenindu-i să creadă.

— Taci, dobitocule! Ne duci pe toți la pierzanie ... am mai avut timp să-i șoptesc bătrânului, până a nu apuca să se îngrămădească toți de pe punte în jurul nostru.

— Hai, mai spune o dată! răcni Ibn Asl. Cine sunt ăștia?

Abu en Nil tăcu. Vedeam bine că stă să chibzuiască răspunsul.

— Vorbește! Cine sunt? repetă căpetenia vânătorilor de sclavi.

— Cine? întrebă bătrânul, ca să câștige timp.

— Ăștia doi, cărora le-ai spus pe nume.

— Astora? Păi nici nu-i cunosc.

— Nu le-ai spus tu chiar acum unuia effendi și celuilalt Ben Nil? Te-am auzit cu urechile mele.

— Am spus-o, dar nu lor.

— Minți! Cum ți-a venit atunci să vorbești despre effendi și Ben Nil, dacă n-ar fi ei ăștia?

— Fiindcă puseseși să mă lege din pricina lor.

— Așa? De ce l-ai întrebat pe ăla: „Ce s-a întâmplat de ești legat?"

— Nu pe el, ci pe mine m-am întrebat.

— Ce, câine, fecior și nepot de căței, mă crezi nebun? zbieră Ibn Asl înfuriat. Aduceți biciul. Îi deschid eu acuși pliscul!

În clipa aceea se auziră de pe mal glasuri speriate:

— Aoleu! Butoaiele sunt goale!

Ibn Asl se repezi la parapet și privi în jos.

— Butoaiele sunt goale! repetară glasurile.

— Ați înnebunit, mă? Erau pline până în vârf, răcni banditul.

— Au fost, dar acum nu mai sunt.

Am auzit rostogolindu-se butoaiele.

— *Maşallah* — minune dumnezeiască! strigă Ibn Asl. Așa e, sunt goale. Cine să le fi deșertat? Stați că vin numaidecât.

L-am văzut sărind pe mal și strigându-i paznicului nostru:

— Nu-i lăsa pe câinii ăștia să vorbească între ei. Dă-le peste bot dacă nu se astâmpără.

Omul luă o funie groasă și o roti deasupra capului, dându-ne să înțelegem că nu e de glumit. Tăcurăm. De altfel, orice aș fi spus acum era de prisos, greșeala bătrânului nu se mai putea îndrepta.

După câtva timp, Ibn Asl se întoarse, urmat de toți ai

lui. Ochii tuturor erau aţintiţi asupra noastră. Priviri de ură şi admiraţie în acelaşi timp. Ibn se apropie de mine, mă izbi cu piciorul şi răcni peste măsură de înfuriat:

— Spune adevărul, şacal râios, dacă nu vrei să-ţi smulg limba din gură! Unde ai fost azi-noapte?

— Să nu-i răspund, ar fi fost o prostie. O singură mână să fi avut liberă şi îl învăţam eu minte. Aşa însă, ca să nu fiu silit să îndur brutalităţile lui, i-am zis:

— La tine în cabină.

— Da, dar te-ai sculat într-un rând şi te-ai dus jos la butoaie.

— În vis poate.

— Tăgăduieşti?

— Nu poţi să nu tăgăduieşti ceea ce n-ai făcut.

— Butoaiele au cepuri.

— Nu mă mir. Orice butoi trebuie să aibă cep.

Mă izbi iar cu piciorul şi răcni:

— Îţi arde de glume, ticălosule! Ai găurit butoaiele. Altcineva nu putea s-o facă.

— Ia ascultă! Nu-mi mai bate capul cu butoaiele tale. Ce treabă am eu cu ele?

— Ca să-l scapi pe reissul effendina. Acu' s-a dus dracului tot planul meu. Mărturiseşte, nemernicule, altminteri te fac praf!

Ridică piciorul să dea iar. Drept să spun, nu e o faţă să te laşi batjocorit în faţa atâtora şi să nu te poţi apăra. Pe omul acesta vroiam să-l prind şi acum mă avea el în puterea lui. Situaţia mea era alta decât ar fi fost a lui, dacă îmi cădea în mână. Nu era numai un criminal, un monstru, ci şi ... ordinar. N-aveam oare nici o armă împotrivă-i? Şi apoi, există vreuna pentru mojici decât tot o mojicie? În faţa unui războinic te poţi apăra cu puşca, cu sabia sau revolverul. În faţa ăstuia mi-ar fi trebuit o măciucă cu gunoi.

Întreaga mea mândrie se răzvrăti; nu prin minciuni vroiam eu să mă salvez. Poate că prin vreun vicleşug aş mai fi putut câştiga timp, sau amâna deznodământul. Şi-ar fi închipuit însă că mi-e frică. Frică, mie? Drept e că situaţia în care mă aflam era destul de critică. Totuşi nu disperată. Nu mă dădeam încă bătut. Chiar la gândul să fi fost să mă omoare imediat nu m-am mai putut stăpâni să nu-i răspund:

— Să mărturisesc? Numai criminalii şi tâlharii au de făcut mărturisiri. Ceea ce am făcut eu nu e nici crimă, nici tâlhărie.

— Aşadar, recunoşti că tu ai găurit butoaiele?

— Da.

Se uita uluit la mine. La asta nu se aşteptase.

— Aha, auziţi, băieţi? răcni el. El e vinovatul. Nici nu tăgăduieşte! Ştii tu, nemernicule, că ţi-ai dat singur la cap cu vorba asta? Pentru ce-ai lăsat să se scurgă petrolul?

— Ţi-ai răspuns singur adineauri la întrebare.

— Ca să-l scapi pe reissul effendina, nu-i aşa?

— Da. Sunt prietenul său.

— Adică effendi ăla străin?

— Da.

— Şi ăsta, pe care ziceai că-l cheamă Omar, e Ben Nil?

— Da.

Uluit de mărturisirea mea, se dădu cu doi paşi înapoi. Era încredinţat că oricare altul ar fi tăgăduit, căci, după părerea lui, numai tăgada m-ar fi putut salva. Se întoarse spre oamenii săi şi le zise:

— Aţi auzit? Recunoaşte singur că el e effendi. În sfârşit, am pus mâna pe el. Allah fie lăudat!

— Effendi, îmi șopti Ben Nil, pentru ce-ai mărturisit? Acum totul e pierdut!

— Nu încă. Nu-ți pierde curajul și lasă-mă pe mine să fac ce știu.

Banditii se înghesuiau în jurul meu, ca să mă vadă mai bine. Ibn Asl se dădu mai aproape și începu iar:

— Ești îndrăzneț, effendi, mult prea îndrăzneț. Nu știai pesemne ce risti aflându-te în calea mea.

— Ei, aș! Am îndrăznit eu altele și mai și! Dacă nu te slujea întâmplarea, habar n-aveai cine sunt. Ori nu cumva îți închipui că datorită deșteptăciunii tale ai aflat cu cine ai de-a face?

— Scârnăvie, cutezi să mă înfrunți! urlă, izbindu-mă iar cu piciorul.

— Bagă de seamă! Acum sunt legat, dar o să vină o vreme când o să-mi plătești cu vârf și îndesat fiecare lovitură de picior . . .

— Nu mai spune! Vrei să te răzbuni, ai? Când? Pesemne că ai înnebunit și nu știi ce vorbești.

— Ba știu foarte bine. Cât crezi tu că o să mă ții aici?

— Până ce vei putrezi, ghiaur spurcat!

— Nu te mai lăuda degeaba. Uiți, se vede, că reissul effendina e aici.

— Pe asta te bizui tu? Nădăjduiești că o să te scape?

— Sunt chiar sigur.

— Atunci o să mori cu nădejdea. Drept e că nu mai am cum să-l pârjolesc pe feciorul ăsta de câine, dar . . .

Își curmă vorba, căci un om veni în fugă pe punte și-i zise gâfâind:

— Stăpâne, nu mai avem ce face cu gazul, fiindcă reissul effendina nu sosește pe apă.

— Atunci pe unde?

— Allah fie lăudat că mi-a dat în gând să mă așez pândă nițel mai departe de locul unde spuneai tu. Acolo malul e atât de înalt încât nu numai că puteam vedea ce se petrece pe râu, dar și pe câmpie.

— Și?

— Vin!

— Știi bine că sunt ei?

— Cine poate să fie? Măcar că sunt departe, i-am recunoscut după uniformă.

— Atunci ei sunt. Cam câți crezi că or fi?

— N-aș putea să-ți spun. Merg doi câte doi și convoiul e foarte lung.

— Când socoți că vor ajunge aici?

— Cel mult într-o jumătate de ceas.

— Atunci să plecăm. Câinele ăsta ne-a lăsat gazul să se scurgă, dar nici așa n-aveam ce face cu el. Dacă ne-am lua la luptă, i-am birui fără doar și poate, am pierde însă mulți dintr-ai noștri, ceea ce trebuie să împiedicăm cu orice preț. O să punem noi mâna pe ticălosul ăla de reiss effendina, asta e sigur; se cere însă să născocesc alt plan. Acu' la treabă, băieți! Întindeți pânzele, vântul ne e prielnic și o să ne ducă repede departe.

Tot ce era pe mal fu transportat repede pe corabie. Rostogoliră în râu butoaiele goale, pe urmă întinseră pânzele la catarge. Vasul avea, în afară de catargul cel mare, încă unul mai mic. De altfel corabia era altminteri întocmită decât noquerile obișnuite. Vântul începu să umfle vintrele, vasul se îndepărtă de mal și porni în sensul apei.

Fiindcă toți se duseseră la treabă, nu eram supravegheați cu prea multă strășnicie. De aceea, puteam vorbi în șoaptă între noi. Tocmai treceam pe lângă corabia pe

care o oprise Ibn Asl din drum, când l-am auzit pe Abu en Nil întrebându-mă:

— Ce zici, effendi, să le strig alor mei să vină să ne scape?

— Vai de mine, să nu faci una ca asta! Ai înrăutăți și mai mult lucrurile și de folosit tot n-ar folosi la nimic.

— Păi trebuie să mă întorc la slujba mea și nici nu vreau să rămân cu nemernicul ăsta de Ibn Asl.

— Nu te întreabă el dacă vrei ori nu!

— Și ce-o să se întâmple cu mine, effendi?

— Același lucru ce o să se întâmple și cu noi.

— Ce anume?

— Allah știe, de unde vrei să știu eu! Numai tu ești de vină că te afli acum în halul ăsta.

— Ce era să fac, effendi? Când v-am văzut aici legați burduf, nu mi-am putut stăpâni spaima.

— Tocmai de aceea trebuia să-ți dai seama că s-a întâmplat ceva și să taci.

Insula Hassaniah se afla încă la stânga noastră, dar în dreapta copacii se răriseră și puteam vedea printre ei până departe, pe câmpie. Cu toate că eram întins jos, am zărit un om călare pe o cămilă, care venea în goană spre mal. Când văzu corabia, se ridică în șa, făcu un semn cu pușca pe care o ținea în mână și începu să dea pinteni cămilei să alerge mai repede. Ibn Asl, care era destul de aproape de noi ca să-l pot auzi, le zise celorlalți:

— Uite-l pe Oram. Ne aduce un răspuns. Păcat că nu-l putem lua cu noi. N-avem vreme să ne oprim, că ne-ar ajunge reissul effendina din urmă.

Duse mâinile pâlnie la gură și strigă cât putu spre mal:

— *Maijeh es Saratin, maijeh es Saratin!*

Călărețul îl înțelesese, căci întoarse cămila și o porni în goană îndărăt pe unde venise.

Maijeh e un braț de râu, un fel de îmbucătură cu apa liniștită, ceea ce locuitorii de pe Mississippi numesc un „bayou". Într-un înțeles mai larg, maijeh mai înseamnă și mlaștină. *Es Saratin* se traduce prin „al racilor". Așadar îl îndrepta pe călăreț la Mlaștina Racilor, probabil o îmbucătură a Nilului, în care se găsesc mulți raci și unde trebuia să-i aștepte corabia.

Omul era deci o ștafetă. Din partea cui? Nu-i putusem deslușI fața, totuși îmi părea cunoscută.

— Ei și! La urma urmei ce importanță avea?! Se aflau destule altele pe capul meu. Eram foarte mulțumit, firește, că îl salvasem pe reissul effendina, dar mă împotmolisem eu rău de tot. Puteam aștepta ajutor de la el? Posibil, nu însă și sigur. Bineînțeles că n-avea cum să știe încotro o luaseră banditii, ca să-i caute. O să găsească vizuina goală, o să facă negreșit cercetări și, dacă o afla de la oamenii de pe corabia lui Abu en Nil că au luat-o în susul apei, o să se întoarcă la Hegasi și o să pornească după Ibn Asl. Zăbava îi va înlesni banditului să fugă. Drept e că „Vulturul" reissului era un vas de mare viteză, pe când „Șopârla" nu, dar, dacă se pitea în vreo *maijeh* tăinuită, urmăritorii treceau pe lângă ea fără s-o vadă.

Pe reissul effendina nu mă puteam deci bizui; salvarea trebuia să mi-o caut prin mine însumi, ceea ce le-am spus și celorlalți doi prizonieri. Ben Nil avea deplină încredere în mine, pe când bătrânul își pierduse orice nădejde. Ne spuse pe scurt că, după ce se despărțise de nepotul său, găsise o corabie, și reissul, care îl cunoștea, i-a dat pe urmă slujba de cârmaci pe vasul său. Acum se întorceau de la Fașoda. Ibn Asl îi amăgise prin intermediul unui om de-al lui, spunându-le că nu vor putea trece

din pricina unor insule plutitoare de *omm sufah*, şi reissul îl trimisese pe el în luntrea banditului, ca să vadă dacă nu-şi pot croi drum printre ierburi. Acum îl învinovăţea pe Allah şi pe toată lumea şi ne întreba cum se făcea de căzusem în mâinile lui Ibn Asl. După ce Ben Nil îl lămuri în câteva cuvinte despre cele întâmplate, bătrânul începu să se tânguie ca o muiere:

— O, Allah, o, cerule. Cine şi-ar fi putut închipui una ca asta? Acum viaţa nu mai îmi este socotită în ani şi zile, ci în ceasuri, fiindcă ticăloşii ăştia au să ne omoare în chinuri groaznice.

— Nu te mai boci aşa, îl dojeni Ben Nil. Nu vezi că îl superi pe effendi? Mai bine taci şi lasă-l să chibzuiască; o să găsească el un mijloc să ne scape. De altminteri, Ibn Asl n-o să-ţi facă nimic, cu noi are el ce are.

— Nu l-ai auzit ce spunea? Mă crede părtaşul vostru şi mi-a hărăzit aceeaşi soartă cu a voastră.

Al naibii bătrân! Numai la sine se gândea, fără să-i pese că nepotu-său se află în şi mai mare primejdie ca el. Dar mă înşelam. După cum putusem constata încă la Giseh, omul nu era un erou şi situaţia în care se găsea acum îl făcuse să-şi piardă capul.

— Nu înţelegi că-l tulburi pe effendi? repetă Ben Nil.

— Iartă, effendi, zise bătrânul, întorcându-se spre mine. De spaimă nu mai ştiu ce fac, nici ce vorbesc. Să te pomeneşti aşa, deodată, pe neaşteptate, trântit la pământ şi legat burduf nu e puţin lucru. Parcă nu mă mai recunosc nici eu. Ştiu ce-ţi datorez şi aş vrea din suflet să-mi arăt recunoştinţa faţă de tine. Spune, ce trebuie să fac, effendi?

— Să nu te mai boceşti şi să te supui sorţii, asta e tot ce-ţi cer.

Trecusem de insulă şi corabia ieşise la larg. Ibn Asl porunci să se dea jos scândurile bătute la proră, pe care scria numele vasului, şi să le întoarcă pe partea cealaltă. În locul cuvântului „Şopârla“ se putea citi acum „Karnuk“. *Karnuk* înseamnă în limba arabă „cocor“ şi i se zice aşa după croncănitul lui „Kar-nuk-nuk-nuk“ e strigătul cu care cocorii Nilului vestesc zorile.

Aşadar, Ibn Asl avea mai multe nume pentru corabia lui. Scopul e lesne de înţeles. Era de aşteptat ca reissul effendina să urmărească „Şopârla“; „Cocorul“ se putea strecura necercetat. Probabil că şi alte vase de-ale vânătorilor de sclavi se slujeau de şiretlicul ăsta.

Spre marea mea părere de rău, am băgat de seamă că vasul era bun şi alerga uşor pe unde, iar pentru a-i mări viteza, Ibn Asl poruncise să se lege de un odgon o barcă de proră, în care doisprezece oameni voinici vâsleau din răsputeri. Vroia să fie astfel cât mai mare distanţă între el şi „Vulturul“ reissului.

Acum, când totul mergea strună, Ibn Asl avea iar vreme să ne bată capul. Veni cu cei doi ofiţeri ai săi — din care unuia îi zicea locotenent şi celuilalt sublocotenent — la noi şi ne priviră câtva timp în tăcere, zâmbind batjocoritor. Pe urmă Ibn Asl mă întrebă:

— Cine era omul care m-a urmărit la Wadi el Berd?

— Eu, i-am răspuns, uitându-mă dârz în ochii lui.

— A, chiar tu! Şi m-ai prins, nu?

— Nu te umfla aşa în pene ca un curcan. Pricina a fost cămila ta, nu tu.

— Altminteri crezi că ai fi tu în stare să mă birui, vierme neputincios?

— Leagă-mi mâinile la spate ori în faţă şi ia-te la luptă, tu dezlegat şi eu legat, şi o să vedem cine pe cine îl biruie.

— Taci, nemernicule! Ai avut până acum noroc şi norocul te face îngâmfat. Dar acum ţi s-a înfundat. De mult aşteptam clipa să te am în puterea mea. Acum, când am izbutit, în sfârşit, să vezi tu cum ştie să se răzbune un drept-credincios de-al lui Allah pe un câine de creştin ca tine. Mai bine nu te-ai fi născut! O să ...

— Nu-ţi mai strica gura degeaba, că ştiu. Mai întâi o să-mi smulgi limba din gură, pe urmă o să-mi scoţi ochii, o să-mi retezi urechile, nasul şi fiecare mădular în parte.

— Văd că ştii. De la cine?

— De la omul care a avut adesea prilejul să se încredinţeze că mie nu mi-e frică de nimeni şi ştiu să ies din toate încurcăturile.

— Cine e ăsta?

— Abd Asl, tatăl tău.

— Da, i-ai scăpat o dată fiindcă te-a ocrotit diavolul. Numai vezi că el era el şi eu sunt eu. Mai degrabă o să se prăbuşească soarele de pe cer decât să te las din mâinile mele.

— Nu te lăuda degeaba. Nu eşti tu omul care să mă înspăimânte pe mine.

— Câine! Peste câteva minute o să mă rogi de îndurare, zvârcolindu-te ca un vierme la picioarele mele.

— Nu cred!

— Îţi închipui că glumesc?

— Nu, doar ameninţi, fără să ai curajul să faci ce spui.

— Aşa? Bine. Stai că-ţi arăt eu acuşi, daţi-vă mai aproape, băieţi, să vedeţi şi voi chinuri cum nu s-au mai pomenit încă până în ziua de astăzi.

Se duse în cabină să ia cleştele.

— Ce faci, effendi? îmi şopti Ben Nil. Îl întăraţi şi mai rău. Nu te mai recunosc. Tu, care eşti întotdeauna atât de prevăzător.

— Vreau să-i arăt că nu eu, ci el trebuie să se teamă de mine.

Ibn Asl se întoarse repede. Ridică în sus cleştele şi strigă:

— Mai întâi să-i smulgem feciorului ăstuia de câţea unghiile. Care din voi vrea s-o facă?

— Eu, eu, eu, eu! răspunseră mai multe glasuri.

Un individ voinic îşi făcu loc cu coatele printre ceilalţi, întinse mâna spre cleşte şi zise:

— Lasă-mă pe mine, stăpâne. Ştii că mă pricep. Am mai făcut eu şi pe alţii să cânte.

— Bine.

Individul se aşeză în faţa mea rânjind şi începu să-mi plimbe cleştele dinaintea ochilor, ca şi când ar fi vrut să mă facă să simt dinainte gustul plăcerilor care mă aşteptau. Şi fiindcă eram întins pe o rână, se aplecă să mă întoarcă pe o parte.

Asta aşteptam şi eu. Ticălosul se lăudase că-i făcuse pe mulţi „să cânte". I se cuvenea o lecţie. Şi dacă se ducea dracului, atâta pagubă!

Mi-am tras repede genunchii spre pântece şi l-am izbit o dată cu atâta putere cu picioarele în burtă, încât individul zbură peste ceilalţi, trântind pe câţiva din ei la pământ, apoi rămase jos nemişcat. Sângele îl podidi pe nas şi pe gură; probabil că îşi muşcase limba în cădere.

Urmă o zăpăceală de nedescris. Toţi urlau, zbierau şi făceau gesturi ameninţătoare cu pumnii. Ibn Asl le porunci să tacă şi-l examină pe cel căzut. Acesta nu mai dădea semne de viaţă. Puse să-l ia de acolo, apoi se întoarse spre mine şi zise scrâşnind:

— O să mi-o plătești, nemernicule! Smulgeți-i unghiile!

Șase inși se năpustiră asupra mea. Nici n-am încercat să mă apăr. Unul apucă cleștele și se pregăti de „operație".

— Stați! Mai întâi am de spus un cuvânt, le-am zis eu. Ascultă la mine, Ibn Asl. Fă cu mine ce vrei, n-o să auzi un geamăt de pe buzele mele. Dar să știi că tot ce-mi vei face mie, i se va face și tatălui tău.

— Tată . . . lui . . . meu? întrebă el mirat.

— Da. Și nu numai lui, ci și tuturor celor care se află împreună cu el.

— Ce știi tu despre tata? Unde e acum?

— Umblă să mă prindă.

— Adevărat . . . i-ai scăpat și de data asta. Nu te-a putut găsi.

— Așa e. Nu m-a găsit; l-am găsit în schimb eu pe el și cred că nu-i pare deloc bine.

— Lua-te-ar dracu'! Nu minți?

— Crede ce vrei, pentru mine o totuna.

— Unde l-ai găsit?

— La fântână.

— Care fântână?

— Nu întreba degeaba, că tot n-o să-ți spun.

— Trebuie să știu!

— Te privește. Asta e taina mea. Dezleagă-ne și o să te ducem la el. Dacă nu, o să-l ai pe conștiință și pe el, și pe toți ai lui.

— Cu plăcere! râse banditul. Vrei să scapi cu o minciună.

— Minciună? De unde era să știu eu că a fost trimis să mă prindă.

Înțelese că spuneam adevărul, căci mă întrebă iar:

— Erau pe jos?

— Nu, călări pe cămile.

— Câți inși?

— Nu cumva crezi că o să răspund la întrebări ca un copil de școală? Destul să știi că sunt toți prizonieri și vor îndura chinurile la care mă vei supune tu pe mine.

— Așadar, sunt pe aproape?

— Nu.

— De ce n-ai rămas cu ei?

— I-am lăsat pe mâini bune. Cunoști tu pe unul care-și zice fachirul el Fukara?

— Firește că îl cunosc. Am vorbit doar și aseară despre el. Ce e cu ăsta?

— Venise din întâmplare acolo și voia să-l scape.

— Și n-a izbutit?

— Aș fi eu atunci aici? A trebuit să plătească încercarea lui cam scump, căci acum e și el prizonier. Nu pricep cum poate să-ți treacă prin minte să trimiți oameni să mă prindă. Știi bine că până acum n-ați reușit și nu o să reușiți nici de acum încolo.

— Nu-ți dai seama ce vorbești! Ești doar în puterea mea . . .

— Pentru scurt timp, fiindcă o să-mi dai repede drumul, de asta sunt sigur.

— Mai degrabă să mă ia dracu', decât . . .

— Nu te jura degeaba, că o să-ți pară rău.

— Așa crezi? Ești mai viclean decât o vulpe. Bănuiai că o să punem mâna pe tine și vrei să pari ca și când ai fi știut ce o să se întâmple.

— Puteam eu să știu că tatăl tău e conducătorul?

— Asta nu. Dar pentru ce ai venit la djesireh Hassanieh?

— Ca să mă înțeleg cu tine.

— Cine ți-a spus că mă aflu aici?

— Chiar tatăl tău. E dovada cea mai bună că am stat de vorbă cu el.

— Și în ce privință doreai să te înțelegi cu mine?

— Să-ți eliberezi prizonierii.

— Să-i răscumpăr?

— Despre asta vom vorbi mai târziu.

— Atunci mă mir că nu mi-ai pomenit nimic aseară.

— Nu puteam. Ar fi însemnat să-ți spun cine sunt și mi-ar fi fost cu neputință să-l scap pe reissul effendina.

— Știai că pe el îl aștept?

— Da.

— De la cine?

— De la tatăl tău.

— Nu se poate să-ți fi spus el așa ceva.

— A făcut-o fără să știe.

— Nu înțeleg.

— Dacă stărui să mă omori, nu o să afli și altele pe care tot nu le vei putea înțelege.

— Ești fudul și semeț, effendi, deși zaci legat și neputincios la picioarele mele!

— Neputincios? Te înșeli, Ibn Asl! Dacă până la un anumit timp nu m-am înapoiat, oamenii și tatăl tău vor fi împușcați. Până și fachirul el Fukara.

— Câți dintr-ai mei v-au scăpat?

— Nici unul.

— Minți!

— Nu, spun adevărul.

— Totuși, o să-ți dovedesc că minți. L-ai văzut pe călărețul de adineauri care venea în goană după noi?

— Da.

— Era Qram, unul din oamenii mei, care se afla împreună cu tata.

— Poate, dar nu pe timpul când a fost atacat, va fi fost trimis undeva și, când s-a întors și i-a găsit legați, a alergat încoa' să-ți dea de veste.

— Aș putea să aflu cum ai izbutit să birui pe cei trimiși după tine să te prindă?

— De ce nu! Numai că n-am chef acum de vorbă.

— Atunci să-mi povestească bătrânul Abu en Nil.

— Habar n-are ce s-a întâmplat, fiindcă n-a fost de față. Pe bătrân nu l-am mai văzut de când am plecat de la Giseh.

— Spui adevărul?

— Nu mă mai tot întreba, dacă e adevărat ce spun. Înțelege și tu că asta mă jignește.

— Zău? Cine spunea aseară că e Amm Selad din Suez și când colo s-a dovedit astăzi că nu e altul decât effendi pe care îl căutăm? Asta nu e o minciună?

— Nu, ci tactică de război.

— Pesemne că voi, creștinii, nu vă dați seama ce înseamnă cuvântul minciună.

— Iar voi, musulmanii, habar n-aveți ce e aceea tactică de război și omorâți oamenii de-a dreptul. Mulțumește lui Allah că m-am dat aseară drept altul, altminteri acum ai avea pe cuget moartea a sute de nevinovați. Pune-l pe Ben Nil să-ți povestească, dacă vrea, căci el a fost de față.

Vânătorii de sclavi se dădură și mai aproape; nici unul nu vroia să piardă un cuvânt. Deoarece tăinuisem adineauri locul unde se petrecuseră lucrurile, tânărul fusese destul de deștept să nu-l pomenească nici el. Când ajunse la întâmplarea cu leul, Ibn Asl nu se mai putu stăpâni și strigă:

— Cum e cu putință! Ai ucis tu leul din Teitel?

— După cum ai auzit.

— Pesemne că nu-ți dădeai seama de primejdie.

— Ba da. Nu riscam decât să-mi pierd viața.

— Și asta e puțin lucru? Ce are omul mai scump decât viața?

— Are ceva cu mult mai scump.

— Ce?

— Ceea ce ai pierdut tu de mult, adică onoarea și îndurarea cerească.

— Effendi! se răsti el. Să nu-ți închipui că m-ai îmblânzit. Viața ta e în mâinile mele.

— Așa e, dar și a tatălui tău, a oamenilor supuși ție și a fachirului el Fukara în același timp.

— Ziceai că ai venit să tratezi cu mine eliberarea lor. Ce ceri în schimb?

— Să-mi juri că te vei lăsa de negoțul cu sclavi, să ne lași, pe mine, pe Ben Nil și pe bunicul lui să ne vedem de drum — atâta tot.

— Și-ți ajunge jurământul meu?

— Poate da, poate nu. Poate că voi cere și o chezășie.

— Pentru ce crezi că nu m-aș ține de jurământ?

— Pentru că am cunoscut câțiva musulmani care au jurat strâmb.

— Aștia nu erau adevărații fii ai Profetului.

— Așa! Ei bine, pot să-ți dovedesc că și fachirul el Fukara, ba chiar și tatăl tău — oameni sfinți, cum le ziceți voi — au jurat pe Allah și pe barba Profetului, jurământ mincinos.

— Față de tine?

— Da.

— Atunci n-au făcut nici un păcat, fiindcă tu nu ești un drept-credincios ca noi, ci creștin.

— Aha, așa stau lucrurile! Adică, dacă un musulman își calcă jurământul făcut unui creștin, nu se cheamă că a jurat strâmb, vrei să spui?

— Firește. E ca și cum n-ar fi jurat.

— Și îmi ceri mie să mă bizui pe jurământul tău? Te-ai dat singur de gol și mă las păgubaș de el.

— Așadar, am isprăvit amândoi?

— Nu încă. O să-ți fac o altă propunere.

— S-auzim!

— Tu ne lași pe toți trei liberi și eu îți dau în schimb pe tatăl tău și pe fachirul el Fukara. Ceilalți prizonieri vor fi predați reissului effendina.

— Ce îndrăzneală! zise el indignat. Ghiaurul ăsta se află în puterea mea și cutează să-mi dea porunci. Mă mir ce mă face să nu te ucid cu mâinile mele!

— Nu poți, îți sunt legate. Mor eu, moare și tatăl tău, ba încă în chinuri și mai cumplite.

— Ești tu atât de sigur?

— Da. A făcut nesocotința să spună ce fel de schingiuiri mi-ai hărăzit. Dacă până la un anumit ceas nu m-am întors, va fi supus la chinuri; nu numai el, ci și toți ceilalți ai voștri. Te sfătuiesc să nu lași să se piardă un timp prețios.

— Când trebuie să fii îndărăt?

— Nu te privește. Cu cât vei hotărî mai repede, cu atât mai bine va fi de tatăl tău.

— Așadar, să dau trei prizonieri în schimbul lui și al fachirului el Fukara? E dreaptă socoteala asta?

— Da, fiindcă Abu en Nil nu v-a făcut nimic și n-aveți de ce îl opri.

— Și pe tine cam la cât te prețuiești?

— În împrejurarea de față nu sunt decât un număr. Doi pentru doi. Cârmaciul e pe deasupra.

— Asta e ultimul tău cuvânt?

— Da.

— Atunci o să ți-l spun și eu pe al meu. Voi îmi dați îndărăt toți prizonierii și eu vă dau în schimb pe Abu en Nil și pe Ben Nil.

— Așa? Cu mine ce faci?

— Tu rămâi cu noi.

— Foarte mulțumesc! Allah e mare. Te-a înzestrat cu o înțelepciune atât de grozavă că, de n-aș fi legat, m-aș târî cu umilință la picioarele tale.

— Și a ta e atât de mare, încât... nici nu se simte! Cum îți închipui tu că ai putea scăpa după cele ce ne-ai făcut? Uite colo și omul pe care l-ai ucis adineauri.

— E mort?

— Nu vezi că nu mai mișcă?

— Poate că e numai leșinat. Examinați-l.

— N-avem nici un hekim (medic) pe bord. A, dar stai! Tu ești un străin, un effendi; mai toți effendi străini sunt doctori. Nu cumva ești și tu?

— Da.

— Atunci examinează-l.

— Așa legat?

— Dacă ți-aș dezlega mâinile ai încerca să fugi?

— Nu.

— Hm... greu să se încreadă cineva în cuvântul tău. Ești puternic, îndrăznet și iute de picior.

— Crezi că am poftă să sar în apă, ca să mă mănânce cr codilii? Și apoi, chiar dacă aș fi destul de nebun s-o fac, îți dau cuvântul meu că pentru nimic în lume nu plec fără ceilalți doi prizonieri. Dezleagă-mi, deci, fără frică mâinile; pe urmă, după ce-l voi examina pe omul acela, mi le poți lega iar.

— Bine, să știi încă că la cea dintâi mișcare, care mi se va părea nelalocul ei, te împușc ca pe un câine jegos.

Îl aduseră pe individ lângă mine și-mi dezlegară mâinile, nu însă și picioarele. Totuși, dacă nu mi-aș fi dat cuvântul, poate că aș fi încercat ceva ce ne-ar fi putut fi de folos. Omul care zăcea în nesimțire alături avea

cuțitul încă la brâu — o clipă numai mi-ar fi fost deajuns să i-l smulg, să-mi tai legăturile de la picioare, și să mă năpustesc asupra lui Ibn Asl. Acesta avea, ce e drept, revolverul în mână, dar n-avea cocoșul tras și nici spre mine nu-l avea îndreptat, ci în jos. Să-l fi apucat acum să-l trag după mine în cabină, îl aveam în puterea mea și l-aș fi putut sili să joace după cum i-aș fi cântat eu. Îmi dădusem însă cuvântul și nu mi-era îngăduit tocmai mie să mi-l calc, deși știam bine că toți banditii aceia, în cap cu Ibn Asl, nu s-ar fi codit un moment să-și calce jurământul.

— Ei, mă întrebă el, după ce am isprăvit, și-a pierdut doar cunoștința?

— Da, și n-o să și-o mai recapete niciodată, i-am răspuns eu foarte liniștit

— Cum? E mort?

— Da. De acum încolo n-o să mai facă pe nimeni „să cânte". Lovitura pe care i-am dat-o i-a rupt ceva înăuntru; în al doilea rând, și-a mușcat limba, și în al treilea rând, și-a rupt gâtul în cădere.

— *Allah kerihm!* Ești un ucigaș!

— Eu? Doamne ferește! Alții sunt vinovați de moartea lui, adică tu și el însuși.

— Ba tu. Din pricina loviturii tale a murit. Ai din ce în ce mai multe de ispășit și mă mir cum poți să crezi că ai putea scăpa.

— Nu, nu, trebuie să moară! strigă locotenentul.

— Să moară, să moară! răcniră ceilalți într-un glas.

— Gândește-te că moare atunci și tatăl tău.

— Vezi, însă, râse el batjocoritor, că până acum am auzit numai ce-ai spus tu, trebuie să auzim ce zice și Oram. Probabil că după cele ce-mi va spune el, lucrurile au să ia o întorsătură care n-o să-ți fie pe plac. Dar și

de-ar fi altminteri, din ghearele mele nu scapi tu cu viață, fii pe pace.

— Așadar, vrei să moară și tatăl tău?

— N-are decât! A trăit destul. Nu mă las până ce nu voi vedea cum ți se scurge picătură cu picătură sângele din trup. Duceți-i pe câinii ăștia jos în corabie, nu vreau să-i mai am înaintea ochilor. Zăvorâți-i bine și puneți pe cineva să-i păzească.

Ne târâră până în capătul unei scări, care ducea înăuntrul vasului, și ne dădură drumul la vale, fără să se sinchisească dacă vom ajunge jos cu mădularele întregi.

De aici ne traseră într-o încăpere unde era întuneric beznă și auzirăm cum se trage zăvorul la ușă, apoi cineva zise:

— Prea vorbește mult Ibn Asl cu nemernicii ăștia. Să fie după mine, le-aș înfige cuțitul în inimă și gata! Lua-i-ar dracu'! Cine rămâne de strajă?

— Eu! răspunse un glas care îmi părea cunoscut.

— Bine. O să facem cu schimbul. De altminteri, nu prea avem de ce îi păzi. Sunt legați fedeleș și apoi, cum și pe unde ar putea să fugă?

Pașii se îndepărtară și se făcu liniște. Stăteam întinși pe o dușumea de scânduri și ascultam clipocitul apei, ca să-mi pot da seama dacă ne aflam la prora sau pupa vasului. Eram probabil la proră. Sub noi nu era pic de umezeală, deci nu ne duseseră în adevărata cală a corabiei.

Abu en Nil vru să spună ceva. L-am oprit însă, ca să pot auzi fiecare zgomot din afară. Pași ușori se opriră la ușă, cineva ciocăni binișor și un glas întrebă mai mult în șoaptă:

— Effendi, mă auzi?

— Da, i-am răspuns eu.

— Într-adins am rămas să vă păzesc și n-am lăsat pe altul. Stăpâne, ai de gând să mă pierzi?

— Să te pierd... Dar cine ești tu?

— Omul cu care ai vorbit ieri la Hegasi.

— Slavă Domnului. O scânteie de nădejde începu să licărească în beznă. Deocamdată neînsemnată; dacă voi ști însă să mă folosesc de ea cu băgare de seamă, scânteia putea deveni o văpaie, care ne putea aduce salvarea. Omului îi era frică; credea că în mânia mea voi uita de cuvântul dat și-l voi spune lui Ibn Asl, ceea ce ar fi însemnat poate pierzania lui.

Mă bizuiam — dacă nu reușeam pe altă cale — pe puterea mea fizică. Mă gândeam că poate voi izbuti să-mi rod de ceva ascuțit sforile din fibre de palmier cu care îmi erau legate mâinile la spate; pe urmă aveam să văd ce-o mai fi. Prilejul care mi se ivi acum era mult mai lesnicios.

Omul nu numai că ne putea da vreo unealtă cu tăiș, dar și oarecare informații, fără de care fuga ne-ar fi fost, dacă nu cu neputință, foarte grea. M-am târât deci aproape de ușă și i-am șoptit:

— Ai auzit că vor să-mi smulgă unghiile?

— Da, effendi.

— Atunci știi ce mă așteaptă și câte am de pătimit.

— Da, da, trebuie să muriți toți trei, zise el cu oarecare părere de rău în glas.

— Dar și Abd Asl cu ceilalți ai voștri plecați cu el.

— O, Ibn Asl e în stare să-l lase pe tată-său să moară numai ca să te poată schingiui.

— Și ce zic tovarășii tăi de asta?

— Păi... unii zic ca el, pe când alții sunt de părere să vi se dea drumul, ca să scape tovarășii noștri de la moarte.

— De care parte sunt mai mulți?

— N-aș putea să-ți spun acum. Te rog, effendi, pentru numele lui Allah, să nu afle nimic Ibn Asl! Ar fi în stare să mă împuște ori să mă arunce crocodililor.

— Atunci îmi pare rău că nu pot să te scutesc de o moarte atât de cumplită.

— Nu? *Allah kerihm!* Nu vrei să fi milostiv cu mine, tu un creștin? Creștinul ține la viața lui, ca și musulmanul . . .

— Greșești, băiete. Mi-ai spus multe lucruri care îmi pot fi de folos.

— Păi mi-ai făgăduit să taci . . .

— Pe cât mi-aduc aminte, numai asupra unui singur lucru ți-am făgăduit să păstrez tăcerea. Și nici ăsta nu mai stă în picioare, fiindcă mă dădusem drept altul, nu cine sunt într-adevăr. Acum altfel stau lucrurile. Cele spuse de tine sunt o armă puternică în mâna mea.

— Allah, o, Profetule, atunci sunt pierdut!

Tăcu și nici eu n-am mai spus nimic. Așteptam efectul amenințărilor mele. Acesta fu mai repede și mai bun decât mi-aș fi închipuit. După câtva timp, omul ciocăni iar în ușă și șopti:

— Dar dacă ar fi să fugi, effendi?

— Cu atât mai bine. Folosul ar fi și pentru tine, fiindcă n-aș avea cum să-i mai spun lui Ibn Asl ce-ai făcut.

— Vezi că e cu neputință. Ești legat și o să stea mereu de pază un om la ușă. Și apoi, chiar dacă n-ar fi așa, cum ați putea pleca de pe corabie?

— Asta e tot?

— Păi ce, n-ajunge?

— Nu. Piedicile de care vorbești tu se pot înlătura ușor, dacă aș avea pe cineva să mă ajute.

— Primejdios lucru, effendi . . .

— Nicidecum. Nimeni n-o să bage de seamă sau să ceva.

— Ce-ar trebui să fac?

— Două lucruri, amândouă tot atât de ușoare și prea n primejdioase. Mai întâi să-mi dai un cuțit foarte uțit la vârf.

Omul chibzui câteva momente, pe urmă răspunse, spre rea mea bucurie:

— Bine, o să-ți dau cuțitul.

— Când?

— După ce-om isprăvi ce avem de vorbit. Se află aici ladă cu fel de fel de cuțite și unelte. Altceva ce mai l?

— Nimic, decât să-mi răspunzi la câteva întrebări.

— Întreabă și o să-ți răspund, ca să . . . Ssst! vine neva!

Scara pârâi. Cineva coborî, se opri și făcu lumină. Vedeam prin crăpături cum se lumina încăperea. Scândurile se uscaseră de căldură și lăsaseră între ele crăpături, pe alocuri mai mari ca o muchie de cuțit. Instantaneu mi-a venit ideea cu zăvorul. Începui să-l caut și-l găsii repede. Era fixat la mijlocul ușii și avea circa un cot lungime și vreo patru țoli lărgime. Se afla exact între două scânduri și acoperea crăpătura cea mai mare.

Inima îmi săltă de bucurie. Dacă introduceai lama unui cuțit prin crăpătura respectivă, puteai ușor împinge zăvorul și să-l deschizi din interior. Pentru constatarea celor de mai sus mi-au fost necesare doar câteva momente. Persoana care se apropia din afară se și afla acum în fața ușii. În clipa următoare ușa se deschise și intră Ibn Asl. Ținea o lampă mică de lut în mână și lumina cu ea împrejuru-i. Eu stăteam întins pe spate și mă prefăceam că dorm, dar priveam printre gene, ca să-mi dau

seama unde mă aflam. Încăperea să tot fi avut trei coți în lățime, doi în înălțime și ceva mai mult în lungime. În perete nu se vedea măcar un cui.

— Ei, cum vă place aici? râse căpetenia vânătorilor de sclavi, în bătaie de joc. Ia să vedem, nu vi s-au slăbit cumva legăturile?

Puse lampa jos și-mi cercetă cu băgare de seamă frânghiile. Putea fi mulțumit: fuseserăm atât de bine legați, încât pe alocuri frânghia îmi intrase adânc în carne.

— Te-ai mai gândit la propunerea strălucită pe care să mi-o faci?

— Nu, i-am răspuns.

— Nici să-mi spui când te așteaptă ai tăi nu vrei să-mi zici? întrebă el mai departe.

— O să ajungă tocmai la timp, fii pe pace.

— Poate că pe lumea cealaltă, că pe asta n-o să-i mai vezi — am eu grijă de asta. Fii cu ochii în patru, adăugă banditul, adresându-se de astă dată paznicului. Dacă crâcnesc, arde-i bine cu biciul, ca să le treacă pofta de vorbă.

Ajuns la capătul scării, Ibn Asl stinse lampa, o puse jos și i-am auzit pașii urcând. Câteva momente urmă o tăcere adâncă, pe urmă paznicul zise iar cu glas înăbușit:

— Acum suntem iar singuri, întreabă effendi.

— Ce încăpere e asta în care ne aflăm?

— E *sidșn el bahriji* (închisoare pentru marinari), în care închide pe aceia dintre noi care s-au făcut vinovați de ceva.

— Unde dormiți peste noapte?

— Aici unde sunt eu acum și jos în cală, când n-avem vreo încărcătură de sclavi pe bord.

— Ar trebui deci să trecem printre voi, ca să ieșim afară?

— Da.

— Prost lucru!

— Oamenii stau până târziu în jurul focurilor, pe mal, și se culcă abia în puterea nopții.

— Cunoști tu maijeha es Saratin?

— Cum să nu! Ne-am ascuns de multe ori acolo, când am fost urmăriți.

— Unde se află?

— Pe malul stâng al Nilului, dincolo de satul Qaua. Intrarea e atât de îngustă, încât cine n-o știe poate să treacă pe lângă ea fără s-o vadă. Și chiar după ce ai pătruns în ea, crengile, tufele și trestia sunt atât de dese, încât corabia se poate piti foarte bine, fără s-o poată vedea cineva.

— Acolo e vorba să vă aștepte astăzi Oram?

— Da.

— Când ajungem la maijeh?

— Înainte de miezul nopții, fiindcă zorim. După prânz ajungem la insula Mohabileh și, pe înnoptate, trecem pe lângă Qaua.

— N-ai putea tu face în așa fel încât să-ți vină schimbul aici când vom fi la maijeh?

— Foarte lesne chiar. Vreți să fugiți atunci?

— Nu se poate; ar însemna să te vârâm pe tine în bucluc. Vom fugi abia după ce vei fi plecat tu. Se cere însă s-o facem câtă vreme oamenii se află pe mal; pe urmă ar fi prea târziu, dacă au apucat să se culce. E printre tovarășii tăi vreunul mai al dracului, pe care îl dușmănești?

— O, sunt mai mulți...

— N-ai putea orândui tu lucrurile astfel, ca să-i vină schimbul după tine?

— Cred că da.

— În orice caz, încearcă. Mi-ar părea bine să fie unul cât mai rău; fiindcă, dacă izbutim, o să-l pedepsească Ibn Asl cu mare asprime. Şi acum, ce e mai important: fără arme nu putem pleca; ştii tu unde se află ale noastre?

— În cabina lui Ibn Asl. Le socoteşte pradă de război.

— Bine. La seama dacă le duce într-alt loc spune-mi unde. Dacă mă slujeşti cu credinţă, să ştii că nu numai că nu o să afle nimic Ibn Asl, dar o să-ţi şi dăruiesc ceva de preţ. Ni s-a lăsat tot ce aveam prin buzunare; semn rău pentru noi, căci ne socotesc pierduţi. În ultimul moment, după ce mă voi încredinţa că fuga ne va reuşi, o să-ţi las darul meu într-un loc sigur, pe care trebuie să mi-l spui de pe acum.

— Colo, sub scară, sunt îngrămădite nişte rogojini. Pune-l sub ele, tocmai dedesubt, effendi, şi o să-l găsesc eu.

— Bine. Să ţi-l iei îndată ce vom fugi noi, ca să nu ţi-o ia altul înainte.

— Cum o să ştiu că aţi fugit, când nu trebuie să vă simtă nimeni la plecare?

— O să-ţi dau un semn. Prin pădurile de aici trăiesc sumedenie de maimuţe. Auzit-ai tu vreodată cum ţipă o maimuţă din astea, când e trezită din somn?

— De sute de ori, nu numai o dată.

— Aşadar, nimeni nu o să ia în seamă când o auzi. Dar ca să fii sigur că e semnalul meu, o să-l repet de trei ori în şir. Cum îl vei auzi, du-te de-ţi ia darul de sub grămada de rogojini.

— Effendi, o să mă bucur şi de dar, însă şi mai mult că aţi izbutit să fugiţi. Altceva mai am de făcut?

— Aş vrea să aflu ce veste vă aduce Oram. Nu o să fie însă cu putinţă, căci până să sfârşească el ce are de spus, noi vom fi plecaţi.

— Poate că tot o să vă pot spune câte ceva.

— Pe ce cale şi unde?

— Chiar aici.

— De faţă cu paznicul?

— Da. O să fac aşa fel ca şi când i-aş povesti lui. Voi şi aşa nu puteţi pleca îndată ce-om ancora la mal, pe când Oram o să se grăbească să-i spună tot lui Ibn Asl, îndată ce-o sosi. Paznicul nu o să fie de faţă, fiindcă o să stea aici, la uşă. După ce aud ce o să mi se pară mai de seamă pentru voi, vin încoace şi-i povestesc lui, ca să auziţi voi.

— Bravo, băiete! Ideea e minunată. Să ştii că darul o să fie cu atât mai de preţ cu cât o să fiu mai mulţumit de tine. Acum nu mai avem ce vorbi; grăbeşte-te însă să-mi dai ce mi-ai făgăduit.

Noul nostru aliat îmi aduse îndată un cuţit cu vârf ascuţit, ca un brici. Mă puteam sluji de el nu numai la tăiatul legăturilor, dar şi ca armă, căci eram hotărât să nu cruţ pe nimeni care mi s-ar fi pus în cale.

Ce noroc că individul ăsta se temea atât să nu-l dau de gol! Eram aproape sigur că la miezul nopţii aveam să fiu liber.

În cursul după-amiezii îmi veni în gând să văd dacă numai pereţii dinăuntru ai temniţei noastre aveau crăpături. Pentru asta a trebuit să mă ridic, ceea ce îmi reuşi după multă greutate.

Am fost foarte mulţumit de constatările făcute. Deoarece vasul nu era încărcat, se ţinea aproape deasupra apei. Pereţii din afară, fiind cu totul la suprafaţă, erau uscaţi de căldura soarelui. Catranul se înmuiase şi, când

am vârât vârful cuțitului, am putut să fac atâta loc cât să pot vedea afară prin crăpături.

Asta îmi putea fi de mare folos mai târziu. Am zărit barca legată de prora corabiei și, ca să aibă mai multă putere, i se adăugase un catarg cu o pânză.

Spre seară, Ibn Asl veni iar să cerceteze dacă sunt tot atât de bine legat. Pesemne că numai pe mine mă credea primejdios, căci la ceilalți nici nu se uită măcar. Nu văzu cuțitul. Era tocmai în fundul încăperii, unde cârmaciul stătea ghemuit ca un arici. Deși aș fi putut să-mi slăbesc puțin legăturile, nu o făcusem, așteptând din moment în moment vizita căpeteniei bandiților. Prevederile îmi prinseseră bine.

După ce plecă Ibn Asl, am pus iar ochiul la crăpătură. Am băgat de seamă că trecusem de insula Mohabileh și trebuia să fim curând prin dreptul satului Qaua. De pe malul stâng se lăsau peste apă umbrele înserării; așa că, după ceasul oriental, trebuia să fi fost cam vreo opt, când paznicul nostru veni iar să-și facă schimbul. Vorbi prea puțin cu noi, atât cât să ne spună că după el va urma unul pe care n-avea el ochi să-l vadă și se bucura de pe-acum ce o să pățească când se va dovedi fuga noastră.

— Când ajungem la maijeh? l-am întrebat.

— Curând, după ce vine schimbul. Eu o să mă duc îndată pe mal și, dacă se întâmplă ceva neprevăzut, vin să vă dau de știre. Acum, ca să știți: armele voastre se află în cabina din față a lui Ibn Asl.

Timpul trecea cu o încetineală din ce în ce mai insuportabilă. În sfârșit, veni paznicul celălalt. Începurăm să vorbim în șoaptă între noi. Totuși ne auzi. Deschise ușa și începu să izbească în jur cu biciul, mormăind mereu cuvinte din care se auzea deslușit „ghiauri" și „câini

de creștini". Nu m-am supărat, căci aveam să i-o plătesc în curând cu vârf și îndesat.

Nu trecu mult și auzirăm deasupra noastră strigăte de comandă și târșâit de odgoane. Se desprindeau pânzele, semn că maijeh se afla aproape. Scurt timp după aceea o izbitură a vasului ne făcu să înțelegem că acesta trăsese la mal.

M-am ridicat de jos și am privit prin crăpătură. Era întuneric. Curând însă se făcu lumină. Pe mal cineva aprinsese focul și se auzi un glas strigând:

— Aruncați încoace odgoanele, ca să le leg.

Li se părea de prisos să se slujească de ancoră. De la prora și pupa se aruncă câte un odgon cu care înțepeniră vasul de mal, legându-le de câte un trunchi de copac.

Peretele de care eram rezemat dădea spre mal, așa că puteam zări întrucâtva ce se petrecea acolo. Restul trebuia să-l ghicesc.

După ce corabia fu bine înțepenită, oamenii coborâră. Era de prevăzut că Ibn Asl va veni mai întâi să ne facă o vizită, de aceea m-am târât iar la locul meu. Aproape îndată se auzi scara trosnind sub pașii lui, lampa fu aprinsă și banditul îl întrebă pe paznic:

— Totul e în regulă?

— Da, stăpâne, răspunse arabul. Câinii au încercat să latre, dar i-am potolit eu cu biciul.

— Foarte bine ai făcut. Dă cât poți!

Deschise apoi ușa, îmi cercetă iar legăturile și zise rânjind:

— Acum mă duc să aud ce spune Oram și să vă hotărăsc soarta. Pregătește-te. Chinurile tale încep chiar din noaptea asta.

— Vorbești ca un copil, i-am răspuns eu. Soarta noastră nu ne-o poți schimba tu, e hotărâtă dinainte. Nu poți să ne faci nimic.

Râse în hohote și strigă:

— Pesemne că de frică ți-ai pierdut mințile, peste un ceas ai să cânți altminteri.

— Ai văzut astăzi cu ochii tăi ce pățește cine vrea să mă facă să cânt.

— Ți-a mers o dată, a doua oară n-o să-ți mai meargă, fii pe pace.

Zăvorî ușa, stinse lampa și plecă. M-am ridicat iar de jos și am privit afară. I-am văzut pe oameni tăind trestia de pe mal, ca să facă loc pentru tabără. Alții aprinseră câteva focuri, a căror lumină se răsfrângea pe copaci.

Venise în sfârșit clipa. Am împins cu piciorul cuțitul spre Ben Nil. Cu mare greutate am izbutit apoi să iau cuțitul între degetele mele și să tai frânghia de la mâinile lui. Acum, când le avea libere, lucrul a mers cât se poate de lesne. În câteva clipe eram toți liberi Totul se petrecuse însă cu atâta băgare de seamă, încât paznicul nu auzi nici cel mai mic zgomot. Așteptam să vedem dacă aliatul nostru se va ține de cuvânt. Abia după vreo jumătate de ceas scara pârâi iar și-l auzirăm zicându-i celuilalt:

— Păcat că nu poți veni sus s-auzi și tu!

— Lasă-mă în pace! Nu mă mai necăji! Dracu' i-a dat pesemne în gând locotenentului să mă pună tocmai acum de strajă la câinii ăștia de aici . . . Ce spune Oram?

— Effendi ăla străin n-a mințit. Tovarășii noștri sunt prizonieri, iar opt din ei au fost omorâți cu patul puștii.

— Allah să-l stârpească de pe fața pământului pe reissul effendina! Acu' i s-a înfundat ghiaurului! Și cum

a putut Oram să scape? Se vede că nu apucaseră încă să-l prindă.

— Ba da. Soldații îl legaseră pesemne mai slab, căci a izbutit să se dezlege și să fugă, furând și o cămilă. A alergat în goană la Hassaniah, ca să ne dea de veste, dar a sosit cu câteva momente prea târziu.

— De ce n-a venit de-a dreptul în tabără și a făcut ocolul tocmai până în susul apei?

— Nu se putea altfel. I-a văzut pe soldații reissului îndreptându-se într-acolo. Prizonierii nu vor fi duși la Khartoum, cum era vorba, ci la Hegasi, unde effendi ăla străin îi așteaptă pe soldați.

— N-o să-i mai vadă cât lumea și pământul. Iar pe soldați sunt sigur că Ibn Asl o să-i învețe minte, fiindcă nu cred că o să-i lase pe tovarășii noștri în mâinile lor.

— Asta se înțelege de la sine.

— Știi ce, mă? N-ai vrea să treci tu aici în locul meu, ca să mă duc și eu să văd ce se petrece pe afară? Uite, îți dau . . .

— Nici nu mă gândesc! îl întrerupse celălalt! Abia am scăpat. Crezi că nu mi-a ajuns două ceasuri în bezna asta?

Scara pârâi iar. Pleca. Se ținuse de cuvânt, iar ceea ce îmi comunicase pe calea aceasta era pentru mine de mare importanță. Își merita răsplata făgăduită. Era un nemernic, și era vrăjmașul nostru, dar nu puteam să nu mă țin de cuvânt. Nu vroiam să zică despre mine, un creștin, că l-am înșelat.

De altminteri, puținele cuvinte schimbate între ei mai aveau încă un folos pentru noi. Ca să ridic zăvorul, aveam să fac zgomot și, oricât de ușor ar fi fost, tot atrăgea atenția paznicului, mai ales că stătuse până atunci rezemat de ușă. N-am fi putut trece deci atât de repede pe lângă el, încât să n-aibă când să dea alarma. Spre

norocul nostru, când îl auzise pe celălalt venind, se îndepărtase până la capătul de jos al scării, curios să afle ce s-a întâmplat, așa că acum aveam drumul întrucâtva liber.

În vreme ce ei vorbeau, am vârât binișor vârful cuțitului prin crăpătură și am ridicat în sus ivărul. Nu auzise nimeni zgomotul. Am împins ușor ușa și m-am târât afară, urmat de ceilalți doi. Locul fiind destul de strâmt, am ajuns până la picioarele paznicului. După ce plecă tovarășul său și se întoarse iar la ușă, se izbi de mine și se poticni. În mai puțin de o clipă l-am apucat cu amândouă mâinile de beregată. Ceilalți îl legară la repezeală, și-i vârâră fesul în gură, să nu țipe.

Am urcat apoi binișor scara, ca să nu pârâie, și m-am uitat pe punte. Cele văzute mă umplură de bucurie, căci împrejurările păreau să ne fie cât se poate de prielnice. Nu vedeam focurile de pe mal, dar lumina care ajungea până la noi, era de ajuns să-mi arate că puntea era pustie.

Am coborât iar jos, am scos un pumn de bani — atât cât am socotit că e destul — l-am vârât sub grămada de rogojini, apoi m-am întors însoțit de tovarășii mei, pe punte. Ne târârăm binișor la cabina lui Ibn Asl, să ne luăm armele. Asta era, firește, principalul. Dibuind prin întuneric, le-am găsit repede.

— Și acum? întrebă Ben Nil. E primejdios să coborâm pe mal.

— Ne înhață numaidecât, adăugă bătrânul.

— Altă cale nu avem. Cel mai bun lucru ar fi să nu coborâm, ci să sărim de-a dreptul în mijlocul lor. Până să se dezmeticească ei, noi am și pierit în desiș.

— O să pot eu sări cu picioarele mele astea bătrâne? se tângui Abu en Nil.

— Fii fără grijă, moșule, l-am încurajat eu. Nici n-o să sărim, nici n-o să coborâm, ci o să ne lăsăm jos cu luntrea, care e atârnată de partea cealaltă a corabiei și o luăm frumușel la sănătoasa pe apa Nilului.

— *Allah, Wallah, Tallah.* Mai bine nici că s-ar putea, numai că n-o să meargă.

— De ce?

— Fiindcă luntrea trebuie să fie atârnată la pupă, unde ajunge lumina de pe mal și au să ne vadă.

— Ba eu cred că e la proră, pentru că trebuia să tragă corabia și, zoriți cum erau, nu s-au mai gândit s-o tragă pe mal. Haidem să vedem.

Ne-am târât pe brânci la proră, care dădea spre apă. Dușmanii noștri erau de partea cealaltă și nu ne puteau vedea, așa că am putut să ne ridicăm în picioare și să ne aplecăm peste parapet. Într-adevăr, barca era acolo unde bănuisem. Dar fiindcă se afla în umbră, nu puteam vedea dacă lopețile erau în fundul ei, în schimb am zărit sclipind ceva alb.

— Oare ce-o fi? întrebă Ben Nil.

— Probabil pânza pe care au așezat-o astăzi ca să mărească viteza. Atunci trebuie să fie și catargul lângă ea, ceea ce ne-ar fi de mare folos, căci nu ne vom osteni prea mult la lopeți.

Ne aflam acum lângă catargul cel mic. Văzusem peste zi acolo o grămadă de făclii din fibre de palmier — cum se întrebuințează prin părțile acelea. M-am târât până la ele, am luat vreo câteva, m-am întors la parapet și le-am aruncat jos în barcă.

— La ce-ți trebuie? mă întrebă Ben Nil.

— O să vezi tu mai târziu, acum nu e timp de pierdut. Ia-o înainte, bătrânul după tine și la urmă vin eu.

Tânărul își trecu pușca în spate, sări peste parapet și începu să se lase jos pe odgon. În clipa aceea am auzit glasul lui Ibn Asl zicând:

— Aduceți un ulcior cu apă.

Din cuvintele lui am înțeles că veneau mai mulți pe corabie. Am întors capul și l-am văzut pe unul în capul scării, urmat de un altul.

— Repede, repede, i-am șoptit eu lui Abu en Nil. Nu ne-au zărit încă...

M-am ghemuit jos, ca să nu mă vadă numaidecât. Dar pe bătrânul care tocmai trecea peste parapet, îl văzură.

Un al treilea care venea după ceilalți începu să strige cât îl ținea gura.

— Săriți, băieți! Prizonierii au scăpat... vor să fugă.

Se repeziră toți trei spre noi. Când cel dintâi ajunse la trei pași de mine, am întins patul puștii, l-am izbit cu el în burtă, rostogolindu-l la pământ; pe al doilea l-am pocnit în cap și l-am culcat lângă celălalt. Al treilea fu însă mai deștept decât ei, căci își trase pistolul de la brâu și-l slobozi înspre mine. Avusesem însă vreme să sar în lături, așa că nu mă nimeri, în schimb eu pe el da, căci se prăbuși grămadă la picioarele mele.

Răcnetele lui fuseseră auzite pe mal. Negreșit că după câteva momente urmau să dea buzna pe punte. Am întors capul; bătrânul Abu en Nil nu mai era acolo. Dintr-o săritură am fost jos în barcă și, cu iuțeala fulgerului, am retezat odgonul. Am auzit glasul lui Ibn Asl răcnind deasupra noastră:

— Unde sunt? Căutați-i, căutați-i pretutindeni! Ni i-au ucis pe ăștia... Unde sunt, că nu-i văd... S-or fi ascuns în cabină, câinii! Puneți mâna pe ei, nu-i lăsați...

Apucasem să desprind barca de corabie și să pun mâna pe cârmă. Lopețile erau acolo.

— Ședeți jos, le-am zis încet tovarășilor mei. Ibn Asl nu bănuiește unde suntem. Să apucăm mai întâi să dispărem din raza vederii lui, pe urmă n-are decât să tragă cât o poftì. Puneți mâna pe lopeți, dar vâsliți încet, ca să nu se audă apa plescăind.

Mă ascultară. Am cârmit spre dreapta. Trebuia să mă țin în umbra pe care o arunca noquerul pe apă. După ce ne îndepărtarăm o bună bucată, ne-am oprit locului. Pe mal nu mai era nimeni. Toți alergaseră pe punte, ca să ne caute. Zbierau și răcneau toți în același timp, încât nu se mai deslușea nimic. Îl găsiseră pe paznic legat, dar pe noi nu. Urmă o liniște de câteva momente. Nu se puteau dumiri pe unde pierisem. Se sfătuiau pesemne, de aceea încetase gălăgia. Noi ne aflam acum cam la vreo cincizeci, șaizeci de metri de ei și le zăream umbrele pe punte.

— Acum poți da semnalul, suntem scăpați, zise Abu en Nil.

— Sunt de părere să vorbesc mai bine cu Ibn Asl, i-am răspuns eu.

— Vai de mine, ce vrei să faci! Au să cunoască dincotro vine glasul... Oamenii lui sunt toți înarmați; măcar că e întuneric, ne poate nimeri vreun glonț rătăcit.

— Vreau să fac nițel haz și să-i zăpăcesc.

Am dus amândouă mâinile pâlnie la gură și am început să strig despărțind fiecare silabă, dar nu spre corabie, ci înspre apă:

— Ibn Asl, Ibn Asl, vino de ne prinde!

Pădurea deasă, care împrejmuia apa, făcea ca glasul să pară că vine dinspre maijeh.

— Câinele... el e! răcni Ibn Asl scos din fire. Colo... pe apă... Ne-au luat barca...

— Așa e, ți-am luat-o de sub nasul tău. Mai fă-mă și acum să cânt dacă poți . . .

— Îl auziți, îl auziți, ce spune? urlă el. Sunt aproape . . . trageți, trageți în ei, băieți!

Împușcăturile detunară, dar în partea opusă celei în care ne aflam noi. M-am întors apoi spre miazăzi și am strigat râzând:

— N-ați nimerit, degeaba!

— Nu acolo, ci dincoace sunt! Trageți într-acolo! zbieră Ibn Asl, turbat de furie.

— M-am întors iar cu fața spre răsărit și am strigat:

— Nu acolo, ci dincoace sunt!

— Are pe dracu' în el! urlă Ibn Asl. N-am spus eu! Trageți, trageți, ce stați?

Intenția mea de a-mi bate puțin joc de Ibn Asl și a putea să dispar nesupărat reușise. Nu era însă lesne de ieșit din maijeh. Nici unul dintre noi nu mai fusese pe acolo și nu cunoșteam drumul. Intrarea era îngustă și ascunsă după tufe, după câte aflasem de la fostul paznic, așa că puteam apuca pe o cale greșită. Și apoi, în brațele fluviului mișunau de obicei crocodilii, ba mai spre răsărit erau și hipopotami. Singurul lucru pe care îl știam era că maijeh es Saratin se găsea pe malul stâng al Nilului. Din fericire, Abu en Nil cunoștea bine fluviul.

— Încotro curge Nilul dincolo de satul Qaua? l-am întrebat.

— Spre miazănoapte.

— Atunci să încercăm să-i găsim cursul. Vâsliți cât mai încet.

Ne îndepărtarăm mereu de corabie, până aproape la malul celălalt, pe urmă am cotit spre stânga. Zărirăm stele sclipind deasupra noastră, pe o fâșie îngustă de cer. Ne orientam după cer, dar fâșia se îngusta din ce în ce,

până încetă cu totul. Bolta de frunze ne înghiți sub umbra ei.

— Strângeți lopețile, le-am zis celor doi tovarăși ai mei. Trebuie să fim aproape de intrarea în maijeh. Poate că e vreun curent pe-aici; să ne lăsăm în voia lui.

— Primejdios lucru, mormăi bătrânul. Dacă ne ciocnim de mal și se răstoarnă barca, ne mănâncă afurisiții de crocodili.

— Nu o să ne ciocnim.

Am aprins o făclie și i-am dat-o lui Ben Nil s-o înțepenească la partea dinainte a bărcii. Ne păsa prea puțin dacă Ibn Asl va zări lumina. Văzurăm astfel că ne aflam sub un desiș de copaci numită sunut, a cărer rădăcină era — măsurând cu lopata — de doi coți sub apă. Nu ne aflam la intrarea în maijeh. Am tras lângă un trunchi, am rupt câteva frunze și le-am aruncat în apă. Frunzele se învârtiră câtva timp în loc, pe urmă porniră la vale. Ne luarăm după ele, îndreptând barca spre stânga. Încercând apa, am constatat că era din ce în ce mai adâncă. Barca aluneca acum tot mai repede, dar se învârtea în cerc.

— Am greșit drumul . . . să ne întoarcem, zise Ben Nil.

— Dimpotrivă, suntem pe calea cea bună, răspunse bătrânul. Apa face aici o vâltoare, fiindcă Nilul e aproape. E acoperit de ierburi. Să ne facem loc printre ele.

— Bine, să ne facem, dar pe unde? Probabil că drept înainte.

Pe amândouă laturile erau copaci, ale căror vârfuri erau acoperite de iederă, care se întindea de la unul la altul, alcătuind o perdea deasă, mai bine zis un pod de crengi. La stânga noastră, însă, crengile erau rupte în mai multe locuri. Arătând direcția le-am zis:

— Acolo trebuie să fie; se cunoaşte cum a rupt corabia crengile, când a trecut printre ele. Puneţi iar mâna pe lopeţi. Să încercăm şi noi.

Ne îndreptarăm într-acolo. Ramurile atârnau mai puţin jos decât ni se păruse de la depărtare. Trecurăm lesne pe sub ele şi, deodată... pădurea rămase în urma noastră; înainte se întindea luciul apei, iar deasupra bolta înstelată a cerului.

— Allah fie lăudat! oftă bătrânul cârmaci. Nu credeam că o să trăiesc clipa asta. Dacă nu găseam ieşirea, în cele din urmă Ibn Asl tot ar fi dat de noi.

— Greşeşti, moşule, i-am răspuns eu. Nu găseam ieşirea, trăgeam undeva la mal, o luam pe uscat şi i-ar fi fost greu, dacă nu chiar cu neputinţă, lui Ibn Asl să ne găsească. Aşa e însă mai bine. Suntem liberi şi putem ajunge mai repede la reissul effendina.

— Unde vrei să-l cauţi? Crezi că se mai află la djesireh Hassaniah?

— Ca să-ţi dau un răspuns hotărât, ar trebui să fiu atotştiutor şi nu sunt. Deocamdată să încercăm să ne îndepărtăm cât mai mult de Ibn Asl. Dincotro bate vântul?

— Pe aici bate de obicei noaptea dinspre miazăzi.

Într-adevăr, observaserăm că vântul ne era prielnic. Ridicarăm micul catarg şi întinserăm pânza. Ca să nu se obosească prea mult bătrânul, l-am lăsat pe el la cârmă, iar eu cu Ben Nil am trecut la lopeţi.

— Să o iau drept prin mijlocul apei? mă întrebă Abu en Nil.

— Nu chiar prin mijloc, i-am răspuns.

— De ce nu? Avem acolo vântul mai bine în spate.

— Asta aşa e, dar am putea să-l scăpăm noi din vedere pe reissul effendina.

— Crezi că vine încoace?

— Nu. S-ar putea însă să fi tras undeva la mal, să-l pândească pe Ibn Asl. Într-adins am luat făcliile, ca să aprindem mereu câte una şi să ne vadă trecând. Fii sigur că o să ne oprească numaidecât.

— Atunci lasă-mă, rogu-te, pe mine să conduc barca după cum cred eu că e mai bine. Cunosc calea pe care o ţin corăbierii şi locurile unde se opresc la mal să cerceteze apa.

N-aveam altceva mai bun de ales decât să-i fac pe voie. De-aş fi ştiut unde se găsea reissul effendina! Probabil că se întâlnise în drum cu corabia oprită de Ibn Asl şi aflase de la oamenii ei încotro o luase banditul. Presupuneam că emirul se va fi întors atunci în grabă la Hegasi şi va fi pornit îndată cu „Vulturul" său după el. Dacă socotelile mele se potriveau, nu se putea să nu-l întâlnim în drum sau, în cel mai rău caz, să fi tras pe înserate undeva la mal, de unde pândea orice vas care trecea pe apă.

Înaintam destul de repede, dar nu atât pe cât aş fi vrut eu. Totuşi nu se scursese încă un ceas de când ieşisem din maijeh şi ne aflam deja în dreptul satului Qaua. Acesta era pe atunci un fel de depozit al statului pe Nilul Alb. Se aflau acolo magazii pline cu grâne şi altele; orice vas care trecea se aproviziona cu tot ce-i trebuia, căci, din ce înaintai mai spre miazăzi, alimentele erau tot mai scumpe.

Am tras la mal, ca să ne informăm de la *haris el misrah** dacă a văzut corabia reissului effendina trecând pe acolo. Omul ne răspunse că nu, aşa că porniram iar la drum.

O noapte pe Nil! Ce subiect pentru un poet! Mie însă numai de poezie nu-mi ardea. Nu dormisem de nopţi

* Paznic în port.

întregi mai deloc, eram deci foarte obosit și totuși trebuia să vâslesc întruna. Ben Nil era tot atât de istovit ca și mine. Vâslea adeseori cu ochii închiși, moțăind. Bătrânul Abu en Nil, vorbăreț de felul lui, tăcea și el, dus pe gânduri. Știam că nu oboseala îl făcea atât de tăcut, așa că l-am întrebat:

— Ce e, moșule, ai ostenit?

— Nu, effendi, alta e pricina necazului meu.

— Aha, ți-e frică de reissul effendina!

— Da. M-a prins atunci pe corabia aia de sclavi și aș fi fost aspru pedepsit, dacă nu mă făceai tu scăpat. Și acum să dau iar cu ochii de el? Effendi, îmi vine greu să-ți spun, dar... lasă-mă să plec. Cum ajungem undeva la mal, dă-mi drumul.

— Nu vrei să te întorci pe corabia ta?

— Până ajung eu la ea, au și pus soldații mâna pe mine.

— Ești singur și sărac. Ce-o să te faci?

— N-o să fiu singur, fiindcă e și nepotul meu cu mine.

— Eu? exclamă Ben Nil. Adevărat că ești tatăl tatălui meu și Allah îmi poruncește să-ți dau cinstea cuvenită, de la care nu mă dau în lături. Acum însă sunt sluga acestui effendi și nimic nu mă poate face să-l părăsesc.

— Fecior al feciorului meu, cine s-ar fi așteptat la asta din partea ta?! Vrei să tăgăduiești sângele care curge în venele tale? Vrei să te împotrivești poruncilor lui Allah?

— Nu, bunicule. Dragostea mea pentru tine și credința pentru stăpânul meu pot sta foarte bine alături. Nu-i nevoie să pleci. Îl cunosc eu pe effendi și știu că

o să pună o vorbă bună pe lângă reissul effendina și o să te ia sub scutul său.

— N-o să poată...

— Ba da. El poate tot ce vrea.

— Sau mai bine zis vrea tot ce poate, i-am zis zâmbind. Abu en Nil, fii fără grijă; reissul o să-ți ierte trecutul.

— O, effendi, dacă ar fi așa, i-aș mulțumi în genunchi. Nu sunt un om rău, crede-mă.

— Știu, am înțeles-o de la început, de aceea te-am făcut atunci scăpat.

— Îți jur că nu mă mai prinde nimeni pe corabia unui negustor de sclavi!

— Și asta o știu. Voi stărui pe lângă reissul effendina să te ierte.

— Effendi, torni balsam peste rănile conștiinței mele. Dacă mă iartă reissul, mă iartă și Allah, pentru nelegiuirile pe care le-am făcut, nu din răutate, ci din nesocotință. Pe urmă pot să mă întorc cu fruntea sus acasă, fără teama în suflet că vor veni să mă smulgă de lângă ai mei. Pe când așa, ce eram? Un câine fugărit și nimic altceva.

— Fii fără grijă, ți se va ierta totul și vei fi repede uitat.

— Mă încred în vorba ta ca într-a Profetului, effendi. Nu m-ai fi scăpat tu atunci din mâinile reissului effendina, dacă nu mă credeai vrednic de îndurarea ta. Dar ce-am să-i răspund eu dacă mă întreabă cum am fugit de pe corabia aia blestemată?

— Să-i spui adevărul.

— O să se mânie pe tine.

— Nu cred. De altminteri nepotul tău i-a făcut câteva servicii și o să se simtă îndatorat față de el. De aceea sunt sigur că o să te ierte.

Bătrânul se însenină la față. Ca să ne mai treacă de urât, începu să ne povestească întâmplări din tinerețea și viața lui destul de zbuciumată, unele într-adevăr cât se poate de interesante.

Barca aluneca repede la vale. Ne opream însă de câte ori zăream vreo umbră fantastică la mal, crezând că e corabia căutată, dar porneam mai departe dezamăgiți. Făcliile luate de mine se sfârșiseră și trebuia acum să dibuim prin întuneric.

Spre ziuă vântul se înteți și barca înainta ca o săgeată. Firește, mai lăsam uneori lopețile din mână, să ne odihnim puțin, altminteri nici n-ar fi fost chip să mergem mai departe, atât eram de obosiți.

Pe la ceasurile cinci dimineața ajunseserăm la locul unde fusese ancorată „Șopârla". Coborârăm pe mal, să vedem dacă nu găsim pe cineva acolo, dar nu era nimeni. Nu ne rămânea altceva de făcut decât să ne ducem până la Hegasi. Dacă nu dădeam nici acolo de reissul effendina, însemna ori că trecusem peste noapte pe lângă el fără să-l vedem, ori că se întorsese la Khartoum. În ultimul caz nu mă puteam bizui decât pe mine însumi.

Când ne apropiarăm de Hegasi, zărirăm din depărtare o luminiță. Stelele începuseră să apună una câte una, de aceea mi-am dat seama că nu poate fi decât lumina unui vas ancorat în așa-zisul port al satului. Era într-adevăr „Vulturul" reissului. Ne îndreptarăm, firește, într-acolo, și, încă înainte de a ajunge, un glas de pe covertă strigă poruncitor:

— La babord, imediat!

Ca să fac puțin haz, i-am spus bătrânului să cârmească mai la dreapta, prefăcându-mă că nu iau în serios ordinul, dar omul de pe punte strigă iar:

— Stați, ori trag!

În același timp se auzi clopotul de alarmă al „Vulturului". Asta însemna că în mai puțin de un minut toți marinarii erau pe punte, gata de atac. Mi-am dat seama că nu trebuie să duc gluma prea departe, căci ne-am fi pomenit, într-adevăr, împroșcați cu gloanțe, de aceea am îndreptat barca spre corabie.

— Trageți la babord și să nu mișcați! porunci din nou santinela.

Pe puntea corabiei începu o forfotă a oamenilor de colo până colo și, după câteva momente, cineva strigă spre noi:

— A cui e barca?

Am recunoscut glasul emirului. Ca să nu mi-l recunoască și pe al meu, i-am zis lui Ben Nil să repete după mine.

— „Șopârla"!

— Urcați îndată! strigă emirul, iritat.

Aflase, firește, că vasul care plecase cu puțin timp înainte de a sosi el în Hassaniah se numea „Șopârla" și se aștepta acum să audă vești despre el. Sus se aprinseseră mai multe felinare și se făcuse destulă lumină ca să se vadă fiecare mișcare. Tot ca să fac un pic de haz, i-am spus bătrânului Abu en Nil să urce el întâi pe corabie. Bătrânul mă ascultă, fără să înțeleagă intenția mea. Când ajunse sus, l-am auzit pe reissul effendina — care avea o memorie bună — zicând:

— Ăsta e primul. Dar stai, chipul ăsta l-am mai văzut undeva... Oare cine să fie? I-ascultă, moșule, de unde ne cunoaștem noi?

Abu en Nil fu atât de înspăimântat de primirea ce i se făcea, încât uită să răspundă.

— Dacă nu mă înșel, urmă reissul effendina, te cheamă Abu en Nil. Hai, mărturisește!

— Da, effendi... bâlbâi bietul cârmaci, îngrozit.

— Aha, ne-am mai întâlnit noi o dată... la Giseh. nu-i așa?

— La Giseh, effendi.

— Spune-mi „emir"; știi doar tu bine că așa mi se zice. Ești cârmaciul dahabijehei „es Semek", pe care am confiscat-o atunci, nu?

— Da.

— Aha, atunci ai reușit să fugi, dar acum n-o să-ți mai meargă. Legați-l zdravăn, băieți, și duceți-l jos în cală.

— Nu, nu mă lega, stăpâne!... strigă bătrânul. Eu nu-ți sunt dușman... am venit doar de bunăvoie.

— De bunăvoie, ai? După ce v-a amenințat santinela că vă împușcă? Unde e acum corabia noastră „Șopârla"?

— În maijeh es Saratin.

— Nu cunosc locul. Ce face acolo?

— S-a ascuns de voi.

— S-a ascuns? Asta înseamnă că are ceva pe cuget! Ce caută la Hassanieh?

— Să te prindă pe tine.

— Să mă prindă?... Pe Șeitan, ești sincer, moșule, cât se poate de sincer! Cine e reissul „Șopârlei", care vrea să mă prindă?

— N-are reiss, fiindcă stăpânul ei, Ibn Asl, o comandă singur.

Numele acesta, atât de scurt, avu efect de neînchipuit.

— Ibn Asl, Ibn Asl! se auzi ca un murmur, din gura tuturor, chiar și a emirului.

— Ibn Asl, zici? Temutul vânător de sclavi se află pe bordul „Șopârlei"? Acum încep eu să pricep. Ticălosul mi-a întins o cursă. E sau nu așa? Haide, mărturisește!

— Da, emirule, ai ghicit. Vroia să aprindă corabia ta, ca să ardeți toți ca șoarecii, o dată cu ea.

— *Allah kerihm* — Dumnezeu e milostiv! El mi-a insuflat gândul s-o iau pe uscat. Acum înțeleg eu ce rost aveau butoaiele acelea! O să pornim imediat spre maijeh și tu o să ne conduci. Auzi, să ne ardă de vii, pe mine și oamenii mei! Ca să simți nițeluș gustul de ce te așteaptă, o să pun deocamdată să-ți tragă câteva bețe. Leagă-l bine, Aziz, și dă-i douăzeci la talpă.

Aziz era favoritul care executa pe loc astfel de porunci ale stăpânului său. Abu en Nil îl cunoștea bine, de aceea ridică mâinile îngrozit și strigă:

— Nu mă bate degeaba, stăpâne, sunt nevinovat!

Ben Nil nu se mai putu stăpâni, urcă în grabă scărița de frânghie, alergă la emir și-i zise:

— Lasă-l în pace, emirule; e bunicul meu și bietul om a spus adevărul.

— Tu aici, Ben Nil? Ce cauți în tovărășia unui vânător de sclavi? zise reissul effendina, încremenit.

— N-a fost niciodată unul dintre ei. A fost tocmit pentru scurtă vreme cârmaci pe o corabie de transportat sclavi, dar care atunci era goală. N-are, sărmanul, nici o vină, crede-mă, effendi al meu poate să-ți spună și el că nu mint.

— Unde e effendi al tău?

— Uite-l că vine... iată-l că a sosit! am strigat eu sărind peste parapet drept pe coverta corabiei.

Se auzi un strigăt de bucurie din piepturile tuturor, emirul se dădu un pas îndărăt, mă privi uluit, pe urmă desfăcu brațele și veni spre mine zicând:

— Effendi, tu aici? Vino să te strâng la pieptul meu. Ce plăcere!

Bucuria lui era sinceră și-mi făcea mare cinste. Locotenenții, bătrânul onbași și încă vreo câțiva veniră să-mi strângă mâna. Deodată, făcându-și loc prin înghesuială, o matahală se apropie de mine strigând cu glas tremurător de emoție:

— Effendi, o, effendi, sufletul meu tresaltă de fericire și inima îmi sparge pieptul de bucurie că ochii mei te pot vedea iar. Ți-am dus dorul ca o femeie îndrăgostită de bărbatul ei. Fără tine viața mi-a fost pustie și întunecată ca un foc acoperit de cenușă. Nimeni nu s-a ținchisit de mine, nimeni nu mi-a ascultat sfatul. Vitejia mea s-a topit încetul cu încetul și curajul meu s-a uscat ca o pată de smoală pe mâneca veșmântului meu. Acum însă steaua mea răsare din nou și însușirile mele prețioase vor străluci iarăși ca băsicile de săpun suflate de o gură nevinovată de copil.

— Ca să se irosească apoi în vânt, am adăugat eu, trăgându-mă îndărăt ca matahala să nu mă cuprindă în brațele-i lungi, care mi s-ar fi încolăcit cel puțin de două ori în jurul trupului.

Matahala era, bineînțeles, Selim, pe care îl lăsasem la plecare în grija emirului, de frică să nu-mi facă pe drum cine știe ce boroboațe — cum îi era obiceiul.

— Dacă nu te-a luat nimeni în seamă, am continuat eu, pesemne că numai tu ești de vină, cu lăudăroșeniile și lașitatea ta.

— Effendi, începu el jignit, te înșeli și de data asta asupra persoanei mele. Am luat parte la toate grijile și suferințele lor, le-am fost o pildă strălucită de curaj și vitejie, pe care nu o vor ajunge ei nici de-ar trăi o sută de ani.

— Da, la mâncare! strigă unul. Parcă ai făcut altceva decât să mănânci, să bei, să fumezi, să dormi și să îndrugi palavre, lăudându-te?

— Tu să taci! se răsti lunganul la el. Gura ta e un izvor din care curge apă rău mirositoare. Să mă fi văzut tu ieri, effendi, când am pornit spre djesireh Hassaniah, ca să-i prindem pe vânătorii de sclavi! Trupul meu se înălța deasupra tuturor și în sufletul meu ardea para dorului de luptă, căreia nimeni nu îi poate pune stavilă. Când au văzut vânătorii de sclavi asta, au luat-o la fugă numaidecât, fiindcă nu i-am mai găsit acolo nici pe ei, nici corabia lor. Numai mie are să-mi mulțumească emirul pentru izbânda asta.

— Ia mai las-o cu lăudăroșenia! l-am dojenit eu. Avem noi lucruri mai importante de făcut decât să ascultăm bazaconiile tale.

— Ai dreptate, zise emirul. Trebuie să se fi întâmplat ceva deosebit ca să vii încoace, în loc să te duci la Kharthoum, după cum ne era înțelegerea. Cum se face de te văd împreună cu cârmaciul unui vas de sclavi și unde ți-ai lăsat soldații?

— Vin și ei pe urmă; îți aduc o întreagă ceată de vânători de sclavi de-ai lui Ibn Asl, pe care i-am prins eu.

— Iar? Și încă de-ai lui Ibn Asl? Norocos om ești tu, effendi! De la Wadi el Berd, nu mi-a mai fost dat să prind vreunul.

— Atunci bucură-te cu atât mai mult, cu cât mâine îl vei avea chiar pe Ibn Asl în mână.

— Zău? Unde se află el acum?

— La maijeh es Saratin, după cum ți-a spus adineauri Abu en Nil.

— Unde e asta?

— Mai sus de satul Qaua.

— Până acolo ai fost? Nu înțeleg...

— O, am fost ieri, înainte de a sosi tu, și la insula Hassanieh. Am fost chiar prizonierul lui Ibn Asl.

— Pri... Cuvântul i se opri în gât. Glumești, effendi?

— Defel.

— Eu te credeam în stepa de la apus și când colo tu te războiești pe aici cu Ibn Asl, pe care mă trudesc din răsputeri să-l prind și nu reușesc.

— Povestea e foarte simplă și o să ți-o istorisesc îndată. Poruncește mai întâi să se facă liniște. E mai bine pentru scopul nostru să nu afle nimeni aici în Hegasi ce punem noi la cale, căci Ibn Asl are pretutindeni spioni. De pildă, șeicul el Beled e unul din aliații săi.

— Ai dovezi?

— Da. Știa că banditul stă la pândă pe undeva pe aproape; i-a fost chiar de ajutor, dându-i unui om de-al său un cal, ca acesta să poată alerga să-i dea de veste lui Ibn Asl de sosirea ta.

— Și asta o știi! Ard de nerăbdare să aud povestea ta. Hai în cabina mea. Pe bătrân legați-l zdravăn și aruncați-l în închisoarea vasului, adăugă el, adresându-se oamenilor săi.

— Nu, emirule! E un om de treabă, pe care te rog să-l cruți de o astfel de rușine. O să-ți spun eu mai pe urmă cum stau lucrurile. Lasă-l cu nepotul său Ben Nil și poruncește mai bine să li se dea ceva de mâncare; n-am băgat în gura noastră nimic de ieri dimineață.

— Atunci ești și tu flămând? O să-ți dau tot ce-ți poftește inima.

După ce se stinseră toate luminile pe punte, în afară de felinarul de la catargul cel mare, ne-am dus în cabina reisului, unde Aziz, favoritul său, veni să ne servească

masa. Nu lipsiră nici câteva sticle de vin înfundat, căci emirul nu dispreţuia deloc sucul delicios al viţei de vie.

În timp ce mâncam, i-am povestit reissului effendina tot ce se petrecuse de când mă despărţisem de el. Ascultându-mă, aici stătea liniştit pe scaun, aici sărea drept în picioare şi începea să se plimbe de colo până colo agitat prin cabină, întrerupându-mă cu vreo exclamaţie de mânie. N-aveam vreme să-i povestesc toate amănuntele şi, fiindcă el voia neapărat să le afle, i-am zis:

— Nu acum. Timpul e preţios. Noi, adică tu, eu şi Ben Nil, trebuie să plecăm încă înainte de a se lumina de ziuă.

— Unde?

— Ne urcăm în barca cu care am venit şi facem o bucată de drum în susul Nilului. O să-ţi povestesc eu în barcă despre ce e vorba. Plănuiesc ceva despre care, la drept vorbind, n-ar trebui să ştie nimeni decât noi trei; deoarece însă eu şi Ben Nil suntem foarte obosiţi şi pe tine nu te pot pune la lopeţi, vom lua doi oameni de-ai tăi cu noi.

— Fie! Eşti foarte misterios, dragul meu, dar cum ştiu că nu faci nimic fără chibzuială, mă încred în tine. Să fi fost altul care mi-ar fi propus aşa ceva, l-aş fi bănuit că mă atrage într-o cursă, ca să mă dea peşcheş în mâinile lui Ibn Asl.

— Bine mi-ar sta! am râs eu. Acum te-aş ruga să-ţi schimbi uniforma — cel puţin tunica, cu o haină civilă. Cu cât vei trece mai nebăgat în seamă la întoarcere, cu atât mai uşor îmi va reuşi planul.

Reissul effendina îşi scoase uniforma şi-şi puse pe umeri un burnus de culoare închisă, iar eu am luat câteva din bucatele de pe masă, ca să le am pentru mine şi Ben Nil. Apoi am ieşit pe punte.

Când am pornit la drum, la răsărit mijea de ziuă. Doi marinari de încredere vâsleau în tăcere. Eu stăteam lângă Nil, iar emirul în faţa noastră. I-am povestit de astă fiecare amănunt din peripeţiile prin care trecusem, el mă asculta cu încordare.

Ajunserăm, în sfârşit, la locul unde stătuse până în „Şopârla". Am tras la mal şi ne-am aşezat sub un ac. Celor doi marinari le-am poruncit să se înapoieze uscat la Hegasi şi să se ferească pe cât se poate să văzuţi de cineva. După ce aceştia plecară, reissul effendina îmi zise uluit:

— Cum adică, nu ne întoarcem tot cu barca?

— Eu cu Ben Nil da, tu însă nu.

— De ce? Vrei să mă duc pe jos?

— Da. Motivul o să ţi-l spun pe urmă. Acum aş vrea aflu de la tine ce gândeşti despre toată afacerea asta.

— Mai întâi şi întâi, trebuie să-ţi spun că nu mai ştiu ce să cred despre tine. Eşti într-adevăr un om...

— Să nu mai vorbim despre asta, l-am întrerupt eu.

— Vezi că noi toţi îţi datorăm viaţa şi nu poţi cere de la mine să...

— Taci? Ba da, tocmai asta îţi cer. Timpul e atât de preţios că nu ne putem ocupa acum decât de ce e mai important. Firesţe, intenţia şi nădejdea ta este să-l prind de astă dată neapărat pe Ibn Asl.

— Te mai îndoieşti? Jur pe Allah că astăzi ori mâine cel mai târziu...

— Nu jura! Omul nu e stăpân pe soartă. Cea mai mică greşeală, o întâmplare neînsemnată poate strica totul. În ce chip intenţionezi să pui mâna pe el?

— În chipul cel mai simplu: ne ducem la maijeh es Saratin şi-l înhăţăm.

— Nu mai e acolo. Sunt sigur că, îndată după fuga noastră, a plecat şi el.

— Ce te face să crezi?

— Două motive. Întâi că nu se mai simțea în siguranță acolo, deoarece îi cunosc ascunzătoarea, și al doilea, fiindcă o să alerge cât mai repede să-l elibereze pe tatăl său și pe oamenii lui. Probabil că a pornit-o în josul Nilului și...

— Atunci n-avem decât să-i ieșim înainte, mă întrerupse emirul.

— Da? Ca să nu-l găsim și să ne scape iar?

— Cercetăm malurile până în cele mai mici colțișoare.

— Și în vremea asta el a luat-o pe uscat și le taie calea alor noștri.

— Atât de rapid nu izbutește el să fie.

— De ce nu? Știe că îl cauți și că eu ți-am ieșit înainte, ca să te duc la maijeh. Mai mult ca sigur că a călătorit toată noptea, ca să se îndepărteze cât mai mult. Ancorează apoi undeva, la un loc știut doar de el, lasă câțiva inși să păzească vasul, iar el cu ceilalți ies înaintea soldaților noștri.

— Ai dreptate. Trebuie deci să pornesc imediat cu ai mei să apăr convoiul de un atac. Vii și tu cu noi, nu-i așa?

— Nu. Eu cu Ben Nil ies înaintea convoiului, în vreme ce tu stai undeva la pândă.

— De ce să nu-i ieșim înainte amândoi în același timp?

— Pentru că l-am scăpa iar. El se află cu oamenii săi mai sus de aici și, când va sosi, dă de urmele noastre. Crezi că e prost să vină după noi?

— Dar dacă vrea să-l salveze pe tatăl său trebuie s-o facă.

— Ei, aș! Siguranța lui îi este mai prețioasă decât viața oricui, chiar și a tatălui său. Ți-am povestit doar

mi-a spus în privința asta. Poate că o să-și trimită menii împotriva noastră, iar el o să caute să se pună umușel la adăpost pe undeva. Sau, ceea ce e și mai av, o să se slujească de vreun vicleșug pe care nici noi îl bănuim și care ne poate pune în mare primejdie.

— Așadar, ce-i de făcut? Dacă apucă să atace convoiul nostru?

— Despre asta să n-ai nici o grijă, fiindcă voi fi și pe acolo. Mai am însă și un alt plan. Adeseori am butit mai lesne prin șiretlic decât cu arma în mână. avut și tu dovada. De aceea voi încerca și de astă da- — cu îngăduința ta, firește; dacă nu se face vreo greală, sunt sigur de izbândă.

— Ce-ai de gând să faci?

— Să-i pun o capcană în care nu se poate să nu se prindă. Când cunoști bine câmpul de luptă, nu dai niciodată greș. Dacă un general știe să-și atragă vrăjmașul la locul unde totul e pregătit să-l primească, chiar dacă forțele nu sunt egale, biruința e sigură. Dacă îi ieși înainte la câmp liber, nu poți ști unde-l găsești și cum va decurge lupta. Ca să ne ferim de asta, vom hotărî un loc unde să-l așteptăm.

— De, numai să vină!

— Vine, n-avea grijă...

— Știi un loc anume pentru scopul nostru?

— Da, și încă unul foarte bun. Trebuie să fie, bineînțeles, cât mai în drumul convoiului nostru, drum pe care îl va lua, probabil, și Ibn Asl. Djebelul Araș Gol e cel mai potrivit pe care îl știu eu. Ai fost vreodată pe acolo?

— Da, de cinci ori până acum. Am cutreierat toate împrejurimile.

— Cu atât mai bine, nu mai e nevoie să te duc acolo, ca să-ți arăt locul ochit. Sunt două maijehe, două mlaș-

tini legate între ele de un braţ al Nilului. Cea de la nord e mai mare decât acea de la sud. Le cunoşti?

— Da. Cea mare se numeşte *maijeh el humma**, celeilalte nu ştiu cum îi zice.

— La cea dintâi m-am gândit. Se prelungeşte până departe, ca o fâşie lată la poalele muntelui. Îţi trebuie mai bine de patru ceasuri ca s-o străbaţi de la un cap la altul. Cam pe la mijlocul ei e un fel de baltă care pătrunde adânc în munte. Apa e acoperită cu *omm sufah* şi mărginită de copaci înalţi numiţi *gaful***. Asta m-a mirat foarte mult — de aceea mi-a rămas în minte —, căci aceşti copaci nu cresc de obicei atât de înalţi.

— Îi ştiu şi eu. Mireasma lor plăcută se răspândeşte până departe şi mai acoperă puţin mirosul mlaştinii. Cu piciorul poţi trece lesne pe acolo, dar un călăreţ trebuie să fie cu mare băgare de seamă, fiindcă poteca e tare îngustă şi stânca se ridică aproape dreaptă deasupra smârcului. Mulţi au pierit pe poteca asta primejdioasă. De aceea i se zice *darb el musibi****.

— Aşa e. Aici va fi şi pieirea lui Ibn Asl.

— Cum vrei să-l ademeneşti acolo?

— Nu ştiu încă, dar sunt sigur că va veni. Poteca se află pe malul răsăritean; îl cunoşti tu şi pe cel apusean?

— Tot atât de bine ca şi pe celălalt.

— Atunci şi pădurea aceea deasă de hegelik, care se află la capătul ei sudic?

— Da. Desişul e de nepătruns din pricina tufelor de nabak care cresc între copaci.

— E foarte prielnic pentru un ascunziş.

— Adică acolo vrei să-l aşteptăm pe Ibn Asl!

* Mlaştina frigurilor.
** Balsamodendron.
*** Calea nenorocirii.

— Da. Şi acum vine principalul pentru tine, emirule. Ia bine seama la ce ai de făcut. Porneşti imediat după ce te vei înapoia la Hegasi, nu însă înainte de a căuta să vorbeşti cu şeicul el Beled.

— Câinele ăla, pe care o să-l învăţ eu minte!

— Mai târziu, nu acum. Deocamdată fii cât se poate de prietenos cu el şi prefă-te că ai toată încrederea în devotamentul lui. Îi vei spune că ai căutat aici negustori de sclavi, dar n-ai găsit, fiindcă Ibn Asl te-a păcălit. Acesta trebuie să se afle probabil la Khartoum, de aceea te duci imediat acolo, ca să-l prinzi şi să-l pedepseşti pentru fărădelegile şi obrăznicia lui.

— Ce nevoie am să-i spun toate astea şeicului?

— Mai mare decât îţi închipui tu. El va fi acela care îţi va întinde cursa banditului, fără să bănuiască măcar. Dacă aliatul lui şi Ibn Asl se va duce într-ascuns la el sau, dacă nu, va trimite pe cineva să cerceteze unde te afli şi cum stau lucrurile. Şeicul o să-i răspundă că te-ai întors la Khartoum, aşa că Ibn Asl se va crede deocamdată în siguranţă.

— Dinspre mine da, dar dinspre partea ta?

— Şi dinspre mine, căci voi vorbi şi eu cu şeicul. Tu te înapoiezi acum pe jos la Hegasi; caută să nu te vadă nimeni. De aceea te-am rugat să-ţi scoţi uniforma si să te îmbraci civil, ca să nu fii recunoscut de departe. După ce vei pleca tu din Hegasi, vin şi eu cu Ben Nil acolo.

— Cum o să ştii că am plecat?

— Treaba mea! Aşadar, cum sosesc, mă duc să-l vizitez pe şeic. Îi spun că vin de la maijeh şi îi povestesc ce s-a întâmplat pe acolo.

— Îi spui şi cine eşti cu adevărat?

— Firește! Tot o s-o afle el pe urmă de la Ibn Asl — dacă n-o fi ştiind chiar de pe acum. Dacă l-aş minţi în privinţa asta, n-ar crede nici celelalte spuse ale mele şi

asta mi-ar zădărnici planul. O să mă prefac că am deplină încredere în el. În calitatea lui de șeic este capul satului și persoană oficială, căreia vin să-i cer concursul. Îi las în grijă barca, spunându-i că vei trimite tu mai târziu pe cineva s-o ia.

— Zici că te întorci cu Ben Nil la Hegasi; va afla însă că a fost și Abu en Nil cu tine. Cum o să-i explici lipsa acestuia?

— O, despre partea asta, n-avea nici o grijă! O să-i spun că a căzut în apă când să se urce în barcă, și că dacă n-a pus Ibn Asl mâna îndată pe el, îl vor fi mâncat crocodilii!

— Pentru ce îl lași pe bătrân cu noi? Ia-l cu tine.

— Nu pot. N-am decât două cămile de călărie la Hegasi.

— Și tu încotro o să-i spui că te duci?

— Să ies înaintea caravanei noastre. Am venit numai să-ți dau de veste ție despre primejdia care te amenință și, acum când te știu salvat, mă întorc la ai mei. E o lovitură care nădăjduiesc să nu dea greș. Negreșit că Ibn Asl e furios că i-am alunecat iar printre degete; o să iasă înaintea caravanei noastre ca să-i elibereze pe prizonieri, ceea ce va fi pierzania lui.

— Toate bune, dar parcă spuneai tu singur că, deocamdată, nu știi cum o să-l atragi în cursă.

— Acum însă știu. Aduc vorba cu șeicul el Beled despre mlaștinile de la djebelul Araș Qol și o să-i spun așa: am cruțat viața acestor ticăloși, deși meritau de o sută de ori moartea, dar după cele ce s-au petrecut în urmă, nu mai vreau să știu de nimic și voi fi fără îndurare. Au vrut să mă schingiuiască în chipul cel mai groaznic, de aceea toți nemernicii ăștia trebuie să moară. O să-i duc pe prizonierii aflați în puterea mea la djebelul Araș Qol și o să-i arunc în maijehul el Humma. Fii tu sigur

că îndată ce va auzi Ibn Asl, o să se ducă acolo să ne aștepte, să-și salveze oamenii. Tu ce crezi?

— Cred că ai dreptate, numai că nu pricep cum o să faci să-l biruim.

— Asta s-o lăsăm în seama împrejurărilor. El o s-ajungă înaintea noastră acolo și o să cerceteze cu băgare de seamă locul. Dacă nu-i prost, o să-i vină și lui în gând același lucru ce mi-a venit și mie, adică să-mi întindă cursa pe care i-o pregătesc eu lui. O să vrea să mă prindă din față și din spate, pe când eu mă voi afla pe poteca dintre stâncă și apă. Reușește? Sunt, după cum va crede el, pierdut.

— Și tu te lași prins în cursă?

— Poate că da, dar numai ca să-l atrag pe el. Tu pornești cu vasul tău de la Hegasi, și, când ajungi în preajma djebelului Araș Qol, îl pitești undeva. Lași câțiva oameni să-l păzească, pe urmă îi iei pe ceilalți și te îndrepți spre ostrovul el Humma și te ascunzi cu ei în pădurea de hegelik despre care ți-am vorbit. Aștepți acolo pe Ibn Asl. Se prea poate să sosesc eu înaintea lui; în orice caz, dacă mai am timp, vin să-ți dau ultimele instrucțiuni. Pentru că nu se știe însă ce se poate întâmpla, o să-ți spun de pe acum ce ai de făcut. Îndată ce vei auzi împușcături, vei ști că mă aflu — venind dinspre nord — la locul de luptă și am fost atacat de Ibn Asl, care va fi sosit dinspre sud. Ne vom găsi amândoi pe poteca aceea îngustă dintre munte și apă. Ieșiți repede din pădure, ca să-i vii în spate. Se va afla atunci între două focuri: de fugit n-are pe unde, așa că va fi silit să se predea sau să-și caute scăparea pe smârcul acoperit de înșelătorul *omm sufah*, unde își va găsi mormântul.

— Effendi, planul tău e minunat. Mă gândesc însă că n-ai decât douăzeci de oameni cu tine.

— Dacă voi avea trebuință de mai mulți, mai iau și dintr-ai tăi.

— Numai să mai ai când!

— Poate să ai și tu dreptate, nu zic...

— Și apoi mai e ceva. Trebuie să păziți prizonierii. Câți inși îți mai rămân pentru luptă? Cu atât mai mult, cu cât e de așteptat ca Ibn Asl să lase oameni și la capătul celălalt al potecii, adică la intrarea ei. Tu plănuiești să-l încolțești din două părți — același lucru îl va face și el cu tine.

— Despre asta sunt sigur, cu atât mai mult cu cât vreme va avea destulă. Dar, deoarece mă aștept la așa ceva, voi ști să iau măsuri. Te-aș ruga, deci, să-mi mai trimiți vreo douăzeci de oameni de-ai tăi.

— Unde să ți-i trimit?

— În primul rând să facă așa ca să nu fie văzuți de nimeni, dar să-i pot găsi lesne. Cunosc eu un loc potrivit pentru acest scop. E în partea de nord a djebelului Araș Qol. Un pârâiaș secat duce sus în deal. După ce ai mers vreo cinci minute pe el, dai de un fel de vâlcea acoperită cu tufe dese.

— Cunosc vâlceaua. Am umblat odată pe acolo după apă de băut.

— Nu se găsește, fiindcă după ploaie apa se scurge îndată în maijeh și puțina care rămâne miroase și e rea la gust. Îmi pare bine că ai fost pe acolo și cunoști locul. Voi aștepta soldații în vâlcea.

— Când vrei să fie acolo?

— Nu-i bine să sosească cu mult înaintea mea, pentru că s-ar putea să-i simtă Ibn Asl. După cum socotesc eu, trebuie să dau chiar astăzi de ai noștri.

— Cu neputință! Au de făcut cinci zile de drum și astăzi e abia a treia.

— Nu uita că Oram le-a scăpat și-și vor fi zis că s-a dus de-a dreptul la Ibn Asl să-i comunice cele întâmplate. De aceea se vor grăbi, așa că nu vor face mai mult de patru zile. Astă seară vor fi deci cale de o zi de aici și mă voi întâlni cu ei în drum. Mâine dimineață pornim apoi cu toții spre Araș Qol; nu ne vom duce însă până acolo, ci ne vom opri undeva, să poposim peste noapte. Atacul vreau să-l dau la lumina zilei, nu pe întuneric, adică poimâine dimineață. Poate că voi veni să te văd în cursul nopții. În orice caz, dacă vezi că n-am venit până la un ceas după miezul nopții, trimite-mi douăzeci de oameni unde ți-am spus. Cum voi sosi, dau semnalul. Acesta va fi hohotitul unei hiene. Îl voi repeta când voi ajunge la marginea pădurii. Santinela pe care o vei pune tu acolo să știe că sunt eu și să mă ducă la tine. Acum ți-am spus tot ce aveam de spus. Ai ceva de adăugat?

— Nu. Eu mă duc. Înainte însă de a pleca, îngăduie-mi, effendi, să-ți mul...

— Nu acum, dragul meu. Dacă vrei să-mi ții un discurs întreg drept mulțumire pentru salvarea ta, fă-o mai târziu. Deocamdată sunt altele mai importante la ordinea zilei. Sper să ne revedem în curând și cu inima mai ușoară decât în clipa de față, când ne amenință atâtea primejdii, din care totuși sper că vom scăpa cu bine.

Ne strânse, mie și lui Ben Nil, mâinile, cu căldură, apoi plecă. Am așteptat până am crezut noi că a ajuns la Hegasi, pe urmă ne-am urcat în barcă, am trecut pe malul celălalt și am ascuns barca în păpuriș. Am luat-o pe urmă pe jos, devale, spre Hegasi. Ne-am oprit exact în dreptul satului. „Vulturul“ se afla încă în port, dar după vreun ceas îi văzurăm pe marinari întinzând pânzele și corabia porni spre nord.

După ce se îndepărtă bine, trecurăm şi noi râul cu barca. Ben Nil fusese de faţă la convorbirea mea cu emirul, aşa că nu mai era nevoie să-i spun ce are de făcut. Ardea şi el de nerăbdare, ca şi mine, să-i plătim lui Ibn Asl cu vârf şi îndesat purtarea lui din ajun faţă de noi.

Principalul era acum să-l găsim pe şeicul el Beled acasă. Dorinţa ni se împlini mai curând decât credeam, căci îl văzurăm stând pe ponton şi privind curios la barca noastră. Abia apucarăm să tragem la mal că şi veni spre noi cu mâna întinsă.

— *Sallam aaleikum,* zise el, cu glas prietenos. Ce, v-aţi şi întors? Parcă era vorba să vă duceţi cu „Şopârla" la Faşoda? Cămilele vi le puteaţi lua mai târziu, la înapoiere.

— Foarte mulţumesc! Până la Faşoda faci zece zile de aici şi n-aveam de gând să lipsim atât, deşi era cât pe ce să nu ne mai întoarcem în vecii vecilor.

— Cum aşa?

Şeicul îşi dădea osteneala să pară cât mai nepăsător, dar trăsăturile chipului său erau foarte încordate.

— O să-ţi povestesc îndată ce s-a întâmplat; să ne dăm însă mai la o parte, ca să nu ne audă şi alţii.

— Mă faci curios, stăpâne, zise el, deşi nu ştiu cum de s-a putut întâmpla ceva mai de seamă într-un sat atât de păcătos ca Hegasi.

— Stai că o să auzi numaidecât. Îl cunoşti pe omul căruia i-ai împrumutat caii?

— Prea puţin. Zicea că face parte din oamenii „Şopârlei", ancorată la insula Hassanieh.

— Ştii tu ce fel de corabie e asta?

— O corabie de comerţ din Berber — după câte mi-a spus el.

— Nu l-ai întrebat a cui e?

— La ce? Ce-mi pasă mie! Eu nu sunt aici căpitanul, nici paznicul portului. Şi apoi, nu văd de ce să-mi încarc mintea cu numele tuturor vaselor care trec pe aici.

— Ai dreptate. Îmi pare însă rău că n-ai acest obicei, fiindcă ne-ai fi ferit de o mare primejdie, din care cu greu am scăpat.

— Zău? întrebă el cu o spaimă prefăcută. Allah'l Allah! V-aţi aflat într-adevăr într-o astfel de primejdie?

— Şi încă ce primejdie! Află că „Şopârla" e corabia celui mai mare vânător de sclavi şi criminal din câţi există pe faţa pământului. Nu ghiceşti despre cine e vorba?

— Nu ştiu dacă am ghicit sau nu, dar pe cât ştiu, cel mai grozav dintre toţi e Ibn Asl, arde-l-ar focul gheenei! Nu cred însă că ăsta ar fi îndrăznit să se arate pe aici.

— Uite c-a îndrăznit.

— Adevărat, adevărat? Allah! Să fi ştiut, puneam tot satul în picioare, ca să-l prindem şi să-l dăm pe mâna reissului effendina.

— Îl cunoşti pe acesta?

— Cum să nu-l cunosc! Nu e nici un ceas de când am stat de vorbă cu el.

— Ce, a fost pe aici? m-am prefăcut eu foarte surprins.

— Chiar azi. Ieri a fost la Hassanieh.

— Adică, după ce-am plecat noi. Allah fie lăudat în vecii vecilor. Aşadar, tot am izbutit să-l salvăm. Nu credeam că o să fie atât de nechizuit să vină. Vroiau să-l atragă într-o cursă, ca să-l omoare.

— Stăpâne, mă sperii! Mi-a îngheţat sângele în vene! Să-l atragă pe reissul effendina — ţie-i Allah zilele! — într-o cursă şi să-l omoare! Cine e nemernicul care...

— Ibn Asl.

— E cu putință? Nu-mi vine să cred... Spune-mi și mie cum a fost, rogu-te...

— Aș vrea mai întâi să aflu dacă știi cine sunt eu.

— De unde? Nu te-am văzut încă niciodată și nici nu știu măcar cum te cheamă.

— Sunt un effendi din țara creștinilor și prieten cu reissul effendina, care...

— Allah, Al'ah, Allah! mă întrerupse el, privindu-mă cu frică și mirare. Atunci tu ești effendi ăla străin, care a scăpat atâția sclavi din mâinile...

Își urmă vorba, dându-și seama că-l luase gura pe dinainte și spusese ceva ce n-ar fi trebuit, căci trebuia să pară că nu știe nimic despre mine. M-am prefăcut că n-am băgat de seamă și am continuat:

— Așadar, ai mai auzit de mine; îmi pare foarte bine, fiindcă nu mai e nevoie să-ți dau prea multe lămuriri. Știi deci că l-am ajutat puțin pe reissul effendina să-și împlinească sarcina care i-a fost încredințată.

— Puțin? Effendi, ceea ce ai izbutit tu, n-ar fi fost în stare s-o facă emirul.

— Înțelegi atunci ce gânduri de răzbunare nutrește Ibn Asl împotriva mea.

— Grozave! Cred că te urăște și mai mult decât pe reissul effendina.

— Asta așa e! M-am încredințat în mai multe rânduri și ieri și mai mult încă. Stai să-ți povestesc.

Și i-am povestit din întâmplările din trecut atât cât am crezut de cuviință, dar pe cea din ajun până în cele mai mici amănunte. Firește că nu i-am pomenit nimic despre întâlnirea mea cu reissul effendina. Arabul părea din cale-afară de mirat, iar când am sfârșit, strigă cu o indignare prefăcută:

— O, Allah, o, Profet al Profeților. E cu putință așa ceva? Effendi, ești creștin, dar Allah te-a binecuvântat

pesemne cu harul lui, altminteri n-ai fi scăpat din ghearele acestor hiene lacome de sânge. Unde e însă Abu en Nil? Nu-l văd cu tine, deși spui că se afla și el pe corabie.

— S-a rostogolit în apă când a dat să coboare în barcă și n-am mai avut când să-l scoatem, că ne prindeau banditii. Dacă nu l-or fi pescuit ei, apoi l-au mâncat crocodilii, sărmanul.

— Ce nenorocire! Și zici că ați sosit chiar acum în Hegasi?

— Da. Am zăbovit cam mult căutându-l pe reissul effendina, despre care bănuiam că e în urmărirea „Șopârlei".

— De ca s-o urmărească? Nici n-a bănuit măcar. Crede că Ibn Asl l-a ademenit într-adins încoace, în vreme ce el stă frumușel în Khartoum și-și face trebușoarele, de pe urma cărora adună bani la chimir.

— Cine ți-a spus asta?

— Emirul însuși.

— Unde e acum?

— S-a întors în Khartoum.

— Hm... asta nu-mi convine defel. Ce mă fac eu cu barca luată de la Ibn Asl? I se cuvine lui și acum am rămas cu ea pe cap.

— Dacă ai de gând să te duci de aici la Khartoum, n-ai decât s-o legi de corabia cu care faci călătoria și să l-o predai acolo.

— Nu merge, fiindcă nu mă duc la Khartoum. Trebuie să ies înaintea convoiului de soldați care vin cu prizonierii.

— Atunci lasă barca aici și o trimit eu reissului. Cred că poți avea încredere în mine.

— Vai de mine, te îndoiești de așa ceva? Ești doar cel mai mare aici în sat. Ți-aș încredința și o avere în-

treagă. Știi ce? Uite, las barca în grija ta, dar nu e nevoie s-o trimiți la Khartoum. O să și-o ia emirul singur, când o mai veni pe aici.

— Când?

— Nu știu, căci nu mi-a spus. Cred însă că n-o să treacă mult. Pesemne că-l urmărește pe Ibn Asl, care trebuie să fie în drum spre Fașoda, poate și mai departe, unde s-o fi dus la vreo vânătoare de sclavi. Ar fi cam greu să se ducă tocmai acolo după el, dar o să-l așteptăm la întoarcere, ca să-l prindem, să-i luăm „marfa" și să ne răfuim cu el. O s-o pățească, nemernicul, la fel ca tatăsău, Abd Asl.

— Cum, îl așteaptă și pe acesta vreo pedeapsă?

— Mai întrebi?

— Ce anume?

— Moartea! Aș fi putut să-i împușc pe toți ca pe niște câini turbați, cum a făcut-o emirul la Wadi el Berd cu ceilalți tovarăși ai lor, dar am fost prea îngăduitor și i-am cruțat, ca să-i predau emirului. Acum mi-am luat însă seama, mai ales că reissul effendina mi-a dat împuternicirea să fac ce vreau cu ei.

— Cum, ți-a dat el drept de viață și de moarte asupra lor, când numai kedivul e în drept s-o facă?

— Da, căci împuternicirea kedivului o poate trece cui vrea. Numai pe calea asta se poate ajunge mai repede la țintă, adică să se stârpească odată pentru totdeauna vânătorii de sclavi din tot cuprinsul țării.

— Nu zic că și așa n-ar fi bine, dar nu te gândești la răspunderea pe care ți-o iei?

— Sunt la fel de răspunzător pentru toate fărădelegile pe care le vor mai face ticăloșii ăștia de acum înainte, dacă îi las în viață. Nu cumva ți-e milă de ei?

— Effendi, ce întrebare! Cu cât vor fi stârpiți mai curând, cu atât mai mare îmi va fi bucuria. V-aș ajuta cu dragă inimă dacă aș putea.

— N-ai cum. Ia gândește-te ce-au vrut nemernicii să facă! Vroaiu să-mi împuște soldații până la cel din urmă și pe mine să mă pună la chinuri groaznice. Și cu toate astea, eu tot i-am cruțat. Acum însă, când am scăpat cu atâta greutate de la moarte, ar fi să nesocotesc însăși viața mea dacă nu i-aș pedepsi fără milă.

— Vrei să-i judeci aici în Hegasi?

— Nici n-au să vadă Hegasi cu ochii.

— Atunci unde? Effendi, să nu crezi că te întreb din vreo pricină, dar nelegiuirile ticăloșilor ăstora m-au scos și pe mine din fire și aș vrea să știu cât de aspră o să le fie pedeapsa.

— Înțeleg; de altminteri nici nu vreau să fac o taină față de tine din cele ce am de gând. Cunoști tu djebelul Araș Qol?

— Cum să nu! Am fost doar adeseori pe-acolo.

— Și maijeh el Humma?

— Și.

— Se găsesc mulți crocodili acolo?

— Sumedenie! Mai ales în balta care intră adânc în munte.

— Nu-i așa că poteca e foarte îngustă?

— Da. Pe de o parte se ridică stâncile drepte și netede, iar pe cealaltă balta acoperită de *omm sufah*, în care mișună crocodilii. Poteca e plină de bolovani, așa că nu poți trece călare pe ea. Dacă vrei să nu cazi în baltă, trebuie să descaleci și să-ți duci cămila de căpăstru.

— Știu. Alt loc mai prielnic pentru cele ce am eu de gând nici că se poate.

Șeicul el Beled tresări speriat.

— Acolo vrei să ţii judecata? întrebă cu glas tremurat. O, effendi, o să fie ceva grozav!

— Fiecare cum îşi aşterne, aşa doarme. Şi apoi, ceea ce îmi hotărâseră ei mie era şi mai grozav. Vroiau să-mi smulgă unghiile cu cleştele, pe urmă să mă ciopârţească în bucăţi, mădular după mădular. Eu sunt mai omenos. Îi arunc în baltă şi în câteva clipe i-au înghiţit crocodilii. Care moarte e mai cumplită, a lor, ori aceea pe care mi-o hărăzeau ei mie?

— Asta din urmă, effendi. Şi când o să fie judecata?

— Poimâine dimineaţă, la un ceas după rugăciunea răsăritului soarelui, vom fi la djebelul Araş Qol, deci la mlaştina morţii.

— Cum sosiţi îi aruncaţi în baltă?

— Da.

— De aici când porneşti, effendi?

— Chiar acum, îndată. Mă duc să-mi iau cămilele.

M-a însoţit la omul unde le lăsasem, am plătit nimica toată pentru întreţinerea lor, apoi am coborât la râu să le adăpăm. Ne întorseserăm pe urmă cu ele iar în sat şi, tocmai mă pregăteam să strâng chinga şeii, când l-am auzit pe Ben Nil zicându-mi:

— Ia te uită colo, effendi!

Arătă cu mâna spre câmpie, unde se vedea un călăreţ venind în goană. Deşi era încă departe, l-am recunoscut numaidecât. Era Oram, vânătorul de sclavi, care scăpase de sub paza soldaţilor mei şi-i dusese vestea lui Ibn Asl. Ben Nil îl recunoscu şi el, căci ridică în sus degetul şi zise:

— Ia seama, effendi!

Şeicul îl auzi. De aceea am răspuns cu o nepăsare prefăcută:

— Să iau seama? La ce? De când cu păţaniile tale, vezi primejdia pretutindeni. Omul acela e un călător ca şi noi. Hai, încalecă şi la drum!

Tânărul nu mai zise nimic, dar se uită oarecum uluit la mine. I-am întins şeicului mâna, luându-mi rămas-bun de la el. Arabul se ploconi adânc şi-mi ură:

— *Allah jihfazac* — Dumnezeu să te apere! Te mai întorci pe aici după judecată?

— Aşa cred. Să ne vedem sănătoşi şi Allah să te binecuvânteze din belşug.

O luarăm înspre apus, pe când Oram venea dinspre sud. Când ne zări, întoarse cămila vrând să se depărteze, dar, văzând că am plecat, se opri în loc, apoi o luă iar spre sat.

— Nu te înţeleg effendi, zise Ben Nil, dând din cap. Călăreţul era Oram şi venea pesemne de la Ibn Asl.

— Firește!

— De ce n-ai stat să-l aştepţi şi să pui mâna pe el?

— Uiţi, pesemne, că Ibn Asl trebuie să afle tot ce am vorbit eu cu şeicul. Cine altul poate să i-o spună decât Oram, aşa că am toate motivele să mă bucur că a venit. Când va auzi Ibn Asl unde vreau să mă duc, fii sigur că o să alerge la djebelul Araş Qol, cu gândul să mă prindă. De astă dată nu-mi mai scapă, fii pe pace.

— Bine-ar fi să fie aşa! Numai că ne-am întâlni într-adevăr cu soldaţii noştri...

— Despre asta nu încape nici cea mai mică îndoială. Vezi tu dunga asta în iarbă?

— Da. E o urmă. Dar a cui să fie?

— A lui Oram. S-a luat probabil după a noastră şi soldaţii după a lui. Dacă mergem drept înainte, nu se poate să nu dăm de el. Zoreşte cămila la drum. Cu cât îi vom găsi mai curând, cu atât mai bine.

Cămilele noastre se odihniseră, aşa că erau voioase să

le lăsăm frâul liber şi să poată alerga în voie. La vremea prânzului făcurăm un scurt popas, apoi pornirăm mai departe. Urmele erau acum aproape şterse, dar ochiul meu deprins cu astfel de lucruri le deosebea totuşi. Ben Nil însă nu. Era deci de aşteptat ca nici soldaţii să nu le fi văzut şi să se abată din cale. Ce era de făcut? La dreapta noastră se afla o fântână; i se zicea Bir Safi — adică apa limpede. Fessarul, călăuza noastră, o cunoştea şi-i dusese probabil pe soldaţi acolo. O luarăm deci în direcţia aceea, nădăjduind că vom ajunge la fântână încă înainte de a apune soarele.

Presupunerile mele nu m-au înşelat. Soarele nu ajunsese încă la asfinţit când zărirăm copaci şi tufe în depărtare; era Bir Safi. Curând desluşirăm şi oameni, forfotind de colo până colo. Era caravana noastră.

— Ce-o să zică Abd Asl când ne-o vedea! zise Ben Nil, vesel.

— Şi fachirul el Fukara, care vrea s-ajungă mahdi!

— Îşi vor fi închipuit că ne-am prăpădit amândoi. Lua-i-ar dracu' să-i ia! Să fi ştiut ce ne aşteaptă la insula Hassaniah, nu-l cruţam eu pe bătrân, fii pe pace.

— Nădăjduiesc că n-o să te apuci acum să-l omori.

— Nu te teme, effendi. Şacalul ăsta împuţit nu merită să-mi murdăresc mâinile pentru el.

Ajunserăm atât de aproape de fântână, încât ne zăriră şi cei de acolo.

— Vine effendi! strigă cineva.

— Effendi, effendi! Şi Ben Nil! Vine effendi! Lăudat fie Allah! Vin, vin! strigau zeci de glasuri.

Alergară toţi în întâmpinarea noastră. A trebuit să descălecăm şi să strângem mâinile care ni se întindeau. Se făcuse o gălăgie de nu se mai înţelegea om cu om. Bucuria lor mă măgulea şi-mi făcea plăcere. Nici reissul effendina să fi venit, n-ar fi fost primit cu mai mult alai.

Ne zoreau toţi din toate părţile să povestim ce ni se întâmplase. Şezurăm jos şi gradatul căruia îi încredinţasem comanda trupei îşi dădu raportul.

— Totul a fost în regulă, effendi, începu el. Numai un singur lucru ne-a mâhnit. Lipseşte unul din prizonieri: Oram. Şi-a rupt legăturile, a furat o cămilă şi a ....

— Fugit, adăugă Ben Nil.

— Aşa e. De unde ştiţi?

— L-am văzut cu ochii noştri.

— Unde?

— Lasă că o să vă spunem noi mai pe urmă. Acum aş vrea să ştiu dacă prizonierii sunt destul de bine legaţi, l-am întrebat eu.

— De când ne-a fugit ticălosul ăla de Oram, nu mai scapă nici unul. Nădăjduiesc că nu eşti supărat pe noi, effendi, erai doar şi tu de faţă când i-am legat.

— Părerea mea e că dacă îl păzeaţi mai bine, nu reuşea să fugă. Pesemne că aţi adormit cu toţii.

— Nu, effendi; făceam cu schimbul. Eu zic că ticălosul ăla umblă cu farmece şi ştie să se facă nevăzut.

— Pesemne că farmecele astea nu-i folosesc faţă de noi, fiindcă l-am văzut cum mă vezi şi te văd. În sfârşit, ce-a fost, a fost ... Ba aş putea zice că fuga lui mă bucură chiar. Nădăjduiesc să trag foloase de pe urma ei.

— Cum asta?

— Mai mult încă: ne-ar fi fost uşor să-l prindem astăzi, dar l-am lăsat într-adins în pace, fiindcă ne va fi mai de folos liber decât prizonier.

Bătrânul Abd Asl izbucni în hohote de râs şi strigă batjocoritor:

— Te lauzi! Minţi, ca să ne înspăimânţi. Degeaba, nu se prinde! Dacă îl vedeaţi voi pe Oram, nu-l lăsaţi să plece.

— Capul tău e un izvor de înțelepciune, o tu, prea cucernice fachir! i-am răspuns eu foarte serios.

— Știi și unde s-a dus? mă întrebă el râzând.

— La Ibn Asl, firește.

— Nu cumva vei fi vrând să spui că l-ai văzut și pe fecioru-meu?

— Mai mult încă: am fost chiar la el pe corabie și am stat multă vreme de vorbă împreună.

— Minți, minți cu nerușinare.

— Ia seama cum vorbești; altminteri pun acum să te biciuiască până la sânge. Când e cineva în situația ta, trebuie să fie cuviincios.

— Ne ceri să fim cuviincioși, zise acum și fachirul el Fukara, dar cuviincios te porți tu cu noi, ca să ne pretinzi una ca asta?

— Mă port cu voi așa după cum meritați.

— Eu nu v-am făcut nimic. Am fost oaspetele vostru și ai pus să mă lege ca pe un tâlhar. E o îndrăzneală de neiertat.

— Te-am poftit noi? Spus-am eu cuvântul „daif" (oaspete) când ai venit? Sau „habakel", „wasahlan" ori „marhaba" (urări de bun venit).

— Nu, dar am mâncat la masa voastră.

— Și te-ai îndepărtat îndată. Ți-am scăpat viața, după cum trebuie să recunoști tu însuți, ceea ce nu te-a împiedicat să vrei pe urmă să ne vinzi lui Ibn Asl.

— Dovedește că e adevărat.

— Destul că știu — mai bună dovadă nu-mi trebuie. Din pricina nerecunoștinței tale ești acum legat și, dacă nu-ți place, ceartă-te pe tine, nu pe noi.

— Dați-mi drumul, altminteri chem blestemul lui Allah asupra ta,

— Allah o să schimbe blestemul în binecuvântare.

— Și pe al Profetului!

— Prea puțin îmi pasă mie de Profetul tău.

— O să-ți schimbi curând gândul și o să te zvârcolești în țărână la picioarele mele, când vei ști ce puteri îmi sunt hărăzite...

— Deocamdată puterea e în mâna mea — mai ales asupră-ți. Cât pentru aceea pe care o vei avea mai târziu, întrebuințeaz-o asupra haremului sau a câinilor tăi. Și acum, fă bunătatea și-ți stăpânește gura, altminteri o pățești. N-am poftă să mă las batjocorit de un nemernic care nesocotește într-atât poruncile religiei lui încât e în stare să-l trădeze chiar și pe omul care l-a scăpat de la moarte și căruia îi e dator recunoștință.

— Bine. Uite tac, dar o să vină în curând vremea să vorbesc și milioane de oameni vor tremura la glasul meu, iar tu te vei târî, gudurându-te, la picioarele mele.

Înțelese pesemne că e mai bine pentru el să tacă. Abd Asl nu-și putea stăpâni însă curiozitatea să afle ce făcusem cât am lipsit și pe unde fusesem. Crezuse că mă dusesem la pierzanie și acum mă vedea bun-zdravăn înaintea lui. Cum de scăpasem teafăr din mâinile tovarășilor lui? Vroia și trebuia să aibă explicația și, în loc s-aștepte să spun eu, adăugă la vorbele fachirului el Fukara:

— Da, te vei tăvăli în țărână și înaintea mea. Habar n-ai ce primejdii te pândesc! O să vină feciorul meu să te facă praf, cum l-a făcut și pe reissul effendina.

— Pe ăsta da, l-a făcut într-adevăr praf, am răspuns, prefăcându-mă mâhnit.

— Da? *Hamdulillah*, slavă lui Allah! strigă el cu bucurie. A izbutit! Dușmanii sunt zdrobiți și am scăpat de ei pentru totdeauna.

— Zdrobiți? Nu, au fost arși de vii.

— Am reușit, am reușit! Auziți voi, prieteni dreptcredincioși, planul nostru a izbutit! Vă spuneam eu...

Sufletul meu ardea de nerăbdare să știe. Acum diavolul ăla mare cu soldații lui sunt prefăcuți în cenușă și tartorul ăsta al lor nu mai are nici o putere, așa că trebuie să ne dea drumul... astăzi chiar, altminteri îl așteaptă o moarte cumplită, o moarte...

— Mai domol, că ai greșit socoteala, i-am curmat foarte liniștit potopul de vorbe.

— Să greșesc? Tu te înșeli, nu eu, strigă el cu însuflețire. Feciorul meu, viteazul vitejilor, temutul între temuți, grozavul și nebiruitul Ibn Asl l-a nimicit pe reissul effendina și vine să ne mântuie din ghearele nemernicilor ăstora! Vai și-amar de voi dacă vă veți atinge de-un fir de păr din capul nostru! Toate chinurile și schingiuirile pe care și le poate închipui o minte omenească o să le îndurați voi și o să urlați cum urlă păcătoșii din fundul iadului în cazanele cu smoală clocotită. Liber... vreau să fiu liber acum, îndată! Dă-ți seama de neputința ta... vezi-te cât ești de caraghios, effendi... Dă-ne drumul și fugi cât te țin picioarele, că vine prăpădul peste tine, ca leul peste oaia care nu mai poate scăpa din ghearele lui.

— Că nu sunt oaie și nu fug dinaintea leului, ai avut și tu prilejul să te încredințezi. N-are decât să vină prea cinstitul tău fiu și o să vadă el cum știu eu să-l întâmpin.

— O să te ardă și pe tine de viu, cum l-a ars pe emir cu toți ai lui.

E ușor de închipuit impresia pe care o făcură vorbele lui asupra soldaților. Cum, emirul și camarazii lor morți! Se îngrămădiseră toți în jurul meu și întrebările curgeau ca grindina asupra mea. Am poruncit să se facă tăcere, apoi le-am zis:

— Veți afla îndată totul, vă pot spune însă de la început că puteți fi liniștiți. Triumful acestui preacurvios fachir nu va dura mult. Am plecat dintre voi ca să-l scap

pe emir, și când îmi propun eu ceva, mai ales dacă e vorba de ceva atât de important, fiți siguri că reușesc. Emirul e în viață și sănătos.

— Allah fie lăudat! murmurară ei, răsuflând ușurați.

Abd Asl însă strigă:

— Minte! Vrea să ne facă în necaz. Degeaba. Nu ne păcălește el pe noi... Așteptăm din clipă în clipă să vină salvatorul nostru...

— Atunci o s-așteptați până o crăpa fierea în tine, îi răspunse Ben Nil cu ciudă. O s-auzi tu numaidecât ce a făcut effendi ăsta al nostru și să mai poftești și atunci să spui că e un caraghios. Ascultați, soldați ai emirului, effendi vrea să vă vorbească!

Ochii tuturor erau ațintiți asupra mea. Deși era vremea rugăciunii asfințitului, nimeni nu se mai gândea la ea. Le-am povestit totul, până în momentul fugii de pe „Șopârla". Acolo m-am oprit. Ce avea să urmeze trebuia să rămână deocamdată o taină. Să fi știut prizonierii, ar fi putut să-mi zădărnicească prin cine știe ce mijloc planul. Soldații mă zoreau să le povestesc mai departe, dar Ben Nil încercă să-i potolească:

— Tăcere! Pentru azi ajunge. E destul să știți că emirul trăiește, că am fost pe corabia lui Ibn Asl și ne-a recunoscut că, deși avea cu el peste o sută de oameni, am reușit să fugim. Când ne aflam în barcă la o mică depărtare de el, ne-ar fi fost ușor să-l împușcăm, dar am fost și de data asta îngăduitori cu el. Vai și amar însă de el dacă ne va mai ieși vreodată în cale!

— Și pe urmă ce s-a întâmplat? întrebă unul mai curios. Voi ce-ați făcut? Unde e bunicul tău, cârmaciul, care era cu voi?

— Vrei să știi mai mult decât poate să-ți spună buzele mele, dar hai, să-ți fac hatârul! Ne-am dus cu barca la Hegasi, ne-am luat cămilele de unde le lăsasem și

am venit încoace. Bunicu-meu a rămas la Hegasi, să aştepte întoarcerea noastră.

— Şi reissul effendina unde e?

— Tot acolo. Vrea să-i predăm prizonierii.

— De ce n-a mai trimis încoa' câtiva soldaţi de-ai lui?

— Pentru că, nesăţiosule, nu se găseau cămile în sat şi fiindcă ne ştia în stare să transportăm şi singuri javrele de colea. Dar să-l lăsăm pe Abd Asl, cel mai cucernic dintre musulmani şi cea mai păcătoasă javră dintre javre, să se bucure mai departe de bucuria lui prostească.

Deştept băiat şi Ben Nil ăsta! Potolise curiozitatea tuturor, fără să trădeze printr-un singur cuvânt intenţiile noastre. Era mai bine ca deocamdată să nu ştie nici soldaţii cele plănuite de noi. O singură vorbă să fi scăpat vreunul în faţa prizonierilor şi lovitura putea să dea greş.

De altminteri, soldaţii erau foarte bucuroşi că ne aflam iar printre ei. Avuseseră o grea răspundere, de care scăpaseră acum. Bătrânului gradat, sub comanda căruia fi lăsasem, i se luase parcă o piatră de pe inimă. Tot atât de mulţumit era şi fessarul, călăuza noastră, căci orice greşeală s-ar fi răsfrânt şi asupra lui.

Am orânduit schimbul santinelelor şi m-am dus să mă odihnesc puţin. Ben Nil de asemenea, deşi era încă devreme. Nu dormisem noaptea trecută defel şi eram frânţi de oboseală. În zori m-a trezit rugăciunea de dimineaţă şi, peste puţin timp, pornirăm la drum.

A fost o muncă destul de grea să-i urcăm pe prizonieri pe cămile. Nici unul nu vroia, aşa că la cei mai îndărătnici am fost siliţi să ne slujim de bici.

Deoarece Bir Safi se afla la sud de drumul obişnuit şi cum aveam motivele mele să-l ocolesc, am mers până la amiază tot spre răsărit, apoi am cotit spre miazăzi, ca să ajungem de-a dreptul la djebelul Araş Qol; altminteri ar fi trebuit să sosim dinspre nord-vest. Ştiam că

pe acolo urma să vină şeicul el Beled, deci şi Ibn Asl. Se mai putea să le vină în gând să nu aştepte până la ostrov, ci să ne atace chiar înainte, ieşindu-ne în cale. Aşa însă, mă puneam la adăpost de vreo surpriză. Ibn Asl avea pe puţin o sută de oameni cu el, pe când eu numai douăzeci, iar o luptă la câmp deschis ar fi fost în paguba noastră.

Ca să mă pot orienta, mai întâi am luat-o singur înaintea celorlalţi. Era încă devreme când am zărit în depărtare, la sud, muntele, ca un crâmpei de negură. M-am întors imediat la ai mei să-i opresc deocamdată pe loc. Nu vroiam ca prizonierii să vadă insula; era mai bine să nu ştie unde se află. Au fost daţi jos de pe cămile, apoi ne-am făcut tabăra.

Soldaţii nu pricepeau de ce mă grăbisem cu popasul, deoarece era încă devreme. M-am gândit că venise momentul să le spun şi lor despre ce e vorba şi să le dau instrucţiunile trebuincioase. Li se dădu prizonierilor să mănânce, pe urmă i-am dus mai departe, ca să nu mă audă, şi le-am explicat soldaţilor ce plănuisem.

Să le fi spus că va primi fiecare în dar o mie de piaştri, nu le-ar fi fost bucuria la fel de mare ca la vestea pe care o auzeau din gura mea. Să-l prindă pe Ibn Asl şi pe toţi ai lui în cursă! Ideea îi entuziasma. Se ruga care mai de care să-i spun ce însărcinare avea. Nu le-am putut spune însă nimic hotărât, deoarece trebuia să mă duc mai întâi în recunoaştere, ceea ce nu se putea decât după ce se va fi înnoptat. Negreşit că Ibn Asl se afla la poalele muntelui; aşadar, banditul m-ar fi zărit fără îndoială.

Le-am dat ordin soldaţilor să nu pomenească nici măcar între ei un cuvânt despre cele ce aveam de gând. Făcură cerc în jurul prizonierilor, iar cămilele au fost lăsate în paza unuia singur, puţin mai departe de tabără.

Toată după-amiaza nu se zări țipenie de om pe câmpie. Soarele apuse și soldații își făcură rugăciunea de seară. Se lăsă amurgul, apoi se întunecă repede și eu am plecat în recunoaștere. Era de prevăzut că voi lipsi mai multe ceasuri, poate chiar toată noaptea. I-am predat lui Ben Nil — cu toată tinerețea lui — comanda asupra caravanei și l-am povățuit ce să facă dacă survenea ceva, pe urmă am încălecat pe cămilă și am pornit.

Însărcinarea pe care mi-o luasem nu era ușoară. Știam unde se află pădurea de hegelik, în care trebuia să mă aștepte reissul effendina, greutatea era însă s-o găsesc prin afurisita de beznă. Și să fi fost numai atât. Unde să fie Ibn Asl cu oamenii lui? Probabil că la capătul sudic al mlaștinii. Dacă se va fi gândit să și-i împartă în două, ca să mă prindă la mijloc, îi era mai ușor să se țină peste noapte pe malul răsăritean al mlaștinii, iar a doua zi dimineață să-i trimită pe unii la stânga, pe alții la dreapta, și să mă încolțească din față și din spate, ca să-mi taie calea. Așa stând lucrurile, trebuia să trec pe lângă ei, ca să ajung la emir și, dacă n-aveau foc în tabără, se putea întâmpla să mă pomenesc pe neașteptate în mijlocul lor. Pesemne însă că le plăcea lumina; cel puțin așa îmi închipuiam, căci în amândouă serile cât stătuseră la ostrovul es Saratin, Ibn Asl pusese să se aprindă mai multe focuri pe mal. Mă credea încă departe și, despre venirea emirului, habar n-avea, așa că se va fi simțind în siguranță și nu va fi stând peste noapte în întuneric. Îmi va fi deci ușor să-l ocolesc.

Am dat pinteni cămilei. Cerul era înstelat și lumină destulă, ca să nu mă pot rătăci. După o jumătate de ceas am ajuns în ținutul mlăștinos. Se cerea acum să fiu cu băgare de seamă. Maijeh el Humma are mai multe brațe pe uscat, de aceea trebuia să mă țin cât mai departe de mal. Am mers astfel două ceasuri încheiate, când iată-

mă la un copac, care mi se păru cunoscut. Era hegelikul sub care mă adăpostisem de razele dogoritoare ale soarelui rândul trecut. Îmi rămăsese în minte din pricina înălțimii lui neobișnuite. Nu departe de aici, numai la vreo sută de pași, începea adevărata pădure de hegelik pe care o căutam.

M-am îndreptat într-acolo. Înaintea mea se ridica un zid înalt de verdeață, cu vreo câteva tufe pe margini, printre care mă puteam strecura. Nici un foc pe nicăieri, și nici miros de fum. Așadar, Ibn Asl nu era pe-aproape. Am scos un hohotit ca de hienă, care se aude ca „omu omu“ și sună ca râsul unui om.

Nici un răspuns. Am mers o bucată de drum, apoi am hohotit iar de câteva ori. În sfârșit, din dreapta am auzit de sub copaci un glas.

— Effendi, tu ești?

— Da, am răspuns eu, oprind cămila în loc.

— Dă-te mai încoa'!

M-am apropiat. Un om ieși de unde era pitit, se uită bine la mine, apoi zise:

— Așa e, tu ești. Descalecă; o să te duc la emir.

— E departe de aici?

— Cam! Avem de trecut printr-un șir lung de santinele, pe care le-am pus dinadins, ca să nu poată ajunge cineva ușor până acolo.

În timp ce mergeam alături, l-am întrebat dacă a venit Ibn Asl cu oamenii lui.

— Da, mi-a răspuns el. Au sosit cu puțin înainte de prânz și au poposit la capătul de sud al maijehei.

— I-ați supravegheat de când s-a întunecat?

— S-a dus chiar reissul effendina să vadă cum și ce.

— Au aprins focuri?

— Nu știu, fiindcă am plecat înainte să se întoarcă el.

Trecurăm pe lângă mai multe santinele și celei din urmă i-am dat să-mi țină cămila. Călăuza mea îmi spuse că trebuie să ne ducem mai adânc în pădure, dar eu i-am spus să mi-l trimită mai bine pe emir încoace, deoarece nu mă pot obosi prea mult, pentru că mai aveam de făcut drumul înapoi la tabăra mea.

Omul plecă și se întoarse după câtva timp cu emirul. Acesta se bucură când mă văzu, cu atât mai mult cu cât nu era sigur că puteam să vin. Îmi strânse mâna cu multă căldură, apoi îmi spuse;

— Sunt aici încă de la amiază. Au poposit la capătul maijehei.

— Au aprins focuri?

— Da, șase. Cred că mai mult din pricina țânțarilor, care roiesc lângă mlaștină. Din fericire aici, în pădure, suntem mai apărați de pișcăturile lor, altminteri n-am putea sta pe întuneric.

— Cunoști planul pe care îl urmărește Ibn Asl?

— De unde vrei să-l cunosc?

— Parcă ziceai că ai fost acolo. N-ai auzit ce-și vorbesc?

— Dar nu vei fi crezând că m-am vârât printre ei, ca să mă prindă!

— Puteai însă să faci unele deducții din anumite lucruri. N-ai băgat de seamă nimic?

— Nu. Stăteau în jurul focurilor, mâncau și flecăreau, dar n-am auzit ce vorbesc, fiindcă eram prea departe de ei.

— Pe Ibn Asl l-ai văzut?

— Da. Era lângă întâiul foc când mergi de-aici.

— E departe până acolo?

— Vreo jumătate de ceas.

— Trebuie să mă duc acolo. Vrei să mă însoțești?

— Cu plăcere, numai să nu-mi ceri să m-așez la taifas cu Ibn Asl lângă foc. Cum te cunosc, ai fi în stare.

Mi-am lăsat pușca în tabără și o luarăm amândoi printre tufele răzlețe, când la dreapta, când la stânga, ocolind băltoacele de nămol care sclipeau fosforescent prin întuneric. După vreun sfert de ceas am zărit lumina unui foc, apoi a încă unuia și tot așa, până am numărat șase.

Se aflau ici, colo numai copaci de gaful, fără tufe. Focurile erau aprinse la întâmplare, nu după un plan anumit.

Ne ascunserăm după un desiș, la vreo șaizeci de pași de focul lângă care ședea Ibn Asl; alături de el se aflau ofițerii săi și încă doi inși. Îi auzeam vorbind, dar nu deslușeam cuvintele.

— Cu orice preț trebuie să aud ce spun, am murmurat eu mai mult pentru mine.

— Ce vrei să faci, pentru numele lui Allah! îmi șopti emirul, înspăimântat. Nu se poate să nu te zărească și, dacă te văd, ești pierdut.

— Aș, ce vreau eu să fac e o jucărie. Mi s-a întâmplat să spionez în împrejurări mult mai grele ca asta.

— Pe mine nu mă urnești din loc nici pentru o împărăție.

— Nici nu-i nevoie, mă duc singur. De-aici până la foc sunt doi copaci bătrâni, ale căror trunchiuri aruncă umbre până departe. Mă strecor binișor până la cel de-al doilea și mă urc undeva între ramuri, de unde pot auzi foarte bine ce-și vorbesc.

— Și înapoi cum te întorci?

— Pe același drum pe care m-am dus.

— Nu, effendi, nu te las. Nu vreau să-ți primejduiești viața pentru noi.

— Tot o să mi-o primejduiesc mâine în luptă! Şi apoi nu şi-o primejduieşte aici fiecare? Atunci de ce nu şi acum? De unde ştii dacă prin îndrăzneala mea nu înlăturăm lupta de mâine?

— Crezi că ar fi cu putinţă aşa ceva?

— Da. Poate aflu vreun lucru care îmi va folosi să-l împiedic pe duşman de la orice împotrivire.

Emirul întinse mâna să mă reţină, dar era prea târziu. Am ieşit din desiş, m-am lăsat la pământ şi am început să mă târăsc cu băgare de seamă prin întuneric. Nu era cine ştie ce ispravă, căci din pricina vreascurilor ude aruncate pe foc şi a aerului apăsător, care se ridica din mlaştini, fumul nu se putea înălţa, ci plutea pe alocuri ca o negură deasă, la mică depărtare de pământ.

Am ajuns la primul copac, apoi la al doilea şi m-am căţărat în el. M-am pitit pe o cracă stufoasă şi am aşteptat să aud ce-şi spun cei de lângă foc. Deodată un glas strigă:

— Şeicul, şeicul el Beled! A sosit în sfârşit!

Într-adevăr, şeicul se apropia de foc, ducându-şi cămila de căpăstru. O făcu să se întindă jos la pământ, apoi veni cu mâna întinsă spre ei.

Îmi închipuiam eu ce avea să urmeze. Fusese trimis să ne spioneze, căci dacă l-aş fi văzut pe vreunul din oamenii lui Ibn Asl l-aş fi recunoscut şi aş fi prins bănuieli, pe când şeicul putea găsi vreo explicaţie oarecare, de care nu aveam nici un motiv să mă îndoiesc.

— Şezi şi spune ce veste mi-aduci, îi zise Ibn Asl. I-ai văzut?

— Nu, răspunse şeicul, aşezându-se alături de el.

— Nu? Atunci ori vin mai târziu, ori nu mai vin deloc.

— Vin! susţinu cu tărie şeicul. Le-am văzut urmele.

— Asta schimbă lucrurile. Urmă înseamnă om. Făceai însă bine dacă aşteptai să-i şi vezi.

— Începuse să se întunece şi tot nu i-aş fi putut vedea. Effendi şi Ben Nil au lăsat însă urme destul de desluşite. M-am luat după ele. Urmele duceau drept înainte, apoi au cotit spre miazăzi. Pesemne că s-au dus la Bir Safi. Am pândit astăzi toată dimineaţa. Trebuia să vină, dar n-au venit. Am aşteptat până la amiază şi, fiindcă tot nu se zăreau, m-am gândit că vor fi luat-o pe alt drum, care nu putea să fie decât spre miazănoapte. Dacă mă duceam şi eu într-acolo trebuia să dau de urmele lor, după cum s-a şi întâmplat. Înspre seară am dat iar de ele; coteau spre răsărit.

— Firește, că de-a dreptul spre djebelul Araş Qol?

— Spre mirarea mea, nu era aşa. Au ţinut de acolo drumul drept înainte, lăsând djebelul la sud.

— Pentru ce? Effendi ăsta nu face nimic fără un anumit scop.

— Aici nu poate fi vorba de vreun scop. Nimeni dintr-ai lui, nici chiar fessarul, călăuza lor, nu cunoaşte ţinutul.

— Altul poate nu, dar effendi da. Din câte ţi-a spus, se vede prea bine că-l cunoaşte şi nu numai djebelul, ci şi maijeha.

— E străin, un câine de creştin venit cine ştie din ce ţară depărtată, aşa că nu se poate să mai fi fost pe aici, sau chiar dacă a fost cel mult o dată. N-ar fi deci de mirare să se rătăcească. Pesemne că au luat-o spre sud.

— Pesemne! Aş fi mai bucuros să te aud zicând: cu siguranţă. Făceai mult mai bine să te fi luat după ei.

— Ţi-am spus doar că se întunecase şi nu se mai putea desluşi nimic. Şi apoi mă grăbeam să te găsesc, fiindcă ştiam că mă aştepţi cu veşti. Dacă nu-mi împrumutai

cămila ta, care aleargă ca vântul, cu una din celelalte de-ale noastre cine știe când ajungeam.

Așadar, Ibn Asl îi dăduse cămila lui minunată, căreia banditul își datora scăparea de la Wadi el Berd! Cum se făcea atunci că asta cu care venise șeicul era de o culoare obișnuită, pe când cealaltă era albă? M-am lămurit îndată auzindu-l pe Ibn Asl zicând:

— Să fi știut ghiaurul că mi-o las la tine de câte ori pornesc cu corabia pe apă! Nu cumva a văzut-o?

— Nu. Și chiar s-o fi văzut, tot n-o recunoștea, fiindcă o vopsesc întotdeauna la fel cu celelalte. Ia te uită la ea! Seamănă aidoma cu toate cămilele.

— Ai dreptate, dar un cunoscător ar înțelege numaidecât că e ceva neobișnuit și că nu se potrivește cu nici una din ele. Să lăsăm însă asta și să vorbim despre effendi și planurile lui. Dar mai întâi să lăsăm bietul dobitoc să pască nițel, decât să-l ținem aici lângă noi. Împiedicați cămila la picioarele dinainte și dați-i drumul, porunci el unuia din cei care stăteau lângă foc.

Omul se sculă să execute porunca. Mă uitam cu jind la cămila aceea frumoasă, și la mișcările ei — aș putea zice grațioase. Strașnic animal! Trebuia cu orice preț să mă fac stăpânul unei astfel de cămile, fie ce-o fi. Mai bine mă lipseam de Ibn Asl decât de ea.

Acesta părea nemulțumit de veștile pe care i le adusese șeicul el Beled, căci l-am auzit zicându-i:

— Odată ce nu cunoști locul unde se găsește caravana de prizonieri, tot planul nostru nu mai are nici un rost. Păcat! Numai douăzeci de câini de soldați și noi suntem de cinci ori pe atât. Ce lesne i-am fi putut împresura afară, pe câmpie!

Aha, tot așa socotisem și eu. Să nu fi făcut ocolul pe care l-am făcut, ne-am fi pomenit cu banditii în spinare încă înainte de a ajunge la djebelul Araș Qol.

— Eu zic că e mai bine pentru noi că nu s-a întâmplat așa, răspunse șeicul. Îl cunoști pe effendi; e prevăzător și chibzuiește totul. Nepregătit nu-l găseam noi.

— Da, dar s-ar fi pomenit deodată înconjurat de o sută de inși. Încolțit așa, n-avea ce face, trebuia să se predea.

— Asta să se predea? Ți-ai găsit! Știi mai bine ca mine de ce e în stare și nu crezi nici tu singur ce spui. Fără luptă nu se poate. Socoate numai câte un om de-ai noștri de fiecare soldat și tot am avea destulă pagubă, darmite când e vorba de ghiaur! Asta culcă la pământ zece dintr-odată. Ba sunt încredințat că nici tu nu scăpai teafăr din mâinile lui.

— Pe mine n-avea cum să mă vadă. Îmi plătesc destul de bine oamenii, de aceea sunt datori să lupte când e nevoie, fără să crâcnească. Viața mea e prea prețioasă pentru ei ca să-mi ceară să mi-o primejduiesc luând parte la luptă. Asta nu înseamnă lipsă de curaj, ci prevedere din partea mea. Crezi tu că sunt nebun să mă așez în calea gloanțelor? Ceea ce pot să-ți spun, însă, e că dacă vin, ne cad în palmă fără să aibă timp să tragă măcar un foc.

— Atunci, ia-ți măsurile din vreme. Effendi spunea că va fi la djebelul Araș Qol la un ceas după rugăciunea de la răsăritul soarelui și fii sigur că se ține de cuvânt. Deci, parte din oamenii pe care vrei să-i trimiți spre nord trebuie să pornească de aici cel mai târziu la miezul nopții.

— Îi trimit chiar mai înainte. Crezi că dacă se ascund în albia pârâului nu vor fi văzuți?

— Da. Puțin mai sus albia se lărgește și e plină de tufe; mai bună acoperire nici că se poate. Pe urmă, când se va lumina de ziuă, să se suie unul dintre ei pe coama dealului și, când i-o vedea venind, să le dea de veste

celorlalți. Îi lasă apoi să treacă, se iau binișor după ei până ce se vor afla între pereții înalți de stâncă și balta crocodililor, pe când voi ceilalți le ieșiți înainte. În clipa când vor vrea soldații să-i arunce pe prizonieri în baltă, dau eu semnalul, descărcând un foc de pușcă. Când s-o vedea încolțit din toate părțile, effendi nu mai are încotro, trebuie să se predea. Își va da și el seama că orice împotrivire ar fi de prisos. Ca să-l hotărăști și mai ușor, prefă-te că vrei să cazi la învoială cu el, pe care nu te silește nimeni s-o ții.

Minunat! Șeicul el Beled ăsta vroia să-mi întindă cursa pe care le-o pregăteam eu lor. Bine făcusem că nu ascultasem de emir și venisem să spionez ce pun ei la cale.

— Câți oameni îmi dai? îl mai întrebă șeicul pe Ibn Asl

— Câți îți trebuie?

— La drept vorbind, aș putea să-ți pretind jumătate din câți ai, dar mă mulțumesc cu mai puțin.

— Atunci îți dau patruzeci și eu îmi opresc pe ceilalți șaizeci. Plecați de aici cu un ceas înainte de miezul nopții, adică peste o oră. E nevoie să rămânem în legătură unul cu altul?

— Nu. Și apoi ar fi greu, fiindcă oamenii trimiși să-ți dea de veste ar trebui să ocolească ostrovul și ar pierde prea mult timp. În afară de asta, la ce bun? Planul e bine pus la cale. Îndată ce se va lumina de ziuă, te așezi cu camenii tăi la partea de sud a potecii. Convoiul vine dinspre nord și eu mă iau după el. Îndată ce veți auzi detunătura, dați năvală. Mare noroc am avut că effendi a sosit la Hegasi după plecarea reissului effendina. Să se fi întâlnit, emirul nu mai pleca și ar fi trebuit să-i lăsăm să-i arunce în mlaștină pe tatăl tău și pe ceilalți ai noștri. Acum, după ce am pus tot la cale, vreau să dorm

puțel, căci sunt foarte ostenit de atâta drum călare. Scoală-mă când or fi gata de plecare oamenii mei.

Nu mai aveam ce afla; de aceea, folosindu-mă de o răbufneală de fum, m-am furișat la locul unde îl lăsasem pe reissul effendina.

— Effendi, îmi zise el când mă văzu, înghețase inima în mine văzând că nu te mai întorci. Ce-ai făcut tu nu e faptă de om cuminte. În mare primejdie te-ai vârât. Îndrăzneala ta a fost ceva...

— Care mi-a prins foarte bine, i-am luat eu vorba Am aflat întregul plan al dușmanului.

I-am povestit tot ce auzisem. La sfârșit, emirul îmi șopti agitat:

— Cad în cursă, effendi, cad în cursă... Dar prin ce vicleșug îl poți face pe șeic să vină înaintea ta și nu în urma ta?

— Aici n-ajută vicleșugul. Trebuie să-i iau prizonieri

— Hm... primejdios lucru, fiindcă fără luptă nu se predau ei.

— Defel primejdios. Ocup locul înainte de a sosi șeicul cu ai săi. Dacă nu se predau, vor fi împușcați toți, până la cel din urmă.

— Bine, bine, dar n-ai decât douăzeci de inși cu tine.

— De ei toți am într-adevăr nevoie pentru paza prizonierilor. Poți să-mi mai dai patruzeci?

— Cum să nu!

— Ție îți rămân destui. După ce s-o lumina de ziuă, Ibn Asl ocupă trecătoarea. Tu te iei după el. Eu vin din partea cealaltă, adică dinspre nord, și-i avem între noi. Îți voi spune și eu ceea ce-i spunea șeicul adineauri lui Ibn Asl. Cea dintâi împușcătură va fi semnalul.

— Și dau buzna peste ei, nu-i așa?

— Da. Trebuie să-ți atrag, însă, atenția asupra unui lucru: Ibn Asl nu ia niciodată parte la luptă. Poate că

BIBLIOTECA

și de data asta va căuta să se pună la adăpost. Ai grijă să nu-ți scape. N-ar fi rău să însărcinezi un detașament de zece soldați să-l țină sub ochi.

— Așa o să fac. Când să-ți trimit oamenii?

— Îndată chiar. Tu du-te de rânduiește lucrurile după cum ne-am înțeles și vin și eu numaidecât.

— Cum, nu mergi cu mine? De ce?

— Fiindcă vreau să pun mâna pe cămila albă a lui Ibn Asl.

— Las-o încolo! Dacă te prind, ai stricat totul.

— Să mă prindă pe mine? Ți-ai găsit!

— Au să bage de seamă că a dispărut și au să bănuiască îndată că a fost furată de cineva.

— Aș! Își vor închipui că n-a fost bine împiedicată și a luat-o razna, dar se vor liniști la gândul că o găsesc ei mâine dimineață. Nu numai pentru valoarea ei într-adevăr de neprețuit, dar mai am și alt motive pentru care vreau să intru în stăpânirea cămilei. Cum Ibn Asl nu ia parte la luptă, s-ar putea întâmpla ca, deși pus sub supraveghere, să-ți scape. Având cămila cu el, nu-l mai poate ajunge nimeni. Așa însă, fii sigur că-l am în palmă, orice-ar face el!

— Bine judeci, dar mă tem să nu te simtă.

Se mai împotrivi o vreme, pe urmă, văzând că e degeaba, emirul plecă, în vreme ce eu am ocolit focul, târându-mă de-a busilea, și am trecut pe partea cealaltă. Cămila ronțăia din mlădițele unei tufe. Mă lăsă să mă apropii de ea, fără cea mai mică împotrivire. Ibn Asl nu se pricepuse să-și învețe animalul cum să se ferească de străini, altminteri ar fi trebuit acum, la apropierea mea, să necheze sau s-o ia la fugă.

I-am scos piedica de la picioare, am aputcat-o de căpăstru și am tras cămila după mine. Mă urma blândă ca un mieluțel, ca și când eu i-aș fi fost stăpânul. Când mă

văzu emirul — care mă aștepta cu înfrigurare — strigă uluit:

— Allah! Ai izbutit, effendi? Mare hoț de cămile mi-ești, n-am ce zice! Ar trebui să te bag la pușcărie pentru isprava asta a ta.

— Iartă, prea înalte dregător al justiției egiptene, am zis eu, dar nu fur decât de la hoți și tâlhari. Acum, trebuie să mă grăbesc. Gata oamenii?

— Da, uite-i înșirați pe două rânduri.

— Au destule funii la ei, căci va trebui să legăm patruzeci de inși?

— Berechet! Am luat de pe corabie tot ce ne trebuie.

— Rămâi sănătos și la revedere, pe mâine, când nădăjduiesc să ne bucurăm de o mare izbândă.

— Să te-audă Allah!

— Aveți grijă ca nu cumva să vă scape Ibn Asl, am mai adăugat, apoi am pornit în fruntea soldaților.

Unul din ei ducea cămila mea de căpăstru, altul pe a banditului. Mergeam pe același drum pe care venisem, de astă dată însă mult mai încet, deoarece mergeam pe jos, nu călare.

Trecură mai multe ceasuri până să ajungem la capătul mlaștinii, pe care trebuia s-o ocolim spre partea ei de apus. Zărirăm în sfârșit înaintea noastră muntele. A trebuit să-mi încordez memoria ca să nu greșesc drumul, totuși m-am rătăcit de două ori până să-l nimeresc. Rămânea acum să ascundem undeva cele două cămile, pe care nu le puteam lua cu noi. Le-am dus mult mai încolo, le-am priponit de un copac, am lăsat un om să le păzească, apoi o luarăm înainte pe albia pârâului, până la vâlcea.

Pereții care o înconjurau nu erau prea abrupți, așa că treizeci din oamenii mei putură urca povârnișul și se așezară de jur-împrejur, în deal, cu ordinul să se fe-

rească de-a face zgomot până la începerea atacului. Trebuia să caute acoperire sub bolovani, ca să nu fie atinşi de gloanţe dacă duşmanii vor încerca să se apere, iar în caz când vreunul din ei ar urca prin întuneric dealul, să pună pe tăcute mâna pe el şi să-l sugrume sau să-i vâre cuţitul în piept, ca să n-aibă răgaz să dea alarma.

Cu ceilalţi zece am făcut cale-întoarsă o bucată de drum şi am urcat până la jumătatea drumului malul înalt al pârâului, unde ne aciuirăm jos, la pământ, ca să-l lăsăm pe şeicul el Beled să treacă cu oamenii săi şi să ne luăm apoi după ei.

Era vorba, din câte auzisem, ca acesta să pornească pe la unsprezece din tabără. Cum noi pornisem la ceasurile zece, aveam de aşteptat un ceas. Trecu însă mai mult, mult mai mult. Sosi abia cu puţin înainte de-a se ivi zorile. N-avea de ce să se grăbească, ştiind că abia la un ceas după rugăciunea de dimineaţă avea să vină convoiul cu prizonieri.

Când îi auzirăm trecând pe dinaintea noastră, coborârăm binişor coasta şi pornirăm după ei. Înainte de a pătrunde în vâlcea, ne-am oprit. Vânătorii de sclavi se credeau desigur singuri, de aceea vorbeau cu glas tare. Se aşezară jos, în jurul şi printre tufe, râzând şi glumind voioşi între ei, siguri de izbândă. Cel mai vesel dintre toţi părea să fie şeicul. Îi dădea mereu zor cu prada bogată care îi aştepta şi făcea de pe acum împărţeala. După câte am aflat mai târziu, lui i s-ar fi cuvenit partea cea mai mare. Dar bietul om greşise socoteala, căci i s-a dat cu totul altceva decât spera.

Nu mai era mult până la ziuă, când l-am auzit zicând că se duce să vadă cum se ivesc zorile. L-am văzut îndreptându-se agale spre trecătoare, adică unde eram noi. Când ajunse lângă mine am sărit în sus şi i-am pus mâna în beregată.

— Legaţi-i mâinile la spate, dar nu şi picioarele, le-am zis soldaţilor, apoi am adăugat, aplecându-mă la urechea lui: Să nu scoţi un ţipăt, că eşti mort! Ai înţeles sau nu?

Mişcă din cap a încuviinţare. Era atât de îngrozit că nu-l fi ameninţat cu moartea, tot n-ar fi fost în stare să scoată un cuvânt. Omul, după cum s-a dovedit mai târziu, era un laş. Luase comanda celor patruzeci de vânători de sclavi, fiind sigur că nu va avea nici o dificultate să ne biruie. Am lăsat opt din oamenii mei pe loc, iar alţi doi l-au luat pe şeic cu ei, ca să-l ducem unde glasurile noastre n-ar fi putut fi auzite din vâlcea. Acolo i-am pus vârful pumnalului meu în dreptul inimii şi l-am întrebat cu glas ameninţător:

— Mă recunoşti?

— Da, bâlbâi el, tu... eşti... eşti effendi. Pentru ce te porţi... aşa cu... mine, ziceai doar că mă respecţi ca pe un om al legii...

— Şi tu ai crezut, dobitocule! Eşti pesemne tâmpit de tot ca să-ţi închipui că unul ca tine poate să mă tragă pe mine pe sfoară. Cursa pe care voiai să mi-o întinzi tu mie ţi-am întins-o eu ţie, după cum vezi.

— Te înşeli, pe Allah, te înşeli, effendi. Am venit aici ca prieten...

— Şi cei patruzeci de inşi pe care i-ai adus cu tine tot prieteni îmi sunt?

— Te îndoieşti? I-am adunat de prin împrejurimile Hegasiului şi am venit cu ei încoace, ca să-ţi dau o mână de ajutor împotriva duşmanilor tăi.

— Împotriva prizonierilor mei, vrei să spui. Pentru asta n-am trebuinţă de ajutorul nimănui. Şi de ce v-aţi ascuns aici?

— Ca să te aşteptăm. Nu ştiu ce te face să-i iei drept tovarăşi de-ai lui Ibn Asl...

— Să taci! m-am răstit la el. Ipocrizia nu-ţi mai foloseşte la nimic şi o să-ţi primeşti pedeapsa. Te-am ghicit numaidecât. Tu singur te-ai dat de gol, când ai împrumutat cămila lui Ibn Asl. Când am venit cu Ben Nil în barcă, veneam de la reissul effendina, căruia îi şi denunţasem. Totuşi am fost, şi eu şi el, foarte prietenoşi cu tine, ca să-l ademenim pe bandit încoace. Ai căzut în cursă ca un dobitoc ce eşti. Ibn Asl e aici, dar şi reissul effendina. Are să-l prindă pe bandit, tot aşa cum te-am prins eu pe tine. Am ascultat aseară în tabără ce vorbeaţi şi vă cunosc planul.

— Nu se poate! zise el fără, să-şi dea seama că asta era o mărturisire.

— Nu mă crezi? Bine, o să-ţi dau îndată dovada. Ai venit călare pe cămila vopsită a lui Ibn Asl. Cămila s-a întins jos la pământ. Ibn Asl a poruncit după câtva timp s-o împiedice la picioarele dinainte şi să-i dea drumul să pască. Pe urmă cămila a dispărut. E sau nu aşa?

— Aşa e. Pesemne că a luat-o razna şi o vor fi găsit-o mai târziu...

— N-au s-o găsească, fiindcă am luat-o eu, după cum o să-ţi dovedesc numaidecât.

M-am întors apoi spre unul din soldaţi şi l-am întrebat:

— Ştii să călăreşti?

— Chiar foarte bine, răspunse el.

— La miazănoapte de maijeh au poposit camarazii tăi cu prizonierii. Du-te şi-i adu repede pe toţi aici. O ţii drept înainte pe albia râului, până la capătul ei, cotești pe urmă la stânga şi dai de o santinelă, pe care am lăsat-o de pază la cele două cămile. Încalecă pe cea mai frumoasă dintre ele, apoi ia-o spre miazăzi, unde o să găseşti urmele lăsate de mine, care duc de-a dreptul la tabără. Grăbeşte-te însă pe cât poţi şi zoreşte-i şi pe ei să vină cât mai curând, căci nu e timp de pierdut.

Soldatul porni în goană. M-am întors spre şeic şi am continuat:

— Ai auzit acum unde ne e tabăra. Mă iscodeai ieri să ne puteţi ataca la loc deschis. Eu însă am bănuit ceva şi am făcut un ocol. În timp ce tu mă căutai la miazănoapte, eu eram de mult la apus de-aici. Nu vreţi voi să credeţi nici în ruptul capului că omul cinstit e mult mai deştept şi mai priceput ca tâlharul, până ce veţi dovada în paguba voastră. Aşa. Acum ţi-am spus totul. Tot mai tăgăduieşti?

— Effendi, câţi soldaţi ai cu tine?

— Mai mult decât îmi trebuie ca să vă nimicesc pe toţi. Am sosit cu un ceas înaintea voastră aici, am ocupat dealurile şi, după cum ai putut vedea tu însuţi, chiar şi trecătoarea, aşa că nu poate scăpa nici unul dintre voi. Mai mult încă: tu, conducătorul lor, eşti prizonier. Dacă îmi poruncă oamenilor tăi să depună armele şi să se predea, o să stărui pe lângă emir să-ţi îndulcească pedeapsa.

— Allah il Allah! Să depună armele şi să se predea! Patruzeci de oameni!

— De, cred şi eu că nu-ţi prea dă mâna când adineauri împărţeai cu toată dărnicia prada. Hai, răspunde la întrebarea mea, n-am vreme de pierdut. Da, ori ba? Dacă da, le scapi viaţa, altminteri ţi-i împuşcăm pe toţi.

— Effendi, fii milostiv... lasă-mă să văd câţi oameni ai cu tine.

— Nu mă crezi? Eu nu mint niciodată. Vorba mea ajunge.

— O, eşti şiret! Ce nu poţi avea prin silnicie, vrei să ai prin vicleşug, ştiu eu. Tot aşa şi... O, Allah, o, Mahomed! Na, uite că a şi început!

De jos din vâlcea se auziră împuşcături şi răcnete, apoi se făcu brusc linişte.

— Ei, acum te-ai încredinţat că nu mint? Haidem! Trupul tău o să-mi slujească de pavăză. Dacă o încerca vreunul să tragă, te nimereşte pe tine, să ştii!

L-am tras după mine spre trecătoare. Am dat acolo de cei opt soldaţi ai mei, cu puşca întinsă. Se lumina de ziuă şi am deslușit bine lucrurile. În regiunea aceea se înserează şi se face ziuă aproape brusc.

— Ce s-a întâmplat, pentru ce aţi tras? am întrebat pe soldaţi.

— Vreo câţiva din ăia de colo voiau să urce dealul şi dacă am văzut că n-ascultă când le-am strigat să se astâmpere, am descărcat vreo câteva gloanţe.

— Şi cum stau lucrurile colo jos? Nu s-aude nimic.

— Păi s-au pitit după tufe . . .

— Halal să le fie! Vezi ce curajoşi sunt voinicii tăi? m-am adresat, râzând, şeicului. Haidem la ei. Dar să ştii că dacă faci vreo mişcare de împotrivire, ori îndrăzneşte vreunul să tragă, îţi înfig cuţitul în spate.

Cu pumnalul în mâna dreaptă, cu stânga înfiptă în ceafa lui, l-am împins înainte, în vâlcea. La un semn al meu, cei opt soldaţi mă urmară.

— Acum uită-te puţin în sus şi vezi puştile încotro sunt îndreptate, am zis şeicului.

Soldaţii îşi făcuseră motereze din bolovani, stăteau tăcuţi îndărătul lor şi scoseseră numai ţevile puştilor prin găurile dintre pietroaie. Îmi veni să râd când m-am uitat la tufe, deşi situaţia mea era destul de primejdioasă. Era foarte uşor ca vreunul dintre vânători să tragă în mine! Dar n-aveau destul curaj s-o facă. De altminteri, habar n-aveau de cine sunt împresuraţi. Când văzuseră ţevile puştilor îndreptate spre ei, se ascunseseră ca şobolanii în gaură. Ca şi cum tufele i-ar fi putut apăra!

Vedeai ici un picior afară, colo o mână, dincolo un genunchi, dar nimeni nu cuteza să se mişte.

— Ei, unde-ţi sunt vitejii, şeicule? Porunceşte-le să iasă din ascunzătoare şi să te apere, i-am zis eu în batjocură arabului.

— Effendi, effendi cel străin! se auzi acum dintre tufe.

— Îţi dau răgaz un minut. Dacă până s-a terminat răgazul nu le-ai poruncit să predea armele, s-a sfârşit şi cu tine!

— Şi o să fiu iertat? mă întrebă el cu glas sugrumat de spaimă.

— Îţi făgăduiesc să stărui pentru îngăduinţă, mai mult nu poţi să-mi ceri. Iertarea e în mâna reissului effendina. Hai, grăbeşte-te, minutul trece repede!

Se zbătu puţin, dar când văzu că ridic cuţitul, strigă îngrozit:

— Dă-mi drumul effendi! Fac tot ce-mi ceri . . .

— De dat drumul nici nu poate fi vorba, eşti doar prizonierul meu. Porunceşte oamenilor tăi să vină unul câte unul, să predea armele şi să se lase legaţi, după cum o să te leg şi pe tine numaidecât. Să nu îndrăznească însă vreo mişcare suspectă, căci cei de colo. — am arătat cu mâna spre deal — îi culcă la pământ cu câte un glonţ. Hai, ce mai stai? Spune-le ce-am hotărât, n-am vreme de pierdut!

Frica de moarte îl făcu să se supună ordinului meu. Le strigă oamenilor săi să se predea, ceea ce aceştia se grăbiră să facă, fără măcar să cârtească. După nici un sfert de oră erau toţi dezarmaţi şi legaţi fedeleş.

Aşadar, prima parte a planului meu izbutise fără nici o greutate.

Trebuia acum să aştept sosirea caravanei condusă de Hon Nil. Am ieşit din trecătoare şi m-am aşezat jos la

capătul ei. Trecu aproape un ceas până să-i zăresc. Ben Nil călărea în fruntea convoiului, împreună cu soldatul trimis să-l aducă. Mă văzură încă de departe şi o luară înaintea celorlalţi.

— Effendi, zise el când ajunse lângă mine, eram tare îngrijoraţi ce-o fi cu tine când am văzut că se face ziuă şi nu te mai întorci. Cu duşmanii cum stăm, ai pus mâna pe ei?

— Da. Ştiu ceilalţi prizonieri despre asta?

— Nu, căci trimisul ăsta al tău ne-a povestit pe şoptite ce s-a întâmplat şi nu ne-au putut auzi. Au văzut însă cămila lui Ibn Asl şi-şi vor fi spus că i-a fost luată, semn că s-a întâmplat ceva cu el. Unde sunt prizonierii cei noi?

— Colo, în văgăună. O să-i duci, şi pe aceştia la ei; cămilele le vom lăsa însă aici, sub paza câtorva de-ai noştri.

Când sosi caravana, i-am dat jos pe prizonieri de pe cămile şi le-am dezlegat picioarele, ca să poată umbla.

La vederea cămilei lui Ibn Asl, se înspăimântară şi schimbară priviri şi şoapte de îngrijorare între ei. Numai Abd Asl şi fachirul ei Fukara voiau să pară că n-au observat nimic şi se simt siguri de ei.

— Pentru ce am fost aduşi aici, effendi! mă întrebă acesta din urmă.

— Ca să vă fac o mare bucurie, i-am răspuns eu.

— Îţi baţi joc de noi? Nu prea avem de aşteptat bucurii din partea voastră, pe câte ştiu. Am căzut în puterea ta din pricina diavolului aceluia mai mare — tartorul vostru — şi, măcar că nu ţi-am făcut nimic, mă târăşti după tine ca pe o fiară dusă de lanţ. Tu nu eşti stăpân pe făptura mea şi nici pe drepturile mele. Cer să mă laşi liber şi să-mi dai, după cum mi-ai făgăduit, o cămilă, ca să mă întorc acasă.

— Acasă? Unde?

— Deocamdată la Khartoum.

— Ai puţină răbdare şi o să te duci împreună cu mulţi dintre prietenii tăi unde îţi poftește inima.

— N-am nevoie să mă însoţească nimeni. Singur am venit, singur vreau să plec. Lasă-mă să plec; n-ai nici o putere asupra mea — ţi-am mai spus.

— Nici asupra noastră, adăugă Abd Asl. Cine i-a dat voie emirului să-ţi treacă ţie împuternicirea lui? Şi chiar dacă a făcut-o, pentru ce ne târăşti de colo până colo, în loc să ne duci de-a dreptul la Khartoum?

— N-avea nici o grijă, dorinţa o să ţi se împlinească mai curând decât vrei tu.

— Bine, dar când? Azi am făcut ocolul ăsta până aici. Crezi că ai lucrat înţelept? Dacă te întâlneşte fiu-meu, ceea ce se poate foarte uşor întâmpla, eşti pierdut.

— M-am mai întâlnit eu de câteva ori cu el şi cu toate astea mă vezi teafăr înaintea ta.

— Te-a slujit norocul. Ulciorul nu merge de multe ori la apă. Are sumedenie de războinici cu el. Aici, în stepă, nu i-ai mai putea scăpa. Te-ar face praf şi ţărână pe tine, cu mâna asta de oameni a ta. Nu îngăduie Profetul ca un creştin să se ridice nepedepsit împotriva drept-credincioşilor săi. Paloşul răzbunării lui flutură de pe acum deasupra capului tău. Cine ştie dacă nu va cădea în clipa următoare peste tine, ca să te zdrobească...

— Aşa? Bine. Stai că vă arăt eu numaidecât asupra cui flutură paloşul Profetului vostru. Haideţi după mine!

Cămilele fuseseră deşăuate şi păşteau acum în voie. Trei soldaţi fură lăsaţi să le păzească. Ceilalţi luară pe prizonieri între ei şi porniră în urma mea, în susul albiei pârâului.

Îşi poate oricine închipui spaima acestora când îi văzură pe cei patruzeci de tovarăşi ai lor, legaţi şi în-

tinși la pământ. Abd Asl răcni odată ca turbat și începu să mă blesteme și să mă ocărască în cuvinte atât de urâte, încât fu nevoie de biciul lui Ben Nil ca să-l potolească. Ceilalți tăceau posomorâți; li se legară iar picioarele și soldații îi așezară lângă tovarășii lor.

Acum puteam să plec, știindu-i sub bună pază, căci i-am lăsat cu ei și pe soldații care îi aduseseră încoace. Am luat cu mine numai pe cei patruzeci aduși în ajun de reissul effendina. Aș fi vrut să-l las și pe Ben Nil, dar băiatul se rugă atât de stăruitor să-l iau și pe el, încât m-am înduplecat în cele din urmă.

Hotărâsem că ajung la djebelul Araș Qol la un ceas după răsăritul soarelui. Când am pornit era însă ceva mai târziu, ceea ce nu strica defel. Le-am spus soldaților să fie cu ochii în patru, le-am dat și anumite instrucțiuni dacă s-ar ivi ceva neprevăzut, deși eram sigur că mă puteam bizui pe ei, fiind toți oameni de încredere. La vreo greșeală din partea lor nu mă așteptam. S-a dovedit însă mai târziu că mă înșelasem.

Am luat-o pe partea de apus a maijehei. Distanța de la ea la munte era de vreun sfert de ceas de drum; avea însă pe alocuri cotituri, care îngustau sau lărgeau locul. Muntele era pleșuv în vârf, dar înverzit la poale. Din ce înaintam însă, din ce pereții de stâncă se făceau tot mai înalți și mai netezi.

După o bucată de vreme de mers, mlaștina începu a se lăți, așa că abia puteam înainta uneori doi pe potecă. Începură să se zărească de la o vreme copaci mărunți, răzleți; ne apropiam deci de locul unde socoteam să mă întâlnesc cu Ibn Asl și ceata lui. Când i-am spus acest lucru lui Ben Nil, care mergea lângă mine, acesta mă întrebă:

— N-ar fi mai bine să ne oprim acum, effendi, și să se ducă unul dintre noi să iscodească unde stau ascunși negustorii de sclavi?

— De prisos. E doar ziua în amiaza mare.

— Dar te-ai mai furișat tu și altă dată pe lumină în tabăra dușmană, fără să te simtă cineva!

— Da, pentru că locul era prielnic; aici însă e prea strâmt ca să te poți mișca în voie. Cred că Ibn Asl a pus neapărat o santinelă să păzească poteca și aceasta ar zări firește imediat iscoada noastră, fie eu sau un altul. De aceea să ne vedem liniștiți de drum.

— Păi dăm nas în nas cu ei!

— Asta și vreau. N-au să tragă îndată în noi, ci au să ne strige să ne oprim. Ibn Asl vrea să mă aibă viu, așa că va fi dat dinainte porunci în privința asta. Dacă o iau eu înainte, voi n-aveți de ce vă teme. Rămâneți cu treizeci de pași în urma mea și, când vedeți că mă opresc eu, stați și voi pe loc; nu vă mișcați până nu vă spun eu cum să vă apropiați.

— N-am încotro, trebuie să te ascult, dar drept să-ți spun aș fi fost mai bucuros să fiu alături de tine, căci clipa hotărâtoare se apropie.

— Nu încă. Ibn Asl nu o să se arate înainte de a fi în trecătoare, în care, bineînțeles, ne vom feri să pășim.

— Și dacă reissul effendina nu sosește la timp?

— Tot nu-i nici o primejdie pentru noi. Îl vom împinge pe Ibn Asl spre el. Noi n-avem de ce ne teme, căci nu e nici un dușman în spatele nostru. Singurul lucru neplăcut ce s-ar putea întâmpla e ca să ne scape Ibn Asl.

Ne văzurăm mai departe de drum. Eu mergeam singur înainte, urmat de ceilalți, la distanța hotărâtă. După ce am trecut de cei dintâi copaci, drumul cotea brusc la dreapta și se îngusta de tot, căci de aici începea fâșia

de mlaştină care ducea adânc în munte. Acesta se înălţa vertical şi forma un fel de pâlnie, pe ai cărui pereţi n-ar fi putut pune un om piciorul. La stânga mea era smârcul, acoperit tot cu ierburi de *omm sufah*, printre care se zărea sclipind când şi când câte o mână de apă uleioasă, ca nişte ochi urduroşi de zgripţuroaică.

De sus, de pe munte se năruiseră cu timpul bolovani, îngrămădiţi unii peste alţii, cu muşchi crescut deasupra sau acoperiţi de plante putrezite care miroseau urât şi pe care trebuia să calci cu mare băgare de seamă, căci îţi aluneca piciorul la fiece pas.

Cine apuca să fie încolţit aici nu putea să nu se predea, căci ar fi fost pierdut. Deasupra lui se ridica peretele neted de piatră, iar sub el se căsca mlaştina, din care crocodilii scoteau afară capetele lor fioroase. Era într-adevăr un loc de groază. Aşadar asta hotărâseră, eu să fiu totuşi cruţat, ca să mor de chinuri şi mai groaznice, în timp ce bieţii mei soldaţi aveau să fie daţi pradă acestor nesăţioase târâtoare, care i-ar fi sfărâmat într-o clipă între fălcile lor enorme.

Era care neomenos din partea mea să le hărăzesc vânătorilor de sclavi soarta pe care o pregăteau ei soldaţilor? mă întrebam eu. Mâinile bandiţilor erau pline de sângele atâtor nevinovaţi, care căzuseră pradă lăcomiei lor de câştig. Câţi negri robeau pe viaţă din pricina lor! Găseam că pedeapsa unor astfel de ticăloşi nu era încă destul de aspră pentru fărădelegile lor. Ce vrei să-mi faci tu mie, o să-ţi fac eu ţie — un fel de „dinte pentru dinte şi ochi pentru ochi", aceasta e legea pustiului şi a llanos-urilor Americii de Sud. N-am apucat să-mi sfârşesc gândul, căci am auzit, nu departe de mine, un glas strigându-mi poruncitor:

— Stai! Un pas dacă mai faci, trag!

M-am oprit în loc şi am privit cu atenţie înaintea mea, unde se aflau doi copaci alăturaţi, în faţa cărora erau îngrămădiţi bolovani, de după care apărură trei inşi cu puştile îndreptate spre mine.

Afurisită situaţie! O singură apăsare pe trăgaci şi cădeam ciuruit de gloanţe.

— Dar tu, ăla de colo, cine eşti? am întrebat eu, prefăcându-mă că nu l-am văzut decât pe cel care-mi vorbea.

— Cine sunt? Ne cunoaştem noi bine! Vrei să mă vezi!

— Fireşte!

— Pune întâi puşca jos.

— Prost aş fi s-o fac! am râs eu şi, dintr-o săritură, am fost după un copac al cărui trunchi îmi putea sluji foarte bine de apărare.

Aşadar, sosiseră la timp şi aşteptau numai semnalul şeicului el Beled? Se aflau acum în mare încurcătură, văzându-mă în faţa lor. Nu ştiau ce să facă. Să câştige timp, ţinându-mă de vorbă? Probabil că ăsta le era gândul, căci omul urmă:

— Am putea să te silim dacă am vrea; o să-ţi spunem însă pe cale paşnică tot ce cerem de la tine.

— Bine, s-auzim.

— Nu aşa. Lasă acolo armele şi vino până la bolovanul ăla de la mijlocul drumului dintre noi. Eu o să fac tot aşa.

— Fie! Dar să ştii că dacă bag de seamă că ai oprit măcar un briceag la tine, te trimit peşcheş pe lumea cealaltă.

Am vârât revolverele în buzunarele pantalonului, am rezemat puşca de copac şi am pus jos pumnalul. Puteam să las în linişte şi revolverele, căci dintr-o aruncătură de ochi peste umăr văzusem că oamenii mei se opriseră

în loc. Câțiva din față, printre care era și Ben Nil, se dosiseră după o tufă, de unde nu puteau fi văzuți de acela care vorbea cu mine. Îl recunoscusem după glas. Era locotenentul lui Ibn Asl. Dar de ce nu mi se adresase însuși șeful său?

Am ieșit de după trunchi, m-am dus la locul arătat și m-am oprit. Locotenentul făcu același lucru și, când se află la câțiva pași de mine, zise râzând batjocoritor:

— Nu te-așteptai să mă vezi, nu-i așa?

— Și da, și nu, i-am răspuns eu liniștit. Știam că mă pândiți aici, credeam însă că voi da ochii cu Ibn Asl, nu cu tine.

— Allah! știai că te așteptăm aici?

— Ce te miri? Știu eu mai mult decât atât; de pildă că un foc de pușcă de-al șeicului el Beled ar fi semnalul pentru începerea luptei.

— Numai Allah e atotștiutor. El vede, aude și cunoaște toate, dar tu de unde poți să știi ce avea de gând șeicul el Beled?

— O s-aflați voi în curând. Cheamă-l pe Ibn Asl încoace.

— Nu-i aici.

— Ba e. Știu eu ce spun.

— Știi? Atunci se vede că nu ești atotștiutor — cum te lauzi — altminteri, dacă ai ști unde se află într-adevăr acum Ibn Asl, n-ai fi atât de liniștit cum vrei să pari.

Cuvintele acestea mă puseră pe gânduri. Ce bine aș fi făcut să-l fi lăsat pe Ben Nil la prizonieri! Am bănuit numaidecât că Ibn Asl își schimbase planul. N-avea pesemne destulă încredere în priceperea șeicului, de aceea lăsase aici comanda trupei celor doi ofițeri ai săi și se dusese el la capătul de nord al maijehei, ca să-i aducă pe cei patruzeci de vânători de sclavi pe urmele mele.

Din fericire sosise prea târziu, adică după ce căzuseră prizonieri în mâinile noastre. Deși îmi spusesem că i-ar fi cu neputință să-i elibereze el singur, nu se putea prevedea tot ce avea să se întâmple. Așadar, prinderea lui Ibn Asl nu mai era atât de sigură după cum crezusem eu. M-am prefăcut totuși nepăsător și am răspuns zâmbind, ca un om care știe el ce știe:

— Unde se află, nu-i nevoie să mi-o spui tu. E aici în maijeh. Dacă nu la șaptezeci, atunci la ceilalți patruzeci, care trebuiau să m-aștepte în vâlcea.

— Allah! știe și asta! strigă uluit arabul. Cine ți-a spus?

— Ce-ți pasă? destul că știu. Măi, dobitocilor, de ce nu vă intră voua în cap odată că nu sunteți în stare să mă omorâți voi pe mine! Acum ați căzut singuri în cursa pe care mi-ați întins-o mie.

— Așa crezi? râse el ironic. N-aș putea spune că umbli cu ochii închiși, fiindcă m-ai văzut adineaurea, ceea ce însă n-ai văzut e că ești, tu și cei douăzeci de soldați ai tăi, împresurați din toate părțile. Ne-ai făcut dobitoci, dar nu cred să fie dobitoc mai mare pe lume ca tine.

— Zău? Poți să mi-o dovedești, o, tu, înțe'ept al înțelepților?

— Foarte ușor chiar. N-a fost o mare prostie din partea ta să-i spui șeicului el Beled că vrei să-i aduci pe prizonieri aici ca să-i arunci în balta cu crocodili?

— O prostie, zici? Măi omule, îmi vine să-ți plâng de milă. Asta a fost o socoteală cât se poate de bună, după cum se dovedește în momentul de față.

I-am povestit tot ce se petrecuse până atunci. Își lovi palmele și strigă:

— O, Allah, o Mahomed! Să... să... te cred?!

— O să trebuiască. Unde ţi-e şeicul cu oamenii săi? De ce nu dă semnalul? Ei, de ce nu s-aude împuşcătura?

— Vine el, vine... Şi chiar dacă nu, te bucuri degeaba. Tu n-ai decât douăzeci de oameni cu tine, pe când noi suntem peste şaizeci şi o să...

— Nici un „o să"! N-o să puteţi face altceva decât să vă predaţi.

— Crezi că suntem nebuni?

— Aşa ar trebui să vă cred, pentru că aţi dat buzna în cursă ca nişte adevăraţi nebuni. După cum înţeleg eu, crezi că ai retragerea liberă, dar te înşeli, căci în spatele vostru se află reissul effendina cu soldaţii lui.

— Reiss... effen... dina... băigui el. Minţi!

— Ba nu mint defel. În ce mă priveşte, nu am numai douăzeci de inşi cu mine, ci mult mai mulţi. Mi-a dat reissul effendina câţi am cerut, aşa că te sfătuiesc să depui armele şi să te predai. Nu? Veţi fi daţi pradă crocodililor— după cum voiaţi să faceţi voi cu noi.

— Effendi, cum îţi poate trece aşa ceva prin minte. Vrei ca printr-o minciună să...

— Taci şi nu mă insulta... m-am răstit la el. O să dovedesc numaidecât adevărul spuselor mele, ca să împiedic o vărsare de sânge. Şi făcând mâinile pâlnie la gură, am început să strig: Reiss effendina! Emirule!

— Aici suntem, effendi! îmi răspunse un glas, şi încă mult mai aproape decât m-aşteptam.

— Ei, acu' ce mai zici? l-am întrebat pe ofiţer, auzişi?

— Cine ţi-a răspuns?

— Emirul, cine altul putea să fie? Vine acu' încoace. Încă o dată te sfătuiesc să te predai; ştii că nu-i de glumit cu el. Acu', stai să-ţi mai arăt ceva.

Am întors capul şi am făcut un semn în urma mea. Ben Nil ieşi, cu cei patruzeci de soldaţi dinăuntrul tu-

lor. Toţi ţineau puştile întinse, gata să tragă. Trebuia însă să meargă unul în urma altuia, dar pentru că poteca făcea un cot, ofiţerul presupuse că mai vin şi alţii după el, încât strigă înspăimântat:

— O, Allah, sunt aproape o sută!... Degeaba, nu mă las eu prins de ei...

Se repezi la copacul unde îşi lăsase puşca şi pe cei doi tovarăşi şi se dădu îndărăt. Am înaintat după ei până am găsit o bună acoperire după copaci şi grămezile de bolovani, deşi nu credeam că va fi nevoie de o luptă. Am aşteptat deci să văd ce are să mai urmeze. Eram gata la orice, trebuia însă să ştiu ce va face emirul. Locotenentul lui Ibn Asl era îngrozit, crezând numărul nostru mai mare decât era în realitate. Cu atât mai bine pentru noi. Asta însemna că va capitula mai repede.

Deodată am auzit, dincolo de fâşia de nămol care ducea în stâncă, glasuri omeneşti, apoi o împuşcătură, pe urmă încă trei una după alta, ţipete, urlete şi tăcere.

Trecu un sfert de ceas. Un om se ivi de după coitură; era îmbrăcat în uniforma soldaţilor emirului. Îl cunoşteam, aşa că nu putea să fie vreo înşelătorie. Am ieşit de după copac şi l-am întrebat foarte mirat:

— Cum de te-au lăsat vânătorii de sclavi să treci?

— N-au avut încotro, effendi. Au şi depus armele.

— Slavă Domnului! Am auzit însă împuşcături!...

— Emirul a vrut să le arate că nu glumim. Patru din bandiţi au fost împuşcaţi. Abia după aceea ofiţerii au spus că se predau. Emirul m-a trimis după voi, ca să ne ajutaţi să-i legăm pe prizonieri.

Pornirăm cu toţii pe potecă şi dădurăm repede de grupul duşman. Câţiva dintre ei ţineau încă puşti'e în mână, dar nici unul nu se gândea să se apere.

— Effendi! mă strigă emirul.

— Aici sunt, i-am răspuns eu.

— Dușmanii se predau. Să le legăm mâinile la spate, pe urmă unul de altul, ca să-i putem trece pe poteca asta îngustă. Îi vom transporta de aici în vâlcea. Vezi să nu ne scape vreunul.

Așa am făcut. Soldații îi încadrau pe prizonieri cu arma în mână, gata să tragă la cea mai mică încercare de fugă a vreunuia dintre ei. Emirul era tot atât de vesel ca și mine că ne reușise lovitura, dar era necăjit că ne scăpase Ibn Asl.

— Oare unde dracu' s-o fi ascuns? mă întrebă el pe mine, când pășeau alături în fruntea convoiului.

— Nu ți-a spus locotenentul lui?

— Mi-a mărturisit doar că s-a dus la vâlcea. Gândul ăsta zicea că i-a venit abia azi-dimineață. Poate mai apucăm să punem mâna pe el.

— Greu lucru, dacă nu or fi făcut-o până acum ceilalți.

— Cine? Santinelele?

— Nu, ci oamenii lăsați de pază la cămile. Ca s-ajungă la vâlcea, trebuia să treacă pe lângă ei.

— Câți inși ai lăsat acolo?

— Cât am fost eu cu ei erau numai trei, dar la plecare am lăsat vorbă să se mai adauge încă doi.

— Ajung și prea ajung. Împotriva a cinci oameni nu poate face nici Ibn Asl nimic.

— Cu forța adevărat că nu, cu șiretenia însă da.

— Ce șiretlic ar putea întrebuința?

— Hm! Îl cunosc toți soldații tăi?

— Nu.

— Atunci ne puteam aștepta să se dea drept altcineva. Dacă îl cred, cine știe ce festă ne poate juca.

— Ai dreptate. Să ne grăbim deci!

— N-ar fi mai bine să-mă duc eu înainte? Cu cât va ajunge careva din noi mai curând acolo, cu atât mai lesne se poate îndrepta greșeala făcută.

— Da, da, du-te și ia și pe Ben Nil cu tine. E omul pe care te poți bizui. Venim și noi cât se poate de repede.

Din nenorocire bănuielile mele s-au adeverit. Când am ajuns cu Ben Nil aproape de locul unde lăsasem cămilele, am văzut ceva care mi se păru suspect. Cinci oameni adunați la un loc, din care doi întinși la pământ. Ceilalți trei stăteau aplecați și vorbeau cu aprindere între ei. Când ne zăriră, săriră în picioare și așteptară să ne apropiem. I-am recunoscut și eu. Era călăuza noastră fessarul, bătrânul gradat căruia îi predasem comanda, și încă un soldat. Păreau foarte încurcați și necăjiți.

— Ce s-a întâmplat? Pentru ce stau ăștia doi nemișcați, întinși la pământ? am întrebat eu răstit.

— Sunt răniți, răspunse bătrânul.

— Cine i-a rănit?

— Un străin.

— Cum a fost cu putință? Îl cunoșteați?

— Nu. Eu nici nu l-am văzut și ăsta — arătă spre soldat — care stătea de pază zice că nu știe cine era.

— Dar ceilalți doi paznici?

— N-am avut cum să-i întreb, fiindcă sunt leșinați.

— Bine, ei doi și cu soldatul trei; eu poruncisem să stea cinci inși de pază la cămile.

— Păi acum sunt cinci, effendi, făcu gradatul, lăsând ochii în pământ.

— Cinci, am strigat eu. Zece sunt, nu cinci, căci au rămas numai zece la prizonieri în loc de cincisprezece. Ce zăpăceală e asta? Nu e de mirare că se întâmplă astfel de lucruri, dacă nu mi se dă ascultare. Ești nu numai un gradat, dar și cel mai vârstnic dintre toți; de aceea am avut încredere în tine. Văd că m-am înșelat. Și zici că ăștia doi sunt numai răniți?

— Așa cred, effendi.

— Ați încercat să-i treziți din leșin?

— Ne căznim de un ceas, dar degeaba.

— Cred și eu! Nu te uiți la fața lor? Sunt vineți! Ia să vedem ce e cu ei.

Am îngenuncheat și i-am examinat pe presupușii răniți, care zăceau într-o baltă de sânge. Unul fusese împușcat în ceafă, celălalt în piept. Nici nu li se descheiaseră măcar haina. Amândoi erau morți.

— Unde-ți sunt ochii, omule, m-am răstit la bătrân. N-ai văzut că au murit pe loc? Vreau să știu cum s-a întâmplat nenorocirea.

— Effendi, întreabă-l pe ăsta, fiindcă a fost de față, răspunse bătrânul, arătând spre soldat.

— Hai, spune!

— Stăpâne, începu el, codindu-se, eu nu-s vinovat cu nimic, crede-mă ... Noi trei tocmai veniserm să schimbăm santinelele când ...

— Voi trei? l-am întrerupt eu. Așadar, porunca mea de a se pune cinci oameni de pază n-a fost ascultată?

— Eu, effendi, n-am nici o vină ...

— Știu. Nu tu erai însărcinat cu asta. Mai departe!

— Cum spuneam, tocmai ne plecase schimbul, când văzurăm un om coolind mlaștina și venind de pe câmpie. Grăbea pasul, dar când ne zări se opri speriat pe loc, pe urmă porni agale spre noi.

— Era înarmat?

— Da. I-am strigat să stea și nu înaintă decât după ce i-am îngăduit eu.

— Mare greșeală ai făcut. Ori nu trebuia să-l lăsați să se apropie, ori puneați mâna pe el și-l legați.

— Păi de asta îi și îngăduisem să se apropie.

— Te-a întrebat cine sunteți?

— Da.

— Și tu i-ai răspuns?

— De ce să nu-i fi răspuns? N-aveam doar de ce ne teri să-i spunem că suntem soldați de-ai reissului effendina.

— Ba aveați și prea aveați! Ai făcut o prostie cât capul tău de mare. N-ai înțeles că voia să afle cu cine are de-a face, ca să știe ce minciuni să îndruge? A fost mai deștept decât voi. Trebuie să aflu neapărat ce s-a petrecut, să știu cuvânt cu cuvânt ce-a întrebat el și ce-ați răspuns voi. Încearcă să-ți aduci aminte, numai așa pot obține pentru tine iertarea pe care, de altfel, nici n-o meriți. Așadar, care a fost întâia întrebare a lui?

— Cine suntem. I-am spus. Pe urmă voia să știe unde-mi sunt camarazii. La început n-am vrut să-i spun, dar mi-a zis că e bun prieten cu emirul.

— Și tu l-ai crezut?

— Nu numaidecât. Eram prevăzător și i-am spus-o de la obraz că minte. Atunci s-a mâniat. Zicea că e o ștafetă de-a guvernatorului din Khartoum și a fost trimis de el să aducă reissului effendina porunci grabnic.

— Guvernatorul din Khartoum n-are ce-i porunci emirului.

— Nu știam. Se dădea drept un mare ofițer, un Mir Alaj (colonel), și vorbea atât de semeț că nu puteai să nu-l crezi.

— Cum adică, dacă un câine te latră în loc să se gudure, trebuie să-l iei drept leu? Mai departe! Probabil că te-a descusut până te-a întors pe toate fețele.

— Asta drept că așa e. Te cunoaște și pe tine și te lăuda grozav. Când am auzit și asta, ne-a pierit orice bănuială. Voia să știe unde te găsești tu, prizonierii, pe scurt, tot. I-am spus.

— Și că prizonierii sunt în vâlcea?

— Da. Ne-a pus să-i povestim cum au căzut cei patruzeci de vânători de sclavi azi-dimineaţă în mâinile noastre.

— Atunci a aflat că şi reissul effendina e pe maijeh şi câţi oameni are cu el?

— Da, şi asta.

— I-aţi spus şi cum aveţi de gând să-l prindeţi pe Ibn Asl?

— Despre asta ne-a întrebat mai ales.

— Şi a avut norocul să dea tocmai peste nişte dobitoci ca voi. Mai bine nici că se putea! Unde dracu' vă era capul, nu pricep. Să povestiţi unui străin tot cu deamănuntul, în loc să puneţi mâna pe el şi să-l legaţi burduf, după cum era de datoria voastră. Cum arăta?

— Purta un haik alb, effendi.

— Înalt, slab?

— Nu prea înalt, dar lat în spate.

— Faţa?

— Acoperită de o barbă neagră, stufoasă.

— Mi-am închipuit eu! Ştii tu fecior, nepot şi strănepot al prostiei cu cine ai vorbit şi cui ai spus toate lucrurile astea de atâta însemnătate? Lui Ibn Asl, temutul vânător de sclavi, căpetenia duşmanilor noştri cei mai înverşunaţi.

— Allah il Allah! E cu putinţă?

— Ba bine că nu! Şi ce-a făcut după ce i-ai spus atât de frumos tot ce nu trebuia să ştie?

— A cerut numaidecât să vorbească cu ăla căruia i-ai predat comanda în lipsa ta.

— Am înţeles! Ştii tu ce s-a întâmplat pe urmă?

— Ce, effendi? Nu credeam că am făcut vreo greşeală . . .

— Să fi fost oameni cu cap, altfel ar fi stat acum lucrurile. Trebuia ca în vreme ce unul dintre voi ar fi

rămas de pază la cămile, ceilalţi doi să-i ia armele şi să-l ducă în faţa aceluia care comanda în tabără. Făcut-aţi astfel?

— Nu.

— De ce?

— Fiindcă a poruncit ca să-l cheme cineva pe comandant.

— Şi cine s-a dus?

— Eu.

— Norocul tău să scapi cu zile. Trei fi erau prea mulţi şi prea primejdioşi, de aceea a trimis pe unul de aici ca să poată isprăvi mai lesne. Pe urmă?

— Am plecat, dar parcă mă rodea o bănuială şi m-am oprit devale să chibzuiesc dacă n-ar fi mai bine să mă întorc să-l iau cu mine. Cum stăteam aşa, neştiind la ce să mă hotărăsc, am auzit două împuşcături, una după alta dinspre partea unde erau cămilele. Am pornit în fugă într-acolo şi l-am văzut pe străin încălecând pe cea mai de preţ, iar pe cei doi camarazi ai mei întinşi la pământ.

— De ce n-ai tras după el?

— Ba am tras, dar glonţul nu l-a nimerît, fiindcă gonea cât putea.

— Încotro a luat-o?

— Tot pe unde venise.

— Adică spre răsărit?

— Da. A pierit îndărătul mlaştinii.

— Pe urmă ce-a mai fost?

— Pe urmă a venit bătrânul, care auzise şi el împuşcăturile. I-am povestit tot ce s-a întâmplat. A pus atunci cinci paznici aici şi am încercat să-i trezim din leşin — cum credeam noi — pe ăştia doi . . .

— Morţi din vina voastră, am întregit eu. Tot voi sunteţi vinovaţi că banditul a scăpat când îl aveaţi în palmă. Eu n-am dreptul să vă judec, dar o s-o facă reissul effen-

dina în locul meu. Acum vreau să încerc să îndrept — deşi nu cred că se mai poate — greşeala pe care aţi făcut-o din prostie. Ajutaţi-mă să înşeuez cât mai repede cămila mea şi pe-a lui Ben Nil, care sunt mai iuţi de picior decât celelalte. Ne vom lua după Ibn Asl. Tu, moşule, întoarce-te la prizonieri. Cum n-ai lăsat decât zece inşi de pază, s-ar putea întâmpla iar ceva. Reissului effendina să-i spui că nu o să zăbovesc prea mult.

Am încălecat împreună cu Ben Nil, pornind în goana cămilelor în direcţia în care ne spusese soldatul că pierise Ibn Asl.

Când îl urmărisem la Wadi el Berd pe vânătorul de sclavi, aveam tot cămilele acestea; nu-l putusem însă ajunge. Ne-ar putea întreba cineva — şi pe bună dreptate — cum de făceam acum aceeaşi încercare, adică să-l prindem pe Ibn Asl. De astă dată nu mă bizuiam pe iuţeala cămilelor noastre, ci pe un vicleşug, care nădăjduiam să-mi folosească mai mult decât orice.

— Effendi, îmi zise Ben Nil, crezi tu că-l vom putea ajunge? Ştii ce-am păţit atunci la Wadi el Berd. A pierit ca o nălucă din faţa ochilor noştri.

— Ai dreptate, numai că n-am de gând să-l urmăresc, ci să-i ies înainte. Sunt sigur că Ibn Asl se ţine peaproape, i-am răspuns eu şi am arătat cu mâna spre nord.

— Ar dovedi prin asta că e un mare dobitoc.

— Defel. Ai avut de atâtea ori prilejul să vezi că nu mă înşel niciodată în presupunerile mele.

— Aşa e. Oare tot aşa o fi şi acum?

— Ibn Asl se credea sigur de izbândă. Cu atât mai mare îi va fi fost dezamăgirea. Când a auzit ce s-a întâmplat, sau mai bine zis, ce se va întâmpla, n-a mai cutezat să se apropie de tovarăşii săi prizonieri. A înţeles că singura lui scăpare e fuga. Pentru asta îi trebuia neapărat cămila. A văzut-o aici păscând, la un loc cu ale

noastre. Îi va fi venit atunci gândul să şi-o ia, ceea ce a şi izbutit de altfel, omorându-i pe cei doi paznici. În spinarea cămilei lui, neîntrecută de nici una din câte cunosc eu, e sigur că nu-l poate ajunge nimeni. De aceea nu se prea grăbeşte cu fuga şi va urma să încerce mai întâi dacă nu e chip să-şi salveze oamenii. Sau poate că — îşi va fi zicând el — n-au căzut încă toţi în mâinile noastre. O să spioneze întoarcerea noastră. Când convoiul va ajunge între mlaştină şi munte, ca să cotească în albia pârâului, locul e deschis şi poate vedea cum stau lucrurile.

— De unde să spioneze, căci nu e nicăieri vreun ascunziş unde se poate tupila?

— Te înşeli, dragul meu. Stepa e un foarte bun ascunziş, tocmai pentru că e loc sigur. Îndărătul unui trunchi de copac sau al unei tufe poţi bănui un spion şi-l cauţi; dar ai putea tu să-mi spui un anume loc pe întinderea câmpiei unde pot găsi pe cineva?

— Asta aşa e, numai vezi că Ibn Asl are şi cămila albă, care se vede de departe.

— Uiţi că a vopsit-o.

— Bine zici, uitasem. Rămâne totuşi mantaua lui albă.

— O dezbracă.

— Mai rămâne un lucru la care nu ai ce să-mi mai spui; dacă vrea să ne spioneze, trebuie să vină atât de aproape încât să ne poată vedea şi atunci îl vedem şi noi pe el.

— Când am fost pe „Şopârla" lui am văzut acolo un ochean pe care îl avea aseară — după cât am băgat de seamă — asupra lui, în tabără. Probabil că nu se desparte nici pe uscat de el. Uite cum îmi închipui eu că stau lucrurile. S-a îndepărtat o bună bucată de drum, pe urmă s-a întors iar până unde ar putea vedea prin ochean ce se petrece în albia pârâului. Aici a descălecat, a pus că-

mila să se întindă la pământ și el s-a așezat la pândă cu ocheanul înspre direcția din care trebuie să vină convoiul nostru.

— Atunci ne vede acum și pe noi, effendi!

— Firește. Dar asta nu strică întru nimic. Habar n-are ce plănuim noi. Se naște însă întrebarea: încotro s-o ia după ce ne-o vedea?

— Fără îndoială că spre locul unde și-a lăsat corabia.

— Așa cred și eu. Își va fi dat și el poate seama că aici totul e pierdut. A rămas singur și nu mai are pe nimeni care să-l ajute să-și salveze oamenii. Singura lui scăpare e fuga. O să se întoarcă pe corabie și pe urmă, fie pe apă, fie pe uscat — are doar cămila — se va duce la Fașoda, unde îl așteaptă prietenii și tovarășii lui. Acolo, sau prin ținutul Fanakama, poate toemi alți vânători de sclavi pentru a-și continua meseria lui rușinoasă. Din asta reiese limpede că o va lua spre miazăzi, cam în direcția Hegasiului, de unde a și venit. Pe asta se bizuie planul meu, la care ești chemat să-mi ajuți.

— O să fac tot ce-mi poruncești, effendi.

— Dacă lucrurile se vor desfășura așa cum cred eu, îmi pot închipui lesne unde se află acum Ibn Asl. Convoiul nostru iese de pe poteca dintre maijeh și munte, ca s-o cotească spre stânga. În fața acestuia se va ține el. Ascunzătoarea lui trebuie să fie acolo de unde poate vedea prin ochean ce se petrece. La încrucișarea drumului o să-l aștept eu.

— Nu te înțeleg, effendi, și te rog să mă lămurești cum . . .

— Nu-i nevoie să știi fiecare amănunt, căci nu tu o să te duci să-l găsești, ci eu. O să fac un ocol, așa ca să nu bănuiască nimic, și îi vin în spate, ca să-l gonesc în direcția pe care o iei tu. Când vei ajunge la un loc pe unde trebuie să treacă el, descaleci, lași cămila să se întindă la

pământ și te așezi și tu lângă ea. N-o să vă poată vedea decât atunci când va fi prea târziu. Cum se va afla la o bătaie de pușcă de tine, ochești cămila și tragi în ea.

— De ce nu în el?

— Fiindcă oricât de ticălos ar fi, e om ca și noi. Păcat de cămilă, nu zic, dar tot un dobitoc rămâne. Cămila se prăbușește la pământ; Ibn Asl o ia la fugă. Tu sari repede în șa și îi ieși înainte, pe când eu îi vin în spate, așa că n-are încotro și trebuie să se predea.

— O să tragă în noi!

— Nu-ți fie frică, voi avea grijă să-l împiedic. Dacă totuși îndrăznește, îl culc la pământ. Ei, acum ne-am înțeles?

— Da, effendi, dar unde să-l aștept? Nu mi-ai spus. Sunt nerăbdător să aflu cum poți hotărî un astfel de loc pe șes.

— E mai ușor decât îți închipui tu.

— Zău, effendi? El o ia spre miazăzi, dar cam cât o să se abată spre răsărit sau apus, asta nu poți tu s-o știi mai dinainte.

— Chiar dacă nu știu, socot în minte cam ce-o să facă. Prea departe spre răsărit n-o să se ducă, fiindcă ar fi un ocol și s-ar apropia prea mult de Nil, unde l-ar putea vedea cineva, deci o să se abată cât mai mult spre apus. Aici însă se întinde și o fâșie lungă și îngustă de nămol până departe, în stepă, pe care nu o poate trece, ci trebuie să facă un ocol. Pe lângă acea fâșie să te ații tu.

— E departe de aici?

— Nu. Ne aflăm acum la capătul de miazănoapte al mlaștinii. Uită-te spre sud-est și o să zărești o dungă întunecată.

— O văd, effendi.

— Sunt tufele care mărginesc nămolul. Pe stânga, unde se sfârșește dunga, se sfârșește și mlaștina; acolo să te oprești.

— Acum știu ce am de făcut. Să plec numaidecât?

— Da. Vezi însă ca nu cumva să faci vreo nesocotință. Ochește bine, ca să nu dea glonțul greș.

— Știi că sunt bun țintaș, effendi.

Ne despărțirăm. El o luă spre sud, eu spre nord, în stepă. Dacă lucrurile stăteau așa cum bănuiam eu, nu se putea ca Ibn Asl să nu mă vadă și să se întrebe desigur încotro mă duc. Probabil că nici prin minte nu-i trecea ce aveam eu de gând. Nu-l credeam atât de inteligent încât să-mi ghicească intenția. Totuși căutam să mă țin la o cât mai mare distanță de el. Să fi bănuit măcar de departe ce scop urmăream, fugea mâncând pământul și tot planul meu cădea baltă.

După ce am socotit că nu mă mai poate zări prin ochean, m-am abătut mai spre miazănoapte, am mai mers o bucată, apoi m-am întors din drum spre răsărit, dând pinteni cămilei, care porni în goană. Am luat puşca din spate, ca s-o am la îndemână și să nu-i dau răgaz banditului s-o ia la fugă când avea să mă zărească.

În același timp, îmi ziceam că Ibn Asl va îndrepta toată atenția în direcția de unde se vor ivi soldații noștri. Eram din cale-afară de curios să văd dacă presupunerile mele se vor adeveri sau nu. Să prinzi un fugar în stepă nu e un lucru ușor, e știut, dar oricum, ar fi însemnat să mă fac de râs dacă nu izbuteam.

Din fericire, am fost scutit de asta, căci deodată am observat o mișcare în iarbă, drept înaintea mea. O cămilă era întinsă jos; un om sări în șa; animalul se ridică cu iuțeala fulgerului și porni într-o goană nebună.

Așadar el era. Și chiar în locul unde presupuneam eu. Trecu ca o nălucă pe lângă mine, se întoarse și-și flutură puşca deasupra capului în semn de batjocură, întocmai ca atunci, la Wadi el Berd. Să trag după el ar fi fost de prisos și nici nu voiam. Poate că l-aș fi nimerit, poate că nu, căci distanța era acum prea mare ca să fi mers la sigur.

Mă mira însă faptul că nu fugea în direcția la care mă așteptam eu. Se ținea mai mult spre dreapta, ca și când ar fi vrut să se ducă la albia pârâului secat. În curând mi-am lămurit pricina. Se zăreau soldații care aduceau acolo pe prizonieri și voia să vadă mai de aproape cum stau lucrurile. Părea că de mine nu se sinchisește defel.

Eram încredințat că nu va cuteza să se apropie până la bătaia puștii lor. Și apoi, trebuia să cotească iar la stânga, ca să treacă de mlaștină.

Mi-o luase mult înainte și într-atât se bizuia pe iuțeala cămilei sale, încât se opri chiar în loc să observe mai bine. M-am folosit de acest lucru ca să micșorez distanța dintre noi. N-am mers însă de-a dreptul spre el, ci am luat-o mai mult spre maijehe. Nu că i-aș fi putut tăia prin asta calea, dar poate că, fiind mai aproape, glonțul meu l-ar fi putut ajunge.

Soldații îl zăriră. Și pe mine, și pe el. Bănuiră că e un dușman. Scoaseră strigăte de mânie, la care răspunse în același fel, apoi întoarse capul și mă zări. Băgă de seamă că vreau să i-o iau înainte; dădu pinteni cămilei și porni în goană. Îmi venea acum pieziș. Ce animal minunat era cămila lui! Zbura nu alta! N-am apucat să trag, căci pieri ca o nălucă. Zorii și eu cămila mea, dar degeaba, nici vorbă nu putea fi s-o ajungă.

Spre bucuria mea însă, am observat că Ibn Asl se îndrepta în direcția unde îl știam pe Ben Nil. Am cotit într-adins mai la stânga, ca să-l fac pe bandit să rămână pe dreapta, împingându-l astfel spre limba de nămol

despre care am mai vorbit. Ca să nu bage de seamă că e înaintea lui, căutam să-i atrag atenţia mai mult în urmă, de aceea răcneam cât puteam după el şi-l ocăram cu cuvinte de batjocură. Întoarse de câteva ori capul şi-mi răspunse prin hohote de râs. Larma asta avea din partea mea şi un alt scop: să-i dea de veste lui Ben Nil apropierea noastră.

Cămilele goneau atât de tare, încât părea că tufele unde era ascuns Ben Nil veneau ele spre noi, nu ne duceam noi la ele. Vânătorul de sclavi era acum la o mie de paşi de acolo... uite-l la opt sute... la şase... Deodată coti mai spre stânga, ca să se ferească de limba de nămol. Iată-l acum numai la trei sute de paşi. Aşa cum o luase el, nu va mai fi chip să-l nimerească glonţul lui Ben Nil. L-am văzut însă pe acesta apărând dintre tufe cu puşca în mână şi ieşind înaintea lui Ibn Asl pe câmpie. Banditul îl văzu şi el şi prinse bănuieli. Vru să se abată din cale, dar cămila luase avânt şi nu o putu îndrepta încotro voia el atât de repede cum dorea. Ben Nil duse puşca la ochi şi trase. Văzui un norişaş de fum, auzii detunătura şi... cămila se opri brusc, ca şi când ar fi primit o lovitură în piept. O clipă numai, pe urmă dobitocul porni iar ca o săgeată sub îndemnul stăpânului său care izbea cât putea cu patul puştii în pântecele lui. Ben Nil, trase a doua oară, dar glonţul se pierdu în aer. Ibn Asl coti după limba de nămol şi... pieri. Ne scăpase iarăşi.

— Effendi, zise Ben Nil când m-am apropiat de el, nu e vina mea. Am nimerit cămila, după cum ai putut şi tu să vezi.

— Da, am văzut. Întâiul glonţ a fost bun, al doilea însă a dat greş...

— Păi eu ochisem bine.

— Dar ai lăsat prea mult timp la mijloc.

— Credeam că e de-ajuns cel dintâi. De unde era să ştiu că afurisita aia de cămilă o să mai aibă putere să fugă, împuşcată cum era!

— Haide să vedem dacă au rămas pete de sânge după ea.

Ne luarăm după urme o bună bucată de drum, dar nu găsirăm nici un strop de sânge. În vremea asta Ibn Asl dispăruse din raza vederii noastre. Să fi fost cămila rănită într-adevăr grav nu ar fi putut goni cu atâta repeziciune.

— Poate că ai fi atins numai pielea, i-am zis eu lui Ben Nil.

— Nu, effendi, sunt atât de sigur de ce spun, încât aş putea să jur pe Allah, pe Profet şi pe toţi califii că am nimerit-o drept în piept. Era doar la cincizeci-şaizeci de paşi, aşa că nu putea fi vorba să-i fi zgâriat numai pielea.

— Erai prea agitat; totuşi nici eu nu cred că rana să fie numai la suprafaţă, altminteri cămila nu s-ar fi smucit atât de brusc. Ia să mai căutăm, poate găsim glonţul pe undeva.

Zărirăm după câteva minute într-adevăr ceva scliptind în iarbă. Era un glonţ din puşca lui Ben Nil, turtit.

— Păcat! zise acesta dezamăgit. Pesemne că s-a izbit de ceva tare.

— Aşa şi e. Vezi ce bine era dacă trăgeai gloanţele unul după altul fără să laşi timp la mijloc?

— Iartă şi tu, effendi... Eram atât de uluit când am văzut că nu cade cămila, încât...

— Nu te necăji degeaba băiatule, tot nu mai poţi îndrepta nimic. Să vedem ce-o să mai fie de-acum încolo.

Încălecarăm şi ne întoarserăm în tabără. Soldaţii îi scoaseră pe prizonieri din vâlcea şi-i aşezaseră în iarbă, pe câmpie. Le dezlegaseră picioarele şi le lăsaseră numai mâinile legate la spate. În jurul lor paznici numeroşi îi

înconjurau în cerc. Ceilalți soldați stăteau în apropiere, iar puțin mai încolo, emirul cu ofițerii săi. Cămilele păşteau.

Soldații erau foarte veseli că biruiseră fără ca nici unul din ei să fi fost atins; se așteptau la o pradă bogată și la o răsplată bănească din partea statului.

Prizonierii însă tăceau posomorâți. Când mă văzură, îmi aruncară priviri de ură, iar bătrânul Abd Asl îi zise unuia de lângă el, ca să-l aud și eu:

— Numai ghiaurul, câinele ăsta râios e de vină. Sfâșiara-l Allah în mii de bucăți, ca să se irosească în vânt!

N-am luat în seamă cuvintele lui, ci m-am apropiat de reissul effendina, care îmi ieșea înainte cu mâna întinsă.

— Effendi, începu el, am aflat în lipsa ta cele ce s-au întâmplat. Vinovații își vor primi pedeapsa.

Arătă spre bătrânul gradat și un alt soldat care stăteau legați mai la o parte. Era fostul paznic, din pricina căruia scăpase Ibn Asl.

— Mi s-a spus, urmă emirul, că ai pornit cu Ben Nil după bandit. Cine era călărețul pe care îl urmăreai când veneam noi? Nu l-am putut vedea la față.

— Ibn Asl în persoană.

M-am așezat lângă ofițeri, a'ături de emir, și le-am povestit cum a fost. După ce am terminat, își mângâie barba îngândurat și zise mai puțin supărat decât aș fi crezut.

— Bine era să-l fi prins. Ne scuteam de multă osteneală și bătaie de cap. Trebuie neapărat să-l am în puterea mea. O să-l fugăresc atâta, până ce, încolțit din toate părțile, să-l văd prăbușindu-se la picioarele mele. Omul ăsta singur e mai primejdios ca toată șleahta lui la un loc. Ar fi fost într-adevăr o mare satisfacție și un adevărat triumf pentru noi să nu ne fi scăpat. Dar nici așa

eu mă plâng. Ia te uită la prizonieri: O sută șaizeci! S-a mai văzut o captură atât de bogată de vânători de sclavi?

— Pe cât știu eu, nu.

— Nici n-a mai fost până acum. Mă cunosc ei, iar de-acum încolo numele meu va vârî și mai multă groază în sufletele lor. Și asta numai ție ți-o datorez.

— Nu atât pe cât crezi. Te-am ajutat fiindcă împrejurările mi-au fost prielnice.

— „Puțin!“ Cine i-a prins pe vânătorii de sclavi la Wadi el Berd și le-a eliberat pe femeile fessarilor? Tu! Cine a pus mâna pe cei șaizeci de vânători de sclavi în stepă? Tu! Cui am să-i mulțumesc că n-am ars de viu pe corabie, cu toți oamenii mei? Ție? Și cine mi-a dat în palmă astăzi pe ăștia de colo? Tot tu! Nu vorbi de „împrejurări prielnice“. Ceea ce numești tu astfel, nu e decât urmarea inteligenței, îndrăznelii și curajului tău neîntrecut. Așadar, nu mie, ci ție se cuvine cinstea pe care o voi recolta eu. Vei vedea însă că știu să-ți fiu recunoscător. Cea mai mare recunoștință pe care ți-ai câștigat-o acum ar fi să-mi împlinești o dorință.

— Care?

— Când trebuie să te întorci acasă, în țara ta?

— Când vreau eu.

— Atunci mai rămâi, rogu-te, cu mine. Uite o să-ți fac o făgăduială: dacă mă ajuți să-l prind pe Ibn Asl sunt gata să . . .

— Nici o făgăduială! l-am întrerupt eu. Mi-ai îngăduit să te consider prieten și ți-am dovedit că-ți sunt și eu. Între prieteni nu există făgăduieli, răsplată sau recunoștință. De ce nu te-aș ajuta? Timp am destul. Am început goana împotriva lui Ibn Asl, pentru ce n-aș duce-o la bun sfârșit? Problema sclaviei mă interesează personal. De aceea voi încerca să-i dau de rost, cu atât

mai mult cu cât mi se oferă un prilej atât de bun. Deci rămân cu tine.

— Până ce vom pune mâna pe el?

— Da.

— Îţi mulţumesc, effendi! Acum sunt sigur că-l vom prinde. Unde crezi tu că se va fi dus?

I-am spus şi lui ce-i spusesem mai înainte lui Ben Nil. Mă ascultă cu luare-aminte, apoi zise:

— Sunt şi eu de aceeaşi părere. S-a dus mai întâi la corabia lui, ca de acolo să meargă la Faşoda, unde îl aşteaptă tovarăşii şi prietenii de-o meserie cu el. Ce e însă de făcut acum?

— Să ne luăm după el.

— Firește! Din nenorocire, trebuie să mă abat pe la Khartoum, ca să predau prizonierii şi să mă aprovizionez cu merinde şi muniţii, deoarece s-ar putea să fim siliţi să-l urmărim pe Ibn Asl cine ştie cât de departe spre răsărit, până la braţele mlăştinoase ale Nilului. Pentru aprovizionare îmi trebuie câteva zile, apoi drumul până la Faşoda durează vreo săptămână. Când vom sosi noi acolo, Ibn Asl va fi de mult plecat.

— N-ai putea cere la Khartoum să ţi se pună la dispoziţie un vapor de-al statului, care să remorcheze corabia ta şi s-ajungi mai repede la Faşoda?

— Dacă găsesc unul în port, îl rechiziţionez, firește, imediat, dar şi aşa voi ajunge prea târziu.

— Nu face nimic, îl urmărim noi mai departe pe bandit.

— Nu e atât de simplu pentru mine pe cât crezi. Dacă ar ajunge însă unul din noi mai repede la Faşoda, ar face cercetări şi pregătirile trebuincioase, ca la sosirea noastră totul să fie gata şi să pot porni îndată după el.

— M-am gândit şi eu la asta. Am şi făcut un plan, care voiam să ţi-l spun. Cum văd eu, ideile noastre se potrivesc de minune. Mă duc eu înainte.

— *Hamdulil'ah!* Mi-ai luat o piatră de pe inimă. O mai bună dovadă de prietenie nu puteai să-mi dai. O primesc cu recunoştinţă şi-ţi voi pune la dispoziţie tot ce-ţi trebuie. Cum te-ai gândit să faci drumul ăsta? Pe o corabie?

— În afară de a ta, mai bună ca oricare alta, unei corăbii îi trebuie — poposind în fiecare seară la mal — unsprezece zile până la Faşoda — având vânt prielnic, firește. Atâta timp nu putem zăbovi dacă vrem să-l prindem pe Ibn Asl.

— Păi tot atât îi trebuie şi lui.

— Crezi tu că o să se ducă pe apă? Doamne ferește! Mai ales că se teme de „Vulturul" tău, care îl poate ajunge repede din urmă. Sunt convins că va face drumul călare. Cu o cămilă cum e hedşinul lui, merge mai sigur.

— Ai dreptate. Vrei, deci, să te duci şi tu tot călare?

— Da. Îmi trebuie însă o cămilă foarte bună.

— Doar ai două, nu una. Sau nu eşti mulţumit de ele?

— Ba foarte mulţumit. Nici nu se cunoaşte că au făcut o cale atât de lungă. Nu-i vorbă, s-au odihnit ele binişor cât am stat în satul fessarilor. Sunt însă luate de rechiziţie; va trebui să le dai îndărăt.

— Nu te îngriji tu de asta. Are viceregele trebuinţă de ele — atât e de-ajuns ca proprietarul lor să nu poată ridica vreo pretenţie.

— Bine. Sunt acum sigur că Ibn Asl nu ne-o va lua cu mult înainte.

— Te duci singur?

— Ar fi mai bine. Un însoţitor mi-ar fi poate o piedică, totuşi, cred că . . .

— Sunt unii în care te poți încrede fără teamă, effendi, mă întrerupse Ben Nil. Mai cu seamă unul care și-ar da viața pentru tine și care te va urma ca un câine credincios, fie că i-ai îngădui tu sau nu. Ai două cămile. Și chiar dacă nu ți-aș fi de alt folos, vei avea totuși pe cineva care să te slujească în lucrurile mărunte. Te rog din suflet, effendi, ia-mă cu tine! Te înduri tu să-l mâhnești atât de adânc pe Ben Nil al tău?

— Te-aș lua dacă nu mi-ar fi de Abu en Nil, bunicul tău. Să te desparți iarăși de el după ce de abia v-ați regăsit?

— Despărțirea n-o să fie lungă, zise reissul effendina. În timpul drumului de la dșesireh Hasanieh am avut prilejul să-mi dau seama ce cârmaci destoinic e acest Abu en Nil. L-am iertat pentru tot ce-a făcut în trecut și vreau să-l iau în slujba mea. Când vom ajunge la Faşoda, se vor întâlni acolo.

Tânărului îi venea să-i sară de gât emirului de bucurie și nu mai știa cum să-i mulțumească. Puteam să fiu eu mai puțin îngăduitor ca emirul? I-am făgăduit lui Ben Nil să-l iau cu mine, cu atât mai mult cu cât asta era dinainte intenția mea. Deși tânăr, băiatul dovedise multă inteligență și știam că mă pot bizui pe el în orice împrejurare. Ș-apoi, un drum atât de lung, prin meleaguri străine să-l cutreieri singur, nu e defel plăcut.

— Știu, zise emirul, că ai vrea să pleci numaidecât; te-aș ruga însă să mă însoțești până la corabie. Sunt acolo unele lucruri pe care vreau să le iei cu tine și să te aprovizionezi cu merinde și muniții, de care vei avea desigur trebuință în călătorie.

— Atunci să ne grăbim, am stăruit eu.

— Îndată ce vom sfârși cu judecata.

— Cum zici?

— Da, cu judecata.

— Pe cine vrei să judeci? l-am întrebat, înfiorându-mă, căci nu uitasem încă împușcarea pe loc a prizonierilor la Wadi el Berd.

— Mai întâi pe ăștia doi de colo. Merită amândoi pedeapsa cu moartea, răspunse el, și mi-l arătă pe bătrânul gradat și pe soldatul care fusese pus de pază la vâlcea.

— Cu moartea! am strigat înspăimântat. Greșeala lor nu e o crimă care trebuie pedepsită atât de aspru.

— Neascultarea care are astfel de urmări, eu așa știu s-o pedepsesc.

— Dar soldatul e mai puțin vinovat... am îndrăznit să spun.

— La fel ca celălalt. A pălăvrăgit fără să-i fie îngăduit; prostia lui a pricinuit moartea camarazilor săi și fuga lui Ibn Asl. Uiți, se vede, ce fel de indivizi am sub comanda mea. Astfel de oameni nu pot fi stăpâniți decât cu asprime.

— Eu am obținut de la ei ce-am vrut cu blândețea.

— Pentru un timp atât de scurt; să mai fi trecut puțin și ți se urcau în cap. Soldații mei mă cunosc și ăștia doi știu prea bine ce-i așteaptă.

— Așadar, vrei într-adevăr să fie omorâți?

— Da. Voi pune să-i împuște.

Poate că avea dreptate, eu însă nu puteam încuviința o pedeapsă atât de groaznică. Mi-era milă de ei. Nu m-am lăsat până ce n-am obținut iertarea lor.

— Bine, zise în cele din urmă emirul. Le dăruiesc viața. Să se ducă încotro or vedea cu ochii, dar în fața mea să nu se mai arate.

— Stai că nu merge pe-așa! Ori, ori! Dacă renunți la pedeapsă și îi gonești, iertarea nu e deplină.

— Nu cumva vei fi vrând să-i mai țin în slujbă?

— Mai ales asta.

— „Mai ales"? Cum, nu ţi-e destul că le dăruiesc viaţa?

I-am întins mâna şi-am zis râzând:

— Bate palma aici! Ştiu eu bine că nu eşti atât de rău pe cât vrei să pari. Să ştii de la mine: mai mult faci cu blândeţea decât cu asprimea. Ş-apoi, aşa rău cum vrei tu să te arăţi, soldaţii ţin foarte mult la tine.

— Aşa? Cine ţi-a spus? mă întrebă el blajin, pe când un zâmbet înduioşat îi flutură în colţul gurii.

— Treaba mea! Destul că ştiu. Ş-acum, emirule, hai spune, nu e aşa că dorinţa mea va fi împlinită?

— O să vezi îndată.

Porunci ca vinovaţii să fie dezlegaţi şi aduşi în faţa lui. Sărmanii păreau deznădăjduiţi, căci se aşteptau la o pedeapsă cât se poate de aspră.

— Am vrut să pun să vă împuşte, feciori ai neascultării, dar acest effendi s-a rugat să vă iert; nu s-a mulţumit însă numai cu atât, ci mi-a cerut să vă las în slujbă. Am încuviinţat şi asta. În genunchi înaintea lui şi mulţumiţi-i cu fruntea în ţărână, câinilor! Mâna lui milostivă v-a smuls din faţa morţii şi v-a redat vieţii.

Bieţii oameni se lăsară într-adevăr în genunchi şi începură să-mi sărute mâinile. Ei, mahomedanii, unui creştin!

— La drept vorbind, zise emirul, după ce aceştia plecară, mă bucur că ţi-am făcut pe voie. Trebuie însă să-ţi spun, cu toată recunoştinţa şi dragostea pe care o am pentru tine, că ăsta e singurul şi ultimul hatâr pe care ţi-l fac. De aceea te rog să nu mă pui în situaţia să te refuz. Aduceţi încoace pe fachirul el Fukara!

Acesta îl privi ţanţoş şi dispreţuitor pe emir, când îi puse următoarea întrebare:

— Cum te cheamă?

— Mi se zice fachirul el Fukara, răspunse el semeţ.

— Eu te-am întrebat cum te cheamă, nu cum ţi se zice. Hai, răspunde!

— Fachirul el Fukara, răspunse el dârz . . .

— Aziz, deschide-i pliscul!

Aziz era favoritul reissului effendina, tânărul care mânuia cu atâta destoinicie biciul. La porunca stăpânului său, arabul sări de unde era, descolăci biciul din jurul mijlocului şi îl pocni de câteva ori la repezeală pe fachirul el Fukara peste spate, încât acesta nici n-apucă să se apere. Revenindu-şi, se întoarse spre Aziz şi-l scuipă drept în obraz, răcnind cu faţa schimosită de furie:

— Câine, îndrăzneşti tu să dai în mine, sfântul sfinţilor, fachirul el Fukara, înaintea căruia vor îngenunchea mii şi milioane ca să . . .

— Aziz, tună glasul emirului, curmând cuvântarea porciturii, vergile!

— Ce, să mă bată cu vergile! zbieră acum fachirul el Fukara, scos din minţi. Într-atât şi-a întors Allah faţa de la tine încât să fii în stare de o nelegiuire atât de mare să . . .

— Aziz, căluţul! îl întrerupse iar emirul.

Soldaţii care mă însoţiseră la fessari şi care se necăjiseră atât din pricina acestui individ îngâmfat, nu mai puteau de bucurie că îşi găsise în sfârşit nasul. Veniră în fugă să dea ajutor la împlinirea poruncii emirului. Fachirul el Fukara fu trântit la pământ şi, fiindcă zbiera şi ocăra de mama focului, i se astupă gura cu un colţ al mantalei sale. Toate zvârcolirile şi înjurăturile nu-i folosiră la nimic. Soldaţii, care îl ţineau zdravăn, îl întoarseră cu faţa în jos, câţiva i se aşezaseră pe coapse, pe spate şi pe cap; alţii îi ridicară tălpile în sus, după care Aziz întrebă:

— Câte, stăpâne?

— Trageți-i câte douăzeci la fiecare talpă, răspunse emirul.

Cele patruzeci de lovituri fură numărate fără greș; când îl lăsară, tălpile faimosului viitor mahdi erau umflate și roșii și pline de dâre de sânge.

I se scoase apoi căluşul din gură și-i dădură drumul. Nenorocitul se așeză gemând și se uită la emir cu o privire a cărei expresie nu se putea desluși din pricina ochilor injectați de sânge.

— Acum, încă o dată: Cum te cheamă? îl întrebă reissul effendina.

— Mohammed Ahmed, bolborosi el.

— Vezi! Să fi spus de la început, ai fi fost scutit de bătaie. Eu cer să fiu ascultat. Poți tu să-ți zici mâine fachirul fachirilor, pe mine nu mă sperii cu asta. Effendi acesta te-a scăpat de la moarte, ucigând leul care te-ar fi sfâșiat în bucăți. Răsplata i-a fost alta decât merita. Al doilea: ai vrut să-i dai pe soldați pe mâna lui Ibn Asl. Ai merita pentru amândouă moartea, dar fiindcă am cel mai mare dispreț pentru tine, nu-ți voi face cinstea să te judec. Luați-l pe acest fecior, nepot și strănepot al nerecunoștinței și duceți-l pe malul mlaștinii. Lăsați-l acolo până ce i se vor tămădui picioarele, ca să se poată târî acasă în satul lui, unde să îndrugе cât o pofti altor dobitoci ca el povestea cu mahdiul care va stăpâni pământul.

Doi soldați îl apucară pe fachirul el Fukara de subsuori și-l traseră înspre mlaștină. Oare cu ce simțământ își va fi amintit el de pățania aceasta prea puțin onorabilă când a ajuns într-adevăr să stăpânească într-o oarecare măsură un număr destul de mare de drept-credincioși?

Nici gând n-aveam să pun acum o vorbă bună pentru el pe lângă emir. Merita cu vârf și îndesat bătaia pe care o căpătase!

Judecata din acea zi nu se sfârșise încă, deoarece l-am auzit pe emir poruncind să-i fie adus Abd Asl. Dorința lui de mai adineauri ca Allah să mă sfâșie în bucăți se va fi schimbat, căci mă privea oarecum rugător, deși păși semeț și mândru înaintea emirului. Mi-am adus aminte de întâlnirea mea cu el la peștera din Maabdah. Ce cucernic și blajin mi se păruse atunci și cum mi-a fost dat să-l cunosc pe urmă! De câte ori n-a încercat să mă omoare! Bătrânețea impune respect, dar un bătrân în stare de atâtea nelegiuiri e și mai dezgustător decât un criminal tânăr, care adesea nu judecă ceea ce face. Așa astfel va fi cugetat și emirul căci, la vederea lui, rosti, cu scârbă și dispreț:

— E mult de când te caut, preacuviincioasule fachir, dar ai izbutit mereu să-mi scapi printre degete. Acum a venit, însă, vremea să te judec și să-ți primești pedeapsa.

— Cer să mi se dea un alt judecător, făcu bătrânul dârz.

— Oricare ar fi, tot așa te va judeca. Nu există pedeapsă destul de aspră pentru fărădelegile tale. Sute, mii de oameni nevinovați au fost omorâți sau au căzut în robie din pricina ta. Câte sate ai jefuit și ai ars până în temelii, în vreme ce te dădeai drept sfânt, ca să înșeli și mai bine lumea! Toți te credeau sfânt și tu erai tartorul diavolilor. Acum ți s-a înfundat și o să te trimit acolo unde ți-e locul: în iad.

— N-ai dreptul să mă omori, răcni el.

— Mulți au avut acest drept și-l au încă și acum. Ai au făcut că nu s-au slujit de el; ar fi scutit omenirea de multe crime de-ale tale. Eu consider ca o datorie

sfântă a mea să te curăț de pe fața pământului, ca să încetezi odată să înfăptuiești crime după crime, cum ai făcut până acum. Te-am judecat și te osândesc la moarte.

Cuvintele emirului cădeau ca lovituri de ciocan în tăcerea care se făcuse în jurul nostru. Dacă Abd Asl nădăjduia până atunci că va fi eliberat — și era sigur că nu se îndoise de asta — acum i se spulbera orice nădejde. Încercă totuși un mijloc de a se salva. Chipul său se făcu blând și cucernic, în vreme ce glasul său amenința:

— Totuși sunt un sfânt, un marabut! Dacă te atingi de mine, blestemul meu te va urmări toată viața. Toți se vor feri de tine și vei fi ca hiena în pustiu, fugărită de toate celelalte fiare, trebuind să se hrănească numai cu stârvuri, până ce crapă în cele din urmă de foame.

— Blesteamă cât poftești! Amenințările tale nu te pot scăpa. Nu te vezi ce caraghios ești? Trebuie să mori. Cum însă? Nici o moarte nu e destul de cumplită pentru tine. Tu și feciorul tău ați vrut să-i smulgeți acestui effendi limba și să-i tăiați trupul în bucăți, mădular cu mădular. Drept ar fi să ți se facă și ție același lucru, dar vreau să mori de moartea ce ți se potrivește într-adevăr. Te asemeni cu crocodilii de colo, de aceea vei fi înghițit de ei.

— O, Allah! răcni bătrânul. Asta nu ți-e îngăduit s-o faci? Cruță-mă, reissule effendina! ...

— Să te cruț? Adu-ți aminte! effendi acesta te-a cruțat, Ben Nil ți-a dăruit viața și tu încercai mereu să-i omori. Ești diavol, nu om; ai căutat toată viața ta să răsplătești binele cu răul. Rămâne așa cum am hotărât: vei fi aruncat în mlaștina cu crocodili.

Emirul vorbise cât se poate de serios, totuși Abd Asl îl privea scrutător, ca și când s-ar fi îndoit de cuvintele lui. Când văzu însă după chipul judecătorului său că hotărârea e nestrămutată, răcni înnebunit de groază:

— Nu, nu, nu e cu putință!

— Taci, nemernicule! se răsti emirul la el. Asta e soarta pe care o meriți. Cine face rău, trebuie să piară! Feciorul tău va avea același sfârșit ca și tine. Legați-i picioarele și duceți-vă de-l aruncați în mlaștină! Prietenul lui, marele fachir el Fukara să fie martor când va fi sfâșiat de crocodili.

— Îndurare! îndurare! Un cuvânt... numai un cuvânt... zbieră bătrânul, când vrură să-l ia de acolo.

— Ce anume? întrebă emirul făcând un semn cu mâna soldaților să se oprească.

— Effendi, începu Abd Asl, adresându-mi-se mie și nu lui, ești creștin. Tu nu poți îngădui să mor de o moarte atât de groaznică. Pune o vorbă bună pentru mine... Știu că emirul ține la tine...

— Nu ești vrednic de mila mea, i-am răspuns, știind că degeaba aș fi stăruit.

— Dar legea ta e iubire, îndurare și milostivire. Mi-ai spus-o tu însuți când am stat de vorbă amândoi la Siut...

— Ceea ce nu te-a împiedicat pe urmă să mă atragi în puțul părăsit, unde voiai să mă lași să mor de foame și de sete.

— Nu te mai gândi la ce-a fost, gândește-te acum la poruncile religiei tale, pentru ca Iisus să fie milostiv cu tine, când te vei înfățișa înaintea lui la Judecata de apoi...

— Să taci, se răsti emirul la el, temându-se că mă voi înduplecа în cele din urmă să intervin pe lângă el pentru bătrân. Effendi nu poate face nimic pentru tine, fiindcă rugămintea lui ar fi de prisos. Legați-l!

Abd Asl se zbătea ca un nebun, dădea din mâini și din picioare, urlând; glasul lui nu mai avea nimic omenesc în el. Ticălosul merita de o mie de ori moartea, totuși scena mă impresiona peste măsură; să fie sfâșiat de

viu de crocodili... Am vrut să împiedic o grozăvie ca asta și să obțin de la emir cel puțin o moarte mai ușoară pentru bătrân.

În același timp mi-am adus aminte că-i făgăduisem călăuzei mele de la peștera din Maabdah să cercetez ce s-a întâmplat cu fratele său dispărut și bănuiam că Abd Asl trebuia să știe. De aceea le-am zis soldaților:

— Așteptați încă puțin, am ceva de vorbit cu el.

— Mulțumesc, effendi! strigă bătrânul. Era și timpul. Nu-i așa că vrei să stărui pentru mine?

— Poate, dacă îmi vei răspunde la ce te voi întreba.

— Întreabă; dacă pot, vei afla tot ce dorești.

— Îl cunoști pe Ben Wasak, călăuza peșterii de la Maabdah?

— Cum să nu! M-ai văzut doar vorbind cu el.

— L-ai cunoscut și pe fratele său, Hafid Sihar?

— Da.

— Știi unde se găsește acum?

Se uită câtva timp la mine, pe urmă întrebă:

— Pentru ce vrei să știi?

— Fiindcă vreau să-l găsesc și să-l trimit îndărăt la fratele său.

— Aș putea să-ți spun unde e. Cer însă în schimb să mi se dea drumul mie și celorlalți prizonieri care ne găsim aici.

— Ești nebun! strigă reissul effendina. Numai un nebun poate să creadă așa ceva.

— Se poate, dar rămân la ce-am spus.

— Ia s-aud și eu, effendi, ce e cu Hafid Sihar ăsta, spuse emirul.

— Omul s-a dus la Khartoum să încaseze de la un negustor de acolo, Barjad el Amin, o mare sumă de bani, care i s-a dat; dar de atunci a dispărut fără urmă. În vremea aceea Ibn Asl era un biet vânzător în prăvălia

negustorului. Îndată însă după dispariția lui Hafid Sihar s-a îmbogățit brusc și s-a apucat de negoțul cu sclavi.

— Cu siguranță că l-a omorât pe acest Sihar și i-a luat banii.

— Nu. Safid n-a fost omorât; strigă bătrânul. Dacă ne dai tuturor drumul, îți spun unde se află.

— Ce ceri tu nu se poate, dar din prietenie pentru effendi, uite, îți fac o propunere. Tu ne spui unde se găsește acum dispărutul și, în loc să te arunc în mlaștină la crocodili, pun să te împuște.

Bătrânul hohoti odată sinistru și zise:

— Ce milostiv ești, emirule! Crezi tu că moartea de glonț nu e tot moarte? Și eu vreau să trăiesc... să trăiesc! Dacă nu se poate, atunci iau taina cu mine în mormânt. Pentru două clipe de viață îmi cereți să vi-l dau pe Hafid Sihar, pe care bine făcea fiul meu dacă îl omora. Prețul e prea scump... mult prea scump.

— Bine, duceți-l de aici!

Soldații îi legară mâinile și picioarele fără ca bătrânul să se mai împotrivească. Toți tăceau.

După câtva timp se auziră dinspre mlaștină strigăte, țipete, pe urmă un răcnet atât de groaznic încât îmi îngheță sângele în vine. Apoi se făcu liniște.

Când se întoarseră oamenii care îl duseseră la mlaștină, unul din ei zise:

— Mai întâi se prefăcea că nu-i e frică, dar când a văzut dihăniile cu boturile căscate, a început să urle. Acum l-au înghițit diavolii smârcului.

M-am înfiorat. Și totuși pedeapsa nu fusese destul de aspră pentru câte înfăptuise Abd Asl în ticăloasa lui viață. Ba reissul effendina mai zise:

— Păcat că a scăpat atât de lesne. Merita o moarte mult mai lungă. Ești supărat pe mine că nu ți-am împlinit voia, effendi?

— Nu; ceea ce cerea el era într-adevăr o nebunie. Liberi toți! Și la urmă mi-ar fi spus vreo minciună. Un lucru însă tot am aflat. Până acum nu aveam nici o urmă de-a dispărutului, dar din vorbele bătrânului „bine făcea fiul meu dacă îl omora", știu de la cine să aflu ceva despre el.

— De la cine?

— De la Ibn Asl, care cu siguranță că l-a jefuit pe dispărut. Cunoști tu pe negustorul Barjad el Amin din Khartoum?

— Foarte bine chiar. Am fost de câteva ori pe la el.

— E un om cinstit?

— Pentru cinstea lui pun mâna în foc.

— Cu atât mai bine. Și călăuza din Maabdah mi l-a descris tot așa. În descrierea lui au rămas însă câteva puncte pe care trebuie să le lămuresc. Dacă omul e un prefăcut, o să-i smulg eu masca de pe față îndată ce ajung în Khartoum, ceea ce nu va fi, din păcate, atât de curând. Când plecăm?

— Am putea pleca chiar acum.

— Ești gata cu judecata pe ziua de astăzi?

— Da. Era mai mult pentru bătrân, de care voiam să scap. A fost mai bine s-o fac aici, deoarece am împuternicirea pentru aceasta, pe când în Khartoum, pe lângă că mi-aș fi pierdut vremea cu formalitățile de predare, s-ar mai fi putut întâmpla să-l facă scăpat, în schimbul unei mari sume de bani.

— Ar fi de dorit ca, atunci când e vorba de un astfel de caz, judecătorii să nu poată fi mituiți.

— De dorit ar fi, dar vezi că nu-i așa. Pe mine nu m-ar putea cumpăra, nici pentru milioane, când sunt chemat să fac dreptate. După câte am auzit, există undeva o țară creștină unde zeița dreptății e reprezentată într-o femeie oarbă ori legată la ochi.

— Asta era în vechea Grecie, o țară păgână.

— Creștină, păgână sau mahomedană, totuna e. Așa e și pe la noi. Ai auzit cumva de mudirul din Fașoda?

— Da. Îl cheamă Ali effendi el Kurdi și i s-a dus vestea până departe pentru cruzimea lui cu care a potolit răscoala militară din Kassala.

— A dat atunci prea multă dovadă de zel și pe urmă de mult prea puțină. A fost o rușine! Sub stăpânirea lui, negoțul cu sclavi era în floare, dar el închidea ochii și se prefăcea că nu vede. Vânătorii de sclavi intrau și ieșeau de la el ca la ei acasă. Îi plăteau o dare anumită de fiecare sclav și erau siguri de ocrotirea lui. Îi cunoșteam pe toți și nu puteam pune mâna pe nici unul dintre ei. De câte ori credeam că i-am pus unui astfel de ticălos lațul de gât, mi-l reteza el la repezeală. Dacă stăpânitorul unei provincii, mudirul, face așa, ce te poți aștepta de la subalternii lui?! Fașoda ajunsese cuibul negoțului cu sclavi. Toți vânătorii de sclavi se adunau acolo și porneau apoi la vânătoare. Cum îndrăzneam să-i atrag mudirului luarea-aminte asupra acestui lucru, nemernicul mă repezea ori mă lua peste picior. Începusem să-mi ies din fire. M-am dus atunci de-a dreptul la vicerege și i-am pus înainte dovezile. Rezultatul — pe care l-am aflat zilele astea — e că Ali effendi el Kurdi a fost înlocuit cu un alt mudir.

— Crezi că ăsta o să fie mai drept decât celălalt?

— Da, căci îl cunosc; chiar eu l-am recomandat viceregelui și mă bucur că recomandarea mea a folosit. Pe noul mudir îl cheamă Ali effendi și a fost poreclit de foștii săi supuși Abu Hamsah miah (tatăl celor cinci sute).

— Cărui fapt își datorează porecla?

— Unui foarte bun obicei al său, care l-a făcut temut pe unde fusese înainte. Cu neputință să-l mituiești cu sau să-l înduplece cineva când e vorba de drep-

tate. Pe cine îl crede vinovat, pune să i se dea după vină vergi la tălpi. Cum pedeapsa o dă fără părtinire, fie că e vorba de om cu vază sau de calic, le e frică tuturor de el ca de dracul; cred că va curăța curând pădurea de uscături — adică Fașoda de pungași. Mi-e bun prieten, de aceea ți-am spus să vii cu mine pe corabie, ca să-ți dau o scrisoare de recomandare către el și să poți avea acolo ajutorul de care vei avea, probabil, nevoie.

— Cu atât mai bine. Prevăd că-mi va înlesni mult misiunea sau va înlătura anumite greutăți, pe care probabil le voi întâmpina.

Vorbisem mai mult în șoaptă între noi și atât de serios, încât prizonierii credeau că discutăm pedeapsa care va urma să se dea celorlalți vinovați. Ar fi urmat mai întâi la rând cei doi ofițeri ai lui Ibn Asl. Aceștia păreau foarte îngrijorați, iar „locotenentul" trimise pe unul din paznici să ne spună că are să ne comunice ceva cât se poate de important.

Fu adus înaintea noastră și, la cuvintele emirului, care îl întrebă ce dorește, răspunse:

— L-ai osândit și pedepsit pe Abd Asl. Vrei să ne judeci acum pe noi, emirule?

— Nu cumva crezi că o să vă las liberi?

— Nu, căci te cunoaștem. Ne aflăm în puterea ta și știm că nu putem scăpa nepedepsiți. Te-am ruga însă să nu ne dai pradă crocodililor. Cum va putea arhanghelul Djebrail (Gavriil) să ne găsească în ziua de apoi, dacă oasele ne vor fi zdrobite de fălcile lor groaznice?

— Nemernicule! Acum, când te vezi în pragul morții, ți-ai adus aminte de ce zice *Coranul*. De ce nu te-ai gândit la asta când înfăptuiai nelegiuirile tale cumplite?

— Emirule, vânătoarea de sclavi există de mii și mii de ani. Ce amestec are religia în asta? Oamenii sunt cei care o interzic.

— Și ce au de-a face oasele tale cu islamul? Dacă vor fi mistuite de stomacul unui crocodil, nu vor mai trebui să fiarbă mai târziu în cazanul cu smoală din fundul iadului. Trebuie să-mi fii deci recunoscător că te trimit după prietenul tău Abd Asl.

— Pentru numele lui Allah, să nu faci una ca asta! O să-ți dovedesc îndată că nu sunt atât de rău cum mă crezi și că nu merit o moarte atât de cumplită.

— Așa! Tare-aș vrea să știu cum ai putea tu, conducătorul câinilor ăștia turbați, să-mi dai o astfel de dovadă.

— Îngăduie-mi s-o fac. L-am auzit adineauri pe effendi cercetând despre un om care a dispărut de câtva timp. Dacă vă spun unde e, nu mă mai dai pradă crocodililor?

— Ba da, fiindcă o să îndrugi cine știe ce minciună, ca să scapi.

— Să nu crezi asta. Allah mi-e martor că am să spun adevărul. Ia-mă cu tine și ține-mă legat până se va dovedi că nu te-am mințit. Pe urmă fă ce vrei cu mine.

— Bine. Știi tu unde se află Hafid Sihar?

— Da, dar nu știu nici țara, nici satul.

— Cum? Știi unde se află, dar nu știi în ce țară și în ce sat? Nu vezi că vorbești prostii?

— Și totuși, așa e, emirule.

— Vorbita-i tu cu Ibn Asl sau cu tatăl lui despre asta? Ți-au comunicat ei taina?

— Aș! Nu ne spuneau ei toate ale lor, dar i-am auzit eu o dată, când se credeau singuri, pomenind de acest Hafid Sihar.

— Și ce spuneau?

— Nu-mi aduc aminte fiece cuvânt, dar înțelesul ți-l pot spune. Ibn Asl s-a pricopsit de pe urma acestuia. I-a luat toți banii și i-a împărțit cu altul.

— Cine e ăsta?

— Nu știu. N-am putut afla, fiindcă nu i-a spus numele, nici ce meserie are. Ibn Asl a vrut să-l omoare pe Hafid Sihar, dar nu l-a lăsat celălalt. Cu banii furați au pornit o vânătoare de sclavi și, ca să scape de Sihar, l-au târât undeva departe, în răsăritul țării, și l-au vândut unei căpetenii de sălbatici.

— Din ce trib?

— Nici asta nu știu. Acum ți-am spus tot ce știam. Vei avea îndurarea să mă cruți de o moarte atât de cumplită?

— Adresează-te lui effendi, pe el îl privește afacerea asta. Poate că pune o vorbă bună pentru tine.

Trebuia să mă folosesc cât mai mult de frica pe care o avea acel om de crocodili, de aceea m-am prefăcut că mă las greu și i-am spus cam așa:

— De, știu și eu ... O să văd ce se poate face. Ai auzit vreodată de unul Barjad el Amin?

— Da. E negustor în Khartoum.

— A rămas Ibn Asl în legături de afaceri cu el?

— Pe câte știu eu, nu.

— Bine. Mai departe: are Ibn Asl mulți bani asupra lui?

— Destui. O întreagă avere. Voia tocmai să pornească o vânătoare de sclavi mai mare decât toate de până acum. Unde, însă, n-a spus nimănui, ținea locul în taină. Abia la Fașoda era vorba să aflăm.

— Cât avea de gând să stea acolo?

— Până își va fi făcut toate pregătirile.

— După câte am văzut eu, corabia voastră, „Șopârla", era goală. Voia să și-o umple cu marfă de schimb la Fașoda?

— Da, și pe celelalte de asemenea.

— Cum? ... Era vorba să încarce și altele?

— Da, dar nu ni s-a spus câte.

— Ibn Asl trebuie să aibă mai mulți prieteni de afaceri și oameni de încredere în Fașoda. Îi cunoști?

— E foarte prevăzător și nu se dă pe față nici când e vorba de cei mai apropiați oameni ai săi. Nu mi-a spus niciodată cine-i sunt prietenii. Nu cunosc acolo decât pe unul singur; îl cheamă Ibn Mulei, și e maior în regimentul de arnăuți din Fașoda.

— Atât mi-ajunge. Acum altceva: Unde ați lăsat corabia când ați pornit încoace?

— Pe brațul drept al Nilului, la insula Mohabileh. Zece oameni au rămas de pază la bord.

— Destul. Văd, că mi-ai spus adevărul și sunt mulțumit de tine.

— Vei avea acum bunătatea să stărui pe lângă emir pentru mine, effendi?

— Fiindcă nu ne-ai mințit, pot să te asigur că nu vei fi aruncat crocodililor; mai mult însă nu-ți pot făgădui. Nepedepsit nu poți să scapi, asta o știi și tu. Duceți-l lângă ceilalți, încheie reissul effendina, întorcându-se spre soldați.

Locotenentul plecă mai liniștit — cel puțin pentru moment — la locul lui, iar noi ne pregătirăm de plecare. Informațiile pe care le căpătasem erau destul de importante, dar știam că-mi va fi foarte greu, dacă nu chiar imposibil, să-l găsesc pe fratele călăuzei mele din Maabdah. De la un singur om puteam afla localitatea unde se afla, și omul acela era Ibn Asl. Admițând că aveam să izbutesc să pun mâna pe el, era îndoielnic că o să-i pot stoarce mărturisirea de care aveam nevoie. Trebuia deci să mă bizui numai pe noroc.

„Vulturul", vasul reissului effendina, era ancorat la malul stâng al Nilului, la o depărtare de vreo două cea-

suri cu piciorul de unde ne aflam noi, drum pe care prizonierii puteau să-l parcurgă uşor. Deoarece cămilele nu puteau fi transportate pe punte, emirul hotărî ca zece dintre soldaţii săi să le ducă la Khartoum pe uscat.

Era aproape de amiază când pornirăm la drum. Emirul se plasă în capul convoiului, iar eu am rămas înadins să încalec cel din urmă.

Mi-era milă de fachirul el Fukara, ştiindu-l legat lângă malul smârcului, fără mâncare şi fără apă, pradă ţânţarilor care roiau acolo. Aveam eu, nu-i vorbă, un burduf cu apă, dar nu-l puteam sacrifica pentru el. Am luat deci încă unul, pe jumătate plin, şi l-am atârnat de oblâncul şeii, fără să mă vadă cineva.

După ce convoiul se îndepărtă puţin, am încălecat şi eu. Nu m-am luat însă după el, ci m-am îndreptat spre maijeh. Nu cunoşteam locul unde fusese dus fachirul el Fukara, dar îmi ziceam că-l voi găsi lesne, căci atât el cât şi Abd Asl fuseseră târâţi prin iarbă, aşa că urma era uşor de deslușit.

L-am văzut lângă o tufă, pe malul smârcului. Nămolul era acoperit cu buruieni putrede, care miroseau îngrozitor şi în care se lăfăiau crocodilii sătui. Erau groparii şi în acelaşi timp groapa bătrânului Abd Asl!

Când mă auzi venind, fachirul întoarse capul şi se holbă la mine cu ochii lui injectaţi. Pe chipul oacheş îi apăru un rânjet aproape animalic. De pe buze îi ieşiră câteva cuvinte neînţelese — în orice caz înjurături, pe care nu le-am deslușit. Mâinile îi erau tot legate şi pe tălpile lui însângerate roiau insectele, ceea ce îi mărea suferinţele.

Am descălecat, i-am tăiat legăturile de la mâini şi i-am pus dinainte burduful cu apă şi merindele pe care le aveam la mine. Îi ajungeau pentru câteva zile. El mă privea fără să rostească un cuvânt.

— Uite, ai cu ce să-ţi ţii câtva timp zilele; mai mult nu pot să fac pentru tine, i-am zis.

Îmi răspunse cu un şuierat de ură.

— Mai doreşti ceva?

Tăcu.

— Nu? Atunci rămâi sănătos. Spre răsărit de aici, la două ceasuri de drum, e Nilul. Vei putea ajunge acolo înainte de a ţi se isprăvi merindele.

Am încălecat iar. Când cămila porni, am auzit în urma mea următoarele cuvinte de... mulţumire:

— Allah să te nimicească! Teme-te de răzbunare... răzbunare!

I-am ajuns în curând pe ceilalţi şi am pornit zoriţi la drum. Eu cu emirul am luat-o înainte, ca să putem fi mai repede pe corabie, unde trebuia să-mi dea scrisoarea de recomandare. O scrise numaidecât, apoi îmi întinse şi o pungă cu bani, zicându-mi:

— Vei avea în Faşoda cheltuieli pentru mine. Dispune de banii aceştia ca şi când ar fi ai tăi. Înapoi nu mai primesc nimic, să ştii.

Pregătirile de plecare se făcură repede. Ni se dădu tot ce credeam că ne va fi de folos şi plecarăm. Drumul nostru ducea prin şesul întins, pe unde puteam ajunge mai curând la ţintă. Că puteam întâmpina vreo primejdie, nu ne păsa. N-ar fi fost nici pentru întâia, nici pentru ultima oară.

4. LA „TATÂL CELOR CINCI SUTE"

Doi oameni singuri în pustiul nemărginit! Soarele dogorea atât de fierbinte, încât te frigea ca jăratecul și trebuia să-ți tragi gluga peste ochi să nu te orbească. De vorbit n-aveam ce, chiar să fi avut, limba părea atât de grea în gura uscată de căldură, încât nici n-ai fi putut scoate un cuvânt.

În față, în spate, la dreapta și la stânga numai nisip. Cămilele păşeau mecanic, ca niște automate. Ele n-au temperamentul vioi al calului, care-i arată călărețului că împărtășește cu el bucuria și necazurile. Cămila cea mai de preț nu poate fi una cu stăpânul ei, cum e calul. Acesta simte după cum îl strângi între pulpe ce vrei de la el; aci merge la pas, aci zboară ca vântul, fără să-l îndemni cu vorba. E în stare să meargă cu tine la moarte, fără a da înapoi. Ceea ce se cheamă dragoste pentru stăpân, cămila nu cunoaște decât foarte rar.

Iată ce-l face pe călător să se simtă și mai singur în pustiul nemărginit când se află călare pe cămilă. Deși are cu el o făptură vie, știe că aceasta nu-l înțelege. Cămilele noastre erau foarte iuți de picior; alergau mereu înainte în același ritm, fără să se oprească o clipă măcar, ceea ce cu timpul devenea atât de monoton, încât începeam să moțăi. Atipea aproape și sufletul din mine. Nu mai cugetam la nimic; știam numai că mă aflu pe o întindere pustie, fără de sfârșit. Deocamdată mă trezi un

țipăt care sfâșie văzduhul. Ben Nil tresări și el și se uită dincotro venea țipătul.

— Șahin! zise tânărul, arătând în sus, apoi se cufundă iar în muțenia lui.

Da, era un șahin, un șoim care se rotea în înaltul cerului deasupra noastră. Ivirea acestei păsări de pradă păru că nu-l impresionează defel, eu însă mi-am recăpătat repede întreaga energie.

— Ia seama, vine cineva! l-am avertizat.

Ben Nil se ridică în șa și privi în juru-i. Când văzu că nu zărește nimic în raza vederii sale, murmură cu ciudă:

— Ce dracu', m-a orbit soarele, ori ce? Eu nu văd pe nimeni, effendi.

— Nici eu, dar ne vom întâlni curând cu cineva. Șoimul nu mănâncă niciodată stârvuri. Dacă cutreieră pustiul în care nu se zărește nici țipenie de om, să știi că urmărește vreo caravană.

— Ori s-a rătăcit și vrea să se întoarcă de unde a plecat...

— Un șoim să se rătăcească! Nu, dragul meu, să luăm aminte la ce va face pasărea.

Cu ochii la pasăre, îi urmăream fiecare mișcare.

Zbura mereu în rotocoale deasupra noastră.

Deodată auzirăm iar un țipăt și încă un șoim veni dinspre miazănoapte și se alătură celuilalt. Se rotiră amândoi de câteva ori, apoi zburară iar dincotro veniseră.

— Trebuie să fi fost femela, își dădu cu părerea Ben Nil.

— Așa e, i-am răspuns eu, oprind în loc cămila și luând din buzunar ocheanul, ca să urmăresc zborul păsărilor.

— Oprește-te și tu, nu strică să știm ce e.

— Aici n-ai cum să știi, până nu vezi.

— Păi am și văzut.

— Ce?

— Șoimii. Au luat-o în linie dreaptă spre miază-noapte; îi văd deslușit. Zboară iarăși.

După ce am mai privit vreo două minute, i-am zis:

— Uite-i... au luat-o mai la răsărit. Din asta deduc că dintr-acolo vine o caravană. Înaintează încet... mai că aș putea spune că sunt pedestrași.

— Ce te face să crezi că înaintează încet?

— Șoimii plutesc deasupra caravanei; felul zborului lor e în legătură cu pașii drumeților.

— Zău, effendi, tu parcă-ai fi ghicitor, toate le știi. O să ne întâlnim cu ei!

— Dacă nu-i ocolim cu dinadinsul, da. Până la ei e drum de un ceas pe jos.

— *W'Allah!* Cum poți să știi și asta? Doar nu ți-au spus-o tot șoimii!

— Dar cine altul! Se știe cât de repede e zborul unui șoim, știu de asemenea cât le trebuie acestor doi ca să ajungă de la noi până la ei, așa că socoteala e foarte simplă.

— Am putea să-i ocolim fără să ne vadă?

— Numai prin ochean. Să dăm pinteni cămilelor. Peste un sfert de ceas îi vom zări.

Ne pierise și somnul și oboseala. Țipătul șoimului ne înviorase. Ne îndreptarăm spre miazăzi, neslăbind din ochi păsările, ca să pot socoti distanța și să nu ne apropiem prea mult de caravană, ca să ne poată vedea cu ochii liberi. Mergeam pe șes și n-am fi avut după ce ne ascunde. Abia spre seară urma să se schimbe terenul, când aveam să ajungem la Nid en Nil, un fel de pârâu lung și pe alocuri foarte lat, care conținea în anotimpul acesta multă apă. Auzisem despre acest pârâu — mai bine

zis o baltă mare — din care apa nu seca nici chiar pe vremea secetei și în care se ațineau hipopotami.

După un drum de vreun sfert de ceas, vedeam atât de aproape șoimii prin ochean, încât am găsit de cuviință să mă opresc și să îndrept ocheanul spre pământ. Am încercat mai întâi să mă uit cu ochiul liber, dar n-am văzut nimic. Prin lentile însă am zărit un șir lung de oameni și animale. Deci, nu mă înșelasem. I-am întins și lui Ben Nil ocheanul. I-a trebuit cam mult până să dea de caravană, a privit câtva timp cu mare încordare, pe urmă a zis:

— Ai avut dreptate, effendi. E o caravană. Eu n-aș fi ghicit asta să fi văzut o sută de șoimi. Am numărat douăzeci de călăreți și patruzeci și cinci de pedestrași. Oare ce caravană o fi? Nu merge nimeni atâta timp prin pustiu pe jos. Nu cumva o caravană de sclavi?

— Aproape de necrezut. De unde până unde sclavi aici? Mai ales o caravană de sclavi la Nilul Alb, care să meargă de la nord la sud ar fi într-adevăr foarte ciudat. Obișnuit e tocmai dimpotrivă, deoarece vânătorii de sclavi își iau marfa de la sud și o duc către nord.

— Ce țară o fi aceea dincotro pare să vină oamenii aceștia?

— Ținutul takalehilor. A, dar ia stai! Pe cât știu eu, takalehii, deși mahomedani, au obiceiul să-și vândă copiii.

— Allah, ce rușine și ce păcat grozav! Care e ticălosul în stare să-și dea sângele lui și carne din carnea lui pentru bani! Pesemne că takalehii ăștia sunt negri.

— Nu sunt chiar negri sadea și nu trebuie puși pe treapta cea mai de jos a omenirii. Când egiptenii au cucerit Sudanul, takalehii au fost aceia care s-au împotrivit cel mai mult. Sunt războinici viteji și în lupta lor cu egiptenii li s-a dus vestea. Și-apoi, țara lor e cunos-

cută pentru minele ei de aramă şi locuitorii pentru ospitalitatea cu care primesc oricare străin. Asta nu înseamnă să te încrezi prea mult în ei. Sunt sub stăpânirea unui *mek* (rege) care are dreptul să-şi vândă supuşii neascultători sau care s-au făcut vinovaţi de ceva faţă de el.

— Atunci se prea poate ca să fie un convoi de sclavi. Crezi că o întâlnire cu ei ar fi primejdioasă?

— Nu. N-avem nici noi, nici ei vreun interes să ne luăm la harţă. Totuşi e mai bine să-i ocolim. Vreau s-ajungem încă înainte de a se înnopta la Nid en Nil, ca să poposim acolo. Dau ei de noi, n-avem ce le face.

Cotirăm iar spre miazăzi. Monotonia drumului era, din fericire, acum întreruptă de gândul dacă ne vom întâlni sau nu diseară cu convoiul acela de sclavi.

După-amiaza trecu şi în amurg ne apropiarăm de ţinta călătoriei noastre pentru ziua aceea. În depărtare se zărea o dungă întunecată, care nu putea fi decât liziera unei păduri. Ajunserăm în sfârşit la ea, dar la un loc unde malurile erau atât de înalte, încât apa nici n-apuca să le ude până sus. Povârnişurile erau netede, încât nu puteai coborî devale şi nici urca dincolo! De aceea trebuia să dibuim un loc mai prielnic de trecere.

Acest Nid en Nil e o baltă unde se adună apa pe timpul ploilor; acum însă era aproape secată. După un sfert de ceas de drum, malurile dispărură până aproape la nivelul apei, care forma un fel de lac limpede, pe care nu-l puteai numi smârc. Lacul era atât de lat, încât nu puteai vedea malul celălalt. Pe malul celălalt creşteau copaci înalţi şi tufe din belşug.

Deoarece nu puteam trece dincolo, am pornit mai departe. Lacul făcea la un moment dat un cot spre stânga, apoi se îngusta şi răspundea pe urmă într-o apă cu mult mai mare. Apa braţului acestuia nu putea fi adâncă,

deoarece copacii se înălţau destul de mult din ea. Probabil că pe timpul marilor călduri apa seca de tot. Era deci un fel de vad prin care am fi putut trece uşor; de aceea am hotărât să poposim acolo.

Descălecarăm şi lăsarăm cămilele să se adape din apa stătătoare limpede, apoi le legarăm de câte o tufă, ca să aibă ce ronţăi. Pe când adunam vreascuri pentru foc, ca să ne apărăm de ţânţari, văzurăm caravana sosind. Cei din fruntea convoiului, printre care se afla o matahală, un uriaş, îşi opriră cămilele şi ne priviră cercetător de la distanţă. După câtva timp uriaşul veni spre noi şi zise fără să ne dea bineţe:

— Ce faceţi voi aici la Mahada ed Dill?

Cuvintele acestea înseamnă, Vadul din umbră, adică vadul umbros. Aşadar, dădusem într-adevăr de un loc prin care puteam trece dincolo. În Orient, când cineva se apropie de tine fără să te salute e întotdeauna semn rău. De altfel omul nu inspira oricum încredere. De aceea i-am răspuns scurt:

— Ne odihnim, după cum vezi.

— Aveţi de gând să poposiţi aici peste noapte?

— Dacă o să ne placă şi nu ne bate nimeni la cap, poate.

— Sunteţi singuri?

— Întreabă-ţi ochii, nu pe noi.

— Pesemne că pe tine nu te-a învăţat nimeni să vorbeşti cuviincios cu oamenii.

— Ba da, dar nu sunt cuviincios decât cu cine se poartă cuviincios cu mine. Nici măcar seara bună nu ne-ai spus.

— Nu vă cunosc. Vreau să ştiu mai întâi cine eşti.

— După ce voi afla numele şi rangul tău.

— Cu mult mai înalt decât îţi închipui tu. Eu sunt Şedid, cel mai viteaz dintre războinicii regelui takalehilor.

— Şi eu sunt mudirul din Djarabub. Cred că ştii unde e?

Cum de mi-a venit numele ăsta pe limbă n-aş putea s-o spun nici acum. Locul e vestit pentru că acolo s-a făcut în timpul din urmă un fel de mănăstire mahomedană, dar mudir nu exista şi n-a existat niciodată acolo. M-am dat drept mudir, ca să mă impun puţin uriaşului. Cine şi ce eram, nu era treaba lui. O minciună e de multe ori mai de folos decât adevărul, când e nu numai viaţa ta în joc, ci şi a altora.

— N-am auzit încă până acum de Djarabubul tău; cât pentru mudiratul tău o fi vreunul mâncat de furnici.

— Să-ţi ierte Allah neştiinţa! Cum tu nu ştii nimic despre Sidi Senussi?

— Bătu-te-ar Allah! Cum poţi să jigneşti pe un drept-credincios cu o astfel de întrebare? Tot ce trăieşte pe pământ ştie că Sidi Senussi e cel mai de seamă profet care propovăduieşte cuvântul islamului. Cunoşti tu localităţile Siwah şi Farafrah?

— Firește că le cunosc.

— Ele lucesc ca stelele de pe cer, căci acolo se află şcolile cele mai înalte unde se adapă tineretul la învăţăturile lui Sidi Senussi.

— Cum, asta o ştii şi unde e Djarabub, care întrece în strălucire Siwah şi Farafrah, nu ştii? Află că aici locuieşte însuşi Sidi Senussi, pe când în celelalte două sunt numai şcolile lui. Toate aceste trei localităţi fac parte din mudiratul meu. De la ele porneşte adevărata lumină a islamului, dinaintea căreia trebuie să piară tot ce e eretic! Casa mea şi a lui Sidi au o singură poartă; trăim sub acelaşi acoperământ şi ne potolim setea dintr-un

singur burduf. Ia spune acum, cine e mai mare în rang, tu sau eu? Vai şi amar de cine nu mă întâmpină după cum se cuvine! Va păţi şi el ce a păţit cărtitorul despre care scrie în a o suta patra surată din *Coran:* „Va fi zvârlit în fundul hutamei (iadului)“ Hutama ştii şi tu că e locul aprins de Allah ca să ardă în el toţi hulitorii de pe pământ. Mai poftim de te fuduleşte şi acum, o, Şedid, care nu eşti decât sluga unui om ca şi tine!

Uriaşul puse cămila să îngenuncheze înaintea mea, descălecă, se ploconi adânc şi zise:

— Lasă soarele iertării tale să răsară asupra capului meu, o, mudirule! De unde era să bănuiesc eu că eşti prietenul şi tovarăşul acestui prea cuvios Senussi! Tagma voastră se va răspândi pretutindeni şi în faţa puterii voastre se va închina lumea întreagă. Cum se cuvine să-l numesc pe tânărul tău tovarăş?

— Numărul anilor săi nu e mare, dar despre mintea lui s-a dus vestea până departe. Învăţătura pe care o stăpâneşte, şi-a însuşit-o la înalta şcoală din Farafrah. A pornit împreună cu mine ca să împrăştie lumina tagmei noastre şi prin ţinuturile acestea. E chatib (predicator musulman). Aşa să-l numeşti.

Asta ar fi fost ceva pentru lăudărosul meu de Selim, care s-ar fi folosit de prilej ca să se ridice singur în slava cerului. Dar Ben Nil zise cu demnitate:

— Ai greşit faţă de noi, fiindcă nu ştiai cine suntem. Iertat să fii.

Faptul că mintea, împotriva prescripţiilor legii sale, era o dovadă de marea dragoste pe care mi-o purta. Takalehul părea să fie în mare încurcătură. Ar fi vrut să se aşeze lângă noi şi nu îndrăznea. Se uită spre caravana lui şi zise stânjenit:

— Voiam să poposim şi noi aici până dimineaţa, acum va trebui însă să ne căutăm alt loc, fiindcă nu putem îndrăzni să ne aşezăm lângă oameni de seamă ca voi.

— Înaintea lui Allah toţi oamenii sunt deopotrivă. Vă îngădui să poposiţi la un loc cu noi, i-am răspuns eu.

— Îţi mulţumesc, o, mudirule, şi fii încredinţat că oamenii mei vor asculta cu sfinţenie cuvintele tale.

— Nu-ţi închipui că ne vom apuca acum să vă ţinem vreo predică. Orice lucru la vremea şi la locul lui. Cuvântul nu trebuie să izvorască de pe buze decât atunci când îndemnul vine dinăuntrul nostru.

Bineînţeles că nici prin gând nu-mi trecea să fac aici pe misionarul mahomedan. Vroisem numai să-i impun acestui uriaş, ceea ce îmi izbutise de minune, judecând după respectul pe care mi-l arăta. Totuşi omul îmi era antipatic şi aş fi fost bucuros să-l ştiu mai departe de mine. Era bărbat frumos şi glasul îi suna armonios, dar nici eu nu ştiu de ce nu-l puteam suferi.

Le făcu semn oamenilor săi să se apropie. Nu ne înşelaserăm. Erau într-adevăr atâţi câţi număraserăm noi. Acum puteam vedea ceea ce nu ne fusese cu putinţă prin ochean, adică băgarăm de seamă că jumătate din cei care veneau pe jos erau femei. Toţi — bărbaţi şi femei — erau legaţi unii de alţii printr-o frânghie lungă — deci prizonieri.

Călăreţii îi mânau din urmă. Şedid le strigă câteva cuvinte, la care aceştia răspunseră cu o închinăciune adâncă. Îşi văzură întâi de cămile, pe urmă îi duseră şi pe prizonieri la lac şi-i lăsară să bea până ce îşi potoliră setea. Li se spuse apoi să se aşeze jos; după felul cum ascultau de porunci, fără să murmure, se vedea bine că nenorociţii se lăsaseră în voia sorţii.

Ceea ce mi se păru ciudat era că toţi se asemănau între ei; păreau să fie din acelaşi trib. Culoarea pielii nu

era neagră, ci de un cafeniu închis, părul rar, nu creţ, ci neted şi ţepos.

Uriaşul porunci la cinci dintre oamenii săi să ia bine seama la prizonieri.

— Deschideţi ochii şi priviţi pe aceştia doi din faţa voastră, le zise el apoi celorlalţi. Rugăciunile lor vă pot deschide porţile raiului. Dumnealui e vestitul şi cuviosul mudir din Djarabub, căpetenia senussilor şi care locuieşte împreună cu Senussi Sidi sub acelaşi acoperământ. Acestuilalt, atât de tânăr cum îl vedeţi, i-a fost hărăzit de Allah darul să propovăduiască învăţăturile sfântului *Coran*. Plecaţi genunchiul în faţa lor şi luaţi seama să nu-i supăraţi cu ceva ori să scăpaţi vreun cuvânt care nu le-ar fi pe plac.

Ceea ce s-ar putea tălmăci cam aşa: „Fiţi deştepţi şi nu pălăvrăgiţi ceva, ca să înţeleagă cu cine au de-a face".

Oamenii încrucişară mâinile pe piept, se ploconiră până la pământ, pe urmă se aşezară destul de aproape de noi, ca să audă tot ce vorbim. Îşi scoaseră apoi merindele din traiste şi se apucară să mănânce, fără să le dea ceva şi prizonierilor.

— Nu crezi că le-o fi şi lor foame, am zis uriaşului.

— Ei şi! răspunse el, cu nepăsare. Li se dă o dată pe zi de mâncat şi de băut; atât le ajunge. Dacă sunt flămânzi, n-au decât să doarmă. De altminteri li s-a îngăduit astăzi mai mult ca oricând, căci i-am lăsat să bea cât au vrut.

— Apă de baltă, pe când voi v-aţi săturat cu apă din burdufuri!

— Pentru *requiq* apa e apă. Dacă nu le place, n-am ce să le fac.

— Aha, sunt sclavi. De unde i-ai cumpărat?

— Cumpărat? O, mudir, ce puțin știți voi, ăștia care cunoașteți tot ce e în rai, ce se petrece pe pământ! Un takaleh nu cumpără niciodată sclavi, ci și-i ia singur.

— Atunci sclavii ăștia sunt de o seminție cu tine?

— Firește!

— Cu ce-au păcătuit că să-i faceți *requiq*?

— Cu nimic. Lui mek al nostru îi trebuie bani, de aceea îi vinde.

— Poate să facă asta cu orice supus al său?

— Cu toți cei care nu i-au dat ascultare ori nu-i mai sunt pe plac. Orice tată își poate vinde copiii, orice bărbat nevestele și orice stăpânitor pe supușii săi.

— Ce-ai zice dacă mek te-ar vinde și pe tine?

— Nimic. Apoi adăugă încet, ca să nu-l audă ceilalți: l-aș sugruma.

Faptul că mă credea sfânt nu-l împiedica să-mi mărturisească un astfel de adevăr. Sau: ori se sinchisea mai puțin de o căpetenie a senussilor — după cum se prefăcuse adineaurei — ori, pentru el nimic nu era sfânt pe lume, ceea ce se dovedi îndată.

— Ai vândut și tu vreodată *requiq*?

— Nu numai o dată. Chiar și printre ăștia de colo se află o femeie și două fete de-ale mele.

— De ce le vinzi?

— Fiindcă mi-am găsit altă femeie, iar fetele e mai bine să iei bani pe ele decât să trebuiască să le dai să mănânce.

Vorbea cu atâta nepăsare, ca și când părerile lui ar fi fost ceva de la sine înțeles.

— Și ele ce-au făcut, s-au supus de bunăvoie? am întrebat mai departe.

— Ce puteau să facă? Au plâns, s-au rugat, dar lacrimile unei femei nu înseamnă nimic. Femeia n-are suflet și nu poate intra în rai.

— Aha, așa! Și unde îi duci tu acum pe acești sclavi?

— La Fașoda; e acolo unul care îmi ia întotdeauna *requiq*-ul...

Era cât pe ce să-i scape o vorbă, se opri însă la timp; n-avea încă, pesemne, destulă încredere în mine.

— Ai mai fost prin Fașoda?, l-am întrebat eu.

— Da. Mă duc din șase în șase luni la oraș să predau *requiq*-ul. Dar tu, o, mudirule, încotro?

— Mai întâi la Makhadat el Kelb, și de acolo în sus-ul Nilului Alb, ca să propovăduiesc sfântul nostru *Coran* norodului fungi.

— Vii și tu la Fașoda?

— Deocamdată nu, poate mai târziu.

Soarele cobora la asfințit și venise vremea rugăciunii zisă mogreb. Se ridicară toți de jos — chiar și prizonierii — și se lăsară în genunchi, cu ochii ațintiți la mine. Obiceiul e ca rugăciunea să fie spusă de cel mai de seamă dintre persoanele de față sau de un bătrân. Momentul era cât se poate de critic. Mă rugasem adesea — mai bine zis mă prefăcusem că mă rog — cu mahomedanii, dar nu cu glas tare, ci făcând numai gesturile. Dar să spun acum în fața atâtora versetele prescrise din *Coran*, să mă închin înaintea lui Allah, a lui Mahomed și a arhanghelului Gavriil mi-era cu neputință. Ar fi însemnat să fac un mare păcat împotriva Dumnezeului meu. Ben Nil mă scoase însă din încurcătură, zicând:

— Mudirule, obiceiul tău e să spui tu în fiecare zi trei din rugăciuni și să mi le lași mie pe cele de seară. Îmi îngădui s-o fac tot astfel și acum?

— Da, chatib, cel atât de drag Profetului, fă-o! Cuvintele tale se duc pe aceeași cale ca și ale mele și-și vor ajunge ținta, ca și când le-aș spune eu însumi.

După ce se sfârși rugăciunea, am mâncat și eu ceva cu Ben Nil. Takalehii întoarseră capul să nu ne vadă cum

mâncăm, cum se cuvine față de persoane simandicoase, drept care ne luau. Și, fiindcă tăceam, nu cutează nici Ședid, nici ceilalți să vorbească, fiindcă ne credeau, pe mine și pe tovarășul meu „predicator", cufundați în gânduri cucernice, din care nu le era iertat să ne întrerupă.

Luna răsărise și vârfurile copacilor își aruncau umbra deasupra capetelor noastre. La dreapta mea se întindea pustiul jalnic și sterp, la stânga nuferi pluteau pe apa netedă a lacului. Gândurile mele nu erau la cele sfinte, cum credeau cei din jurul meu, ci la țara mea îndepărtată, pe care cine știe dacă aveam s-o mai văd vreodată...

— Un om... un călăreț! strigă deodată takalehul, trezindu-mă din visare.

Venea într-adevăr cineva călare și încă de-a dreptul spre „Vadul din umbră". Părea să fi cunoscut bine locul. Burnusul său alb sclipea în bătaia lunii. Văzuse pesemne focul din tabără și faptul că nu se sfia să se apropie dădea multe de înțeles. Abia când ajunse aproape de tot, își opri cămila în loc și zise:

— Allah să vă dăruiască nopți senine ca asta de acum! Îmi îngăduiți să mă odihnesc și eu alături de voi?

Și fiindcă atât eu cât și Ben Nil tăceam, Ședid, conducătorul takalehilor, îi răspunse:

— Descalecă și șezi. Ești bine venit printre noi.

Omul sări din șa, lăsă cămila să alerge la apă și veni să șadă între Ședid și Ben Nil. Fiindcă prizonierii erau ceva mai departe de noi nu-i zărise încă, dar de cum îi văzu, pe chipul lui se ivi un zâmbet de mulțumire; răsuflând oarecum ușurat, zise:

— Allah mi-a îndreptat la vreme pașii încoace. Nu-i așa că prizonierii aceștia fac parte din neamul takalehilor?

— Da, răspunse conducătorul lor.

— Atunci trebuie să fie și Ședid, marele slujitor al regelui, aici. Care din voi e?

— Eu, răspunse uriașul. Dar cine ești tu care îmi cunoști numele?

— Sunt un ben baqquara, locuiesc la misrahul Omm Osrin și sunt un bun prieten al lui Ibn Asl, pe care îl știi și tu.

— E vreo legătură între prietenia asta a ta și drumul încoace?

— Da, am fost anume trimis la tine.

— La mine? Și nu acasă, ci aici, unde nu se știa când voi ajunge! Trebuie să fie ceva serios la mijloc.

— Așa este. Dar vezi că știa unde te pot găsi! Mi-a spus că faci de două ori pe an drumul la Fașoda, și asta la un anumit timp.

— Adevărat...

— Cunoștea zilele când pleci și unde te afli în ziua cutare ori cutare. Zicea că o să te găsesc negreșit mâine ori poimâine aici, la vad.

— De rândul ăsta s-a înșelat cu o zi, fiindcă am plecat mai înainte. Și ce veste mi-a trimis prin tine?

— Mai mult o prevenire. Să nu te apropii pe timpul călătoriei prea mult de Nil și să nu duci *requiq*-ul de-a dreptul la Fașoda, ci să asounzi oamenii undeva, nu departe de oraș; pe urmă să te duci la Ibn Mulei, sangakul dinăuților și să-i spui unde i-ai lăsat.

— Pentru ce atâta tevatură?

— Fiindcă e un effendi străin care se ține prin ținutul ăla, ca să-i prindă pe negustorii de sclavi.

— Nimici-l-ar Allah să-l nimicească!

— Ba mai e și creștin după toate alea.

— Atunci să nu-l nimicească, ci să-l arunce în cel mai grozav ungher al iadului! Ce are câinele ăsta de creştin să se amestece în treburile noastre?

— Ibn Asl a mai spus să-ţi spun că ghiaurul se află acum cu reissul effendina pe corabia acestuia, în drum spre Faşoda. Cum vasul trage adesea la mal pe timpul călătoriei, s-ar putea să te vadă dacă te-ai ţine prea aproape de râu. Pentru asta m-a trimis Ibn Asl încoace.

— Nu era nevoie. Ce-mi pasă mie de legile kedivului. Eu sunt în slujba regelui meu. Legile noastre ne îngăduie să vindem oameni. Nimeni n-are ce-mi face. Şi apoi, avem un proteguitor puternic pe Ali effendi el Kurdi, mudirul din Faşoda, care i-a tras adesea chiulul reissului effendina. De ce să ne fie atunci frică? N-o să mă abat eu din cale, mai ales din pricina unui spurcat de creştin. Ba mi-ar părea chiar bine să dau ochii cu el, l-aş zdrobi în pumnii ăştia ai mei, să-l fac praf.

Îşi frecă palmele, în timp ce chipul lui, plăcut de altfel, luă cu totul o altă expresie. Îşi poate oricine închipui cu cât interes urmăream convorbirea lor. Mă bucuram de asemenea că nici Şedid, nici ştafeta nu ştia nimic de înlocuirea mudirului din Faşoda şi că maiorul de arnăuţi era într-adevăr acela despre care ne vorbise locotenentul lui Ibn Asl.

Ştiam acum precis cui trebuie să mă adresez. Şedid vorbea cu multă îngâmfare, totuşi nu bănuiam încă ce mai aveam să aflu.

— Nu te crede atât de sigur, zise ştafeta, adresându-se uriaşului. Îţi închipui tu că m-ar fi trimis pe mine Ibn Asl încoace dacă nu credea că trebuie neapărat? Effendi ăsta pare să fie mult mai primejdios pentru noi decât reissul effendina însuşi.

Şedid se ridică în picioare, îşi înălţă trupul şi răspunse:

— Aşa! Ia te uită bine la mine. Arăt eu să fiu omul care se teme de cineva? Dobor zece câini de ăştia la pământ cu un singur pumn.

— Da, eşti voinic şi puternic, mi-a spus-o şi Ibn Asl, dar mi-a mai spus că şi creştinul e puternic, poate chiar mai puternic decât tine.

— Decât mine? Cum poate Ibn Asl să mă jignească într-atât? Nu e om să mă fi biruit până acum.

— N-a vrut să te jignească. Vroia să spună că la ghiaur e vorba nu numai de puterea trupească, ci de agerimea minţii, prin care un om şiret ca el poate să tragă foloase. Afurisitul ăsta zice-se că ar fi deştept al dracului! Ştie tot, ghiceşte tot, până şi tainele cele mai ascunse, şi te face să cazi tu însuţi în capcana pe care i-ai întins-o.

Ibn Asl mi-a povestit câteva din astea şi mi-a spus să-ţi spun să te fereşti.

— Ia s-aud şi eu! Aş vrea să aflu cum poate un câine de ghiaur să tragă pe sfoară pe un drept-credincios de-al Profetului.

După ce ascultă câte ceva din ce i-a povestit ştafeta, zise:

— Câinele ăsta pare să fie într-adevăr primejdios şi nu strică să te păzeşti de el, dar pentru că nu mă cunoaşte, n-are de ce să-mi fie frică.

— De cunoscut nu te-o fi cunoscând, eşti tu însă sigur că n-a aflat despre tine? Dacă l-o fi silit pe vreunul din prizonieri să-i spună tot ce ştie?

— Bine zici.

— Şi dacă te întâlneşti cu el şi vede că ai *requiq* cu tine?

— Îl birui eu repede.

— Aşa ar fi dacă te-ar ataca faţiş. Cu ăsta nu e însă de glumit, e viclean şi şiret ca o vulpe. Eu zic că e mai bine să te fereşti din calea lui.

— Bine, așa o să fac, dar nu pentru că mi-ar fi frică; o fac de hatârul lui Ibn Asl. Unde se află acum?

— A sosit ieri, pe la vremea prânzului, la mișrah Omm Oșrin; eu am pornit numaidecât la drum și acu' iată-mă-s. Socoate și tu cât i-a trebuit ca să depășească cu mult Makhadat el Kelb.

— Se duce de-a dreptul la Fașoda?

— Da.

— Ca să tocmească alți oameni pentru vreo vânătoare de sclavi?

— Da. Vrea să captureze șiluci și neuhri, poate și dinkași, după cum s-o ivi prilejul și ce-o găsi la îndemână. Trebuie însă să se grăbească, fiindcă reissul effendina e pe urmele lui. Te așteaptă pe tine, ascuns undeva în Fașoda. Mi-a spus să iei bine seama, mai ales la unul din sclavii tăi, unul pe care ți l-a dat în grijă acu' șase luni.

— Aha, Hafid Sihar! Uite-l colo. E al dintâi din rând.

— Ibn Asl ține numaidecât să i-l aduci îndărăt. Ai grijă să nu cumva să-ți scape.

— Bine. Dar văd că Ibn Asl a uitat ce e mai de seamă. Ce să mă fac dacă m-oi întâlni cu effendi ăla creștin? Nu-l cunosc și aș putea, fără să știu, să-i cad în gheare, fiindcă zici că e tare viclean. Ibn Asl l-a văzut și a și vorbit cu el, după câte înțeleg eu. Cum de nu s-a gândit să mi-l descrie prin tine cum arată?

— Tii, că uituc mai sunt și eu! zise ștafeta, izbindu-se cu palma peste frunte. Nu el a uitat, ci eu. Mi-a dat chiar o însemnare unde e adăugat și numele unuia Ben Nil.

Aoleu! Fără să vreau am dus mâna la revolver, căci conversația începea să ia o întorsătură primejdioasă pentru noi. Dacă semnalmentele se potriveau, eram dați de gol. Ben Nil avu același gând, căci îmi aruncă o privire de îngrijorare.

— Ben Nil? Asta cine mai e? întrebă Ședid.

— Un flăcău, care măcar că e de o lege cu noi, e de partea creștinului. Allah să-l sfâșie în bucăți. Sunt nedespărțiți și n-o să-l vezi pe unul fără celălalt. De aceea Ibn Asl mi-a dat însemnat cum arată amândoi.

— Dă încoa' hârtia!

Omul se căută prin chimir, în sân, prin buzunare, dar hârtia nicăieri. O pierduse. Avea însă o memorie bună și probabil că Ibn Asl se gândise la o astfel de eventualitate, căci ne descrise atât de bine prin viu grai, încât se vedea că ticălosul ținea minte fiecare cuvânt. De aceea, răspunse fără să se tulbure:

— Am pierdut însemnarea, dar nu face nimic, o știu pe de rost. Ben Nil ăsta e un tânăr de vreo optsprezece ani, n-are barbă, slăbuț la trup, însă puternic. Ochii și părul negru, obraji bucălați. Era îmbrăcat în haine...

Se opri din vorbă, se uită mirat la Ben Nil și strigă:

— Mare minune! Se potrivește aidoma cu flăcăul ăsta de colea.

— Te înșeli, ori e numai o întâmplare.

— Și eu îți spun că e la fel cu băiatul descris de Ibn Asl.

— O fi. Păr și ochi negri, slăbuț la trup și cu obraji bucălați au mulți pe lumea asta. Nu poate să fie cine crezi, fiindcă tânărul ăsta e un chatib vestit din tagma cuviosului Sidi Senussi.

Ștafeta încrucișă mâinile pe piept, se înclină adânc în fața lui Ben Nil și zise:

— Atunci, firește că m-am înșelat, dar n-am vrut să-l jignesc pe acest cucernic chatib — aibă-l Allah în paza lui!

Slavă Domnului! Partea cea mai mică a primejdiei fusese înlăturată. Ce va fi însă cu cea mare? Nu mi-a trebuit mult să aflu, căci l-am auzit pe Ședid zicând:

— De altminteri Beri Nil ăsta nu prea are mare însemnătate pentru noi, ci celălalt, effendi. Descrie-mi-l cât mai amănunțit.

Doream din suflet ca ștafeta să nu fi ținut atât de bine minte ce îi spusese Ibn Asl, dar dorința nu mi-a fost împlinită. Căpetenia vânătorilor de sclavi îmi făcuse atât de bine „portretul" încât abia apucă să descrie statura, chipul și o parte din îmbrăcămintea mea și se întrerupse brusc, și, privindu-mă cu ochii holbați, strigă:

— Allah e mare! E cu putință? Uite-l chiar aici, în fața mea. El e, nu se poate să nu fie el!

E lesne de înțeles efectul cuvintelor lui. Toți se uitau uluiți la mine; până și prizonierii ridicară capetele, și unul din ei exclamă:

— *Hamdulilah!* Poate că sunt salvat...

Din fericire, nimeni nu băgă de seamă cuvintele lui, căci toți se zgâiau la mine. Numai eu, care eram preocupat de la o vreme de afacerea cu Hafid Sihar, fratele fostei mele călăuze, și despre care știam că e printre prizonieri, am înțeles că el scosese acel strigăt. Ibn Asl îi trimisese vorbă lui Ședid să-l supravegheze cât mai de-aproape, deci prizonierul îi era mai de preț ca oricare altul.

Povestirea ștafetei fusese ascultată cu atenție de el și mă credea un om foarte curajos și întreprinzător. Dacă eu sunt într-adevăr effendi cel străin, își zicea el, scopul venirii mele nu putea fi altul decât să salveze pe prizonier. De aceea îi scăpase adineauri exclamația de bucurie.

N-aveam însă acum vreme să mă gândesc la el, căci situația în care mă aflam era cât se poate de primejdioasă pentru mine și tovarășul meu.

Am aruncat o privire spre Ben Nil și m-am mai liniștit. Pe chipul lui apăruse un zâmbet de mirare și nedumerire, ca și când nu-i venea să creadă că cineva ar fi

putut bănui că nu eram drept cine mă dădusem. Mă puteam deci bizui pe atitudinea pe care o va păstra până la sfârșit, fără să se dea de gol printr-un cuvânt sau vreun gest nesocotit.

M-am uitat apoi la ștafetă cu o privire atât de întrebătoare, încât ai fi putut crede că nu pricep ce spune. Ședid își plimba ochii de la mine la ștafetă; semnalmentele se potriveau aidoma, dar liniștea pe care o arătam îl descumpănea.

— Ce-ai spus? îl întrebă el pe arab. Omul ăsta să fie effendi ăla străin?

— Da, el este, altcineva nu poate fi.

— Te înșeli și de rândul ăsta. Dumnealui e mudirul din Djarabub, prietenul și omul de încredere al preasfântului Sidi Senussi.

— Adevărat? Cine ți-a spus?

— El însuși.

— Aha! râse arabul. Dacă altă dovadă n-ai, apoi halal să-ți fie! Nu ți-am spus că ghiaurul își dă mereu alt nume?

— Allah! Bine zici. Nu cumva...

Se uită cu ochii rătăciți la mine, neștiind ce să creadă. Eu l-am privit o clipă nedumerit, apoi am întrebat cu mirare:

— Ce spune omul ăsta? Despre mine vorbește?

— Da. N-ai înțeles până acum?

— Dacă l-aș fi înțeles, ar trebui să cred că nu e în toate mințile; mai bine mă fac că n-am auzit bine.

— Zice că tu ești effendi ăla creștin despre care povestea adineauri.

— Îndură-te Allah de el! Așadar tot e adevărat că a spus așa ceva. Bietul om e bolnav la cap. Să-și pună cârpe ude pe frunte, ca să-i treacă fierbințeala, și să nu mai vorbească într-aiurea.

— Nu sunt bolnav, știu ce spun, răcni el. Te poți înșela când e vorba de un singur om, dar de doi nu se poate. Tânărul se potrivește cu Ben Nil și celălalt cu effendi. Ei sunt! Ce fel de cămile au? Ibn Asl zicea că ale lor sunt șure.

— Așa e, răspunse Ședid.

— Da? Atunci e încă o dovadă că nu m-am înșelat. Nu te lăsa păcălit, o, Ședid. Cercetează bine.

Uriașul rămase câteva clipe pe gânduri, pe urmă se întoarse spre mine și zise:

— N-ai auzit ce spune? Am toată smerenia pentru cucernicia ta, dar dă-mi o dovadă că ești drept cine te dai.

— Te îndoiești într-adevăr? i-am răspuns, prefăcându-mă peste măsură de mirat. Să-ți dovedesc că sunt cine sunt? Ia spune unde ne aflăm noi acuma?

— La Maşada ed Dill.

— Și unde spune Ibn Asl că e effendi ăla?

— Pe corabia reissului effendina.

— Ei, vezi! Pot să fiu eu și aici și acolo în același timp?

— Păi așa bănuiește Ibn Asl. Să se fi potrivit ce spune ștafeta numai cu unul dintre voi, trecă-meargă, dar cu amândoi, e prea-prea. Dacă ești într-adevăr effendi ăla, trebuie să te omor.

— Bine, omule, nu înțelegi că nu sunt eu?

— Ai vreo dovadă asupra ta că nu ești?

— Cea mai bună dovadă sunt eu însumi.

— Atunci o să te leg și o să te iau cu mine, ca să te vadă și Ibn Asl.

— Asta nu poți s-o faci, fiindcă ar urma să împiedici răspândirea sfintei noastre tagme.

— Dă-mi o dovadă, ca să te cred.

— Dovadă și iar dovadă! am zis eu, prefăcându-mă [illegible]at. Vrei să-ți arăt, spre paguba ta, puterile pe care [illegible]e hărăzit Allah și să atragem blestemul și nenoro[illegible]supra cui se atinge de noi?

— [illegible]rin ținuturile acelea, pe jumătate sălbatice, super[illegible]ile sunt foarte răspândite, de aceea cuvintele mele [illegible]făcură efectul dorit. Ședid nu știa ce să facă. Dacă [illegible]m într-adevăr effendi, trebuia să mă ucidă sau cel [illegible]țin să mă ia prizonier. Dacă însă eram un Senussi, [illegible]tunci nu numai că eram un om sfânt, ci și un vrăjitor [illegible]are, pentru a se răzbuna, putea să cheme în ajutor toate [illegible]uhurile cerului și ale iadului. De asta se temea el mai [illegible]ult ca de orice. Totuși, fiindcă ștafeta îl ațâța mereu [illegible]mpotriva mea, zise în cele din urmă:

— Nu știu nici eu ce să fac. Aș vrea să mă încred în vorba ta și nu pot până nu-mi vei dovedi că ești într-adevăr cine spui. Ar fi însă două mijloace să-mi înlăture bănuiala.

— Care?

— Ai auzit și tu că effendi ăsta e un om foarte puternic. Să ne luăm la trântă, ca să văd dacă mă poți birui.

Dobitocul! Nici prin gând nu-i trecea că s-ar putea preface cineva când e vorba de o luptă. M-aș fi învoit numaidecât cu propunerea lui, dacă n-ar fi fost în joc onoarea presupusei mele tagme. De aceea i-am răspuns:

— Noi am pornit să propovăduim învățăturile Profetului, nu să ne războim. Și apoi, uită-te la tine și la mine. M-ai birui numaidecât.

— N-are a face.

— Așa e, se amestecă ștafeta în vorbă. După cum mi-a spus mie Ibn Asl, effendi ăla străin nu e atât de voinic pe cât e de puternic. Dacă ești într-adevăr ghiaurul, o să-l birui lesne. Dacă nu, e cea mai bună dovadă că nu ești el!

— Bine a grăit, zise uriașul. Să ne luăm la trântă, altminteri mă faci să cred că ți-e frică să nu te dai de gol.

Ca să nu-mi ies din rol, mă ridicai de jos, ca și când aș fi primit propunerea lui, dar i-am zis cam îngrijorat:

— Vezi că dacă s-o afla în Djarabub că m-am luptat cu tine și că am fost biruit, o să-mi pierd din respectul de care m-am bucurat până acum.

Inteligentul și șinetul Ben Nil îmi veni în ajutor, zicând:

— De unde vrei să se afle, o, mudirule? Din ăștia de aici n-o să se ducă nici unul vreodată prin meleagurile noastre și despre mine ești sigur că n-o să spun nimănui nimic.

— Auzișî? întrebă Ședid cu bucurie. Dacă te birui eu pe tine, n-o să-ți scadă întru nimic respectul care ți se cuvine. Ei, te-ai hotărât?

— Bine, fie. În ce fel vrei să se dea lupta?

— Ne scoatem mantalele de pe noi și ne luăm în brațe. Care izbutește să-l ridice pe celălalt de la pământ și să-l trântească apoi jos, e învingătorul. Te învoiești?

— N-am nimic împotrivă, i-am răspuns eu, aruncând de pe mine haikul.

Bineînțeles că intenția mea era să mă las biruit, dar nici atât de lesne, ca să nu trezească bănuieli. Drept să vă spun, tare mi-ar fi plăcut să mă iau serios la trântă cu uriașul acela, ca să văd dacă într-adevăr aș fi fost în stare să-l dobor la pământ. Din nenorocire însă nu-mi era îngăduit s-o fac.

Stăteam gata de luptă, Ședid înaintă spre mine și-și încolăci brațele în jurul meu, pe când eu făceam același lucru. M-am împotrivit la început foarte serios. De două ori, a izbutit să mă ridice de la pământ, dar de trântit nu l-am lăsat să mă trântească. A treia oară își încordă toate

puterile. M-am lăsat într-adins moale, ca să mă poată ridica; mă apucă de mijloc și mă culcă binișor jos. Îmi dădusem însă seama că să fi vrut, îl biruiam cu ușurință, cu tot trupul lui de uriaș.

— N-aș putea spune că e lipsit de puteri, zise uriașul zâmbind, dar nici mare scofală nu e de capul lui.

— Știam dinainte că o să mă birui, am mormăit eu, ridicându-mă de la pământ. Nu mă potrivesc eu cu unul ca tine.

Și m-am prefăcut că abia îmi trag sufletul.

— Ai încercat tu de două ori să te ții bine, dar uite cum gâfâi. Parcă ai fi alergat ceasuri întregi. Degeaba, nu ești atât de puternic după cum m-am așteptat. Acu' să vedem proba a doua.

— Ce fel de probă?

— Am auzit că sunt creștini care cunosc bine *Coranul*. Eu însă nu cred că îl poate cunoaște tot atât de bine ca un musulman. Sunt încredințat că dacă spui unui ghiaur surata el Kuiffar, nu o poate repeta după tine. Tu o cunoști?

— Da.

— Și poți s-o spui pe de rost?

— Poate, dacă mi-o spui deslușit vorbă cu vorbă.

N-aveam nevoie să mi-o spună el, căci o cunoșteam foarte bine. E al o sută nouălea verset și se zice că i-a fost dezvăluit lui Mahomed de Allah, când vreo câțiva arabi i-au cerut să cinstească timp de un an întreg pe zeii lor, iar pe urmă se vor converti și ei la credința lui. Versetul e scurt, dar cuvintele sunt astfel orânduite, că e greu chiar pentru un arab să-l rostească fără greșeli.

Când îl bănuiesc pe unul că ar fi beat, îl pun să spună versetul acesta, pe care un om amețit de băutură nu-l poate duce până la capăt, atât e de încâlcit. La încercarea asta mă punea acum pe mine Ședid.

— Stai că o să vedem noi acuși! zise el, zâmbind cu înțeles. Uite, o să ți-l spun vorbă cu vorbă. De altminteri, te-ai și dat de gol prin faptul că mi-ai cerut să ți-o spun eu, cuvânt cu cuvânt. Un bun senussi, un mudir, un cucernic însemnat ca tine, trebuie să cunoască această surată pe de rost, fără să aibă nevoie să o asculte mai înainte.

Se înțepeni bine pe picioare, împreună mâinile și începu:

„În numele prea milostivului Allah, zi așa: O, voi necredincioșilor, eu nu cinstesc ceea ce cinstiți voi, pe când voi nu cinstiți ce nu cinstesc eu și nici nu o să cinstesc ce nu cinstiți voi și voi o să cinstiți ... nu o să cinstiți ceea ce eu nu ... ceea ce cinstesc eu pentru că voi aveți ... religia mea ... și eu ... eu ... nu ... nu am ...“

Tăcu. Își dădu seama că greșise.

— Ei, i-am zis zâmbind, nu cumva nu ești musulman? Ori poate că ești beat ...

— Nici una, nici alta, strigă el cu ciudă. Surata asta e într-adevăr prea grea. Tu însă, ca un adevărat senussi — cum spui că ești — trebuie s-o știi pe de rost, fără greșeală.

— Așa și e. Dacă m-oi încurca o singură dată, îți dau voie să-mi ceri tot ce am asupra mea.

— Zău? Să știi că așa o să fac. De altminteri, dacă faci cea mai mică greșeală, înseamnă că ești creștin, ori chiar effendi ăla străin și atunci mi se cuvin nu numai lucrurile, ci și viața ta.

— O să fii tu în stare să judeci dacă am greșit sau nu?

— Da. Cunosc surata, măcar că nu știu s-o spun pe de rost. Hai, spune!

Am început, rostind cuvintele că abia le putea prinde în auz:

„În numele prea milostivului Allah, zi așa: O, voi necredincioșilor, eu nu cinstesc ceea ce cinstiți voi, pe când voi nu cinstiți ce nu cinstesc eu și nici nu o să cinstesc ce nu cinstiți voi și nici voi nu veți cinsti ceea ce cinstesc eu. Voi aveți religia voastră și eu o am pe-a mea“.

După cum se vede, tâlcul e simplu, dar în limba arabă, sună cam încâlcit. După ce am sfârșit, Ședid zise cu admirație:

— O știe, zău că o știe! Și o spune repede, fără să se încurce. Asta nu poate fi necredincios.

— Vezi că, îl întrerupse ștafeta, Ibn Asl mi-a spus despre effendi ăla străin, că știe graiul nostru și *Coranul* ca și când s-ar fi născut în țara noastră și ar fi învățat carte la cel mai bun *muderri* (profesor la o universitate mahomedană). Ia bine seama! S-ar putea să te înșeli.

— Așa crezi? Atunci la ce încercare să-l mai pun?

Hm ... asta nu-mi convenea defel și putea deveni primejdios pentru mine și Ben Nil. Afurisitul ăla de arab era încredințat că sunt cine eram în realitate și încăpățânarea lui ar fi putut schimba lesne buna părere pe care o avea Ședid despre noi. De aceea m-am prefăcut indignat și am strigat înfuriat:

— Ce, altă încercare acum? Nici nu mă gândesc! Știi tu ce înseamnă un mudir din Djarabub? Și cu toate astea m-am coborât până într-atât ca să mă iau cu tine la trântă și să-ți spun pe de rost surata el Kulffar. Cred că ajunge. Vreți să mă umilesc și mai mult? Nu! Cine înjosește în fața atâtora un mudir al senussilor și un chatib al acestei sfinte tagme, nu merită un răspuns. Am fost ospitalieri cum nu se mai poate; v-am îngăduit să poposiți lângă noi; dar acum nu mai putem rămâne o clipă în tovărășia unor astfel de oameni nerecunoscători. Plecăm și ...!

— Nu, nu plecați! strigă ștafeta, întrerupându-mi vorba. Nu vă lăsăm noi.

— Nu? i-am zis, măsurându-l cu o privire disprețuitoare. Cum ne poți împiedica?

— Cu de-a sila.

— Cum, vrei să te atingi de oamenii lui Allah?

— Da, șezi.

Întinse mâna și vru să mă tragă jos; am făcut însă un pas îndărăt și am strigat cu glas tunător:

— Ce faci, nenorocitule! Vrei să arunc asupra-ți blestemul care face să se usuce trupul și să se rătăcească mințile? Cine vrea să ne rețină, să încerce! A cui mână cutează să ne atingă?

Am rotit ochii în juru-mi. Toți tăceau. Păreau înspăimântați, nu atât de cuvintele mele, cât de glasul amenințător cu care le rostisem. Iar eu m-am dus și mi-am dezlegat cămila. Ben Nil făcu același lucru. Încălecarăm și păsirăm în vad, fără ca vreunul să îndrăznească să ne oprească. Nimeni nu zicea un cuvânt, nici o urare de drum bun. Eram mai bucuros așa.

Apa nu era adâncă; n-ajungea nici măcar la burta cămilei. Dincolo, pe malul celălalt, dădurăm mai întâi de tufe, pe urmă de iarbă, până unde ajungea umezeala lacului.

Când am crezut că nu mai puteam fi văzuți, am cotit la stânga, spre lac. Ben Nil, care tăcuse până atunci, zise, în sfârșit, cu mirare:

— Ce faci, effendi! O iei spre răsărit, când drumul nostru e spre sud? De ce te abați din cale?

— Din două motive: mai întâi ca să nu ne găsească takalehii urmele. Dacă am fi rămas până unde se sfârșește iarba și începe nisipul, mâine ar fi dat de ele, în vreme ce până atunci iarba călcată se ridică din pricina umezelii.

— Bănuiești că se vor lua după noi?

— Nu că bănuiesc, sunt sigur. Vor vrea să ni-l ia îndărăt pe Hafid Sihar.

— Hafid Sihar? Așa e, bine zici, i-am auzit pomenindu-i numele. E fratele călăuzei de la peștera din Maabdah. Crezi cumva că se află printre ei?

— Sunt chiar sigur de asta.

— Și vrei să-l scapi?

— Da. Asta e al doilea motiv pentru care am cotit spre lac.

— Allah, alta acum! Zău, effendi, cu tine întâmpină omul primejdii la fiecare pas. O sfeclisem adineauri când am văzut că afurisita aia de ștafetă ne-a ghicit. De ce te-ai înjosit să te lași pus la încercare?

— Pentru că era cel mai bun lucru pe care îl aveam de făcut. Dacă Ședid ar fi sigur că sunt acel effendi creștin, nu s-ar mai duce la Fașoda, ba ar trimite chiar pe cineva la Ibn Asl și la maiorul arnăuților să le dea de veste; așa că drumul nostru la Fașoda ar fi de prisos. Am aflat multe și asta îl pune pe gânduri pe Ședid.

— Așadar, o luăm spre răsărit, ca să-i punem pe o cale greșită pe takalehi și cotim pe urmă spre sud?

— Nu. O luăm îndărăt pe malul lacului, până la locul unde am lăsat adineauri cămilele; tu rămâi la ele de pază și eu cobor devale, să-l iau pe Hafid Sihar.

— Ce vrei să faci cu el?

— Să-l duc, firește, la Fașoda.

— Îi trebuie o cămilă.

— O să iau una de-a takalehilor.

— Hm! Să-l dezlegi pe Hafid Sihar de ceilalți, fără să te simtă cineva și să-ți mai pierzi pe urmă vremea să pui mâna pe o cămilă, e prea multă bătaie de cap pentru un singur om.

— Te-aș lua și pe tine cu mine, dacă nu mi-ar fi teamă de fiarele sălbatice, care ne-ar putea sfâșia cămilele.

— Crezi că sunt de astea pe aici?

— Unde e apă sunt și vietăți, printre care pot fi și fiare de pradă.

— Și-ți închipui tu că le-aș putea eu apăra de lei? Dacă îmi răspunzi cu un „da", ți-aș fi recunoscător pentru încrederea pe care o ai în mine, deși nu cred că sunt în stare să mă fac vrednic de ea. Frică nu mi-e, asta știi tu bine; nu ajunge însă numai curaj ca să dobori un leu. M-ai găsi la întoarcere, și pe mine și cămilele noastre, sfâșiați în bucăți. De aceea socot că e mai bine să merg și eu cu tine.

Flăcăul avea dreptate; și-apoi se putea întâmpla să am nevoie de ajutorul lui.

Drumul nu era anevoios, căci luna lumina ca ziua. Mie mi-ar fi părut mai bine să fie întuneric pentru cele ce aveam de gând să fac.

Ajunși la locul hotărât, descălecarăm și legarăm cămilele de copaci. Bucuros aș fi lăsat acolo și puștile, dar se putea întâmpla să ne întâlnim cu vreo fiară sălbatică, împotriva căreia nu ne puteam apăra cu cuțitele sau revolverele.

Apropiindu-ne de vad, băgarăm de seamă că focul nu mai ardea în tabără. Probabil dormeau toți. L-am lăsat pe Ben Nil în umbra unui copac și am pornit singur, tiptil, mai departe. La vreo sută de pași, m-am lăsat la pământ și am început să mă târăsc pe burtă. Spre norocul meu, luna asfințise și umbra copacilor se întindea până departe. Takalehii puseseră o santinelă la prizonieri și omul se plimba plictisit de colo până colo. De văzut nu-l vedeam, dar îi auzeam pașii.

Înainte de a întreprinde ceva, trebuia să mă orientez, de aceea am dat roată taberei. Totul era ca la plecarea mea. Prizonierii în același loc, ceilalți de asemenea. Ca să pot ajunge la cel pe care îl credeam Hafid Sihar, trebuia să-l neutralizez pe paznic.

Șeile erau adunate în două grămezi alăturate. Parte din cămile stăteau întinse jos, parte, cu piedică la picioarele dinainte, pășteau ori sorbeau când și când din apa lacului.

M-am întors la Ben Nil, să-l aduc și pe el. L-am lăsat lângă cămile și, arătându-i un copac, i-am spus să mă aștepte acolo, apoi am pornit spre prizonieri. Când am ajuns la vreo zece pași de ei, m-am oprit și am ascultat. Păreau să doarmă, ceea ce nu era de mirare după oboseala drumului lung de peste zi. Nici o mișcare, numai pașii paznicului. M-am apropiat de el, l-am lăsat să treacă, am sărit apoi în picioare, l-am apucat ușor pe la spate de gât și l-am izbit cu pumnul în moalele capului. Întinse brațele și căzu grămadă la pământ. L-am luat de acolo și l-am dus lângă Ben Nil. O ultimă rază de lumină îi lumină fața și am văzut, spre marea mea mirare, că era chiar ștafeta lui Ibn Asl. Cu atât mai bine.

— Pe cine îmi aduci? șopti Ben Nil. Nu cumva chiar pe Hafid Sihar?

— Deocamdată nu. Asta e baqquara, pe care takalehii l-au pus de santinelă la prizonieri.

— Om rău și primejdios pentru noi... murmură tânărul. Să-i înfig cuțitul în piept?

— Nu; sunt de părere să-l luăm cu noi. E unul de-al lui Ibn Asl și datoria noastră e să-l predăm reissului effendina.

— Mai de datoria noastră e să-l omorâm.

— L-ar găsi Ședid mort și ar prinde bănuieli, pe când dacă îl luăm cu noi o dată cu Hafid Sihar, o să

creadă că ştafeta s-a răzgândit şi, ca să fie mai sigur, a plecat înainte cu prizonierul, să-l ducă lui Ibn Asl.

— Bine zici, effendi. Pentru asta ar trebui însă să luăm şaua şi cămila lui.

— Nu-i nevoie. Cu cât vor fi mai bune şeile şi cămilele pe care le vom şterpeli, cu atât mai mult cade vina pe baqquara, că a vrut să-şi însuşească bunul altuia şi să-l înfurie pe Şedid împotriva lui. Lasă-mă pe mine să fac cum cred de cuviinţă. Timp avem, căci takalehii dorm buştean.

Îi legarăm bine pe baqquara şi-i vârârăm un căluş în gură. Am pornit apoi îndărăt la prizonieri. Hafid Sihar era chiar cel din cap, după cum văzusem decuseară, ceea ce îmi uşura mult sarcina. Ştiam bine locul unde era şi l-am găsit lesne. Prizonierii dormeau toţi, afară de unul singur — şi ăsta era cel pe care îl căutam. Când mi-am alăturat binişor capul de al său şi l-am atins uşor cu degetul, îmi şopti:

— Effendi, tu eşti?

— Da.

— Allah! Te aşteptam. Inima îmi bătea de grijă că nu eşti tu acela de la care îmi aştept salvarea.

Cercul prizonierilor era astfel întocmit că picioarele le veneau înăuntru, iar capetele în afară. M-am ridicat puţin, am dus gura la urechea lui Sihar şi l-am întrebat cu glas înăbuşit:

— Cum te cheamă?

— Hafid Sihar, din Maabdah, răspunse el abia auzit.

— Şi pe fratele tău?

— Ben Wasak.

— Atunci eşti acela pe care îl caut.

— O, cerule, o, Allah! Ce...

— St, mai încet! Tovarăşii tăi cei mai apropiaţi dorm?

— Buştean!

— Atunci stai liniştit şi aşteaptă.

Am pipăit cu degetele, să văd cum e legat, apoi am retezat frânghia cu cuţitul. Dar liber tot nu era încă. Să fi încercat să se scoale uşor, s-ar fi putut să deştepte din somn pe vreunul din vecinii săi. L-am apucat deci de subsuori şi l-am tras afară din cerc, binişor, ca să nu atingă nici pe cel din dreapta, nici pe cel din stânga. Porniram apoi amândoi, târându-ne spre locul unde ne aştepta Ben Nil. Ajunşi acolo, vru să înceapă o întreagă cuvântare de mulţumire, dar i-am curmat repede vorba.

— Nu acum. Mai târziu poţi vorbi cât ţi-o plăcea. Deocamdată n-aveam timp de fleacuri de-astea.

Arabul începuse să se trezească din leşin. Încercă să-şi rupă legăturile, dar nu putea; vru să strige şi din gâtlej nu-i ieşi decât un horcăit înăbuşit. Ben Nil îi puse vârful cuţitului în dreptul inimii şi-i şopti ameninţător:

— Dacă mai încerci o dată, îţi înfig cuţitul în piept până în plăsele.

Baqquara nu mai mişcă.

— Acum să facem rost de încă două cămile, zise Ben Nil. Câte una de fiecare.

— Ba de trei, i-am răspuns eu. Pentru că o să ne trebuiască apă mai multă, aveam nevoie de o cămilă care să ducă burdufurile. Şi de-acestea am mai avea nevoie fiindcă n-avem decât două.

— Lasă-mă pe mine s-aleg cămilele effendi, se rugă Hafid Sihar.

Până s-apuc eu să spun ceva, pieri în întuneric, aşa că nu-mi rămânea altceva decât s-aştept până se va întoarce. Nu eram defel mulţumit de plecarea lui; mă temeam să nu fie simţit de cineva şi să ne zădărnicească planul. Din fericire nu se întâmplă nimic. După vreun

sfert de ceas, care mi se păru o veșnicie, veni îndărăt și-mi zise:

— Gata, effendi, putem pleca.

— Gata? Cu ce?

— Am trecut treptat-treptat, dincolo de vad, trei șei și trei burdufuri. Nu m-ai văzut?

— Nu. Pesemne că ai lucrat cu mare băgare de seamă.

— Păi nici nu se putea altfel. Și trei cămile — cele mai bune din toate — sunt și ele acolo.

— N-ai simțit dacă s-a deșteptat cineva în tabără?

— Dorm toți bușteau. Putem pleca fără grijă.

— Ia mai întâi pușca și cuțitul ăsta al baqquaraului, poate să-ți trebuiască.

Mi l-am aruncat pe baqquara în spinare și am pornit spre vad. Găsirăm aici trei cămile înșeuate; de încălecat nu puteam să le încălecăm, de teamă să nu sforăie ori să necheze și să-i trezească pe cei din tabără. De aceea Ben Nil și cu Hafid Sihar le luară de căpăstru și porniră cu ele înainte, iar eu, cu baqquaraul în spinare, după ei.

Trecurăm prin apa care ne venea până la brâu. Ajunși pe malul celălalt, i-am dezlegat arabului picioarele, ca să poată umbla, îl luarăm între noi și . . . la drum.

Vom găsi oare cămilele unde le lăsasem? Da, erau acolo. Le legarăm și pe celelalte trei lângă ele, ne așezarăm sub un copac și, după ce i-am scos baqquaraului căluțul din gură, l-am întrebat:

— Ben baqquara, știi acum cine sunt?

Omul tăcea.

— Știu că nu ești surd și sunt deprins să mi se răspundă la întrebări. Dacă ți-e gura lipită, ți-o dezlipim noi repede cu biciul. Așadar, răspunde!

— Da, știu, zise el scrâșnind. Tu ești effendi cel străin și ăsta e Ben Nil.

— Parcă ziceai că effendi e grozav de puternic și ai văzut că m-a biruit Ședid.

— Ai lăsat într-adins să te biruie. Am bănuit eu numaidecât.

— Cu toate astea ai auzit cum am spus fără greșeală jurata. Cum poate un creștin s-o știe atât de bine?

— Tu știi și poți toate.

— Toate nu, dar multe. De pildă: să-l scot pe un ben baqquara din mijlocul unei cete întregi de takalehi, ca să-l duc la Fașoda și să-l dau pe mâna reissului effendina, să-l pedepsească după cum merită.

— Pentru ce să mă pedepsească, n-am făcut doar nimănui nimic.

— După cum văd, ai tot atâta minte cât are crocodilul pene. O să port eu de grijă să-ți vină mintea la cap. Reissul effendina . . .

— Nu mi-e frică de el, mă întrerupse arabul, cu trufie.

— Aha, crezi că o să stăruie mudirul din Fașoda să scoată?

— Ce e un effendi față de un mudir? Ce putere are străinul! exclamă el cu dispreț.

— Așa grăiește numai un dobitoc, care habar n-are de ce spune. Capul tău e asemenea oului din care s-a scurs gălbenușul și n-a mai rămas decât coaja. Tu nu știi, pesemne, că effendi li se zice prinților, feciorilor sultanului și effendi se spun cei de la cârma statului între ei .Până și kedivului îi place când i se spune așa. Și ce e un fleac de mudir pe lângă oameni atât de puternici! Și-apoi, îl cunoști tu pe ăsta din Fașoda?

— Da.

— Ia s-aud dacă știi cum îl cheamă?

— E și el tot un effendi, fiindcă i se zice Ali effendi Surdi.

— Nu-i adevărat.

— Cum poți tu, un străin care nu cunoaște starea de lucruri din țara noastră, să spui că mint?

— Se vede că le cunosc mai bine decât tine, fiindcă pe mudirul din Fașoda îl cheamă altfel. Auzit-ai tu de Ali effendi Abu Hamsah Miah?

— Da.

— Bine. Ascultă atunci mai departe. Vestitul general Musah pașa a fost rugat de reissul effendina să se repeadă la Fașoda și să-l înlocuiască pe mudirul el Kurdi cu Abu Hamsah. El Kurdi a fost dus la Khartoum și băgat în temniță. Așa a cerut reissul effendina. Mai zi și acum că acesta nu e mai puternic decât ticălosul ăla de mudir el Kurdi.

Tăcu. Nu mai încăpea îndoială că îl înspăimântaseră cele ce îi spusesem.

— Mai bizuie-te și acum pe el Kurdi al tău. Să mai poftească dumnealui să ia apărarea pungașilor și ucigașilor de teapa voastră. Ar fi mulțumit să aibă el acum pe cineva să-l scoată de la răcoare. Când te-oi preda reissului effendina, acesta o să te ducă la noul mudir și o să-ți dovedească el că nu degeaba i s-a dat porecla de „Tatăl celor cinci sute".

— Să mă bată pe mine, un arab liber și neatârnat?

— Lasă că o să te atârne el în vârful spânzurătorii, să-ți iasă limba de-un cot. Asta după ce ți-o număra la tălpi până n-oi mai putea.

— Dacă se ating de mine o să mă răzbune toate triburile neamului baqquara, căci bătaia e mai rușinoasă decât moartea!

— Nu mă tem eu de o mie de baqquara de-ai tăi! Dacă au atâta putere, de ce nu vin acum să te scape? Totuși, deși nu mi-e frică de ei, ți-aș da drumul mâine dimineață, dar cu o singură condiție.

— Care?

— Să-mi spui cum l-ai cunoscut pe Ibn Asl și tot ce voi întreba despre el.

— Asta n-o fac pentru nimic în lume!

— Bine. Atunci nu mai avem ce vorbi. Dacă nu vrei s-o faci acum, în schimbul libertății, o să-ți deschidă mai târziu „Tatăl celor cinci sute" pliscul.

— Lasă, effendi, zise Hafid Sihar, îți spun eu ce fel de om e Ibn Asl ăsta.

— Primesc. Mai întâi trebuie să afli și tu câte ceva despre mine, fiindcă ...

— O, effendi, te cunosc eu bine din cele ce-i povestea dineauri ăsta lui Ședid despre tine. Nu eram departe și am auzit tot. Habar n-aveam că tu îl cunoști pe fratele meu, dar parcă Allah a trimis pe cineva să-mi șoptească în urechi: Effendi acela i-a scăpat pe mulți de la moarte: iacă el e omul de acolo, a venit să te scape și pe tine. De aceea am scos strigătul de bucurie pe care, spre norocul meu, nu l-a auzit Ședid — altminteri ar fi fost vai și amar de capul meu.

— Foarte bine că ți-ai spus în același timp și numele, căci prin asta mi-ai atras luarea-aminte asupra ta, ceea ce a făcut ca acum să fii liber. Dar și fără asta tot ai fi scăpat tu mai târziu la Fașoda, prin stăruința mea pe lângă mudir. Așadar, fiindcă spui că mă cunoști din spusele acestui baqquara, nu mai am decât prea puțin de adăugat. Mă dusesem la Maabdah, ca să văd vestita pește-vară a crocodililor. Fratele tău mi-a slujit de călăuză, pe urmă mi-a dăruit mâna unei mumii femeiești ...

— Femeiești, zici? întrebă el, tresărind. Descrie-mi-o!

După ce i-am împlinit dorința, strigă:

— Trebuie să-i fi făcut un mare bine ca să ți-o dea!

— Nici un fel de bine, pe cât știu.

— Nu? atunci a ghicit că ești un om cu adevărat altfel decât ceilalți, altminteri n-o făcea el. Mâna e a unei prințese a vechiului Egipt, fata faraonului. Fratele meu ținea foarte mult la mâna aceea și n-ar fi dat-o altuia pentru nimic în lume. Ce-ai făcut cu ea?

— O am la mine și, dacă vrei, o să ți-o arăt când s-o face ziuă. Când a auzit Wasak că mă duc la Khartoum, mi-a povestit despre tine, cum ai pierit fără urmă, și m-a rugat să cercetez ce s-a ales de tine.

— Și mai înainte n-a cercetat?

— Ba a cercetat, dar degeaba. Părerea mea e că a făcut o mare greșeală, încrezându-se prea mult în prietenul său, Barjad el Amin. Acesta nu trebuia să știe că te caută. Tare mă tem că n-a fost străin de dispariția ta.

— Firește că nu. Doar el e cel care m-a vândut lui Ibn Asl, strigă Hafid Sihar cu indignare.

— Aha, am bănuit eu! Poartă el, nu-i vorbă, porecla de Amin, adică „cinstitul", dar nu mi s-a părut lucru cinstit la mijloc. Zicea că ți-a plătit până într-un ban ce vă datora; pe urmă ai plecat și nu mai știe ce ai făcut. Mie mi s-a părut lucru nefiresc. Mă gândeam să mă ocup eu de povestea asta, însă n-am avut vreme până acum să mă duc la Khartoum.

— Spre norocul meu! Să nu te fi întâlnit astăzi cu noi, nu-mi recăpătam libertatea cât lumea și pământul!

— Poate că te înșelli. Ibn Asl a fost vânzător în prăvălia lui Barjad el Amin. Cum am auzit asta, am fost sigur că de la el voi putea afla locul unde te afli, sau mai bine zis ce s-a făcut cu tine. Au venit apoi altele care m-au hotărât să pun mâna pe ticălos — ceea ce trebuia să-mi reușească mai curând sau mai târziu — și l-aș fi silit să-mi spună unde ești.

— Totuși, aduc laude lui Allah că n-a mai trebuit să aștepți până atunci. N-aș fi crezut pentru nimic în lume

că mi s-ar putea întâmpla o astfel de nenorocire și nu pricep prin ce am meritat-o.

— Toți suntem niște păcătoși în fața lui Allah și el singur știe pentru ce ne pedepsește, așa că nu trebuie să crâcnim împotriva lui.

— Ai dreptate, effendi, răspunse arabul, după ce rămase câtva timp pe gânduri. În nenorocirea care s-a abătut peste capul meu, am cârtit împotriva lui, mi-am blestemat soarta și omenirea întreagă; uneori gândurile mi se mai limpezeau, dar le încuiam în poarta minții și le izgoneam din inima mea amărâtă. Acum însă, când pășesc iarăși în pragul vieții și sufletul meu e copleșit de bucurie, când te aud vorbind așa, o rază de lumină îmi pătrunde în minte și recunosc că bine ai grăit. Cine și ce am fost înainte o să-ți povestesc eu mai târziu. Astăzi mă trezesc deodată ca un om nou. Da, n-am suferit degeaba, ai dreptate, și lăudat fie Allah pentru suferințele pe care mi le-a hărăzit în mărinimia lui . . .

— Mă bucur că aud astfel de cuvinte din gura ta. Ai pierdut luni și ani din viața ta, dar ai găsit în schimb comori lăuntrice, al căror preț nu e vremelnic, ci veșnic. Cât despre bunul de care ai fost prădat, nădăjduiesc că ți-l voi putea da cândva îndărăt.

— Tu? întrebă el, uimit. Ești tu atât de bogat, effendi?

— Dimpotrivă, sunt foarte sărac; știu însă că Ibn Asl are asupra lui o mare sumă de bani. Dacă izbutesc să-l prind înainte de a-i cheltui, te pot despăgubi pe tine și pe fratele tău de tot ce v-a jefuit.

— Pentru asta nu e nevoie de Ibn Asl; nu e atât de sigur ca Barjad el Amin.

— Cum, a avut și el folos de pe urma acestei nelegiuiri?

— Ba bine că nu! Barjad era sărac, dar cinstit. Fratele meu știa asta, de aceea i-a dat bani să-și facă o pră-

vălic la Khartoum. Mai târziu i-a împrumutat o sumă mai mare, ca să-şi mărească afacerea. A venit însă sorocul să-şi plătească datoria şi m-a trimis pe mine la el să iau banii. M-am dus la Barjad el Amin. Se schimbase foarte mult, parcă era alt om. Avea un vânzător în prăvălie; pe Ibn Asl; ăsta i-a deschis capul, spunându-i că negoţul cu sclavi e cum nu se poate mai bănos. Lăcomia a început să-i roadă sufletul. Dar la negoţul ăsta se cer bani, mulţi bani. Dacă îmi plătea mie datoria, nu i-ar mai fi ajuns pentru ce-i trebuia. Ce i-a suflat atunci diavolul în ureche? „Nu-i da banii, ori şi mai bine: dă-i, cere-i chitanţă pentru ei şi i-ai pe urmă îndărăt". A ascultat de îndemnul ăsta al diavolului. Eu, de unde să ştiu? M-a primit prietenește, mi-a numărat banii şi i-am iscălit chitanţa. Am mai rămas câteva zile în casa lui. În ajunul plecării, m-am dus de mi-am luat rămas-bun de la ceilalţi cunoscuţi din Khartoum, căci dahabijeha cu care trebuia să plec ridica ancora în zorii zilei. M-am culcat devreme şi m-a deşteptat o lovitură dată în moalele capului. M-a deşteptat — vorbă să fie — fiindcă mi-am pierdut îndată cunoştinţa. Când m-am trezit iar, am simţit legănări uşoare sub mine. Mă aflam oare pe o corabie? Nu, căci semăna mai degrabă cu legănările unei luntre. Am deschis ochii; era întuneric beznă. Am vrut să mă ridic, să mă mişc; eram însă legat burduf. Am început să ţip, să cer ajutor, dar un glas ameninţător mi-a spus să tac dacă nu vreau să fiu biciuit până la sânge.

— Erai pesemne pe o cămilă.

— Da. Ştiam că e noapte, deşi nu vedeam stele deasupra capului meu, căci mă aflam într-un tahtirvan acoperit cu pături. Închipuieşte-ţi! Mă îmbrăcaseră în haine femeieşti şi-mi puseseră văluri groase pe obraz, ca să trec drept femeie dacă ne-am fi întâlnit cu cineva în

drum. Ştii şi tu că nu-i îngăduit să te apropii de o femeie de-a noastră. Înainte de amiază am făcut popas. Cămila se lăsă în genunchi şi am fost scos afară din tahtirvan. Ne aflam pe un şes întins. Cinci călăreţi mă însoţeau. Pe patru din ei nu-i cunoşteam; al cincilea era... Ibn Asl.

— Cum, a îndrăznit să se arate în faţa ta?

— O, a îndrăznit el mai mult decât atât. A avut neruşinarea să-mi spună verde în faţă tot. Fără asta, n-aş şti nici acum cum s-au petrecut lucrurile. Mi-a povestit râzând că le trebuiau banii mei pentru o vânătoare de sclavi şi că e în tovărăşie cu Barjad el Amin, ca să împartă câştigul. Mi-a mai spus că părerea lui era să-mi facă de petrecanie, dar că Barjad el Amin a avut tăria să se împotrivească, din recunoştinţă pentru fratele meu. Cum trebuia totuşi să fiu înlăturat din cale, vor avea grijă să nu mai dau vreodată ochii cu cineva cunoscut şi nici să nu mă mai pot întoarce acasă. Ce vroiau să zică prin asta, am înţeles abia mai târziu, când m-au dus în ţara takalehilor şi am fost predat acolo mekului lor. Nu i-au cerut nici o plată în schimb, dar i-au pretins să nu lase vreodată vreun străin să mă vadă, ca nu cumva să fie printre ei vreunul care mă cunoaşte. Am mai auzit de o învoială pe care a făcut-o cu el, anume să-i trimită de două ori pe an, la un anumit timp, câte un transport de sclavi la Faşoda, pentru care i se va plăti în mărfuri. Pe urmă am fost luat de acolo.

— Şi unde te-au dus?

— Într-un loc groaznic, pe care nu l-am părăsit până în ziua când am fost expediat la Faşoda, ca să fiu predat lui Ibn Asl. Ştii tu că la takalehi sunt mine bogate de aramă?

— Da, am auzit despre asta.

— Într-o astfel de mină am fost dus, să lucrez acolo, ferecat în lanțuri. Când am fost scos acum din ocnă, unul mai milos la inimă, mi-a spus că voi fi dus la moarte.

— De ce la moarte?

— La ultimul transport de sclavi, Ibn Asl m-a cerut îndărăt. S-a certat cu Barjad el Amin și nu mai vrea să-i facă vreun hatâr; crede că e mai bine pentru el să scape de mine. Ar fi putut, nu-i vorbă, să-i ceară mekului să mă omoare, dar n-are destulă încredere în el. De aceea, ca să fie mai sigur, a cerut să-i fiu predat lui — ceea ce pentru mine însemna moartea. Să-ți povestesc ce am pătimit? Poate mai târziu. Dar bucuria de a mă ști acum scăpat din robie și de la moarte sigură? Tu ești un înger trimis de Allah, căruia...

— Nu vorbi așa, l-am întrerupt eu. Nu mie, ci lui să-i mulțumești. Te simți în putere să faci drumul până la Fașoda călare?

— Da, altminteri cum aș fi putut străbate pustiul pe jos? Munca grea din adâncul pământului mi-a întărit mușchii. Despre asta să nu te îngrijești. Când crezi că vom ajunge la Fașoda?

— Nădăjduiesc că în vreo patru zile vom fi acolo.

— Și Ibn Asl unde e?

— Probabil că e tot în Fașoda.

— Atunci vai și amar de el. O să mă răzbun într-un chip grozav. N-am să-l dau pe mâna mudirului, ci am să-l...

— Nu-ți frământa creierii cu astfel de gânduri. Nu ești tu singurul care are o răfuială cu el. O să afli tu mai târziu. Acum să ne odihnim puțin. Avem un drum lung înaintea noastră și socot că nu strică să dormim cât de cât.

— Să dorm! De somn îmi arde mie acum, effendi? — Un om care a înviat din morți se poate gândi la somn?...

Nu, nu, nici să vreau, n-aș putea. Dar voi puteți dormi liniștiți, că eu veghez. Vreau să mă bucur de sclipirea stelelor, de aerul îmbălsămat al nopții, când pot respira și eu în voie.

— Bine. Ai însă grijă să ne scoli încă înainte de a începe să se lumineze de ziuă, nu mai târziu, ca să putem vedea ce fac takalehii. Ia bine seama și la baqquara ăsta, să nu cumva să ne scape.

— Nu-ți fie teamă, effendi, nu-l las eu nici mort. E omul lui Ibn Asl, pierzania mea. Cine vine din partea lui, nu se poate aștepta la îndurare de la mine. Mai degrabă mi-aș pune capăt zilelor decât să-l las să fugă.

După cele ce îndurase, eram sigur că alt paznic mai bun pentru baqquaraul nici că se putea, de aceea m-am întins jos, înfășurat în manta, și am adormit fără grijă.

Când mă trezii din somn, nu se luminase încă de ziuă, dar stelele începură să pălească.

Înainte de a ațipi, îmi venise în minte un lucru pe care acum voiam să-l aduc la îndeplinire. Anume să spionez pe takalehi, ca să știu ce au de gând să facă. Pe terenul plat era aproape cu neputință, dar mai ales cât se poate de primejdios. Trebuia deci să încerc pe apă. Dar cum? Să fi avut la îndemână o luntre, tot nu ne-am fi putut sluji de ea. Numai o plută ne-ar fi fost de folos și nici aceasta făcută de mână omenească, ci una naturală.

M-am gândit să mă slujesc de o insulă plutitoare, ceea ce nu era greu, căci material aveam destul. M-am dus deci cu Ben Nil la mal, să aleg ce-mi trebuia. Erau o mulțime de tufe de „ambag", care se înălțau din apă. Lemnul, deși tare, e atât de ușor, încât o plută destul de încăpătoare pentru trei inși poate fi ridicată lesne de un singur om. Însă lemnul acesta e poros, se îmbibă repede cu apă, așa că pluta nu ține la drum lung. Pentru scopul

pe care îl urmăream eu era însă destul de bună. O particularitate a acestui ambag e că conviețuiește întotdeauna cu tufe de papirus.

Am mai văzut tot acolo un soi de iarbă cu firul tare, cu care puteam lega pluta. Ca să-i dăm aparența de insulă plutitoare, i-am pus de jur-împrejur tufe înalte de *omm sufah:* câteva crengi mai groase, legate de papură, ne slujeau de lopeți. Treaba a fost ușoară și a mers așa de repede, încât era gata încă înainte de a se lumina bine de ziuă. Îl lăsarăm pe Hafid Sihar de pază la prizonier și la cămile, apoi eu cu Ben Nil pornirăm la drum.

Când începură să se deslușească lucrurile în jurul nostru, am băgat de seamă, spre marea mea bucurie, că iarba călcată peste noapte de noi se ridicase, iar locul unde poposisem era atât de bine ascuns de tufe că nu l-ar fi putut găsi takalehii, chiar dacă ar fi pornit să ne caute.

Străbăturăm mai întâi lacul cel mic, pe urmă, când intrarăm în cel mare, devenirăm mai atenți, căci ne apropiam de tabăra takalehilor. Vâsleam atât de încet, încât pluta părea că alunecă, împinsă de adierea vântului de dimineață; numai un ochi prea ager ar fi putut vedea că se mișcă. Nici lopețile nu se zăreau, căci erau și ele acoperite de mușchi.

Takalehii păreau să fie niște trândavi, căci dormeau și acum duși, deși se luminase de-a binelea. Totuși cutezarăm să înaintăm până la capătul lacului, unde Nid en Nilul se îngusta într-atât, încât alcătuia vadul zis al „umbrei".

Aici ne oprirăm. Numai cincizeci sau șaizeci de pași ne despărțeau de tabără. Ne uitarăm printre trestii, dar nu văzurăm nici o mișcare. Tocmai voiam să mă ridic să privesc mai bine, când am auzit un glas speriat strigând:

— Sculați, puturoșilor, s-a întâmplat o nenorocire!

O clipă de liniște, apoi o gălăgie grozavă se stârni în tabără. Pași alergau de colo până colo, răcnete, înjurături, întrebări și răspunsuri. Nu se putea desluși ce spuneau, dar atât am putut înțelege: că Hafid Sihar fugise, că baqquara lipsea și că dispăruseră niște cămile. Fiecare își dădea câte o părere, care se bătea cap în cap cu a celuilalt. Larma nu se mai potolea, până ce glasul lui Ședid detună:

— Tăcere, dobitocilor, și să cumpănim în liniște ce e de făcut.

Eram curios să aud ce vor hotărî. Baqquara nu se vedea nicăieri; îl strigară, dar nu veni. Hafid Sihar dispăruse; îl strigară, nu veni nici el. Cămilele lipseau; le căutară degeaba, nu erau nicăieri. Deoarece pieriseră în același timp cu cei doi, nu mai încăpea îndoială că plecaseră împreună. Cum însă cămilele nu au obiceiul să fure oameni, ci oamenii cămile, părerea tuturor era că fugarii le luaseră cu ei. Unul dintre ei dezlegase pe cel de-al doilea, cu intenția să fugă împreună.

— Câinele, trădătorul! răcni Ședid înfuriat. De aceea mi-a cerut să-l las pe el de pază.

— Te pomenești că a venit aici numai ca să-l scape pe Hafid Sihar, își dădu unul cu părerea.

— Firește! adăugă un altul. Tot ce spunea erau numai minciuni.

— Un ticălos! adăugă un al treilea. Cei doi senussi erau oameni de ispravă.

— Ba chiar sfinți! strigă altul. Și noi i-am jignit pentru un nemernic ca ăla! O să ne ajungă blestemul lor.

— Ne-a și ajuns, de aceea ne-a pedepsit acum Allah. Să fi ascultat de cuvintele celor doi senussi, nu ni s-ar fi întâmplat nenorocirea asta.

— Mi-a dispărut burduful, strigă un takaleh.

— Vedeți dacă mai lipsește și altceva, porunci Ședid.

— Şi al meu! zbieră altul.

— Şi mie mi s-a furat şi cămila, se tânguia unul.

— Şi a mea! De asemenea şi a ta, o, Şedid! strigă înfuriat unul din takalehi, de departe.

— Ce? Hedjinul meu de preţ? întrebă buimac Şedid, nevenindu-i să-şi creadă urechilor.

— Am adunat toate cămilele. Uită-te şi tu. Tocmai cele mai bune lipsesc.

— O, Allah, o, iad, o, diavol! Lua-l-ar dracu' pe baqquara! Trebuie să-i găsim urma . . .

— Da, da, căutaţi! căutaţi! porunci Şedid. Pretutindeni . . . dincoace şi dincolo de vad! Alergaţi cu toţii, numai trei-patru dintre voi să rămână de pază la sclavi.

Se făcu linişte câtva timp.

— Effendi, chicoti Ben Nil la urechea mea. Să fi ştiut, puteam să le furăm toate cămilele şi prizonierii. Prea am fost prevăzători.

— Aşa e, le puteam lua tot, dar la ce bun, deoarece şi aşa tot o să le aducă ei la Faşoda. Am izbutit mai bine decât ne aşteptam. Sunt curios să aflu dacă, după ce vor sfârşi de căutat, îşi vor da seama ce s-a petrecut într-adevăr.

— Aş! Aştia sunt legaţi la ochi, nu vezi?

Ben Nil avea dreptate. Cei plecaţi în căutarea fugarilor se întoarseră dezamăgiţi, căci nu găsiseră nimic. Nici o urmă pe nicăieri, Şedid porni singur prin vad să se încredinţeze cu ochii lui, dar zadarnic. Fugarii şi cămilele parcă intraseră în pământ!

— Vai de mine, ce-o să zică mekul şi Ibn Asl când or auzi că Hafid Sihar ne-a scăpat! se văicărea bietul Şedid, deznădăjduit. O, Allah, cum să ne mai arătăm noi în faţa lor!

Atunci unul din takalehi, care părea să fie mai deştept decât ceilalţi, zise:

— Gândeşte-te, o, Şedid, că atât de repede nu se şterge o urmă.

— Ce vrei să spui cu asta?

— Unde nu sunt urme, n-a trecut nici o cămilă. Vreau să spun că baqquara n-a plecat, ci stă pitit undeva cu Hafid Sihar şi cu cămilele. N-ai văzut, al dracului, ce şiret a fost? Cei doi senussi, oameni sfinţi şi de ispravă, îi stăteau pesemne în cale. De aceea a căutat să-i înlăture, născocind o întreagă poveste.

— Adevărat!

— Şiretenia lui a mers şi mai departe. Ştiind că-i vom descoperi urma, ca să nu-l găsim, s-a ascuns pe aproape şi aşteaptă până ce-om pleca noi.

— *Allah akbar!* La asta nu m-am gândit. Mi se pare şi mie că aşa trebuie să fie. Alergaţi, băieţi! Căutaţi pretutindeni; înainte şi înapoi, la dreapta şi la stânga, dincolo şi dincoace de lac!

Situaţia devenea acum mai puţin plăcută pentru noi. Dacă stăteam pe loc, o cât de neînsemnată întâmplare ne putea da de gol. Şi-apoi, aflasem destul. De aceea împinserăm pluta înainte şi începurăm să vâslim încet şi cu mare băgare de seamă. Numai cine s-ar fi uitat neclintit câteva minute ar fi observat că insula noastră plutitoare se mişca din loc. Şi nici atunci n-ar fi fost vreo primejdie, căci se aflau pe lac mai multe insule de acestea, ceea ce făcea ca a noastră să nu atragă neapărat atenţia asupra ei.

Văzurăm câţiva takalehi trecând iar vadul. Căutau pe amândouă malurile. Dacă se vor întinde cercetările până la lacul cel mare, la capătul căruia era tabăra noastră, puteau să dea acolo de Hafid Sihar şi de baqquara.

Dar nici așa nu prea aveam de ce ne teme. Până s-aducă ei pe tovarășii lor, aveam destulă vreme să încălecăm și s-o luăm la sănătoasa. Totuși, aș fi fost mai bucuros să nu ne găsească și tot atât de bucuros eram că au luat povestea cu effendi cel străin drept o născocire, iar despre Hafid Sihar credeau că a fost răpit împreună cu cămilele de celălalt.

Înaintam încet pe lacul cel mare, pierirăm repede din raza vederii takalehilor și ajunserăm în curând la tabără. Lipsisem cam mult și bietul Hafid era foarte neliniștit. I-am povestit și lui cele ce-am văzut și auzit, pe urmă m-am urcat într-un copac cu frunza deasă, ca să pot vedea, fără să fiu văzut, ce se petrece până departe.

Nu trecu mult și am zărit dincolo, pe malul celălalt, doi takalehi care căutau de zor; de trecut nu puteau trece la noi, așa că dinspre partea asta puteam fi liniștiți. Deodată, însă, am văzut alți trei venind în direcția noastră; scotoceau toate tufele, se uitau după fiecare trunchi de copac și numai două minute să mai fi trecut, nu se putea să nu ne găsească.

Am coborât repede din copac și le-am ieșit tiptil înainte. Nu departe de acolo se afla o tufă deasă, împrejmuită de mărăcini. M-am vârât repede înăuntru.

După toate calculele mele, trebuiau negreșit să treacă prin fața mea, ceea ce se și întâmplă.

Înainte însă de a ajunge ei, am început să mișc ușor crenguțele, ca și când cineva s-ar fi ridicat de jos, am început să pufăi pe nas, apoi să mârâi și am scos deodată un muget care se asemăna destul de bine cu acela al leului. În lungile mele călătorii prin pustiu îl auzisem adeseori și, ca să-mi treacă uneori de urât, încercasem să-i imit și, cu timpul, chiar am reușit. La auzul răgetului meu, cei trei takalehi scoaseră un răcnet de spaimă și se dădură îngroziți îndărăt.

— Un leu, un leu! zbieră unul dintre ei. O, Allah, ocrotitorule, o, tu, milostivule, păzește-ne de...

Urmarea n-am auzit-o, căci takalehul fugea de îi sfârâiau călcâiele; firește că nici tovarășii săi nu se lăsau mai prejos. Deodată răsună din tabăra noastră râsul lui Ben Nil.

— Effendi, ăștia nu se mai întorc să le dai toate averile din lume, zise el. Ce fel de om ești tu? Iacă-te și leu! Zău dacă nu-ți venea să crezi într-adevăr că „sugrumătorul turmelor“ s-a trezit supărat din somn... Numai că răgetul nu mi s-a părut că seamănă a răget de leu.

— Ei, aș! Știai cine e leul, de aceea.

— Firește că eu știam, dar takalehii nu. Acum cred că am scăpat de ei. Când te-am văzut vârându-te în tufa aceea, drept să-ți spun, mi-a fost frică. Nu se putea să nu dea de tine. De unde era eu să știu că o să faci pe „stăpânul cu căpățâna mare“? Dar cum ți-a venit așa ceva în gând, effendi?

— Ia, așa, cum îi vin omului gândurile când e la ananghie: pe neașteptate și fără multă bătaie de cap.

În vremea asta mă apropiasem bine de tabără și am văzut că Ben Nil ținea cuțitul în mână. La privirea mea întrebătoare, răspunse:

— Când i-am văzut pe takalehi venind, i-am șoptit baqquaraului că dacă scoate vreun strigăt, îi înfig cuțitul în inimă. Amenințarea mea a folosit, după cum vezi. Ei, acum ce facem, plecăm?

— Nu încă; să-i lăsăm pe ei s-o ia înainte.

— Dar pierdem un timp prețios și știi ce zor avem s-ajungem mai repede la Fașoda!

— Nu face nimic. Timpul acesta îl câștigăm în drum. Trebuie să știu încotro s-o luăm, ca takalehii să nu dea de urmele noastre. Acum, când bănuiesc că se află pe

aproape un leu și că leul ar putea să facă o mică plimbare pe la vad, au să steargă repede putina. Stai că mă duc să văd ce fac.

Am luat ocheanul cu mine și m-am urcat iar în copac. Puteam vedea de-acolo până peste amândouă lacurile, dar copacii și tufele care le împrejmuiau nu mă lăsau să observ ce se petrece în tabăra lor. Totuși, după vreo jumătate de ceas, am observat o mișcare la vad, apoi convoiul porni pe malul celălalt și o luă prin pustiu, înspre miazăzi. O parte din călăreți mergeau în frunte, prizonierii la mijloc și cealaltă parte în coadă.

Am urmărit cu ocheanul convoiul, până ce se pierdu în zare. Nu știu nici eu ce mi-a venit să-mi plimb ochii spre miazănoapte și răsărit, unde am zărit niște puncte mișcându-se. Să fie oameni sau animale? Înaintau în direcția pe care o luase convoiul și nu se putea să nu-l întâlnească mai curând sau mai târziu. Punctele se vedeau din ce în ce mai mici, până ce nu se mai zăriră defel. Am coborât apoi și eu din copac.

Seara nu putusem desluși bine chipul lui Hafid Sihar; la lumina zilei, însă, am băgat de seamă că semăna foarte bine cu fratele său. Mă rugă să-i arăt mâna mumiei pe care acesta mi-o dăruise la plecare și, când o văzu, îmi spuse că era într-adevăr a unei prințese egiptene, fiica unui faraon. Am scos apoi din chimir cele două scrisori fără adresă, date de Wasak la Siut și i-am zis:

— Scrisorile astea mi le-a adus fratele tău pe când găzduiam în palatul pașei și mi-a spus să le deschid la sosirea mea în Khartoum.

— Atunci sunt proprietatea ta, îmi răspunse el, și poți să faci cu ele ce vrei.

— Aș fi mai bucuros să ți le predau chiar acum. La plecare am crezut că mă voi duce de-a dreptul la Khartoum, dar împrejurările m-au silit să mă abat din drum. A trecut cam mult de atunci și cine știe ce lucruri de mare însemnătate va fi scriind el. De aceea cred că e mai bine să le deschidem acum.

— N-ai decât!

— Nu eu, ci tu.

— Bine. Poate că vom găsi ceva ce ne va fi de folos.

Rupse plicurile. Erau două scrisori de recomandare și un cec pentru o bancă din Khartoum.

— Te cunoștea fratele meu înainte de-a te fi dus la Maabdâh? mă întrebă Hafid Sihar.

— Nu.

Mă privi lung și ochii i se umeziră.

— Bietul frate-meu! oftă el. Și eu care credeam că m-a lăsat în voia sorții. Hârtiile acestea dovedesc mai mult decât îți poți închipui tu, effendi. În ele e vorba de o sumă mare de bani. Câtă încredere trebuie să-i fi inspirat tu, pentru ca, deși creștin și necunoscut, să-ți dea pe mână, pentru salvarea mea, atâția bani. Ce-ai fi făcut cu ei?

— Ți i-aș fi dat ție. Acum bagă scrisorile și cecul în buzunar, sunt ale tale. Nu ne vom despărți până în clipa când te vei întâlni cu fratele tău și, dacă voi avea în vremea asta nevoie de parale, o să-ți cer.

— Bine. Numai cu condiția asta mă învoiesc. Dar unde să-i bag, că n-am buzunare?

Așa era. El, omul bogat, n-avea haină pe el, ci numai un șorțuleț dinainte și ăla murdar și zdrențuit.

Vei avea numaidecât. Baqquara ăsta e cam de statura ta. O să vă schimbați îmbrăcămintea.

— Îndrăznește! se răsti acesta la mine. Eu sunt un arab liber și nu umblu despuiat, ca sclavii.

— Până aseară era el prizonier și tu liber; de aceea tu erai îmbrăcat și el despuiat. Acum ești tu prizonier și

el liber. Situația vi s-a schimbat, deci trebuie să vă schimbați și îmbrăcămintea.

— Nu vreau!

— Ben Nil, taie niște nuiele pentru tălpi!

— Să mă bați... pe mine! strigă baqquaraul înfuriat. Cine îți dă ție dreptul?

— Viceregele. Eu țin aici locul reissului effendina. Dar nici dacă n-ar fi așa, fac ce poftesc, fără să dau socoteală cuiva. Ești tovarășul dușmanului meu de moarte și tu însuți m-ai bârfit aseară și m-ai arătat ca pe omul cel mai primejdios de pe pământ. Și mă mai întrebi cu ce drept? Cu dreptul celui mai tare. Judec și osândesc după legile pustiului. De aceea te sfătuiesc, dacă ții la tălpile tale, să te supui poruncilor mele. Am vrut să-ți redau libertatea în schimbul unei mărturisiri cinstite, te-ai împotrivit cu îndărătnicie. N-ai decât să suferi acum urmările. Dezbrăcați-l!

Ben Nil vru să-i tragă haikul de pe el, dar baqquaraul nu se lăsa. Văzând că nu merge cu binele, i-am poruncit lui Hafid Sihar să taie un băț gros și să-l lege pe prizonier de un copac, cu picioarele în sus. La cea dintâi lovitură ticălosul scoase un urlet de durere, la a doua răcni cât îl ținea gura:

— Lăsați-mă, lăsați-mă, că fac tot ce-mi cereți!

— Bine! Să-ți fie însă învățătură de minte.

Îl dezlegară și-l dezbrăcară la repezeală, pe urmă ne pregătirăm de drum. Apă pentru noi, oamenii, mai aveam; pentru cămile umplurăm, cu apă stătută, din lac, două burdufuri luate de la takalehi și părăsirăm locul unde nici prin gând nu mi-ar fi trecut că voi da de Hafid Sihar, pe care bietul Wasak îl căuta de atâta vreme.

După cum spuneam, ca takalehii să nu ne găsească urma, îi lăsarăm să plece înaintea noastră. Noi ne luarăm însă după a lor, cu gând să ne abatem mai târziu din cale.

Mai merserăm vreun sfert de ceas și dădurăm de niște urme care veneau din stânga; probabil ale acelora zăriți de mine ca niște puncte prin ochean. Ajunserăm la locul unde se încrucișaseră cu ale takalehilor.

— Oare cine să fi fost? mă întrebă Ben Nil. Copitele animalelor nu par să fie de cămile, fiindcă sunt mici de tot.

Am descălecat și m-am uitat de-aproape. Le-am recunoscut îndată, dar pentru ca Ben Nil să învețe mai bine să deosebească urmele diferitelor animale nu i-am spus, ci l-am întrebat, zâmbind:

— Uită-te mai bine. Ce fel de animale crezi tu că au fost?

— Au fost mă... măgari? răspunse el, privindu-mă întrebător.

— Da, măgari. Și cam câți?

— Patru sau cinci.

— Nu, numai trei.

— Așa e, zise el; după ce se mai uită o dată cu băgare de seamă.

— Ce purtau măgarii în spinare, oameni sau poveri?

— Asta după ce se cunoaște?

— După adâncimea întipăriturii, după regularitatea pasului și alte semne întâmplătoare. Cu cât e mai grea povara din spinarea animalului, cu atât mai adânc se întipărește urma în nisip. Un animal de povară calcă mai ușor cu picioarele dinainte decât cu cele dinapoi, pe când unul de călărie are mersul neregulat, fiind la cheremul călărețului, care îl mână după bunul său plac. Să-mi spui acum ce fel de călăreți crezi tu că erau ăștia?

— De unde vrei să știu? Nu i-am văzut, iar pentru că erau în șa, n-au putut lăsa urme după ei.

— Şi totuşi e foarte uşor de hotărât. Pe măgari nu merg decât un anumit soi de oameni.

— Crezi că erau djelabi?

— Da. Djelabii, adică negustorii, sunt singurii care se slujesc de măgari prin pustietăţile astea. Deocamdată atâta ştiu. De unde veneau? Asta nu ne interesează, dar unde se duc da, căci îi avem înaintea noastră şi îi vom ajunge, probabil, din urmă.

— Poţi citi şi asta tot din urme?

— Nu, cel puţin acum încă nu, deoarece urmele s-au amestecat de aici cu ale takalehilor. Să mergem mai departe!

Luarăm cămilele de frâu şi porniram iar; ceilalţi doi veneau călări după noi. După câtva timp dădurăm de un loc bătătorit de multe copite.

— Aici s-au oprit takalehii, ca să-i aştepte pe presupuşii negustori. Poate că vom afla ceva mai amănunţit; ia să mă uit eu mai bine, i-am spus lui Ben Nil, oprindu-mă iar.

Am băgat de seamă că nu toţi takalehii au rămas pe loc, ci numai vreo câţiva; ceilalţi îşi văzuseră de drum. Am numărat urmele şi am găsit şi paşi de om.

— Numai cinci dintre takalehi s-au oprit şi au stat de vorbă cu djelabii care au descălecat de pe măgari, pe urmă au plecat împreună după ceilalţi, l-am lămurit eu pe Ben Nil.

— Djelabii au fost întâmpinaţi cu duşmănie de takalehi? mă întrebă el.

— Până acum nu pot să-mi dau seama, cred însă că, înfuriaţi cum erau, nu vor fi tocmai prietenoşi cu bieţii negustori. Să mergem puţin mai jos.

Tocmai voiam să pornesc iar, când Ben Nil îmi arătă cu mâna înaintea noastră şi zise:

— Uite colo, effendi, o hienă.

— Şi alte două care s-au întins în nisip, adăugă Hamid Sihar.

Am făcut mâna streaşină la ochi, ca să văd mai bine, apoi am strigat, bănuind o nenorocire:

— Astea nu sunt hiene, ci oameni. Nu cumva i-or fi jefuit takalehii pe negustori? Haidem repede să vedem ce s-a întâmplat.

Cel pe care Ben Nil îl luase drept o hienă, stătea cu spatele spre noi. Nu era de mirare că tânărul se înşelase, căci omul şedea jos, cu genunchii ridicaţi şi capul reazemat în palme. Când ne auzi, întoarse capul spre noi şi făcu o sforţare să se scoale, dar nu putu. Privirea lui căzu mai întâi asupra baqquarului. Pe chipul lui apăru o expresie de groază şi strigă:

— Sunt pierdut. Asta e Amr el Makaşef, şeicul baqquarilor!

Auzisem şi eu de câteva ori numele ăsta. Era al unei căpetenii, cunoscut ca om foarte războinic şi crud. Pe atunci activitatea lui era destul de restrânsă, pe urmă însă s-a întins destul de mult. Era o rubedenie de-a mahdiului; când cu mişcarea pornită de acesta mudirul din Dennaar a expediat viceregelui următoarea telegramă: „Şeicul baqquarilor Amr el Makaşef, un văr de-al mahdiului, înaintează spre oraş, cu câteva mii de războinici de-ai săi, ca să pună stăpânire pe el pentru mahdi. Trimite imediat ajutoare".

Aşadar, omul pe care îl aveam acum în puterea mea el era. Mă miram că o asemenea căpetenie făcea slujbă de ştafetă. Trebuia ca relaţiile dintre el şi Ibn Asl să fie de o natură cu totul deosebită, ceea ce se dovedi îndată, căci cum auzi cuvintele negustorului, strigă:

— Te înşeli. Sunt într-adevăr un baqquara, dar nu şeicul lor.

— De ce tăgăduiești? îl întrebă negustorul. Am fost doar de atâtea ori pe la tine și știu bine că și tu mă cunoști.

— Taci și nu mai vorbi prostii. Pesemne că ți s-a urcat fierbințeala la cap.

Faptul că se tot uita cu coada ochiului la mine îmi întărea credința că negustorul nu mințea. Vroia să treacă drept un om de rând, pentru ca judecătorii din Fașoda să fie mai îngăduitori cu el. Negustorul însă ținea morțiș la convingerea lui, căci urmă:

— Nu știu din ce pricină tăgăduiești; adevărat că sunt rănit, dar fierbințeală n-am și știu ce spun. Noi nu le-am făcut, crede-mă, nimic takalehilor ălora și în numele lui Allah te rog să nu-ți închipui că sunt împotriva vânătorilor de sclavi. Cruță-mă, o, șeicule!

— Pentru ce te aperi astfel? l-am întrebat eu pe negustor. Crezi că șeicul ăsta Amr el Makașef e și el unul dintr-ai lor?

Omul care până atunci nici nu mă luase în seamă mă privi acum cu mirare și răspunse:

— Cum poți să-mi pui o întrebare ca asta? Ești doar cu el și trebuie să știi mai bine ca mine că e prieten bun cu Ibn Asl, vânătorul de sclavi.

— Nu-i adevărat, minți! strigă baqquarul. Nici nu sunt drept cine mă iei tu.

— Să taci! m-am răstit la el. Știu ce să cred și toate încercările tale sunt de prisos. Ești mult prea prost ca să mă tragi pe sfoară.

Apoi, întorcându-mă spre negustor:

— Eu nu sunt de-ai lui. Sunt un străin, nu sunt musulman, ci creștin. Ia uită-te mai bine la șeic. N-ai băgat încă de seamă că n-are nici o armă asupra lui și că e legat pe cămilă?

Omul își ținuse până atunci mereu capul în palme; acum îl ridică și strigă:

— Allah face minuni! E într-adevăr legat. V-ați luptat cu el și l-ați biruit?

— O să afli mai pe urmă. Acum vreau să văd ce e cu tovarășii tăi.

— Sunt morți; au fost împușcați. Uite în ce băltoacă de sânge zac, sărmanii!

— Au tras și în tine?

— Nu. Am fost cel dintâi pe care l-au atacat. Când m-au izbit cu patul puștii în cap, am căzut jos, grămadă, au crezut, pesemne, că am murit. Nu știu cât voi fi zăcut așa, dar când m-am deșteptat i-am văzut pe acești tovarăși ai mei morți. Ne-au jefuit de tot ce aveam, până și măgarii ni i-au luat.

— Nu, măgarii sunt aici, ți-i aduc eu numaidecât, după ce te voi examina la cap.

Capul omului era umflat cât o baniță, dar din fericire țeasta era teafără. Îl pocniseră numai cu patul puștii. Ceilalți doi erau într-adevăr morți. Îi împușcaseră drept în inimă. Le-am luat basmalele de pe cap, ca să-i leg celuilalt comprese cu ele. Omul se simți ceva mai bine, așa că putu vorbi mai cu ușurință. Părea însă să-i fie o frică grozavă de șeic. Am căutat să-l liniștesc, zicându-i:

— Nu-ți fie teamă, căpetenia baqquarilor nu-ți poate face nimic și noi n-avem nimic cu tine. Adevărat că e prieten de-al takalehilor care v-au atacat. Îți spun încă odată că n-ai de ce să te temi de el și nici pentru ce să-l cruți. Ai auzit tu vreodată de reissul effendina?

— Am auzit, stăpâne.

— Află atunci că eu sunt un prieten de-al lui și l-am prins pe baqquara ăsta ca să-l predau reissului, care se află acum la Fașoda. Poți fi deci liniștit și te rog să-mi

răspunzi deschis și fără ocoluri. De unde veneați și încotro vă duceați?

— Veneam de la Dar Famaka, unde am vândut toată marfa pe care o aveam cu noi și am luat în schimb „thibr". Am traversat pe urmă Nilul Alb, ca să ne ducem la Gojak de pe Bahr el Arab, ca să preschimbăm thibr-ul pe pene de struț și pe care apoi să le vindem la Khartoum. Am fi câștigat bune parale, dacă nu ne jefuiau takalehii. Am rămas sărac lipit pământului, căci nu mai am nimic pe sufletul meu. Bătu-i-ar Allah să-i bată pe tâlhari!

Thibr înseamnă grăunțe și praf de aur, care se găsește din belșug prin părțile amintite de el și e mai prețuit chiar decât banii. Negustorii îl topesc și fac din el verigi sau bulgări mititei și îl întrebuințează ca monedă curentă.

— Bănuiesc că takalehii nu v-au atacat îndată, nu-i așa?

— Ba au fost la început chiar foarte prietenoși cu noi. Ceata a luat-o înainte și numai patru au rămas, ca să ne cerceteze ce și cum. După ce le-am spus, ne-au poftit să facem drumul împreună, dar cum am ajuns aici, s-au întâmplat cele ce ți-am povestit adineauri.

— Le-ai pomenit și despre aurul pe care îl aveați cu voi?

— Da. Ne-au iscodit cu ce aveam de gând să cumpărăm penele de struț și a trebuit să le spun.

— Mai bine n-o făceai. Vezi și tu la ce a dus prostia ta. Le-ai stârnit lăcomia. Au lăsat caravana s-o i-a într-adins înainte, ca să nu trebuiască să împartă prada cu ceilalți, apoi au tăbărât pe neașteptate asupra voastră. Tot de aceea nu v-au dezbrăcat și v-au lăsat măgarii, pe care i-au gonit însă cât mai departe.

— Ce zor aveau să-i gonească?

— Din prevedere. Voi stăteați întinși pe pământ și [illegible] puteați fi văzuți dacă ceilalți s-ar fi uitat îndărăt, pe [illegible]nd dacă lăsau măgarii lângă voi, ar fi atras luarea-[illegible]minte a tovarășilor lor și i-ar fi luat la cercetări. Sau [illegible] gândeau poate să nu treacă în curând cineva pe-aici, [illegible] vadă ce s-a petrecut. Cum nu se vede nimeni prin pus-[illegible]iu, firește că pe ei ar fi căzut vina omorului. Tu, drept [illegible] că ai scăpat cu viață, dar ai fi murit însă repede de [illegible]foame și de sete, dacă nu veneam noi.

— Și acum ce-i de făcut, effendi? Să ne luăm după [illegible]. Vreau să-mi iau avutul îndărăt și să mă răzbun pen-[illegible]u cele ce-am pătimit.

— N-avea nici o grijă, ce ți s-a luat o să ți se dea [illegible]poi. Pentru asta nu e însă nevoie să ne luăm după ei [illegible] să ne războim noi, câțiva inși, cu atâția. Mă duc acum [illegible]-i caut măgarii, pe urmă vii cu noi.

— Păi voi unde vă duceți?

— La Fașoda, după cum ți-am mai spus. Cum ei sunt [illegible]rte pe jos și noi călări, o s-ajungem înaintea lor acolo [illegible]o să dăm de veste poliției, care îi va lua în primire [illegible]dată ce vor sosi.

Urmele măgarilor duceau până departe. Se luaseră [illegible]ul după altul, așa că după vreun sfert de ceas îi gă-[illegible]răm trântiți jos în nisip, cu șeile în spinare. Am încă-[illegible]at în spinarea unuia din ei; ceilalți îl urmară de bună-[illegible]e, fără să fie nevoie să-i mai îndemn eu.

Îngropărăm morții cum puturăm și noi, ridicarăm pe [illegible] rămas în viață pe cămila care ducea burdufurile cu [illegible] și porniram la drum. Măgărușii tropăiau după noi.

Ne aflăm cam la vreo treizeci de mile geografice de [illegible]oda. Să fi fost numai eu singur cu Ben Nil am fi fă-[illegible]t drumul în două zile, dar în împrejurările date așa ceva [illegible] era cu putință. Hafid Sihar zăcuse prea multă vreme [illegible] fundul pământului, în minele acelea de aramă, și orga-

nismul îi era foarte slăbit. Călăritul şi hurducătura în spinarea cămilei îl oboseau din cale-afară. Negustoru., de asemenea, simţea dureri grozave de cap la fiecare pas al cămilei şi trebuia mereu să-şi ude carpa pe care i-o pusesem peste rană.

Lasaram pe dreapta urmele takalehilor şi ne abaturam cat mai mult din calea lor. Chiar a doua zi pe la pranz îi întrecurăm, după cum putui vedea prin ocheanul meu, care avea lentilele foarte tari.

În dimineaţa celei de a patra zile ajunserăm la Faşoda. Pe vremea când se petreceau cele ce povestesc eu aici, acest oraş era un fel de loc de surghiun, aşa cum fusese înainte djebelul Gasan şi Fassoql; criminalii nu trăiesc mult aici, se prăpădesc repede, din pricina climei nesănătoase. Fiind în acelaşi timp şi ultimul post de notar la Nilul Alb, avea o garnizoană de o mie de soldaţi, trupe pedestre de negri şi arnăuţi, comandaţi de un sangak, adică maior. Din pricina cruzimii şi nesupunerii lor, trebuia într-adevăr o mână de fier ca să-i ţină în frâu. Acest sangak era, după cum ştim, un aliat al lui Ibn Asl.

Firește că n-am intrat în oraş în văzul tuturor, deoarece era de aşteptat ca Ibn Asl să se afle acolo, de asemenea şi ceilalţi duşmani ai mei: turcul Murad Nassir, cu sora lui, muza'birul şi mokkademul sfintei Kadirine. Mai era la mijloc şi faptul că maiorul arnăuţilor va fi fost pus la curent de către ceilalţi, aşa că trebuia să mă feresc cât se poate să nu fiu văzut de vreunul dintre ei.

Ne-am oprit, deci, la vreun ceas de oraş, într-o pădure destul de deasă, unde ne puteam ascunde foarte bine şi unde numai printr-o întâmplare ne-ar fi putut descoperi cineva. De aici vroiam să trimit pe cineva la mudir, cu scrisoarea de recomandare a reissului effendina. Mai bucuros aş fi fost să se ducă Ben Nil, dar mă

temeam să nu-l întâlnească vreunul din duşmanii noştri şi să-l recunoască. De aceea i-am încredinţat scrisoarea lui Hafid Sihar şi l-am învăţat ce avea de făcut. Se înapoie de-abia după patru ceasuri, aducând cu el un om îmbrăcat în portul obişnuit al ţării. Mă aşteptam ca „tatăl celor cinci sute" să-mi trimită vreun slujbaş mai mare de-al său şi, când colo, venea chiar mudirul însuşi. Acesta arătă de la început ce fel de om era, căci abia a deschis Hafid Sihar gura să-mi spună ceva, că se şi răsti la el cu glas tunător:

— Taci, nemernicule, strigă el cu asprime. Am fost îngăduitor cu tine, fiindcă m-au înduioşat nenorocirile care s-au abătut asupra capului tău, dar să nu crezi că pentru asta eşti în drept să iei cuvântul înaintea mea. Cum îndrăzneşti să-l rogi de iertare că ai zăbovit atât? Ce, eu sunt un căţeluş care trebuie să alerge când îl fluieri?

Aha, mi-am zis eu, ăsta trebuie să fie chiar „tatăl celor cinci sute" în carne şi oase! Dacă se poartă atât de aspru cu cei năpăstuiţi, ce-o mai fi când pune mâna pe un vinovat!

Se întoarse apoi spre mine şi mă măsură cu o privire curioasă, dar defel prietenoasă. Eu mă ridicasem de jos şi i-am susţinut cu nepăsare privirea.

— Tu eşti Ali effendi în persoană? l-am întrebat eu, fără să mă tulbur câtuşi de puţin.

— Ali effendi? spuse el cu asprime. Nu ştii cum se cuvine să te adresezi unui mudir?

— Ba ştiu foarte bine şi-mi voi împlini datoria de bună-cuviinţă îndată ce voi vorbi într-adevăr cu un mudir.

— Poţi să ţi-o împlineşti chiar acum, căci eu sunt mudirul din Faşoda.

Un oriental ar fi încrucișat mâinile pe piept și s-ar fi ploconit până la pământ; eu i-am întins doar mâna și i-am zis destul de politicos:

— Allah să-ți dăruiască viață lungă, o, mudirule. Mă bucur să-ți văd chipul, căci e al unui om drept, sub a cărui ocârmuire provincia aceasta se va ridica și va fi curățată de tot ce-i răufăcător.

Se codi să-mi apuce mâna, se uită mirat la mine și răspunse:

— Din câte mi s-a spus despre tine, am aflat că ești un om priceput și energic; nu pari însă să fii mare iubitor de laude.

— Fiecare își are felul lui de a fi și trebuie luat așa cum l-a făcut Dumnezeu, o, mudirule.

— După tine, ar trebui atunci să-i iau și eu pe supușii mei după firea lor. Bine mi-ar merge, n-am ce zice! Voi, creștinii, sunteți oameni ciudați; de aceea o să te iau așa cum ești, adică curajos și mojic.

Zâmbeam în sinea mea auzindu-l pe el, mojicia întrupată, socotindu-mă pe mine mojic. Șezurăm amândoi jos. Scoase din buzunar o cutie de chibrituri și o tabacheră plină cu tutun, își răsuci o țigaretă, o aprinse fără să-mi ofere și mie, trase câteva fumuri, puse lângă el tabachera, ca s-o aibă la îndemână, apoi începu:

— Și zi, că ești un servitor de-al reissului effendina după câte am înțeles. Unde și cum te-a cunoscut?

— Că m-a cunoscut el pe mine ori eu pe el, e o deosebire care n-are de altfel nici o importanță; dacă crezi însă că sunt servitorul lui, vezi, aici greșești.

— Așa e, în scrisoare te numește prietenul lui, dar așa se spune în toate scrisorile de recomandare. Ești un om curajos, cutezător chiar și nici prost nu pari să fii, un creștin însă nu poate să fie prietenul unui musulman.

— De ce nu? Când mi-e drag un om și îl socot vrednic de prietenia mea, faptul că e musulman nu mă împiedică defel să i-o ofer.

— Ah! zise el mirat. Așadar, tu i-ai oferit-o, nu el ție?

— De la cine a pornit primul cuvânt n-are nici o însemnătate, ajunge să-ți spun că ne leagă o foarte strânsă prietenie. Crezi? Bine! Nu? Treaba ta! Mie totuna îmi este.

— Cum adică, nu-ți pasă dacă mudirul din Fașoda te crede sau nu pe cuvânt? Zău dacă am întâlnit un astfel de om în viața mea.

— Există în țara mea o vorbă: „Ceea ce ție nu-ți place, altuia nu face". Cu alte cuvinte: cum te porți tu cu mine, așa și eu cu tine. Eu mă iau după vorba asta bătrânească.

— I-ascultă, măi omule: dacă ar îndrăzni altcineva să-mi spună așa ceva, aș pune să-l bată cu vârga.

— Știu. De aceea te-au și poreclit. „Tatăl celor cinci sute". Eu însă sunt sigur că nu voi fi întâmpinat cu această manifestare de dragoste.

— Sigur? Să vreau eu, cine m-ar putea opri să-ți număr și ție câteva la tălpi?

— Naționalitatea și consulul meu.

— Puțin îmi pasă mie de ele!

— Atunci ăsta de colea!

Și, zicând acestea, îi vârâi atât de aproape pumnul sub nas, încât trase speriat capul îndărăt, strigând:

— Ce faci, omule! Nu cumva vrei să dai?

— Atâta timp cât nu dai tu, nu dau nici eu. Și acum, să lăsăm gluma și să vorbim serios. Noi . . .

— Cine are de hotărât aici, care să înceapă vorba, tu ori eu?

— Eu, fiindcă te afli la mine. Nu vrei, n-ai decât să pleci. Mă descurc eu și fără tine.

Mă privi uluit, aruncă ţigareta cât colo şi strigă:

— Allah e mare, nu, e mai mare, ba cu mult mai mare, cel mai mare; tu însă eşti cel mai mare mojic din câţi am cunoscut până acum. Ce plăcere aş simţi să pun să-ţi tragă câteva nuiele la talpă! Dar lasă că o să vină şi vremea asta...

— Şi eu îţi spun că mai înainte de-a da tu porunca, te-a şi culcat glonţul meu la pământ. Îţi spun ca să ştii!

— Dracu' să te ia! Mi se pare că tot mai nimerit e să te ia omul cu binele.

Îşi răsuci o nouă ţigaretă.

— Atunci începe prin a-mi îngădui să aprind şi eu o ţigaretă, i-am zis.

Am tras tabachera spre mine şi, fiindcă am văzut că vrea să se înfurie, am adăugat:

— Datoria ta era încă de adineauri să-mi oferi şi mie una, când ai aprins-o pe cealaltă. N-ai făcut-o şi ai totuşi pretenţia să mă port cuviincios cu tine. Ce să cred despre tine? De altfel mi-e totuna dacă eşti mojic sau nu cu mine. N-am venit să-ţi cer vreun serviciu ci, dimpotrivă, să te ajut ca să-ţi faci pe deplin datoria. Una pentru alta — asta e legea pustiului. Moarte pentru moarte, sânge pentru sânge şi... mojicie pentru mojicie. După ce mă vei cunoaşte mai bine, o să mă judeci altfel. N-ai vrut să-mi întinzi mâna; nu face nimic. Am avut eu de-a face în viaţa mea cu oamenii mai sus puşi ca tine şi totuşi s-au purtat cuviincios cu mine.

Zvârli jos ţigareta de-abia aprinsă, strânse pumnii şi, într-un acces de furie, vru să izbească, dar se stăpâni; creţurile de pe frunte se netezira; privirea i se îmblânzi, apoi deodată furia îl cuprinse iarăşi, se răsti la şeicul Amr el Makaşef, care stătea întins jos pe iarbă.

— Văd că eşti legat. Tu eşti baqquarul care a fost trimis de Ibn Asl la Nid en Nil?

— Da, mărturisi el.

— Câine şi de şapte ori fecior de câine, eşti în legături de prietenie cu vânătorii de sclavi? O să-ţi număr la tălpi până te vei sătura. Câte o sută pe săptămână, vreme de o lună şi pe urmă poţi să te duci unde vei pofti, să le povesteşti şi altora ce primire frumoasă ţi-a făcut Abu Hamsah. Spre părerea mea de rău nu mi-e îngăduit să-ţi tai capul pentru atâta vină, dar n-avea tu grijă, o să-ţi aduci aminte de fiecare lovitură câte zile vei avea!

Apoi se potoli şi mânia lui, căci se întoarse cu chipul zâmbitor spre mine, îmi întinse mâna şi zise:

— Effendi, trebuie negreşit să fii şi tu de faţă când ticălosul ăsta îşi va primi pedeapsa. Să vezi cum o să-ţi salte inima în piept de bucurie şi ce plăcere o să simtă sufletul tău. Nu există mai mare satisfacţie decât să-i auzi pe nemernicii care calcă în picioare legile noastre bune şi drepte cum urlă, se zvârcolesc ca viermii în ţărână şi se roagă de iertare. Şi acum, urmă el, povesteşte-mi şi mie ce s-a petrecut de când te-a... sau l-ai cunoscut pe reissul effendina.

— E o poveste lungă şi ţi-ar lua prea mult timp s-o asculţi.

— Pentru împlinirea datoriilor mele am întotdeauna timp.

— Atunci îngăduie-i lui Ben Nil să-ţi povestească.

— De ce el şi nu tu?

— O să înţelegi motivul după ce va sfârşi.

— Bine, fie!

Şi Ben Nil începu. În vreme ce vorbi el, eu mi-am răsucit o ţigaretă. M-am întins pe iarbă, mi-am pus o mână căpătâi şi trăgeam tacticos fumul aromat. Din fiecare cuvânt pe care îl spunea flăcăul reieşea dragostea lui nemărginită pentru mine.

Va fi aflat mudirul câte ceva, din spusele lui Hafid Sihar, altele din scrisoarea reissului effendina, dar cele ce auzea acum îl ţineau încordat; doar din când în când scotea câte o exclamaţie de bucurie sau o înjurătură de furie. Când sfârşi Ben Nil de povestit, entuziasmul lui fu atât de mare încât luă tabachera şi chibriturile, mi le vârî cu de-a sila în mână strigând:

— Fumează, fumează, effendi! Ia-l pe tot... L-ai meritat... pe Allah şi Profet, l-ai meritat... şi când vei veni la mine, o să-ţi dau o ladă întreagă de ţigări, măcar că sunt scumpe al dracului!

Mă miram de unde vin aici în Sudan ţigări, aşa că l-am întrebat:

— Cât le-ai plătit?

— Un piastru bucata.

— Cam mult. De ce nu te-ai tocmit?

— Să mă tocmesc? Nici prin gând nu mi-a trecut! Eu nu mă tocmesc niciodată. Plătesc cinstit şi peşin. Câte o lovitură de piastru. După ce şi-a primit cincizeci de lovituri la talpă, omul a luat-o la sănătoasa zicând că îi ajunge şi-i prea ajunge. Fumează, effendi, fumează! Al dracului om mai eşti şi tu! Are dreptate emirul să fie încântat de tine. Nici voi creştinii nu sunteţi de lepădat, după cum văd, şi acum înţeleg de ce te-ai împrietenit cu el. Sunt mudir, după cum ştii — şi nu e puţin lucru, crede-mă — dar te rog să mă ierţi pentru mojiciile de adineauri. În schimbul iertării pe care ţi-o cer trebuie să-mi faci un hatâr.

— Numai să pot...

— Poţi; ştiu eu că poţi!

— Atunci ţi-l fac.

Îmi apucă amândouă mâinile, le strânse cu putere şi strigă:

— *Hamdulillah!* Ce de mai lovituri la tălpi... sute... mii... milioane! Să-l prinzi pe Ibn Asl, dar nu pentru reissul effendina, ci pentru mine.

— Bine.

— Şi pe turcul ăla burtos, care îşi zice Murad Nassir.

— Şi...

— Şi pe muza'bir, cu drăguţul de mokkadem al sfintei Kadirine.

— Fie!

— Mulţumesc... îţi mulţumesc din suflet! Tii, ce mai petrecere o să fie! Pun să-i spânzure pe toţi, după ce mai întâi o să primească fiecare câte cinci sute de vergi la talpă... şi sora turcului, da, şi ea...

— O, mudirule, gândeşte-te că e femeie. Şi apoi ea ce crimă a făcut?

— Cea mai mare dintre toate: a vrut să se mărite cu Ibn Asl.

— A vrut? Doamne fereşte! A trebuit. Căsătoria asta e numai pecetluirea unei afaceri.

— Lasă, lasă că ştiu eu. Nimeni afară de mine n-are voie să pecetluiască şi eu pecetluiesc cu vergile la tălpi. Dar de prins nu se poate să nu-i prinzi, mi-ai făgăduit doar.

— Şi o să mă ţin de cuvânt. Pe unul din bandă nu mai e însă nevoie să-l prind, fiindcă se şi află în mâinile tale.

— Cine e ăsta?

— Sangakul arnăuţilor.

— Ibn Mulei? Păi bine, omule, am toată încrederea în el... Eşti într-adevăr de părere că face parte din banda lui Ibn Asl?

— Sunt pe deplin încredinţat de asta.

— Atunci o să i se dea şi lui la...

Se opri. Îl străfulgeră un gând. Tăcu câtva timp, apoi reluă:

— Aha, ăsta e „adresantul". De aceea îmi frământam eu creierii şi nu găseam. Effendi, mai că-mi vine să cred că ai dreptate şi că mi-am pus încrederea într-un ticălos.

— Aş putea să pun mâna în foc că acest Ibn Mulei e un aliat de-al căpeteniei vânătorilor de sclavi.

— Probabil, judecând după cele ce n-am înţeles din scrisoare, dar care se potrivesc foarte bine la el.

— Pot să ştiu şi eu despre ce scrisoare e vorba?

— Trebuie chiar. Oamenii mei au prins ieri la seribahul Bringhi un nuehr, care li s-a părut suspect. Au găsit la el, ascunsă în conciul din cap, o scrisoare. Omul s-a smucit şi a vrut s-o ia la fugă, n-au avut ce face şi l-au împuşcat. Azi-dimineaţă mi-au adus scrisoarea. E trimisă de la seribah Aliab, către cineva care trebuia s-o predea lui Ibn Asl.

— Ah, nu cumva seribahul ăsta aparţine lui Ibn Asl?

— Nu pot să ştiu, deoarece sunt de scurt timp în Faşoda.

— Mie îmi vine să cred că aşa e. Pot să văd şi eu scrisoarea?

— Firește! Ştii ce zic eu, effendi? Să lăsăm să ajungă scrisoarea în mâinile arnăutului.

— Bine zici. Îl prindem atunci asupra faptului şi nu mai poate tăgădui. Dar cine să i-o ducă?

— Tu.

— Nu se poate. Eu nu trebuie să mă arăt încă în oraş.

— Pentru ce? Acei de care te ascunzi, n-au sosit încă.

— Dar dacă se strecoară vreunul pe furiş?

— Cu neputinţă. Santinelele veghează zi şi noapte pe mal. Te dai drept trimisul de la seribahul Aliab şi dacă

arnăutul opreşte scrisoarea la el, s-a dat de gol. O să pun să-l bată până o mărturisi tot; până şi mijlocul cum să-i prindem şi pe ceilalţi.

— Eu nu sunt negru şi chiar dacă m-aş vopsi, trăsăturile feţei mele nu seamănă cu ale unui nuehr. Pomeneşte ceva în scrisoare despre cel care o aduce?

— Nu.

— Atunci poate că ar merge. Totuşi ar fi mai bine să se ducă altcineva, firește tot un om de încredere.

— Dar eu ţin morţiş să te duci tu. Mai întâi fiindcă e nevoie de un om foarte curajos, şi al doilea, trimisul trebuie să se prieapă să-l descoasă puţin pe arnăut. Numai tu eşti în stare s-o faci.

Ar fi trebuit să mă împotrivesc. Planul nu era defel practic şi foarte primejdios, după cum s-a şi dovedit mai târziu. Mudirul îmi era însă simpatic pentru iubirea lui de dreptate şi faptul că, după atitudinea lui de la început, îmi arăta acum atâta încredere, mă măgulea întrucâtva. Afurisita de vanitate îmi întuneca mintea şi am primit că fac tocmai ceea ce n-ar fi trebuit, ca să nu năruiesc tot ce clădisem până atunci. Numai eu singur puteam să duc la bun sfârşit o astfel de încercare, spusese el. Eram dator să-i arăt că sunt vrednic de buna părere pe care o avea despre mine, de aceea i-am răspuns:

— Bine, mă învoiesc. Când şi unde pot avea scrisoarea?

— Oricând şi oriunde.

— Unde locuieşte arnăutul?

— Are o casă alături de cazarmă. Vrei să vii să-ţi iei singur scrisoarea, ori mai bine să ţi-o trimit prin cineva?

— Nici una, nici alta. Eu nu mă pot arăta peste zi în oraş; n-aş putea veni decât pe înnoptate şi ar însemna să pierd prea multă vreme, pe care o pot întrebuinţa mai cu folos. De trimis, iar nu sunt de părere, căci omul care

mi-ar aduce scrisoarea ar descoperi ascunzătoarea noastră, care trebuie ținută în mare taină. Cel mai bun lucru e să-l iei pe Hafid Sihar cu tine și să-i dai lui scrisoarea.

— Bine. O dată cu ea vă voi trimite și ceva de-ale mâncării.

— Deocamdată mai avem. Mai bine mi-ar prinde niște haine, pe măsura mea, fiindcă e sigur că în scrisoare am fost descris arnăutului în același timp cu îmbrăcămintea pe care o port; așa că m-ar recunoaște lesne. De asemenea, nici armele nu trebuie să le iau cu mine.

— Pe aici nu umblă nimeni neînarmat.

— Atunci trimite-mi o flintă veche, un cuțit tocit și un pistol ruginit. Drept cine o să mă dau nu știu nici eu încă, în nici un caz însă drept vreun om bogat ori cu vază. De aceea îmbrăcămintea și armele trebuie să fie cât mai sărăcăcioase.

— Dorința ta va fi împlinită. Dar ce vor face ceilalți în vreme ce tu vei lipsi?

— Au să m-aștepte aici.

— De ce? Mai bine să vină la mine. Pe întuneric nu o să-i vadă nimeni. După ce vei pleca de la arnăut, vii și tu.

— Nu se poate. O să mă dau drept un vânător de sclavi și unul ca ăsta n-are ce căuta în casa ta.

— N-are a face. Deocamdată avem de lucru numai cu arnăutul, și cu ăsta isprăvești tu chiar astăzi; pe urmă nu mai ai nici un zor să te ascunzi. Nu, nu, rămâne cum am spus eu, locuiți toți la mine. Am multe de vorbit cu tine. Vreau să mă pui la curent cu felul în care sunt orânduite lucrurile la voi în țările din apus și despre multe altele. De aceea nu vreau să te las aici în pădure. Și apoi, la ce să te mai chinuiești cu ticălosul ăsta de baqquara? Îl iei cu tine și, cum veți sosi, îl bag în temniță, unde

o să fii de față când i s-o număra cea dintâi o sută de nuiele la talpă.

— Dacă așa zici tu, fie! Ești mudirul și trebuie să mă supun poruncilor tale. Dar cum trecem apa?

— Îndată ce se va întuneca voi trimite la mal doi oameni de credință. Unul va lua în primire cămilele, iar celălalt vă va aduce cu luntrea la oraș și vă va arăta drumul la casa mea. După ce vei isprăvi cu arnăutul, vii și tu ca să vorbim ce avem de vorbit. Acum mă duc. Am zăbovit cam mult și când vor băga de seamă oamenii mei că lipsesc atât, au să facă gălăgie, crezând că mi s-a întâmplat ceva.

— Atunci nu ne mai rămâne decât să ne înțelegem asupra unui lucru: ești hotărât să pui mâna pe takalehi?

— Mă mai întrebi? Sclavii lor vor fi lăsați liberi, iar ceilalți își vor primi pedeapsa; ba mai mult încă: ucigașii bieților negustori vor fi osândiți la moarte. Când socoți că vor sosi takalehii?

— Până poimâine în nici un caz, dar apoi trebuie să-i aștepți din clipă în clipă.

— Vor fi primiți după cum li se cuvine. Prietenul ăsta al lor va simți chiar diseară gustul vergilor. Urletele lui au să se audă până dincolo de Kahira.

Se ridică de jos, dădu șeicului un picior care îl făcu să zboare cât colo, pe urmă plecă însoțit de Hafid Sihar.

Ne lăsase nouă tabachera cu tutun, ca să avem cu ce ne mai trece timpul până se va înserа. Mi-am aprins o țigară și i-am dat și lui Ben Nil una. Fumarăm câtva timp în tăcere. Acum, după ce mudirul plecase, ceea ce aveam de gând să fac nu mi se mai părea atât de ușor ca înainte; mă căiam că primisem o însărcinare atât de primejdioasă, dar nu mai puteam da înapoi.

Baqquarul se întorcea de pe o parte pe alta; lovitura pe care i-o dăduse mudirul îl nimerise în pântece și îl

făcea să sufere cumplit. Dacă până atunci nădăjduise că va fi cruțat, avându-se în considerație demnitatea lui de șeic, nădejdea i se spulberase și știa că nu va scăpa de bătaie. Câte o sută de nuiele la talpă. Și nu o dată, ci în fiecare săptămână. Până să apuce să se desumfle talpa și să se vindece pielea crăpată, alte lovituri proaspete!

Îl cuprinse frica. Începu să-și frământe creierii cum ar putea să scape de pedeapsă și ajunse la convingerea că numai prin mijlocirea mea ar fi cu putință. Trebuia deci să încerce să mă câștige prin vreo mărturisire, mai bine zis printr-o propunere care m-ar fi interesat direct.

— Effendi, începu el, îngăduie-mi să-ți vorbesc...

M-am făcut că nici nu-l aud.

— Effendi, aș vrea să-ți spun ceva.

— Să taci! m-am răstit cu asprime la el, deși bănuiam că mi-ar folosi la ceva ceea ce avea să-mi spună.

Tăcu o bucată de vreme, pe urmă zise iar:

— O să-ți pară rău că nu vrei să m-asculți. Ceea ce am să-ți spun e de mare însemnătate pentru tine.

— Nu vreau s-aud nimic, mă înțelegi? Cauți să scapi de bătaie, dar degeaba, cu mine nu-ți merge.

— Dacă mă scutești de rușinea asta, ți-aș da ceva în schimb.

— Ce?

— Vești asupra seribahului Aliab, despre care vorbeai adineauri cu mudirul. Am auzit tot și cred că ți-ar părea bine să afli cum stau lucrurile pe acolo.

— Poate. Cunoști tu bine situația?

— Cât se poate de bine.

— A cui e seribahul?

— Crezi că o să-ți răspund pe degeaba?

— Da. Cincizeci de nuiele la talpă îți vor deschide repede pliscul.

— Effendi, numai asta nu. Orice afară de bătaie! Roagă-l pe mudir să mă scutească de o asemenea ocară și îți spun tot ce știu despre seribahul Aliab.

— Prea multe nu cred să știi.

— Nu? Mai mult ca oricine, că doar am fost pe-acolo.

— Ce-ai căutat la seribah?

— Îți spun, dacă îmi făgăduiești să stărui pe lângă mudir să nu fiu bătut și să nu afle nimeni ce ți-am spus.

— Asta din urmă da, pot să-ți făgăduiesc, dar pentru cea dintâi nu știu, zău!

— Ba da, ba da, am auzit eu ce se spune despre tine și știu că mudirul nu poate să te refuze.

— Cred că te înșeli, cu toate astea o să pun o vorbă bună pentru tine. Îți atrag însă luarea-aminte că nu mă las tras pe sfoară. Dacă crezi că poți scăpa de bătaie prin vreo minciună, îți spun dinainte că încerci degeaba. Acum s-auzim ce știi despre seribahul ăsta.

— E al lui Ibn Asl.

— Mi-am închipuit eu! Ți-am făgăduit că tot ce voi afla de la tine rămâne între noi, așadar răspunde-mi fără înconjur: ai fost părtaș cu Ibn Asl la negoțul de sclavi?

— Da, effendi, dar să nu mă spui mudirului.

— Nu știu dacă mi-e îngăduit să trec așa ceva sub tăcere, în orice caz o să-l rog să ți se ierte ticăloșia asta. Ca musulman, consideri sclavia îngăduită și nu iei în seamă legile noi, care vor să-i pună stavilă.

— Așa e, effendi, așa e! Gândește-te că noi, baqquarii nu trăim decât de pe urma turmelor noastre și când dă o molimă peste ele ne lasă săraci lipiți pământului. Negoțul cu sclavi ne mai scotea în astfel de cazuri din sărăcie și ne îngăduia să avem din ce trăi, până ni se mai înfiripau niței turmele. Războinicii noștri se tocmeau soldați la vreo căpetenie de-a vânătorilor de sclavi și de fiecare cap de negru prins i se dădea atâta și atâta. Nu

în bani, ci în oamenii luați robi, pe care noi îi vindeam pe urmă negustorilor de sclavi. Câștigul era bunișor și ne prindea bine la nevoie.

— Și tu, nu numai că le dădeai războinicii tăi, ci luai parte și la vânători?...

— Așa e, effendi. Porneam cu toții de la seribahul Aliab.

— Cine comanda în lipsa lui Ibn Asl?

— Un sergent, anume Ben Ifram. Un glonț i-a sfărâmat o dată genunchiul și de-atunci nu mai poate lua parte la vânătoare. Ibn Asl are mare încredere în el și i-a predat lui comanda.

— Bine. Deocamdată știu destul. S-ar putea însă ca mai târziu să mai am nevoie de informațiile tale.

— Mai târziu? Nădăjduiesc că mudirul o să asculte de tine și o să-mi dea drumul să mă întorc iar la ai mei.

— Așa cred și eu. Dar știi ce vrem noi. Se prea poate ca Ibn Asl să fi plecat din oraș și atunci nu ne rămâne decât să ne ducem după el la seribahul Aliab. Cum tu cunoști drumul, o să ne slujești de călăuză.

— Să mă ferească Allah! Ce-or să spună oamenii mei când vor vedea că lipsesc atât. Și-apoi, Ibn Asl mi-e prieten și are mare încredere în mine.

— De asta nu ne pasă nouă și nici nu e acum timpul să-mi bat capul cu astfel de fleacuri. Să stăm liniștiți și s-așteptăm ce are să mai urmeze.

— Liniștiți! oftă el. Tu poți fi liniștit, dar eu... eu...

Arabul avusese dreptate când îmi spusese că informația lui îmi putea fi de mare folos. Știam unde l-am putea găsi pe Ibn Asl în cazul când nu s-ar mai fi aflat în Fașoda.

După vreo trei ceasuri, Hafid Sihar se întoarse încărcat cu pachete. Îmi aducea un rând de haine, armele cerute, două găini fripte, pâine și o sticlă cu rachiu. Mâncărăm îndată și-i dădurăm și baqquarului partea lui.

Între timp se făcuse ora patru după-amiază. Ne trebuia un ceas până s-ajungem la malul Nilului și la șase se înnopta, așa că ne pregătirăm de plecare. Mi-am schimbat hainele; fața și mâinile îmi erau pârlite de soare și arătam aidoma unui vânător de sclavi, numai trăsăturile chipului rămâneseră aceleași, ceea ce m-ar fi putut da de gol, dar n-aveam ce face.

Hafid Sihar știa de la mudir locul unde ne vor aștepta cei doi servitori ai săi. Mudirul îmi mai trimisese vorbă să fiu cât se poate de prevăzător, căci sangakul arnăuților era un om foarte puternic și rău.

Firește că citisem cu mare luare-aminte scrisoarea și mă încredințasem din cele ce spunea în ea că nu putea fi expediată decât de sergentul din seribahul Aliab. Nu era pecetluită, ci lipită cu cocă, așa că am putut-o lesne lipi la loc, ca să nu se cunoască aproape defel că fusese deschisă de cineva.

Nici n-apucarăm să ajungem la mal și se și întunecă. Îi găsirăm pe cei doi servitori; unul luă în primire cămilele, celălalt așeză șeile în luntre și ne trecu dincolo. Făcurăm un ocol, ca să mă lase pe mine în dreptul cazarmei, pe urmă ceilalți porniră spre casa mudirului.

Rămăsesem singur în întuneric. Pe cât îmi puteam da seama locuința arnăutului era chiar alături de cazarmă. N-avea nici clanță, nici broască la ușa scundă și îngustă, ci numai un fel de ivăr de lemn. Am ridicat ivărul, dar ușa tot nu se deschidea. Pesemne că era pe partea cealaltă un zăvor. Am bătut de câteva ori și, după câtva timp, am auzit pași apropiindu-se și un glas întrebând:

— Cine e acolo?

— O ștafetă de la Bahr el Djebel, pentru sangakul arnăuților.

— Nu e aici, vino mai pe urmă.

— Unde să mă duc? Nu cunosc pe nimeni în oraș, lasă-mă înăuntru să-l aștept.

— Stai să mă duc să întreb.

Pașii se îndepărtară, apoi se auziră iar și un alt glas zise:

— E ceva grabnic, ce este?

— O scrisoare.

— Dă-o încoa', prin ferestruică.

— Asta nu pot. Scrisoarea am voie să i-o dau numai lui Ibn Mulei, sangakul arnăuților.

— Bine, vino înăuntru.

Se auzi un lanț zornăind, apoi ușa se deschise de perete. Am văzut un fel de coridor luminat de o lampă cu ulei. Omul care ținea lampa în mână era îmbrăcat în uniformă de arnăut. La brâu avea două pistoale, două pumnale, iar de șold îi atârna un iatagan. Îmi aruncă o căutătură cruntă și-mi zise cu glas aspru:

— Dă-te mai încoa'! De ce vii noaptea și nu ziua?

— Nimeni nu vine decât atunci când poate. Trebuie să plec chiar în noaptea asta și mi s-a poruncit să predau scrisoarea îndată ce voi sosi.

— Ești scurt la vorbă, băiatule. Sunt arnăut și cu mâna oricând pe cuțit, m-ai înțeles? Urmează-mă!

Închise ușa după mine. Am privit în juru-mi. Pe pereți atârnau arme, ceea ce dădea încăperii aparența unei camere de gardă. La capătul gangului era o altă ușă deschisă, care răspundea într-o odaie mare, cu un fel de candelabru cu lămpi de ulei, ce răspândeau o lumină slabă și rău mirositoare. În fiecare perete era câte o ușă. Ferestre nu existau. Jos, sub candelabru, era așternută o rogojină pe care ședeau patru inși fioroși, ce mă priveau

curioși. Jucau zaruri. Cel care mă adusese aici se așeză lângă ei să-și urmeze jocul, zicându-mi:

— O s-aștepți aici până vine stăpânul nostru. Dar să taci și nu ne tulbura de la joc, că-ți trag un glonț în bot.

Își poate oricine închipui că nu eram defel încântat de situația mea. Mă aflam în gura lupului — cum s-ar zice. Aici era pesemne locul unde se adunau toți dușmanii mei de moarte. În urma mea aveam ușile zăvorâte și eram sub ochii a șase inși cunoscuți pentru sălbăticia și cruzimea lor, aproape complet dezarmat și redus numai la puterea pumnilor mei. Adevăratele mele arme, hainele, ceasul — în sfârșit tot avutul meu îl lăsasem în păstrarea lui Ben Nil.

Cât erau de sălbatici acești arnăuți puteam să judec din fiecare cuvânt care le ieșea de pe buze. Înjurau, se ocărau la fiecare aruncătură de zar și uneori se înfuriau într-atât, încât credeam că au să se omoare între ei.

Pe mine nici nu mă luau în seamă, ceea ce îmi dădea răgaz să văd tot ce se petrecea în jurul meu. Timpul trecea fără să-l pot măsura, căci n-aveam ceas la mine. Probabil că voi fi stat vreo trei ceasuri în iadul acela, până ce se auzi o bătaie furioasă în ușă.

— Sangakul! strigă arnăutul care mă adusese aici și care părea să fie un plutonier.

Se ridică de jos și se duse să-i deschidă superiorului său, pe când ceilalți se sculară și ei, dar lăsară zarurile unde erau, ca să vadă comandantul cu ce se îndeletniciseră până atunci.

Din câteva șoapte care ajungeau până la mine am înțeles că plutonierul îi raporta maiorului venirea mea. Intrară apoi amândoi în odaie.

Există chipuri de oameni care se aseamănă foarte mult cu ale animalelor și în același timp și cu firea lor. Când l-am văzut pe sangak, m-am gândit fără să vreau

la un taur care, cu capul lăsat în piept, se pregătește să se repeadă la tine și să te ia în coarne. El îmi aruncă o singură privire sfredelitoare, apoi porunci scurt:

— Hai!

Am păşit pragul unei încăperi, a cărei uşă o deschise plutonierul, şi am intrat după el. Ne aflam în întuneric. Împinse o altă uşă pe dreapta, de unde străbătea o rază de lumină, şi strigă cu glas tunător:

— Luaţi seama! Venind încoace mi s-a părut că ascultă cineva afară la uşă. Treceţi zidul şi împărţiţi-vă pe urmă în două cete. Luaţi-o apoi unii la dreapta, alţii la stânga şi ocoliţi casa. Când m-a văzut, omul a pierit în întuneric. Dacă se mai întoarce, puneţi mâna pe el şi aduceţi-l la mine.

După ce dădu porunca, intră — şi eu după el — într-o cameră foarte bine luminată, cu divane în jurul pereţilor şi cu un covor aşternut în mijloc. Se opri aici, se întoarse spre mine şi mă întrebă răstit:

— Ai adus o scrisoare?

— Da. De la sergentul Ben Ifram.

— Dă-o încoa'!

I-am întins scrisoarea. N-o deschise încă, mă privi câteva momente iscoditor, pe urmă zise:

— Cum te cheamă?

— Iscander Patras.

I-am spus anume un nume grecesc, deoarece chipul meu avea trăsături europeneşti şi ştiam că în Sudan se găsesc soldaţi şi civili levantini — deci oameni de obârşie grecească.

— Aşadar, grec, zise el. Din ce loc?

— Sunt născut la Cairo.

— Creştin?

— Da.

— Şi ce cauţi la seribahul Aliab?

— Sunt tălmaci. Am trăit multă vreme printre negri şi le pricep graiul.

— Hm! Bagi gologanii la buzunar fără să miroşi praf de puşcă, făcu el cu dispreţ. Ia să vedem ce zice în scrisoare.

Mi se oprise inima în loc. Dacă băga de seamă că scrisoarea fusese deschisă şi lipită la loc eram pierdut. Din fericire curiozitatea îl îndemnă să rupă mai repede plicul, fără măcar să-şi arunce ochii pe dosul lui. Citi scrisoarea, apoi o băgă în buzunar.

— Ştii ce scrie aici? mă întrebă el apoi.

— Nu, sergentul nu mi-a spus.

— Dar pentru cine e ţi-a spus?

— Zicea să ţi-o dau ţie.

— Ca s-o trimit lui Ibn Asl, stăpânul său. Pesemne că nu prea are încredere sergentul în tine, de asta nu ţi-a spus pentru cine e.

— Dacă n-avea, nu mă trimitea cu ea la Faşoda.

— Hm! ... Te-o fi crezând cam flecar. Pe ce drum ai venit încoa'?

— Până la lacul No cu luntrea. Acolo am dat de o corabie din Diakin, care se duce la Khartoum, şi m-a luat la bord.

— Când a sosit corabia în port?

— Îndată după apusul soarelui.

— Ciudat! Am fost până mai adineauri pe mal şi n-am văzut sosind nici un fel de corabie ...

— Aici n-au vrut să mă lase mai întâi să intru, am zis eu repede, ca să-i abat gândul şi sunt trei ceasuri de când te aştept.

— Atunci ţi-o fi foame. O să-ţi dau ceva să mănânci şi în vremea asta să-mi povesteşti ce mai e pe la seribah.

Ieşi pe uşă, făcându-mi semn să şed. Mi-ar fi părut mai bine să-mi facă semn să plec! Aflasem destul; ştiam

că îl cunoaște pe sergent și seribahul, deci era în strânse legături de prietenie cu Ibn Asl. Dar puteam eu să ies din casă fără voia lui? Trebuia s-aștept și să mă las în voia sorții. Mă gândeam însă cu mare îngrijorare ce să-i răspund la întrebările pe care mi le va pune despre seribah și cele ce se petrec acolo, când eu habar n-aveam de nimic.

După câtva timp se întoarse cu ciubucul în gură și cu un arnăut după el, care aducea, pe un fel de tavă de scânduri, un ciolan enorm, de care atârnau câteva bucățele de carne. Păreau resturile unei fripturi pe care se bătuseră niște câini flămânzi. Arnăutul puse tava jos în mijlocul odăii și plecă.

— Șezi și mănâncă în tihnă, îmi zise sangakul.

Greu lucru ce-mi cerea el. Să mănânc în tihnă! Numai de tihnit nu putea să-mi tihnească fărâmiturile alea. Întorceam ciolanul pe toate părțile să ciugulesc bruma de carne ce mai era pe el, în vreme ce maiorul mă luase la cercetări:

— De când te afli la seribah? începu el.

— De doi ani.

— Cine te-a tocmit?

— Chiar Ibn Asl, după recomandarea lui Amr el Makașef, șeicul baqquarilor.

— Aha! Asta ne e prieten bun și om de credință. Sergentul ce mai face?

— Vai de capul lui! I s-a deschis iar rana de la picior.

— Allah! Te pomenești că moare. Ce-ați făcut în lipsa lui Ibn Asl?

— Păi... soldații exercitii.

— Și tu?

— Eu... pe mine m-au trimis la negrii din ținuturile Rohl și Șur, ca să pun la cale o vânătoare de sclavi. Acu' sergentul zice să pornesc iar.

— Unde?

— La takalehi.

— Are dreptate. Sunt șase luni de când nu ne-au mai adus „marfă". Nu ți-e frică să te duci la ei?

— De ce să-mi fie? Mă cunosc ei, că am fost de câteva ori pe acolo. Mekul mi-e prieten și omul lui de credință, Ședid — îl vei fi cunoscând și tu — ține la mine nevoie mare.

— Ce, ești prieten cu Ședid? Atunci ești de-al nostru. Cât ai de gând să stai la Fașoda?

— Mult nu; corabia cu care am venit ridică ancora la miezul nopții.

— Așa! Mănâncă repede, ca să nu întârzii. Ferește-te însă în drum de vasul reissului effendina, care ne dă târcoale, dar mai ales păzește-te cât poți de un câine de creștin, un effendi străin, care își face mendrele prin ținuturile noastre.

— Un creștin... N-am de ce să mă tem de el, sunt doar și eu tot creștin.

— Ba ai și prea ai. E un aliat de-al emirului și ne-a pus gând rău. Pesemne că n-ai auzit încă despre el; stai să-ți povestesc ce știu.

Eram cât se poate de mulțumit de întorsătura pe care o luaseră lucrurile. Izbutisem să capăt încrederea arnăutului și mă crezuse pe cuvânt. Mai mult: el singur mă zorea la drum. Ba vroia să-mi și povestească tot ce știa despre mine, așa că scăpasem de primejdia de-a fi eu întrebat. Mai bine nici că se putea. A fost însă să fie altfel. Prea mă bizuisem pe norocul meu, care îmi întoarse deodată spatele.

Din coridor se auzi gălăgie: răcnete, înjurături, uşi trântite, pe urmă un arnăut intră şi raportă:

— Stăpâne, l-am prins pe ăl de dădea târcoale casei.

— Aduceţi-l încoa'!

— Când am pus mâna pe el, tocmai venea cuviosul cu prietenul său. Te căutau pe tine şi par să-l cunoască.

Mă cuprinse o presimţire urâtă. „Cuviosul"? Hm! Şi străinul care fusese prins şi pe care „cuviosul" îl cunoştea. Nu cumva o fi Ben Nil al meu? Văzând că zăbovesc atât, se va fi gândit că mi s-a întâmplat ceva şi nu o mai fi avut astâmpăr, aşa că...

Nu mi-am sfârşit gândul, când uşa fu dată de perete şi cine credeţi că fu îmbrâncit înăuntru? Ben Nil, săracul!

Mă dădusem lângă uşă, ca să nu fiu văzut imediat. Patru inşi îl ţineau strâns, alţi câţiva veneau după ei şi în urma lor... mokkademul sfintei Kadirine şi muza'birul!

O băgasem pe mânecă. Până acum scăpasem de câteva ori din ghearele lor, dar acum ni se înfundase.

Patru arnăuţi îl ţineau pe Ben Nil; nici gând să poată fugi. Alţi nouă, sangakul, mokkademul şi muza'birul rămâneau pentru mine. Pas de mai fugi dacă poţi! Afară şi în celelalte odăi droaie de arnăuţi. Şi pe deasupra uşii zăvorâte, armele mele care nu făceau o ceapă degerată şi interiorul casei în care mă aflam cu totul străin. Am cântărit totul într-o clipită şi am înţeles îndată ce-mi rămânea de făcut.

— Cine eşti, câine, şi ce iscodeşti în jurul casei mele? se răsti sangakul la Ben Nil.

Tânărul nu mă zărise încă şi crezu că poate scăpa cu o minciună.

— Stăpâne, răspunse el, n-am făcut nimic rău. Sunt marinar pe o corabie ancorată în port şi...

— Minte, minte! răcni mokkademul. Nu-l crede, îl cunoaştem noi...

— Da? Atunci spune-mi şi mie cine e!

— Cum ne tresaltă de bucurie inima în piept şi cum o să te minunezi când vei auzi! Asta e prietenul şi tovarăşul celui mai înverşunat duşman al nostru — arde-l-ar Allah în focul gheenei! Effendi, spurcatul ăla de creştin. Tânărul e Ben Nil, despre care ţi-am vorbit şi ţie. Ben Nil, credinciosul ghiaurului, de care nu se desparte niciodată. Unde e unul, e şi celălalt, aşa că ghiaurul trebuie să fie şi el în Faşoda.

— E cu putinţă! Asta să fie Ben Nil? strigă sangakul, cu îndoială.

— Da, da, el e, îl cunoaştem noi foarte bine. Pune să-l bată, să-l biciuiască până ce ne-o spune unde e stăpânul său.

— Nu-i nevoie, am zis eu păşind înainte. Pot să vă spun eu singur unde sunt.

Efectul fu cu totul altul decât m-aşteptam. Vroiam să mă predau fără împotrivire, deoarece o încercare de luptă ar fi fost o copilărie din partea mea, căci s-ar fi aruncat toţi asupră-mi ca fiarele sălbatice. Se întâmplă însă altfel decât crezusem eu.

— Effendi, effendi însuşi! răcni muza'birul. E printre noi... Allah să ne apere! O, Allah, Allah!

Stăteau toţi ca împietriţi şi unii dintre ei se uitau la mine cu gura căscată, dar nici unul nu cuteza să facă vreo mişcare. Trebuia să mă folosesc de buimăceala lor. Din două sărituri am fost lângă Ben Nil. L-am smucit din mâinile arnăuţilor şi l-am aruncat afară pe uşă, apoi, făcându-mi loc cu ghionturi în dreapta şi-n stânga, m-am repezit după el.

— Săriţi, arnăuţi! după ei... să nu vă scape! răcnea sangakul, înnebunit de furie.

M-am poticnit de Ben Nil, care căzuse jos grămadă lângă ușă. În fața noastră se deschise o ușă care mă pocni drept în creștetul capului. Arnăuții alergau din toate părțile. Mie îmi licărea pe dinaintea ochilor; lovitura mă nimerise în moalele capului. M-am simțit apucat de zeci de brațe. Izbeam cu pumnii în dreapta și-n stânga, unde apucam, dar totul se dovedi zadarnic. Ne biruiră în cele din urmă și ne târâră îndărăt în odaie, unde ne legară cobză. Eram istoviți, și eu, și Ben Nil. Nu-i vorbă, nici arnăuților nu le mergea mai bine, gâfâiau și de-abia își trăgeau sufletul. Sangakul îi dădu la o parte din jurul nostru, își răsuci vârfurile lungi ale mustăților și strigă ironic și triumfător în același timp:

— Ce zi norocoasă! Ce bucurie pe sufletul meu! Auzit-au bine urechile mele? Da, așa trebuie să fie, altminteri omul ăsta ar fi căutat să fugă, dacă n-ar fi cine spuneți.

— Nici n-am tăgăduit, i-am zis cu dispreț.

— Așadar, e adevărat. Și ce obrăznicie s-o mărturisească pe față. Ia ridicați-i în picioare și rezemați-i de zid, ca să-i văd mai bine.

După ce ne examină ca pe niște animale curioase de bâlci, repetă tot ce aflase despre mine și, ca și când asta i-ar fi sporit mânia, încheie:

— Ei, și acum, pentru ce-ai venit la mine? Că degeaba n-ai făcut-o, ai avut tu vreo țintă. Care? Ce puneai la cale împotriva mea?

— Poate că o să-ți spun mai târziu.

Sangakul se întoarse spre mokkaden și muza'bir și le zise:

— Afurisitul ăsta de ghiaur e și mai primejdios decât mi l-ați descris voi. Știți ce-a făcut? A venit încoa', a spus că îl cheamă Iscander Patras, s-a dat drept tălmaciul de la scribahul Aliab și a adus și o scrisoare, pe care

pesemne că a scris-o el singur. Acu' vă întreb pe voi: ce urmărea el cu asta?

— Ceva bun sigur că nu, răspunse mokkademul. Dacă nu vrea să-ți spună de bunăvoie, pune să-l bată până ce-o mărturisi singur.

— Așa o să și fac.

— Pe urmă ni-l predai nouă. O să-l ducem la Ibn Asl, unde îl așteaptă ceea ce i-a hotărât el de mult, adică ...

— ... să-mi smulgă fiecare mădular al trupului, l-am întrerupt eu. Mai va până atunci. Ca să afli pentru ce am venit la tine, o, sangak, nu-i nevoie să mă biciuiești, ți-am spus doar de adineauri că nu mă împotrivesc. Am venit să-ți spun să te ferești de Ibn Asl.

— Pesemne că ești nebun! replică arnăutul, râzând batjocoritor.

— Atunci e și mudirul, fiindcă el m-a trimis.

— Minți ... e o minciună sfruntată!

— Întreabă-l pe Ben Nil, dacă nu mă crezi. Suntem în gazdă la mudir și el mi-a spus să vin încoace, ca să vorbesc cu tine despre Ibn Asl.

Se înspăimântă, căci îl văzui schimbându-se la față.

— Câine, spune adevărul, îi porunci el lui Ben Nil. Unde locuiți?

— La mudir, răspunse flăcăul.

— A pomenit ceva despre mine?

— Păi nu ți-a spus effendi?

— V-ați înțeles amândoi ca să mă mințiți.

— Crede ce vrei, i-am zis, dând din umeri. O să întregesc însă numărul isprăvilor mele pe care le-ai înșirat tu adineauri cu încă una pe care o să ți-o spun acum. Vei fi aflat de la Ibn Asl că l-a trimis pe Amr el Makașef, căpetenia baqquarilor, înaintea tekalahilor. Eu am pus mâna pe el și l-am adus la Fașoda, ca să-i predau mull

rului, ceea ce s-a și făcut de cum am sosit. Șeicul e acum în închisoare, unde își va primi obișnuitele vergi la talpă, dacă nu ceva și mai rău.

— Nemernicule, îmi vine să te zdrobesc cu mâinile mele!

— Ba să faci bunătatea să te stăpânești, căci dacă nu mă întorc până la miezul nopții, mudirul va pune să te aresteze imediat.

— Nu-l crede, minte... își închipuie că așa o să scape, strigă mokkademul.

— Stați că aflu eu numaidecât dacă e adevărat ori nu.

Cu aceste cuvinte sangakul ieși pe ușă. Când se întoarse, se dădu cu mokkademul și muza'birul mai la o parte și începură să vorbească cu aprindere, pe șoptite, între ei, până ce intră un arnăut în odaie cu următorul răspuns:

— Șeicul baqquarilor zace ferecat în lanțuri în închisoare.

— Așezați-i pe prizonieri jos și cărați-vă toți! porunci sangakul arnăuților.

În odaie nu mai rămase decât ei cu mokkademul și muza'birul. Retrași într-un ungher al odăii, îi auzeam cum se ceartă între ei. Nu deslușeam ce-și spun, dar îi vedeam gesticulând cu însuflețire. În sfârșit, plecară și ei. Mai înainte însă, sangakul veni spre mine și zise tremurând de furie:

— Degeaba ți-a fost truda, de scăpat tot nu scapi tu, câine. Să te duci dracului și să te ardă focul gheenei!

Mă scuipă apoi drept în față și ieși și el după ceilalți. Câtva timp am rămas singur cu Ben Nil. Nici prin gând nu-mi trecea să-l cert pe Ben Nil că, din grijă pentru soarta mea, făcuse o mare prostie dând târcoale casei sangakului. La ce bun? Situația noastră nu s-ar fi schim-

bat cu nimic. Dar pe bietul băiat îl rodea la inimă nesocotința lui, căci începu cu glas scăzut:

— Effendi, ce-am făcut eu e de nelertat. Ocărăște-mă, varsă-ți necazul în vorbe aspre, poți să mă și bați dacă vrei, dar spune ceva. Tăcerea ta mă apasă mai rău ca orice mustrare.

— N-am de ce să te cert, băiete. Te-ai vârât pe tine în bucluc, nu și pe mine.

— Ba da, și pe tine. Dacă nu veneam eu, acum ai fi fost liber și te-ai fi putut întoarce la mudir.

— Te înșeli, dragul meu. Tot m-ar fi recunoscut ei la urmă.

— Da, dar singur ți-ar fi fost mai ușor să fugi.

— Grea afacere. Așa cum stau lucrurile, cu tine ori fără tine, totuna era.

— Atunci, am cel puțin mulțumirea că nu eu sunt pricina. Numai despre soarta care ne așteaptă nu prea sunt liniștit. Au să ne omoare cu siguranță. Scăpare nu cred să mai fie pentru noi.

— Eu nu mi-am pierdut încă nădejdea. Am fost eu în primejdii și mai mari — de altminteri și tu. Adu-ți aminte de puțul părăsit de la Siut. Te-ai fi gândit tu că ai putea scăpa de acolo? Și cu toate astea așa s-a întâmplat. Eu sunt încredințat că aici, în Fașoda, n-au să ne facă nimic, ci au să caute să ne transporte unde se află Ibn Asl. Trebuie să avem răbdare. Sunt foarte mulțumit că n-am armele mele la mine; cu siguranță că mi le-ar fi luat și dacă am fi fugit ar fi rămas la ei și le pierdeam pentru totdeauna. Tu cum stai în privința asta?

— Pușca și pistoalele le-am lăsat la mudir și, cum nu vroiam să știe nimeni că am plecat de-acasă, n-am putut lua nimic cu mine, decât cuțitul. Acu' nici pe ăsta nu-l mai am.

În clipa aceea intrară patru arnăuți pe ușă, aducând niște rogojini și frânghii. Ni se puse câte un căluș în gură, ne înfășurară în rogojini, ne legară zdravăn deasupra și făcură din noi două pachete, pe care le încărcară în spinare și ieșiră cu ele din odaie. Din fericire ne lăsară capul afară, ca să putem respira în voie.

De văzut nu vedeam unde ne duc, simțeam însă că ne trec peste mormane de gunoi și bălțoace, apoi ne trântiră pe o podea de scânduri.

— Acu' repede la drum și fiți cu băgare de seamă, zise un glas poruncitor.

Am auzit apa plescăind sub mine și mișcările ritmice ale lopeților. Așadar, ne aflam într-o luntre sau pe o corabie.

O liniște adâncă domnea în jurul nostru, întreruptă din când în când de șoapte, al căror înțeles nu-l deslușeam. Abia pe urmă, după ce ne îndepărtarăm de Fașoda, glasurile se auziră mai tare, dar nimic din ce ne-ar fi putut lămuri asupra țintei călătoriei noastre. Numai ordine scurte, cum și în ce fel să fie cârmuit vasul.

Trecu multă vreme; ceas după ceas se scurgea, fără să-mi pot da seama cât va fi trecut de la plecarea noastră. Când au tras, în sfârșit, la mal, am avut impresia că acea călătorie ținuse o zi întreagă.

— Cine e acolo? am auzit un glas, care părea să vină de undeva, de sus.

— Oameni de-ai sangakului, i se răspunse. Ibn Asl e acolo?

— Nu, dar veniți aici!

Trecu iar o bucată de vreme, în care se vorbea în șoaptă deasupra noastră. Nici acum nu deslușeam ce spun, se auzeau însă exclamații de mirare și bucurie. Furăm apoi legați de frânghie și ne traseră sus. Ne trântiră apoi pe scânduri, ne scoaseră călușul din gură și legătura

de pe ochi. În sfârșit, vedeam că ne aflam pe puntea unei corăbii. Douăzeci de inși ne înconjurau. Luna lumina ca ziua și-i puteam vedea la față. Nu călătorisem deci o zi întreagă, după cum credeam eu, nici măcar toată noaptea. Mie mi se păruse totuși o veșnicie.

Cel ce stătea mai aproape de mine era Murad Nassir. Turcul meu, care mă vroia de tovarăș la negoțul lui cu sclavi, ba îmi propusese chiar să mă facă și cumnat! Văzându-l, mi-am adus aminte de ultimele sale cuvinte la Korosko. Erau destul de amenințătoare, dar mă temeam mai puțin de el decât de aliații săi, care erau mult mai energici și primejdioși. Vorbea cu unul din cei care mă aduseseră probabil aici, căci l-am auzit întrebându-l:

— Unde sunt muza' birul și mokkademul? De ce-n-au venit și ei?

— Au plecat din Fașoda, pe uscat, să-l găsească pe Ibn Asl la dinkași și să-i spună ce s-a întâmplat.

— Nu cred să mai fie acolo. Îl aștept din moment în moment, cu dinkașii pe care îi va fi tocmit. Dacă vine însă el înaintea lor, trebuie să stăm pe loc până ce vor sosi și ei. Păcat de atâta vreme pierdută degeaba.

Era o mare prostie din partea turcului să vorbească atât de deschis față de mine, ca să pot afla astfel că Ibn Asl plănuiește iar o vânătoare de sclavi. Murad Nassir se întoarse în sfârșit spre mine și-mi zise cu glas amenințător:

— Mă mai cunoști, câine? Ce, te faci că nu știi? Și fiindcă tăceam, adăugă: Adu-ți aminte ce ți-am spus la Korosko. Mi-a venit și mie rândul. Pregătește-te de moarte. Să nu te aștepți la îndurare din partea noastră.

Dacă văzu că tot nu îi răspund, mă împinse mai încolo cu piciorul și strigă înfuriat:

— Deschide-ți pliscul, scârnăvie! Ori ai amuțit de frică?

Am scos atunci un hohot de râs şi i-am zis:

— Frică? De tine? Nu te face de râs, omule!

— Mă iei peste picior, câine! O să te schingiuiesc până...

— Nu-mi bate capul cu ameninţările tale. Mă cunoşti mai de mult şi ştii că nu mă sperii de palavrele tale. Du-te mai bine de te culcă, decât să-ţi pierzi vremea cu prostii de-astea.

Mă izbi iar cu piciorul şi zbieră ca ieşit din minţi:

— Iar mă înfrunţi, ghiaur spurcat? Lasă că o să-ţi iasă pe nas mândria. Crezi că o să scapi iar? Eu, eu o să te păzesc până la venirea lui Ibn Asl, eu şi nimeni altul, şi să vedem ce-o să mai născocești. Luaţi-i de aici şi veniţi după mine!

Ne duseră la prora vasului, unde erau două uşi alăturate. Turcul deschise una din ele, intră într-o încăpere care părea să fie locuinţa lui şi, la lumina lămpii, ne cercetă cu băgare de seamă legăturile. După ce se încredinţă că suntem bine legaţi, dădu poruncă unde să fim transportaţi.

Era un fel de cort, făcut din rogojini şi din bucăţi de pânză, despărţit la mijloc printr-o rogojină. Auzeam de dincolo glasuri de femei vorbind pe şoptite, ceea ce mă făcu să cred că încăperea cealaltă slujea de adăpost surorii lui Nassir şi slujnicelor ei. Pesemne că în strâmta încăpere unde ne aflam noi acum se ţineau bagajele, pe care le scoseseră acum ca să ne facă loc nouă. Bătură apoi nişte piroane mari în duşumea, de care ne legară — o prevedere defel de prisos, căci, dacă reuşeam să ne dezlegăm, am fi putut foarte lesne da la o parte rogojina şi ieşi afară pe punte. După ce sfârşiră cu aceste măsuri, Murad Nassir zise cu satisfacţie:

— Aşa. Ia să poftiţi să fugiţi şi acu' dacă vă dă mâna. Ibn Asl soseşte după prânz şi o să hotărască el singur

soarta voastră. Să ştiiţi că eu locuiesc alături, de unde aud fiecare cuvânt al vostru. Cum spuneţi ceva ce nu-mi place — gârbaciul! Acu' noapte bună şi visuri plăcute, încheie el în batjocură şi plecă însoţit de oamenii săi.

Văzurăm lumină în încăperea de alături şi umbra lui desenându-se pe pânză. Puteam să-i urmărim fiecare mişcare. Ridică altă pânză — pe cea din fund — şi îndată se auziră şoapte. Am recunoscut glasul lui şi, după cum am înţeles în urmă, pe al surorii sale. Aproape îndată ieşi de acolo şi trecu în cabina lui, apoi după câteva momente intră şi ea acolo. Şuşotiră iar, pe urmă ieşiră amândoi pe covertă.

Nu trecu mult şi se văzu iar umbră de femeie pe pânza care despărţea încăperea noastră; o mână ridică binişor capătul de jos şi un glas întrebă în şoaptă:

— Unde eşti, effendi?

— Aici, am răspuns. Cine eşti tu?

— Mă cunoşti doar... eu sunt Fatma.

Aha, Fatma, slujnica favorită a surorii turcului. Oare la ce-o fi venit?

— Ce vrei?

— M-a trimis stăpâna... A auzit de la frate-său că e vorba să fii schingiuit cumplit şi o doare inima de mila ta.

— Allah s-o binecuvânteze pentru bunătatea ei.

— Da, effendi, e tare bună... vrea să te scape.

— *Hamdulillah!* În ce fel?

— Mult nu prea poate ea, dar o să facă şi ea ce s-o putea. I-ai făcut un mare bine că i-a crescut iar la loc podoaba capului şi binele ăsta nu-l poate uita. Vrea să te răsplătească şi m-a trimis să te întreb dacă ai vreo dorinţă.

— Unde e acum?

— Afară. A stăruit pe lângă frate-său să iasă pe punte, ca să pot eu vorbi cu tine.

— Dar dacă se întoarce pe neașteptate și te prinde?

— Nu, îl ține de vorbă până ce i-oi face eu un semn că am isprăvit.

— Bine. Du-te și-mi adu repede un cuțit ascuțit.

După ce veni cu cuțitul, i-am spus să-mi taie legăturile de la mâini.

— Vai de mine, effendi! zise ea înspăimântată. Dar tot o s-o fac, fiindcă ești binefăcătorul stăpânei mele.

Simțeam cum îi tremură mâinile când tăia sfoara, totuși nu se codi o clipă.

— Să-ți răsplătească Allah ce-ai făcut tu acum pentru mine, i-am zis mișcat. Știi câți oameni se găsesc acum pe corabie? am întrebat-o.

— Douăzeci și încă doi, răspunse ea.

— Și cei care ne-au adus aici s-au întors la Fașoda?

— Nu, stau de vorbă cu ai noștri.

— Atunci barca e legată încă de corabie?

— Da.

— Mulțumesc, atâta vroiam să știu. Poți să pleci. Nu mai e nevoie să-i faci semn stăpânei tale, că o să afle ea și așa în curând că i-ai îndeplinit însărcinarea. O să ne mai întâlnim noi, Fatma dragă, și o să-ți dovedesc atunci mai bine recunoștința mea.

Femeia plecă.

— Ai avut dreptate, effendi, șopti Ben Nil. Omul să nu piardă niciodată nădejdea. Dacă nu ne oprește cineva, suntem salvați.

— Să mă oprească? Cum îmi simt mădularele libere și am în mâna mea un cuțit, nu mă opresc pe mine nu douăzeci, nici o sută de inși, de asta nu te îndoi tu. E ca și când am fi de pe acum liberi.

Am tăiat repede frânghia de la picioare, apoi pe aceea care ne lega de veriga bătută în podea, l-am eliberat și pe Ben Nil și ne-am ridicat în picioare. Am săltat apoi puțin rogojina care închipuia tavanul și m-am uitat afară.

Luna nu apusese încă. Ne aflam pe malul drept al fluviului. Nu departe de corabie am zărit trei copaci alăturați, toți de aceeași înălțime, parc-ar fi fost gemeni. Aștia trebuiau să-mi slujească mai târziu drept reper.

Oamenii dormeau întinși pe punte, turcul cu soră-sa stăteau aplecați peste parapet și căutau în jos la mișcarea leneșă a undelor. Barca trebuia să se afle pe apă. Corabia era ancorată cu un lanț care pornea de la proră, unde ne aflam noi.

— Stăm bine, i-am zis lui Ben Nil. Ne lăsăm pe lanț în jos și o luăm înot spre barcă. De văzut n-are cine să ne vadă.

Așa am și făcut. Ne țineam însă tot pe lângă peretele corabiei, ca să nu ne zărească de sus cineva și ne feream să nu se audă plescăit de apă. Am găsit repede barca și ne-am urcat în ea.

— Și acum repede, effendi, să nu mai zăbovim o clipă, murmură Ben Nil, vrând s-apuce lopata înțepenită de o curea.

Dar deodată Murad Nassir răcni:

— Effendi a scăpat... vrea să fugă... Uite-l colo în barcă. După el, băieți! O mie de piaștri aluia care-l prinde!

Pe punte se iscă zarvă. Alergau spre barca de salvare agățată la pupă, pe care noi n-o văzusem.

— Două... trei mii de piaștri... repede... repede... zbieră turcul.

— Zece mii de piaștri aluia care pune mâna pe mine! am strigat eu în urma mea, râzând.

Am lăsat lopețile în apă și barca porni ca o săgeată la vale, înspre Fașoda.

Curând corabia nu se mai zărea. Ben Nil era un lopătar dibaci, eu de asemenea, așa că nu mă temeam că vom fi ajunși din urmă. După vreun sfert de ceas o lăsarăm mai domol, ca să nu ne obosim prea mult, mai ales că nu era nevoie de atâta grabă.

Mi-am făcut socoteala că fusesem prins în casa sangakului, cam pe la orele zece seara. După stele mi-am dat seama că trebuie să fie trei. Afară de zăbava de vreun ceas pe corabie, drumul ținuse trei ceasuri, care mi se părură însă o veșnicie. Așadar, aveam să fim la Fașoda cam pe la șase dimineața.

Își poate oricine închipui ce se petrecea în sufletul nostru. Ben Nil râdea din când în când în hohote, iar eu, deși simțeam o mare bucurie în suflet, căutam să mă stăpânesc. De ce lucruri neînsemnate atârnă uneori viața omului! O alifie de câțiva gologani, care vindecase chelia turcoaicei, mă scăpase de la moarte. Nici prin gând nu mi-ar fi trecut atunci că biata fată o să-mi păstreze atâta recunoștință. Era un suflet bun și mi-am propus s-o scap din ghearele lui Ibn Asl, care nu era vrednic de ea.

Când începu să mijească de ziuă, orașul apăru înaintea noastră. Văzurăm o luntre care cutreiera râul în sus și în jos. Un singur om se afla în ea. Se apropie de noi și se opri în loc.

— Dincotro veniți? ne întrebă el.

— Dintr-acolo, i-am răspuns eu, arătând cu mâna în urma mea. Ne ducem la Fașoda.

— Cine sunteți?

— Pentru ce ne întrebi, nu cumva ești un slujbaș de-al mudirului?

— Nu, dar îl caut pe un effendi străin și pe un tânăr pe care îl cheamă Ben Nil. Au pierit aseară amândoi și nu se știe ce s-au făcut. Mudirul a trimis oameni să le dea de urmă și pentru că voi vă potriviți foarte bine cu

ei, cred că nu greșesc când spun că nu mai e nevoie să-i caute.

— Îl cunoști pe sangakul arnăuților?

— De văzut l-am văzut eu de câteva ori, dar n-am avut încă de-a face cu el.

— Îl urăști ori îl iubești?

— Stăpâne, întrebarea ta e un cuțit cu două tăișuri; cum însă n-am să mă aștept de la el nici la bine, nici la rău, o să-ți răspund fără înconjur: nici una, nici alta. Știu numai că e om cu trecere și are mare putere în oraș.

— Atunci o să-ți vorbesc și eu deschis, măcar că aș avea de ce să tăinuiesc adevărul. Da, noi suntem aceia pe care îi cauți.

— Zău? exclamă el cu bucurie. *Hamdulillah!* Atunci am câștigat sumedenia aia de parale.

— Care?

— Cei o sută de piaștri pe care i-a făgăduit mudirul aceluia care te va găsi.

— O să primești banii, măcar că ne găsea și fără tine.

— Păi atunci nu o să mi-i mai dea! făcu omul dezamăgit.

— Cere-i tu și o să vezi că ți-i dă.

Ei, aș! Ce, sunt nebun? În loc de piaștri o să mă pomenesc cu o sută de vergi la tălpi.

— O să ți se numere banii. Dacă nu, ți-i dau eu. Cu o singură condiție însă. Să ne duci la mudir fără să ne simtă sangakul sau vreunul din arnăuții lui.

Omul se uită mirat, apoi întrebă:

— Effendi, spune drept, au ăștia vreo vină că ați pierit pe neașteptate?

— Nu te cunosc destul de bine ca să-ți încredințez o taină.

— O, poți s-o faci fără frică. Sunt un biet pescar și toată marfa o desfac numai în casa mudirului, care mă plătește omenește, pe când sangakul nu mi-a cumpărat încă nici măcar o plevușcă.

— Unde locuiești?

— Aici, aproape. Coliba aia de acolo e a mea. Nu e nici una primprejur.

I-am povestit ce ni se întâmplase și am încheiat astfel:

— Dacă află sangakul că ne-am întors, șterge repede putina, până a nu apuca oamenii mudirului să pună mâna pe el.

— Effendi, spuse pescarul, clătinând din cap, mai că nu te-aș crede dacă n-aș ști că sangakul ăsta e un om tare aspru și rău. Ai dreptate, trebuie să nu te simtă nimeni când te-oi duce la mudir. Acum o să mergeți cu mine la coliba mea și s-așteptați până ce m-oi întoarce eu de la mudir, după ce îi voi fi spus cum stau lucrurile.

— Bine, așa o să facem.

— Dar să nu mergem toți trei o dată. Când ne vor vedea atâția, au să prindă bănuieli și te pomenești că ne ia la ochi. Treci tu ici în barcă, să te duc mai întâi pe tine, pe urmă mă întorc să-l iau și pe Ben Nil. El să tragă la mal și să m-aștepte.

Coliba pescarului era tocmai la marginea orașului. Nevasta sa, o arăpoaică, neagră ca fundul ceaunului, era acasă. Pescarul îi porunci să nu cumva să lase pe cineva să intre în casă, că o zvântă în bătaie. După ce îl aduse și pe Ben Nil și l-am învățat ce avea de spus, omul plecă.

Trecu aproape un ceas până să se întoarcă. Aducea îmbrăcăminte — de femeie pentru Ben Nil și de eunuc pentru mine. Trebuia să mă mâzgălesc pe față și pe mâini cu funingine. Pentru femeie eram mult prea înalt și lat în spate.

După ce ne-am îmbrăcat, ne-am urcat în luntrea pescarului și am plecat. Firește că pescarul îi dădu în grijă nevoiașei-si să păstreze cea mai mare taină.

Ben Nil își acoperise bine fața cu un văl gros: ai fi jurat că e femeie. Făceam haz de caraghioslâcul ăsta și chicoteam pe înfundate. De câte ori se uita la mine îl pufnea râsul. Eunuc cu barbă nu mai văzuse nimeni până atunci.

Pe străzi nici țipenie de om. Să fi fost o întâmplare, sau pentru că mudirul pusese orașul în picioare și trimisese cea mai mare parte dintre locuitori în căutarea noastră? Ajunserăm astfel la primărie — unde locuia el — fără să ne întâlnim cu cineva; în ușă ne aștepta un servitor, care ne duse îndată la stăpânul său.

Acesta stătea întins pe un divan de mătase și fuma. Pe chipul lui sever flutura un zâmbet când ne văzu; ba mi se păru chiar că își stăpânește cu greu râsul.

— Mari sunt minunile lui Allah! exclamă el. Cine a mai văzut un negru, paznic al haremului, cu barbă! Te-a recunoscut cineva, effendi?

— Nu cred, mai ales că nu ne-am întâlnit cu nimeni venind încoace.

— Cu atât mai bine. Ia ședeți și aprindeți-vă ciubucele, care sunt pregătite colo pe masă. Tu, adăugă el, adresându-se pescarului, stai și așteaptă afară la ușă până ce voi hotărî dacă ți se cuvine sau nu suta de piaștri.

— Iartă-mi îndrăzneala, o, mudirule, și îngăduie-mi să-ți spun că...

— Să taci! se răsti el. Ori vrei să-ți numere numai-decât suta la tălpi? Ieși afară!

Am început să povestesc cele întâmplate de la despărțirea noastră. Înaltul slujbaș mă ascultă în tăcere. După ce am sfârșit, în loc să izbucnească, cum mă așteptam

eu, zise, cu o liniște care nu prevedea nimic bun pentru vinovați:

— Când mi-ai spus aseară că ticălosul ăsta e un aliat al vânătorilor de sclavi, nu mi-a venit să cred. Acum, din cele ce mi-ai spus, nu mai rămâne nici o îndoială că așa stau lucrurile. O să-l . . .

Se întrerupse brusc, rămase câtva timp îngândurat, pe urmă bătu din palme și-i porunci servitorului care venise în fugă:

— Du-te la sangakul arnăuților și spune-i că vreau să-i vorbesc. E o mare taină la mijloc și să nu pomenească nimănui unde s-a dus. Se înțelege de la sine, să nu fie nimeni de față când îi vei spune astea. Acum pleacă numaidecât și trimite-mi încoace pe Abu Chabit (Tatăl bătăii).

Omul ieși pe ușă și, peste puțin timp, intră un negru voinic, care-și încrucișă mâinile pe piept și făcea o temenea până la pământ.

— O să ai de lucru, îi zise mudirul. Un câine, mai afurisit decât toți câinii, trebuie să-și primească pedeapsa — o sută la tălpi, știi tu — și pe urmă să dispară fără urmă. M-ai înțeles, nu? Pregătește cele de trebuință.

— Unde? întrebă negrul, rânjind de bucurie.

— Colo, răspunse mudirul, arătând cu mâna peste umăr, la o ușă din spatele lui.

„Tatăl bătăii" se închină iar adânc și ieși de-a-ndăratelea pe ușă. Când rămaserăm singuri, mudirul îmi zise:

— Știi pentru ce am poruncit ca sangakul să vină aici în taină?

— Da. Arnăuții sunt greu de ținut în frâu. Dacă află soldații că l-ai pedepsit pe comandantul lor, te poți aștepta să se răscoale.

— Așa e. Trebuie să-și primească pedeapsa fără ca cineva să știe despre asta. Aseară, văzând că nu te mai

întorci, am trimis la el să întrebe ce-i cu tine. Răspunsul a fost că nici n-ai fost pe acolo. M-am dus atunci singur și mi-a spus și mie același lucru. Pe urmă, aflând că a dispărut și Ben Nil, am trimis să vă caute prin tot. Ticălosul ăsta vrea să mă ducă de nas; înțelesnește negoțul cu sclavi, e un trădător și un criminal. O să auzi îndată și o să vezi ce am de când vorbesc și să fac cu el. Treceți în odaia de alături și schimbați-vă hainele. Să intrați când veți socoti că a sosit momentul.

Ne arătase o altă ușă, care răspundea într-o cameră unde ne găsirăm lucrurile lăsate la plecare. M-am spălat în grabă și m-am schimbat. Ben Nil însă rămase în cosumul de femeie, deoarece își lăsase hainele la pescar.

Nici nu sfârșisem bine când am auzit ușa de la odaia mudirului deschinzându-se și pe sangak întrebând:

— Ai trimis să mă cheme, o, mudirule?

— Da. Știe cineva că ai venit încoace?

— Nimeni.

— Șezi! Aflat-ai ceva despre cei dispăruți?

— Până acum nu s-a găsit nici o urmă.

— Hm . . . rău, foarte rău! Nu o să am astâmpăr până nu-i voi găsi.

— Am făcut și eu tot ce mi-a stat în putință. Arnăuții mei sunt plecați în căutarea lor, măcar că nu pricep cum pot să le cer eu lor, niște drept-credincioși, să-și piardă vremea în căutarea unui păcătos de ghiaur.

— Îl vreau neapărat pe creștinul ăsta — atât vă e de ajuns. Ai căutat bine și în casa ta?

— Da.

— Ciudat, foarte ciudat . . . Știu că effendi s-a dus de-aici de-a dreptul la tine și sunt oameni care l-au văzut bătând la ușa casei tale.

— Se prea poate. Arnăuții au și deschis ușa, dar n-am văzut pe nimeni. Mai târziu santinela zicea că a băgat de

seamă niște umbre dând târcoale pe acolo. Cine știe cu ce gânduri o fi venit creștinul și de ce-a pierit așa, deodată.

— Știu la ce a venit la tine și mai știu că nu avea nici un motiv să dispară. Totodată cunosc faptul că sunt aici câțiva inși care aveau tot temeiul să-l facă să dispară.

— Atunci întreabă-i pe ei.

— I-am întrebat, dar mi-au răspuns că nu știu.

— Pune să li se dea la tălpi și au să mărturisească.

— O să-ți urmez sfatul. Vei fi și tu de față.

— Mulțumesc, o, stăpâne! Mă cunoști, știi că țin la dreptate și mă bucur când pedepsești pe vinovați pentru fărădelegile lor. O să-mi facă o adevărată plăcere să-i aud pe acești câini râioși schelălăind și urlând de durere. Acum aș vrea însă să știu despre ce taină e vorba.

— O s-o afli numaidecât. E într-adevăr o taină pe care țin mult s-o dezleg și tu ești omul care mă poate lămuri. Cunoști pe un muza'bir, un scamator din Kahira.

— Nu.

— Atunci poate pe unul Abd el Barak, care e mokkademul sfintei Kadirine?

— Nici pe ăsta.

— Amândoi se află în momentul de față aici, în Faşoda. Vreau și trebuie să-i găsesc, fiindcă sunt aliații lui Ibn Asl, faimosul vânător de sclavi.

— Să mă duc să-i caut? Dacă sunt într-adevăr aici, nu se poate să nu-i găsesc.

— Sunt, asta e sigur. Au fost văzuți chiar aseară de cineva. Am auzit că au venit să bată la ușa ta.

— Allah! Ce era să caute la mine? Trebuie să fie o greșeală... Astfel de indivizi nu sunt nebuni să îndrăznească așa ceva!

— Sunt unii nebuni care își au toate mințile. Și acum, încă o întrebare: ai stat tu vreodată de vorbă cu un turc pe nume Murad Nassir?

— Nici măcar n-am auzit de numele ăsta. Ce-i cu el?

— O să-ți spun eu mai târziu. O să te întreb acum de altcineva, de un takaleh, căruia i se zice Ședid.

— Nu-l cunosc. Pentru ce mă întrebi de atâtea nume străine?

— Ca să-ți înlesnesc descoperirea misterului. Te-am pregătit puțin și trebuie să duci la bun sfârșit afacerea. Află că la patru ceasuri de drum — în susul apei — a ancorat o corabie de-a lui Ibn Asl.

— Allah, Allah!

Sangakul dăduse până atunci răspunsurile repede și cu nepăsare, acum însă părea grozav de înspăimântat.

— De unde vrei să ghicesc?

— Caută atunci de află. Asta e taina despre care vroiam să-ți vorbesc și pe care țin neapărat s-o dezleg. Te știu șiret, foarte șiret chiar și cred că n-o să-ți fie greu să descoperi adevărul.

În vremea asta eu dădusem puțin la o parte perdeaua din dreptul ușii, ca să văd ce se petrece în odaie. Mudirul ședea cu fața, iar sangakul cu spatele la noi. Am crezut că sosise momentul să intervin și i-am șoptit lui Ben Nil:

— Treci dincolo și așteaptă lângă ușă.

L-am împins binișor înăuntru și l-am văzut pe mudir zâmbind cu mulțumire. Sangakul nu se simțea defel în largul lui. Părea să chibzuiască adânc ce răspuns să-i dea mudirului, căci trecu o bucată de vreme până să spună:

— O să încerc. Plec numaidecât să dau de corabie. Pachetele trebuie să se afle încă la bord.

— Poate că nu, dar n-are a face. Ceea ce vreau eu să știu, e ce se află în pachete. Lucrul e pentru mine de mare însemnătate și am hotărât pentru descoperirea acestei taine o răsplată atât de mare cât nici nu-ți poți tu închipui.

— Sunt sluga ta cea mai credincioasă, o, mudirule, și norocul meu stă în mâna ta, zise sangakul măgulit.

— Da, da, cea mai credincioasă, știu; de aceea, ca o dovadă a mărinimiei mele, ți-am ales o femeie care întrece și „huriile" paradisului.

— O femeie! strigă sangakul, mirat și dezamăgit.

— Da, o femeie. Cea mai frumoasă, mai virtuoasă și mai drăgălașă din câte sunt pe lume. Ca să știi de pe acum ce comoară e, ți-e îngăduit s-o și vezi. Apropie-te, tu înger pogorât din cer și descoperă-ți fața ca sangakul arnăuților să rămână uimit de frumusețea ta și să-ți cadă la picioare, robit de atâta noroc.

Făcu un semn spre Ben Nil, care înaintă încetișor cu pași mărunți de femeie. Sangakul sări în picioare. Mai avea o nevastă, faptul că i se mai oferea încă una îl uluia, mai ales că i se îngăduia s-o vadă înainte de cununie — ceea ce e oprit de lege la musulmani. Se uită cu ochii holbați la făptura cu voal și strigă:

— O femeie! Ce surpriză! A mai fost măritată ori e fată? Ce culoare are pielea ei, albă ori neagră?

— O să vezi tu singur. Privește și te bucură!

Mudirul se sculă de pe divan și dădu în lături vălul de pe fața presupusei femei. Efectul fu întocmai cum îl așteptam eu. Sangakul scoase un răcnet răgușit de spaimă.

— Ei, ce zici? Așa-i că nu-ți vine să crezi? zise mudirul, așezându-se într-adins așa fel ca sangakul, care se întorsese, să nu mă poată vedea încă.

M-am folosit de prilej ca să pășesc pe nesimțite în odaie. Arnăutul tăcea. Era pământiu la față. Părea împietrit.

— Ți-a pierit graiul de bucurie, nu-i așa? zise mudirul batjocoritor. Ce-o să mai zise când vei vedea și al doilea pachet? Ia te uită acum și îndărătul tău.

Ticălosul se întoarse, ca împins de un resort. La vederea mea își recăpătă însă cumpătul.

— Aha, vă bateți joc de mine! zbieră el, înfuriat. Dar lasă că n-o să vă mai bateți și de acum încolo ... lua-v-ar șeitan pe toți trei!

Se îndreptă spre ușă, însă eu i-am tăiat calea.

— La o parte, câine! se răsti el. Mi-e scârbă de tine!

— Pesemne că de asta ziceai aseară că n-o să ne mai revedem, i-am răspuns eu. Numai că eu am gândit altfel; să nu plec de aici fără să ne răfuim.

Trase pumnalul de la brâu și vru să lovească. L-am izbit însă cu pumnul peste mână și scăpă pumnalul; apoi l-am ridicat în brațe și l-am trântit cu atâta putere, încât am crezut că și-a frânt șira spinării. Rămase cu ochii deschiși, dar nu mai făcu nici o mișcare.

— Allah, Allah! strigă mudirul. Ai fost tu în stare să birui un astfel de uriaș! Mi-a scris mie reisul effendina că ai o putere nemaipomenită, dar nu-mi venea să cred. A murit?

— Nu. O să se dezmeticească îndată brusc, ca să ...

Nu mi-am sfârșit vorba, că se și întâmplă ceea ce prevăzusem. Sangakul vârî repede mâna la brâu și trase pistolul, apoi se ridică pe jumătate. Se prefăcuse numai că e leșinat.

Ben Nil, care stătea în spatele său, se aplecă fulgerător, îi apucă mâna în care ținea pistolul, și-l izbi cu piciorul în burtă, de-l făcu să cadă îndărăt pe spate. Vru să se ridice iar, dar lovitura îl nimerise rău de tot, așa

că nu se putea scula. Mă amenință numai cu pumnul, scoțând o înjurătură grozavă...

— Lăsați-l! zise mudirul cu scârbă. Ticălosul nu e vrednic să vă murdăriți mâinile cu el. Effendi, ai auzit porunca pe care am dat-o „Tatălui bătăii". Porunca asta ajunge ca să nu mai fie nevoie să vă osteniți și voi.

Bătu din palme și imediat intrară doi negri, care-l și apucară pe sangak și-l ridicară de jos. Acesta îl văzu pe „Tatăl bătăii" și înțelese ce-l așteaptă.

— Nu cumva vrei să pui să mă bată? se răsti el la mudir.

— Păi ca să-ți împlinesc voia, râse mudirul. Nu spuneai tu adineauri că ticălosul trebuie să-și primească pedeapsa?

— Știi tu ce înseamnă asta?

— Nimic alta decât că un câine a fost bătut.

— Dar câinele ăsta are colți. La un semn al meu, arnăuții te fac praf. Pesemne că nu mă cunoști încă...

— Oho, și încă foarte bine! Și pe tine, și pe prietenii tăi, despre care te-am întrebat adineauri și te făceai că habar n-ai de numele lor. Zici că nu te cunosc; se prea poate. Tu însă mă cunoști și știi poreclа care mi s-a dat: „Tatăl celor cinci sute".

— Cum, vrei să pui să mă bată cu vergile la tălpi? O să te căiești!

— Nu mai amenința degeaba. Roagă-te mai bine la Allah să te treacă mai lesne peste puntea morții, ca să nu te rostogolești în focul gheenei.

— Puntea... morții! Așadar vrei să mă bată până îmi voi da sufletul?

— Dacă mori sau nu din asta, treaba ta. Am poruncit „Tatălui bătăii" să-ți numere nu o sută, ci cinci sute și eu nu-mi iau vorba înapoi.

— Stai că nu merge pe așa... am și eu brațe și mâini ca să te sfâșii!

Vru să se smucească din mâinile negrilor și să se repeadă la mudir, dar ăștia erau deprinși cu de-alde astea. Îl apăsară în jos și cât ai clipi îl legară burduf. Până și fălcile i se strânseră în curele, ca să nu mai poată să scoată un cuvânt. Pe urmă îl luară de acolo.

— O să-și primească pedeapsa pe care o merită, zise severul slujbaș al statului. Vreau să fim și noi de față.

— Eu nu. Renunț la plăcerea asta, am mormăit nemulțumit.

— Ai nervii slabi, pesemne. Nouă nu ne e îngăduit așa ceva, dacă vrem să ne facem datoria și să stârpim răul din rădăcină. De altfel, nici nu te silesc. Așteaptă aici până ce mă întorc.

— Un moment, mudirule! Trebuie să-ți mai spun ceva foarte important.

— Ce?

— Dă-mi un detașament de soldați și câteva bărci, ca să punem cât mai repede mâna pe corabia lui Ibn Asl, altminteri ne scapă.

— N-am nimic împotrivă, trebuie însă să mai zăbovești câteva ceasuri. Din pricina arnăuților, pricepi? Dacă te văd și bagă de seamă lipsa comandantului lor, intră la bănuială. Sunt de prea puțin timp aici ca să am destulă autoritate și putere asupra lor. Până acum nu mudirul poruncea în Fașoda, ci ei stăpâneau orașul prin teroare. O să-i îmblânzesc eu, fii pe pace, dar nu merge atât de repede, după cum aș vrea.

— Și mai târziu, cum o să faci ca să nu mă vadă când voi porni cu atâta armată?

— Îi expediez în susul Nilului, după încasarea dărilor. Asta le place foarte mult ticăloșilor. Stai că mă duc să și dau ordinul.

Ieşi prin uşa pe care fusese scos sangakul, în vreme ce eu m-am dus în cealaltă odaie, unde stătea şi acum pescarul cu hainele lui Ben Nil în mână. Băiatul i le luă şi se îmbrăcă la iuţeală, apoi ne aşezarăm pe divan şi începurăm să fumăm în tăcere.

Auzeam desluşit loviturile care cădeau în tact în odaia de alături. La început erau însoţite de gemete, pe urmă gemetele slăbiră din ce în ce, până încetară cu totul. N-aş putea descrie ce simţeam. Îmi venea să-l urăsc pe mudir pentru cruzimea lui, dar îmi dădeam seama că trebuia într-adevăr o mână de fier pentru a-i stârpi pe ticăloşii care mişunau prin ţinutul acela.

Când se întoarse, se aşeză lângă noi şi-şi aprinse şi el ciubucul. Tăceam toţi trei. Ascultă cu încordare la loviturile de alături, pe când mie mi se făcea părul măciucă de groază. În sfârşit „Tatăl bătăii" băgă capul pe uşă şi zise numai atât:

— Cinci sute.

— Şi sangakul?

— N-o să-l mai vadă nimeni, stăpâne.

— Luaţi-l de acolo.

— S-a şi făcut.

Capul negrului dispăru.

— Aşadar, arnăutul e mort? am întrebat eu.

— Da.

— Unde-l îngropaţi?

— În pântecele crocodililor; ăştia nu pălăvrăgesc. Acum vine rândul baqquarului. Am trimis să-l aducă. O să fii şi tu de faţă. Ţi-am făgăduit să vezi şi tu cum îl pedepsesc.

— Foarte mulţumesc!

— Să nu-ţi închipui că e cine ştie ce, effendi. Numai când e vorba ca vinovatul să dispară e bătut de moarte.

Astuia o să i se dea loviturile în cinci „rate", pe urmă îl lăsăm să se întoarcă acasă, la ai săi.

— Totuşi, te rog să mă scuteşti de o astfel de privelişte.

— De silit nu te pot sili. A, auzi, a şi început!

Auzeam fiecare lovitură şi, fără să vreau, le număram în gând. Mi se păru un timp nesfârşit până ce „Tatăl bătăii" strigă: „Suta!" Un baqquara liber, o rudă de-a viitorului mahdi, bătut la tălpi! Fu dus la închisoare până ce îşi va primi săptămânal „suta".

I-am adus aminte mudirului de pescar, care aştepta afară suta de piaştri. Îl chemă înăuntru şi-l întrebă:

— Aşteptaţi premiul pe care l-am făgăduit?

— Dacă bunătatea ta îmi îngăduie nădejdea asta, o, stăpâne! murmură omul cu glas umil.

— Bunătatea mea nu-ţi îngăduie nimic. N-ai ce nădăjdui.

— Păi ... ţi i-am adus încoa' pe effendi şi pe Ben Nil!

Veneau ei şi fără tine. Te las s-alegi: ori declari că ţi s-a plătit, ori ţi se dă „suta" la tălpi.

— Mi s-a plătit, stăpâne.

— Bine, poţi pleca.

„Tatăl celor cinci sute" era om drept până la neomenie, dar ca să-şi dezlege băierile pungii nu-i prea plăcea. Ce vreţi, fiecare om îşi are slăbiciunile lui! Pescarul dădu să iasă, întoarse însă încă o dată capul spre mine şi-mi zise:

— Effendi, nu vrei să te ţii de cuvânt? Sunt om sărac şi ...

— Ce spune? mă întrebă mudirul, care îl auzise.

— I-am făgăduit că îşi va primi negreşit suta de piaştri, i-am zis, băgând mâna în buzunar.

— Și vrei să i-o dai? Ce-ți trece prin minte, effendi? Ești oaspetele meu și n-ai de dat nimic. Nu ți-a spus că i s-a plătit?

— De spus a spus el, dar eu n-am văzut. Îngăduie-mi să . . .

— Nu, nu! Dacă ții numaidecât, o să-i dau tot eu. Bani n-am. Dările se plătesc în vite și fructe, așa că nici eu nu îi pot da altceva. Să se ducă la ciobanii mei și să le ceară trei oi. Și acum să se care repede!

Cercetând a doua zi, am aflat că oile i se dăduseră într-adevăr. Omul părea cât se poate de mulțumit de plată, căci fața îi strălucea de bucurie. Arnăuții fură trimiși încă de dimineață în direcția Kuek. Vai de bieții birnici pe unde treceau ei! Nu numai că trebuiau să plătească, dar erau siliți să-i găzduiască și să-i îndoape cu ce se găsea mai bun în sat. Mulți dintre săteni, când auzeau că vin arnăuții, își luau nevasta și copiii și fugeau încotro vedeau cu ochii. Se înapoiau abia după ce aflau că au plecat mai departe.

Începură acum pregătirile. Un număr de bărci cu pânze, în care să încapă cincizeci de soldați, fură înșiruite pe mal. Firește că luam și eu și Ben Nil parte la expediție. Când am putut porni, în sfârșit, trecuse de amiază și pe la ceasurile cinci ajunserăm la cei trei copaci gemeni. Corabia dispăruse!

Am coborât pe mal și am descoperit urmele multor pași desculți; n-am putut socoti numărul lor, timpul însă da. Urmele erau vechi de cel puțin cinci ore. Cu neputință să mai ajungem corabia, așa că a trebuit să ne întoarcem la Fașoda, fără să fi făcut vreo ispravă. Nădăjduiam totuși să m-aleg cu ceva, adică să pun mâna pe cei cinci takalehi care atacaseră pe negustori și uciseseră doi dintre ei. Cel de-al treilea se înzdrăvenise.

Ședid, conducătorul lor, se cunoștea cu sangakul. Era de așteptat că se va ține pe undeva pe aproape de Fașoda și va trimite pe cineva la el, să-i vestească sosirea. Și cum trimisul avea să se ducă de-a dreptul la locuința sangakului, aici trebuia pândit. De aceea l-am rugat pe mudir să mă lase să-l aștept acolo cu Ben Nil și cu negustorul. Hafid Sihar ceru să ne însoțească. Ne trebuiau și vreo câțiva soldați. Aceștia aveau să stea de pază la ușă și, îndată ce va veni cineva să întrebe de sangak, să-l aducă la mine.

Se înnoptă, trecu și ziua a doua, dar nu veni nimeni; a treia zi însă, de cum începu să se lumineze, auzirăm bătând în ușă și omul fu adus în fața mea. Păru foarte mirat că mă vede pe mine în locul arnăutului. L-am lămurit că sunt într-adevăr effendi cel străin și nicidecum mudirul din Djarabub și mai puțin unul din tagma lui Senussi. I-am mai spus că eu am fost acela care l-a răpit pe Hafid Sihar și pe șeicul baqquarilor. Asta îl înspăimântă și mai mult. Nici nu îndrăznea să deschidă gura. Când însă l-am amenințat cu bătaia la tălpi și s-a convins că nu-i de glumă, nu mai avu încotro și ne destăinui locul unde aștepta Ședid cu caravana lui, adică în pădurea unde ne aciuisem noi la venire. I-am spus și mudirului ce-am aflat. Îmi puse numaidecât la dispoziție cincizeci de soldați, ca să mă duc să-i aduc pe sclavi și pe baqquari în oraș. L-am luat și pe trimis cu noi, ca să ne arate locul exact. Ben Nil și Hafid Sihar îl țineau între ei, gata să-l culce la pământ la cea mai mică încercare de fugă.

Din prevedere, făcurăm un ocol destul de mare. Probabil că Ședid stătea cu ochii ațintiți la șoseaua care ducea în oraș și ne-ar fi zărit venind. În loc să intrăm pe la miazănoapte, pătrunserăm pe sub copacii dinspre răsărit. Înaintam foarte încet și cu mare băgare de seamă.

Baqquarul, care ne slujea de călăuză, nu mai știa acum să ne îndrumeze, așa că am fost silit să mă duc eu în recunoaștere, lăsându-i pe ceilalți să mă aștepte.

Am găsit repede ce căutam.

Ascuns după un trunchi de copac, puteam urmări fiecare mișcare din tabără. Locul era cât se poate de prielnic pentru noi, căci era mărginit din două părți de tufe dese, ceea ce ne îngăduia să ne apropiem pe nesimțite; mi-am adus aici soldații și i-am ascuns în dosul tufelor; pe urmă, ca să fac puțin haz, am ieșit pe partea cealaltă și am pornit singur spre tabără.

Când mă văzură takalehii, săriră toți în picioare și strigară cu mirare:

— Senussi, ăsta e Senussi ... mudirul din Djarabub!

I-am salutat ca și când nu s-ar fi întâmplat nimic.

— Ce, aici ești? zise Ședid posomorât. Cum ai ajuns la Fașoda?

— Pe cămilă.

— Și însoțitorul tău, tânărul chatib, unde e?

— Pe aproape.

— La ce-ați venit? Parcă ziceai că te duci în altă parte?

— Mi-am schimbat hotărârea.

— Când ați sosit în pădure, acum sau mai demult?

— Ba mai demult. Am tras la sangakul arnăuților, ori mai bine zis în casa lui.

— Aha, așa! Îl cunosc și eu. Am trimis chiar pe cineva cu o scrisoare la el. E acasă?

— A fost dar nu mai e. Acu' o fi în cer, dacă nu în iad.

— Allah! Nu cumva a murit?

— Da.

— Când?

— Ieri.

— De ce boală?

— De bătaie.

— O, Allah, o, Mahomed, o, Profetule! Nu cumva a fost bătut până ce și-a dat sufletul?

— Chiar așa.

— Un sangak al arnăuților bătut? Numai mudirul putea să dea o astfel de poruncă, și ăsta era prieten cu el.

— Cel dinainte, nu și ăsta de acum.

— Cum, s-a schimbat mudirul?

— Da. Ali effendi el Kurdi a fost înlocuit, fiindcă proteguia negoțul cu sclavi. Tot Ali effendi îl cheamă și pe ăsta de acum, dar altfel socoate el meseria asta și vrea să-i stârpească pe negustorii de sclavi până la cel din urmă. E poreclit „Tatăl celor cinci sute", fiindcă îndată ce-l prinde pe vreunul, îi numără câte o sută pe săptămână la talpă.

— Vai de mine! De ce nu s-o fi întors încă trimisul nostru, că trebuia să fie de mult îndărăt! Dacă pune mudirul mâna pe el, îl bate până ce-o spune ce caută la Fașoda.

— Nu face nimic.

— Cum, nu face nimic? Nu ziseși tu că pe care-l prinde îi numără suta la talpă? Păi noi la ce-am venit? Ca să vindem sclavi.

— Pe ăștia nu i-ați „vânat" ci sunt trimiși de mek la Fașoda. Tu n-ai nici o vină, trebuie să îndeplinești poruncile stăpânului tău. Și apoi sclavia e la voi un drept al regelui, pe care nu i-l poate lua nici mudirul, așa că nu ți se cuvine nici o pedeapsă, cel mult te poate opri să-i vinzi.

— Uf, mi-ai luat o piatră de pe inimă! Atunci eu nu mai am de ce să fiu îngrijorat, pe când tu, da.

— Eu? Pentru ce?

— Fiindcă nu ești drept cine te dai. Abia după ce ai plecat m-am gândit eu la unele lucruri care nu se prea potriveau cu ce spuneai tu. Acu' când te am iar în mână, vreau să știu adevărul. Să nu mă minți, că am destule mijloace să te fac să mărturisești cine și ce ești.

— Ți-ar fi de folos?

— Mult, foarte mult. Ți-am spus unele lucruri pe care nu trebuie să le știe oricine; dacă ești într-adevăr afurisitul ăla de effendi?

— Hm... aici cam ai dreptate, dar nu mai poți schimba nimic.

— Așa crezi? întrebă el, privindu-mă uluit. Ce vrea să însemne asta?

— Nimic alta decât că sunt într-adevăr „afurisitul" ăla de effendi.

— Câine! Îndrăznești să mi-o spui în față?!

— Pentru ce nu? Nu e nici o îndrăzneală. Ba o să-ți spun mai mult încă. După ce am plecat de la voi, nu e așa că a dispărut și baqquara ăla o dată cu un sclav pe care îl cheamă Hafid Sihar?

— Da.

— Pe sclav l-am dezlegat eu pe când dormeați, iar pe baqquara l-am legat zdravăn și l-am luat cu noi la Fașoda, ca să fie predat mudirului. A fost osândit să fie bătut la tălpi, câte o sută de lovituri pe săptămână, vreme de o lună. Întâia sută i-a și fost numărată ieri.

— Ce obrăznicie să mi-o mai și spui! strigă el, întinzând amândouă mâinile spre mine, ca și cum ar fi vrut să mă apuce.

Le lăsă însă iar în jos, atât de mult îl uluise așa-zisa mea îndrăzneală.

Eu însă am continuat foarte liniștit:

— Cât despre sangak, tot ce mi-ai spus tu despre el a fost spre pierzania lui, căci l-am denunțat mudirului, care a pus să-l bată până ce și-a dat sufletul.

— Tu!... așadar, tu ești vinovat de moartea lui! Și încă te mai și lauzi! O să-l răzbun eu numaidecât... o să te zdrobesc ca pe un vierme!...

De astă dată vru într-adevăr să se năpustească asupra mea, eu m-am dat însă cu un pas îndărăt și i-am zis cu glas amenințător:

— Nu cuteza să te atingi de mine, că o să-ți pară rău. La Nid en Nil m-am lăsat într-adins să fiu biruit de tine, dar acum n-ar mai fi tot așa.

— Așa? Stai că o să vedem noi numaidecât! răcni el, repezindu-se iar spre mine.

— Ben Nil, încoace! am strigat, ferindu-mă de uriașul takaleh, care, orbit de furie, nu mai vedea nimic în jurul său.

Auzi zbierătele oamenilor săi, dar crezu că era de bucuria luptei care se va desfășura sub ochii lor și din care erau siguri că eu voi fi cel biruit. Uriașul venea spre mine cu spatele întors la ei. Deodată se împiedică de o rădăcină și căzu. M-am folosit de prilej și l-am apăsat cu putere la pământ, în vreme ce Ben Nil, cu vreo câțiva soldați, alergau în ajutorul meu. Într-o clipă fu legat cobză.

Uriașul scrâșnea de furie. Ochii i se injectaseră de sânge și făcea spume la gură. Parcă nici nu-i păsa de ce se petrece în jurul său; el cu mine avea ce avea.

— Câine! răcnea el ca scos din minți. Pe mine pui tu să mă legi! Moartea sangakului e un fleac pe lângă ce te așteaptă pe tine!...

— Ți-a luat Allah vederea? l-am întrebat. Nu vezi ce se petrece în jurul tău, dobitocule! Cine vrei să-ți vină în ajutor? Aștia de colo?

Takalehii fuseseră şi ei legaţi la iuţeală. Bieţii sclavi nici nu cutezau să se mişte. Soldaţii se aşezară în cerc în jurul prizonierilor, cu arma întinsă, gata să tragă.

Deodată Şedid păru că se dezmeticeşte.

— Soldaţi, aici! strigă el. Trădătorule, mincinosule, nemernicule! Te credeam singur în pădure...

— Foarte rău din partea ta. Acu' o să faci bunătatea să ne urmezi la mudir.

— Pentru ce? Mi-ai spus doar tu singur că n-are ce să-mi facă.

— Adevărat, dar numai pentru vânzarea sclavilor. E însă altceva de care te-ai făcut vinovat. Există unul sau mai mulţi printre voi care are la el pulbere de aur din Famaka?

— Aur... din Famaka? N-am fost de când sunt pe acolo, răspunse el vădit încurcat.

— Nici nu era nevoie. Îl poţi avea pe altă cale. De pildă prin furt, dacă nu chiar prin omor.

— Ce vrei să spui cu asta? Nu te înţeleg...

— Vreau să spun că sunt printre voi cinci takalehi care au astfel de pulbere asupra lor.

Uriaşul se înspăimântă, tăcu un moment, pe urmă răspunse:

— Eu nu ştiu nimic...

— Atunci ştiu eu mai bine ca tine şi o să ţi-i arăt numaidecât. Nu v-aţi întâlnit voi venind de la Nid en Nil cu trei negustori călări pe măgari?

— Nu, murmură el anevoie.

— Nu minţi! Te-ai oprit în drum şi i-ai luat la cercetări. Ai trimis caravana înainte şi ai rămas în urmă cu încă patru de-ai tăi. I-aţi ucis pe negustori, ca să luaţi avutul. Vezi, de omorul ăsta eşti învinuit acum şi de aceea trebuie să fii arestat.

Apoi, întorcându-mă spre takalehi, am adăugat:

— Conducătorul vostru v-a mințit. Nu puteţi tăgădui că v-aţi întâlnit cu cei trei negustori. Şedid a aflat că oamenii au la ei pulbere de aur şi s-a hotărât să-i omoare, ca să le-o ia. V-a trimis pe voi înainte şi a rămas numai cu patru dintre voi, cu al căror ajutor i-a ucis pe bieţii oameni care nu îi făcuseră nimic. Aurul şi l-au însuşit ei cinci şi vouă nu v-au spus nimic, ca să nu fie siliţi să-l împartă cu voi. A fost frumos din partea lor? N-avea fiecare dreptul la pradă? Ştiţi care sunt cei patru rămaşi în urmă şi cer să mi-i spuneţi şi mie. Numai vinovaţii vor fi pedepsiţi; ceilalţi se pot întoarce nestingheriţi la vetrele lor. Nu vreţi? Vă faceţi părtaşi la omor şi veţi împărtăşi soarta ucigaşilor. Chibzuiţi bine înainte de a-mi răspunde.

Şedid încercă să risipească impresia pe care o făcuseră asupra tovarăşilor săi cuvintele mele.

— Noi nu suntem tâlhari şi nici ucigaşi, zise el. N-am omorât pe nimeni şi n-avem nici un fel de aur asupra noastră. Oamenii mei sunt takalehi viteji şi nici unul nu se va înjosi să-ţi răspundă.

Takalehii, care cu o clipă în urmă începuseră să murmure indignaţi, se liniştiră, ca prin farmec, şi nu făcură nici o mişcare. Eu îl luasem şi pe negustorul scăpat ca prin minune din mâinile ucigaşilor, dar îi poruncisem să stea deocamdată ascuns. Acum însă i-am spus să iasă dintre tufe. Nici n-apucă s-ajungă până la noi şi-l auzii strigând:

— Effendi, uite-i, sunt aici... i-am recunoscut îndată!

Arătă spre Şedid şi spre încă alţi patru, în buzunarele cărora nu găsirăm însă nimic. Scotocirăm desagii şi păturile şi rezultatul a fost cel aşteptat. Aurul fusese bine pitit, dar reuşirăm în cele din urmă să dăm de el. Acum

găsiră de cuvință și ceilalți să se apere. Unul din ei luă cuvântul și zise:

— Effendi, martor ne e Allah că n-am știut nimic. Noi n-avem nici o vină la omor și suntem gata să jurăm în fața mudirului că nemernicii ăștia ne-au tras pe sfoară.

— Te cred pe cuvânt și vă spun încă o dată că nu vi se va face nimic. Trebuie însă să mergeți și voi la mudir ca să depuneți mărturie, pe urmă vi se va da drumul să vă întoarceți acasă. Numai dacă vă împotriviți, veți fi pedepsiți.

Aveam eu motivele mele pentru care căutasem să găsesc din capul locului pulberea de aur. Știam eu bine că îndată ce va încăpea în mâna mudirului, i se va lipi probabil de degete și-mi părea rău ca bietul negustor să nu se aleagă cu nimic.

Pe când ceilalți se pregăteau de plecare, l-am luat pe acesta de-o parte și l-am întrebat:

— Cunoști familiile tovarășilor tăi uciși?

— Firește că le cunosc. Suntem rude de aproape și călătoream întotdeauna împreună. Effendi, știu că ai găsit aurul. Ce o să se facă acum cu el? Îți mai aduci aminte ce mi-ai spus? Ziceai că o să-mi recapăt avutul.

— Așa o să și fie. Te cred om cinstit și cred că n-o să-ți înșeli neamurile. Ține aurul, du-te de-ți ia măgarii și pleacă imediat, ca să nu te pomenești iar fără el.

Omul se uita când la cele cinci pungulițe pe care i le pusesem în palmă, când la mine și murmură cu glas tremurat de emoție:

— Cum e cu putință! Mi-l dai de tot și nu oprești nimic pentru tine?

— Nu. N-am nici un drept asupra lui și chiar să am, tot n-aș opri nimic.

— O, effendi, ia măcar o pungă, ba ia două...

— Nu iau nimic.

— Cum să-ți mulțumesc atunci pentru bunătatea ta? Știu că mudirul o să se mânie foc pe tine.

— N-are decât. Nu-mi pasă mie de el. Tu însă șterge-o repede, ca să nu pună mâna pe tine.

— O, de asta să n-ai tu grijă. O s-o iau la fugă și n-o să mă opresc decât când oi fi cât mai departe de Fașoda. Allah să te binecuvânteze, effendi? Ești creștin, dar bine ar fi să fie toți musulmanii ca tine.

Îmi sărută mâna și plecă fără să se mai uite înapoi. Noi a trebuit să mai zăbovim din pricina lui Ședid, care se zbătea ca un diavol. Deși legat, omul era atât de puternic, încât nu-l puteam urni din loc. Numai gârbeciul lui Ben Nil îl potoli puțin. Îl legarăm apoi cu o frânghie de coada unei cămile, îi dezlegarăm picioarele și așa n-avu încotro; de voie-de nevoie trebuia să alerge în urma ei. Complicii săi erau mai înțelegători, căci se supuseră de bunăvoie.

Convoiul nostru stârni mare vâlvă când intră în Fașoda. Alergau toți din toate părțile să-l vadă și se ținea lumea după noi ca după urs.

După ce i-am raportat mudirului și află ce făcusem cu pulberea de aur, acesta se făcu foc. Începu să se plimbe ca turbat prin odaie, ocărându-mă în cuvinte grosolane, dar eu tăceam, fără să mă sinchisesc de ce spunea. În cele din urmă se opri în fața mea și zbieră:

— Lasă că îl învăț eu minte pe tâlcălos! Pui să-l aresteze... îl bag la închisoare... să-i tragă la tălpi... până ce-o scoate aurul.

— Dacă omul n-o fi plecat! i-am răspuns cu nepăsare.

— Să știu că trimit toată garnizoana după el, trebuie să mi-l aducă îndărăt.

— Și dacă tot nu-l ajung?

— Atunci... atunci te gonesc... să te duci dracului!

— Crezi că asta o să-ţi folosească la ceva?

— Nu, e drept că nu. Dar cel puţin mă răzbun, mă... Ah, răzbunare! Lasă că am eu pe cine să mă răzbun. Criminalii, unde sunt criminalii? Vai şi amar de ei dacă nu m-or despăgubi!

Mânia lui se îndreptă acum asupra adevăraţilor vinovaţi. Porunci să fie băgaţi takalehii la închisoare, toţi de-a valma, vinovaţi şi nevinovaţi, dând ordin să fie păziţi cu străşnicie, apoi trimise oameni după negustor, să-l găsească şi să-l aducă în faţa lui. Eu m-am retras în odaia pe care mi-o pusese la dispoziţie şi n-am ieşit de acolo până seara, când mă chemă el singur. Era şi acum tot înfuriat, mânia nu i se potolise încă şi mormăi bosumflat când mă văzu:

— S-a dus! Parcă a intrat în pământ, ticălosul, câinele! Ai păgubit casa statului, aşa să ştii! Aurul ei i se cuvenea. Dar nu mă las eu, îmi trebuie o despăgubire. O să pun să le tragă vinovaţilor nu o sută, ci sute, o mie, milioane la tălpi! Acu' haidem la judecată. Trebuie să depui mărturie.

M-am dus jos în curte, unde takalehii stăteau înconjuraţi de soldaţi. Ben Nil şi Hafid Sihar erau şi ei acolo.

Într-un colţ am văzut un fel de ramă cu stinghii şi nişte curele cu catarămi la capete. Alături, un morman de beţe groase cât un deget, iar lângă ele „Tatăl bătăii".

Am înţeles numaidecât. Un public numeros se înghesuia în curtea încăpătoare.

De prisos să descriu „judecata". Şedid cu cei patru părtaşi fură osândiţi la „patru sute de lovituri şi apoi să dispară". Celorlalţi taka'ehi li se dădură şi lor câte zece beţe le talpă, aşa, ca învăţătură de minte, apoi fură lăsaţi liberi. Sclavii îşi căpătară şi ei „porţia", deşi erau, sărmanii, nevinovaţi. Aceştia nu mai vroiau cu nici un preţ să se întoarcă acasă, căci ştiau că vor fi vânduţi iar.

Mă întrebară pe mine ce să facă şi eu i-am sfătuit să le adreseze reissului effendina, care trebuia să sosească din moment în moment. Ştiam că avea nevoie de oameni pentru urmărirea vânătorilor de sclavi şi, cum takalehii erau vestiţi pentru vitejia lor, eram aproape sigur că îi va lua în slujba lui.

După ce se dădu sentinţa, „Tatăl bătăii" se apucă de treabă. Takalehii fură legaţi unul după altul de stinghii şi fiecare îşi primi cele zece lovituri la talpă, fără să crâcnească. Dar când însă a venit rândul vinovaţilor, am plecat. Zece lovituri mai merge, dar pentru sute nu e totuna.

Reissul effendina fusese reţinut pe neaşteptate la Khartoum, aşa că sosi abia a şasea zi la Faşoda. Îi luă într-adevăr în slujba lui pe takalehii hărăziţi robiei şi-şi aprovizionă corabia cu merinde şi muniţii din belşug. Goana după Ibn Asl începu, dar, din nenorocire, cele şase zile de zăbavă ale sale dădură răgaz căpeteniei vânătorilor de sclavi să câştige timp, aşa că nu-i puteam ajunge atât de lesne şi de repede după cum am fi dorit noi.

5. SERIBAHUL ALIAB

De la plecarea noastră din Fașoda trecuseră trei săptămâni și ne aflam acum la revărsarea unui braț al Nilului, în Bahr el Djebel. Ținând seama de împrejurări, aș putea spune că drumul făcut de noi se petrecuse în condiții destul de prielnice. „Vulturul" era un vas bine construit; ascultă de bătaia vântului, și, cu ajutorul cablurilor de remorcat și al prăjinilor de împins, înainta repede printre desișurile de trestii pe care trebuia să le străbatem. Interiorul său nu se potrivea cu al celorlalte corăbii, bucurându-se de oarecare confort.

Din nenorocire am avut o avarie în lacul No, care ne ținuse pe loc trei zile încheiate, și ne lipsea un pilot care să cunoască ținutul. Adevăratul cârmaci al „Vulturului" și bătrânul Abu en Nil nu mai fuseseră până atunci mai departe de lacul No și de când îl depășiserăm și o apucaserăm în Bahr el Djebel, navigam la întâmplare, fără să avem după ce ne îndruma.

Căutam seribahul Aliab, dar unde se afla, habar n-aveam. De aici, de unde oprisem noi începea ținutul Aliab. Negrii nuehri care locuiesc acolo se numesc aliab, dar nimeni nu ne putea spune unde e seribahul cu același nume. Ici, colo întâlneam câte o luntre vâslită de câte un negru care, la întrebarea noastră, ne privea mirat și înălța din umeri, dând din cap.

Echipajul nostru era alcătuit din marinari recrutați dintre takalehii opriți de emir la Fașoda și o sută de

soldați, puși sub comanda unui căpitan. N-aveam deci a ne teme de Ibn Asl, oricâți vânători de sclavi ar fi avut în seribah.

Râul devenise foarte lat. Soarele dogorea cu putere și malurile erau sterpe, încât n-aveai unde te adăposti puțin la umbră. Numai trestie și iar trestie. Oamenii de la prăjini erau istoviți de atâta muncă și frânți de oboseală. De aceea aruncarăm ancora, să ne odihnim puțin până se va mai potoli căldura. Eu însă mă plictiseam, așa că am luat o luntre și am pornit să împușc vreo sălbăticiune bună de mâncat. Eram considerat pe corabie drept cel mai îndemânatic în aprovizionarea echipajului cu carne proaspătă.

Ben Nil mă însoțea și de data asta. Îl luam bucuros cu mine, deoarece e greu să ochești bine când trebuie să ai grija vâslitului. Uneori mă ruga și micul dinkaș să-l iau, căci se bucura ca un copil ce era de tot ce împușcam.

Ne amintim că acest băiat, cu surioara, lui fuseseră furați de la tribul lor și vânduți ca robi mokkademului, care căuta să câștige bani de pe urma lor, pe băiat tocmindu-l chelner la o cafenea din Cairo și pe fetiță punând-o să vândă smochine pe stradă. Reușisem să-i scap din ghearele mokkademului și să-i aduc pe corabia emirului, unde erau iubiți de toți și bine îngrijiți. Aveam de gând să-i trimitem îndărăt la tribul lor, dar nu se ivise încă prilejul.

Bălatul dormea încă, de aceea am plecat numai cu Ben Nil. Bahr el Djebel ne oferise până acum mult vânat, de aceea am pornit spre îmbucătura râului, ca să văd dacă nu dau de ceva mai acătării.

Timpul nu era defel prielnic. Căldura era atât de copleșitoare, încât toate vietățile, mari și mici, zăceau într-un fel de toropeală. Alunecam de vreun ceas cu luntrea printre insule plutitoare din buruieni de apă, fără

să zărim urmă de vânat, așa că Ben Nil fu de părere să ne întoarcem. Eu însă nu vroiam să plec fără să fi împușcat măcar o zburătoare. M-am ridicat în picioare, să văd mai bine în jurul meu.

Deodată am zărit, la oarecare depărtare, ceva înaintând pe luciul apei. Sus alb și jos negru; părea să fie, așa cum se vedea din barcă, o pasăre mare de apă. M-am lăsat repede pe fundul luntrii și i-am poruncit lui Ben Nil s-o tragă în păpuriș, unde ne puteam ascunde bine după trestiile înalte. Am luat apoi arma în mână și am ochit presupusa pasăre, care îmi venea acum drept în bătaia puștii. Tocmai vroiam să apăs pe trăgaci, când... Doamne, era să omor un om! Bine că băgasem de seamă la vreme. Nu era o pasăre ci un negru; purta un fel de jiletcă albă și pe cap o basma tot albă, de aceea părea din depărtare o pasăre cu capul și pieptul alb, iar brațele care vâsleau și restul trupului negre.

— Un negru... îmi șopti Ben Nil. Ne luăm după el?

— Firește! Poate aflăm de la el ceva despre seribahul Aliab. Pune mâna pe lopeți și dă-i zor, trebuie să-l ajungem cât mai repede.

Ben Nil era un bun vâslaș, așa că în curând eram foarte aproape de luntrea negrului. Acesta auzi plescăitul apei, întoarse capul și când ne văzu se înspăimântă grozav și începu să vâslească și mai repede. Era vădit că fugea de noi. Vru să dispară printre trestii, dar i-am strigat lui Ben Nil, căci acum trecusem eu la lopeți:

— Trage un singur glonț în vânt, vezi însă să nu-l nimerești din greșeală!

Se auzi detunătura — și totodată un țipăt omenesc, apoi văzurăm luntrea negrului oprită în loc și așteptându-ne.

— Din ce trib faci parte? l-am întrebat pe negru, un flăcău cu chip tuciuriu, dar simpatic.

— Sunt un bongo, îmi răspunse el.

— Și unde te duceai?

— La Fașoda. Aș vrea să mă fac soldat și am auzit că acolo sunt bucuroși să primească oricât de mulți.

— Așa e. Fii sigur că te primesc numaidecât.

— Crezi, stăpâne? Cunoști tu orașul ăsta?

— Da. Chiar de acolo vin.

Negrul vru să spună ceva, își înghiți însă cuvântul, apoi tot nu se putu stăpâni să nu întrebe, codindu-se:

— Îl cunoști tu pe sangakul arnăuților?

— Cum să nu!

— Mai trăiește?

— De ce să nu trăiască?

— Fiindcă... fiindcă...

Tăcu. Am apucat lopata în mâna stângă, pușca în dreapta și i-am zis amenințător:

— Măi flăcăule, se cunoaște cât de colo că minți. Nu ești tu bongo cum nu sunt eu. Aștia n-au pielea așa de neagră ca a ta și nici fruntea tatuată cum o ai tu. Dar lasă că o să vedem noi numaidecât cam ce e cu tine. Uite colo corabia noastră. Vâslește încetinel într-acolo, noi venim după tine. Să știi că dacă încerci s-o iei la sănătoasa, te trimit, cu un glonț în frunte, drept în fundul apei.

Negrul înțelese că nu e de glumă și se supuse fără să mai crâcnească. Ajunși la corabie își priponi luntrea și se urcă împreună cu noi pe punte. Vroia să pară nepăsător, ca omul care nu se știe vinovat cu nimic, dar ne arunca pe furiș priviri îngrijorate. Reissul effendina ne întreabă ce e cu el și pentru ce l-am adus cu noi. După ce l-am lămurit, se uită cu băgare de seamă la negru și zise:

— Flăcăul ăsta n-arată să fie tocmai isteț; oare de ce s-o fi dând drept un bongo dacă nu e?

— Din vreun motiv pe care trebuie să-l aflăm neapărat. Uită-te cu mai multă atenţie la el. Tatuajul e foarte ciudat: o tăietură verticală în mijlocul frunţii de la care pornesc în amândouă părţile linii alcătuite numai din puncte şi se întind în formă de arc spre tâmple şi creştet. Dacă nu mă înşel, ştiu că numai dinkaşii se tatuează astfel şi în nici un caz bongoşii. Are el vreun motiv, nu m-a minţit degeaba. Şi apoi, că vrea să se facă soldat, nici asta nu e adevărat; iar faptul că m-a întrebat de sangakul arnăuţilor sporeşte bănuiala că e trimis de cineva la arnăut.

— Nu cumva de Ibn Asl?

— De el sau de un alt negustor de sclavi.

— Atunci negrul ăsta e nepreţuit pentru noi. Ia să-l mai luăm niţel la cercetări.

Cu toate ameninţările emirului că-l va pedepsi cu asprime, nu obţinu de la negru alt răspuns decât acela pe care mi-l dăduse mie. Îl căutară peste tot, până şi în conciul din vârful capului, scotociră luntrea — degeaba, nu se găsi nimic.

Ce era de făcut? Eram sigur că bănuiala mea e întemeiată, dar, neavând dovezi, nu îi puteam face nimic, trebuia să-l lăsăm să-şi vadă de drum. Înainte de a pleca, l-am întrebat dacă ştie unde se află seribahul Aliab. Negrul cuprinse cu o privire corabia, pe emir şi pe mine, apoi răspunse:

— Da, ştiu.

Privirea lui lăsa să se înţeleagă multe; de pildă, că ştie pe ce corabie se află şi cu cine are de-a face. Deci, îi atrăsese cineva atenţia asupra noastră. Cine altul putea să fie acest cineva decât Ibn Asl? De aceea trebuia să fim cu multă prevedere şi să nu ne lăsăm traşi pe sfoară de negru.

— Şi unde zici că se află seribahul? l-am întrebat mai departe.

— Colo în deal — arătă el în susul râului — în ţinutul căruia i se zice Bahita, cale de patru zile de aici.

— Ce fel de oameni locuiesc acolo?

— Un trib de-al seminţiei şur.

Răspundea rar, ca şi când ar fi chibzuit bine fiecare cuvânt înainte de a-l spune. Nu era însă destul de inteligent ca să-şi stăpânească bucuria pe care o simţea când mă făceam că îi cred minciunile pe care le îndruga.

— Eşti sigur de cele ce spui? Ai fost tu vreodată pe acolo?

— Da, răspunse el, căzând în cursa pe care i-o întindeam.

— Aşa? Atunci cum se face că acolo nu locuiesc şurii ci tuitşii?

— Tuitşii? Nu e adevărat, răspunse el cam încurcat.

— Ba da. Aştia îşi au colibele pe malul drept al râului, pe când pe cel stâng sunt ale hitşilor. Ţinutul şurilor începe mult, mult mai departe, la miazănoapte. Şi zici că sunt numai patru zile de drum până acolo? Asta ca să ne ademeneşti, căci până la Bahita sunt douăzeci şi cinci de zile pe apă, cu vânt cât se poate mai prielnic. Ei, prea ţi-a fost minciuna gogonată!

— Nu mint, zău, effendi, că nu mint....

— Effendi? Aşadar, mă cunoşti, ştii cine sunt, altminteri nu mi-ai spune aşa.

Negrul se zăpăci şi mai mult, totuşi răspunse repede:

— Eu aşa le spun tuturor albilor mai de seamă...

— Aah, mă crezi deci un om mai de seamă şi îţi închipui totuşi că eşti mai deştept decât mine.

— Stăpâne, eu n-am spus decât adevărul...

— Singurul adevăr din tot ce-ai spus este că cunoşti într-adevăr seribabul. Vrei să nu dăm de el de aceea ne

îndrumi pe o cale greșită. Cred tocmai dimpotrivă, seribahul nu se află pe malul drept, ci pe cel stâng, și nu la Bahr el Djebel, ci la îmbucătura râului de unde veneai tu. Și acum ia să-mi spui al cui e seribahul.

— E al lui . . . al lui . . . bolborosi el, a unui alb pe care am uitat cum îl cheamă . . .

— Ori pe care nu vrei să spui cum îl cheamă, ca să nu te credem dintre oamenii lui. Să-ți spun eu cine e: Ibn Asl. Acum îți aduci aminte?

— Da, zise el, codindu-se.

— Foarte bine. Îl cunoști. Ai fost pe la el. Faci parte din dinkașii pe care i-a trimis cu o veste la sangakul arnăuților din Fașoda și ți-a atras luarea-aminte că s-ar putea să ne întâlnești în drum. Te-a învățat cum trebuie să te porți și ce să ne răspunzi la ce te-om întreba. E sau nu așa?

Nu-i ducea mintea până într-atât încât să înțeleagă logica deducțiilor mele; pe urmă lăsă ochii în pământ și tăcu.

— Răspunde! m-am răstit la el.

— Sunt un bongo și mă duc la Fașoda, ca să mă fac soldat, repetă el ca o lecție învățată pe de rost. Așa ți-am spus și așa e.

Încăpățânarea lui mă punea într-o oarecare încurcătură și nu știu cum aș fi ieșit din ea dacă nu s-ar fi întâmplat în momentul acela ceva cu totul neașteptat. Băiețașul scăpat de mine la Cairo din ghearele mokkademului în același timp cu surioara lui, venise și el pe punte cu fetița și se apropiase curios de noi. Cum îl zări pe negru, rămase o clipă împietrit în loc, pe urmă răcni cât îl ținea gura:

— Agadi, *aba-charang!*

Cuvintele acestea nu erau în arabă, ci în dialectul tribului din care făceau parte cei doi copii și vroiau să spună: Agadi, fratele tatii — adică unchiul.

Omul nu-i văzuse încă pe copii. Când își auzi numele, se întoarse repede și-i recunoscu. Uimirea lui era atât de mare încât se lăsă îmbrățișat de ei fără să se împotrivească. Bieții copilași plângeau, ba nu, urlau de bucurie și i se agățară de gât. Deodată negrul se trezi din încremeneală și scoase un țipăt care răsună până departe. Luă copiii în brațe și începu să joace cu ei pe punte ca nebun, strigând mereu cuvinte pe care nu le înțelegeam, deoarece erau în dialectul dinkașilor.

După ce se mai potoli, se așeză jos cu copiii lângă el și urmă între ei o convorbire însuflețită, care ținu vreo jumătate de ceas. După ce sfârșiră, negrul se sculă în picioare, se apropie cu fața strălucitoare de mine, făcu o plecăciune adâncă și zise în limba arabă:

— Iartă-mă, effendi. Nu știam că nepoții mei se află aici și nici ce-ai făcut tu pentru ei. Ești un om bun și milostiv, altfel decât te credeam înainte.

— Așadar, tot mă cunoșteai?

— Da. Când v-am întâlnit în luntre, nu știam cine ești; îndată ce-am zărit însă corabia, mi-am dat seama cu cine am de-a face.

— Deci ți-am fost descris amănunțit?

— Atât de amănunțit, încât mă mir și acum de ce nu te-am recunoscut numaidecât. Ibn Asl a făcut-o.

— Faci parte dintre luptătorii trimiți de el?

— Sunt chiar căpetenia lor, a djangehilor.

— Duceai o veste la Fașoda?

— Da. O scrisoare către sangakul arnăuților, Ibn el Mulei.

— N-am găsit-o. Unde e scrisoarea?

— Effendi, mi-am dat cuvântul s-o predau în mâna sangakului.

— Tu eşti om cinstit, pe când Ibn Asl e un ticălos care vrea probabil să te tragă pe sfoară.

— Pe mine... cum?

— Eşti căpetenia războinicilor dinkaşilor, deci nu se poate lipsi de tine. Dacă totuşi te-a trimis atât de departe, să ştii că unelteşte ceva împotriva oamenilor tăi. Vroia pesemne să-i aibă în puterea lui. Înţelegi?

Negrul privi câtva timp îngândurat în pământ, pe urmă zise:

— Ibn Asl zicea că e o dovadă de încredere pe care mi-o dă. Nu poate avea gânduri rele împotriva alor mei, fiindcă are nevoie de ei. Altminteri cum ar face vânătoarea de sclavi?

— Adevărat, cu ajutorul lor poate prinde sclavii — dar pe urmă? Dacă în loc să le plătească îi face şi pe ei sclavi?

Omul mă privi uluit. Îi trebui timp până să poată pricepe o astfel de grozăvie, apoi strigă înspăimântat:

— Effendi, e cu putinţă aşa ceva?

— Ibn Asl e în stare de orice. Iar ce fel de oameni are cu sine, întreabă-i pe copilaşii ăştia, nepoţii tăi.

— Mi-au povestit tot. Tu i-ai salvat, ba ai mai salvat şi pe alţii din ghearele sclaviei. Eşti omul care ştie şi prevede tot ce are să fie. Dacă se va dovedi că ai şi acum dreptate, atunci vai şi amar de Ibn Asl! Cum aş putea să ştiu că e adevărat ce spui?

— Foarte lesne. Trebuie să scrie în epistolă. Dă-mi-o s-o citesc.

— Păi să vezi că...

Era om cinstit şi se vede că-i venea greu să-şi calce cuvântul dat, de aceea nu se putea hotărî să ne predea

scrisoarea. În cele din urmă grija pentru sine şi oamenii săi birui.

— Effendi, zise el, omul nu trebuie să fie numai cinstit, ci şi înţelept. Dacă într-adevăr Ibn Asl unelteşte ceva împotriva noastră, cinstea mea ne poate aduce pieirea.

— Atunci spune-ne unde ai ascuns scrisoarea.

Eram curios să aflu ascunzătoarea, căci, deşi scotocisem bine pretutindeni, nu dădusem de ea.

— E într-o ulcică de pământ înţepenită de fundul luntrii mele.

Ridicarăm luntrea pe punte şi găsirăm într-adevăr ulcica astupată la gură cu smoală. Deschizând-o, dădurăm de o foaie de hârtie scrisă cu litere arabe. Emirul o luă s-o citească, dar clătină mirat din cap, o întoarse pe toate părţile, apoi mă întrebă:

— Tu pricepi limba persană, effendi?

— Da. Nu înţeleg însă de unde până unde să cunoască Ibn Asl limba asta. De asemenea şi sangakul căruia i-a fost adresată. Crezi că scrisoarea e scrisă în persană? Ia dă-o încoa'!

Emirul îmi întinse scrisoarea. M-am uitat bine la slove; erau scrise cu cerneală, dar nu erau nici în arabă, nici în persană. Puteam deslui bine cuvintele, de priceput nu le pricepeam însă. Deodată îmi veni ideea că Ibn Asl se va fi slujit de un mijloc de prevedere în cazul când scrisoarea ar cădea din întâmplare în mâini străine. Araba se scrie, după cum se ştie, de la stânga la dreapta. Am încercat să citesc cuvintele de la dreapta spre stânga şi m-am lămurit îndată. Iată ce scria în epistolă:

„Îţi trimit pe Agadi, căpetenia dinkaşilor mei. Lui i-am spus că pornim la rohli, ca să facem acolo o vână-

toare de sclavi, dar expediția noastră e îndreptată împotriva gohkilor, ceea ce el nu trebuie însă să știe, deoarece aceștia fac parte din noroadele dinkașilor.

Trimite-mi imediat cincizeci, sau chiar mai mulți soldați, care trebuie însă să fie toți albi. Să mă aștepte la seribahul Aliab. Când mă voi întoarce acolo, cu ajutorul soldaților albi, voi pune mâna și pe acești o sută cincizeci de dinkași, ca să-i fac și pe ei sclavi, ceea ce înseamnă nu numai că nu voi mai fi nevoit să-i plătesc, ci voi lua parale pe ei.

Pe Agadi, căpetenia lor, l-am îndepărtat dinadins ca să-i pot avea în stăpânirea mea și te rog să ai tu grijă ca să nu se mai întoarcă.

Am aflat că effendi, creștinul, a fost pe la tine; n-am putut veni însă, deoarece ne-a scăpat și a trebuit să plecăm repede din pricina asta. Șiret cum te știu, sunt încredințat că fuga lui nu ți-a dăunat nimic. Nu știe nimic despre seribahul Aliab, așa că nu ne va putea găsi, oricât ne-ar căuta el. Și chiar de-ar afla ceva despre asta, dinkașul Agadi, pe care l-am instruit eu bine, o să-l pună pe o cale greșită".

Atât conținea scrisoarea, care n-avea nici adresă, nici iscălitură. Am citit-o cu glas tare emirului, de față cu negrul.

— Cine e dinkașul despre care e vorba? mă întrebă el.

— Chiar tu; și războinicii dinkași sunt oamenii tăi. N-ai o sută cincizeci de inși cu tine?

— Ba da. Trebuia să pornim împotriva rohlilor, ca să facem o vânătoare de sclavi.

— Auzișsi doar că nu împotriva lor porneați, ci a gohkilor!

— Aștia sunt frații noștri. Nu îngădui ca să se atingă de ei.

— Acum când nu mai ești tu cu ei, trebuie să ascult de Ibn Asl. Le va spune că s-a înțeles cu tine, așa că nu vor avea încotro. Când se vor înapoia, îi va vinde și pe ei ca sclavi, în loc să le plătească prețul cu care v-ați învoit, iar nu vei fi ucis la Fașoda, dacă te vei duce la cine te-a trimis. Omul mă privea uluit; el, negrul, păgânul, nu putea pricepe o astfel de mișelie. I-am povestit pe scurt cele ce știam despre Ibn Asl. Când am sfârșit, strigă cu înfrigurare:

— Effendi, îngăduie-mi să plec. Trebuie să mă întorc numaidecât la seribah, ca să-mi apăr oamenii și să mă răzbun pe Ibn Asl.

Vru să se îndepărteze, dar eu l-am apucat de braț și l-am oprit, zicându-i:

— Stai! Ești liber și poți pleca oricând vrei, te sfătuiesc însă să n-o faci. Acum nu mai poți schimba nimic și te duci la o moarte sigură.

— Nu Ibn Asl o să mă omoare pe mine, ci eu pe el!

— Se vede că nu-l cunoști. Ce ești tu față de el! Și apoi, crezi că o să-l mai găsești la seribah?

— Nu. Zicea că pleacă îndată după mine. Mă duc după el. Drumul pe care a pornit-o, o să-l aflu la seribah.

— Te înșeli. Au să pună numaidecât mâna pe tine și au să te omoare. Tu singur nu poți face nimic. Cu noi însă vei ajunge mai repede acolo, decât cu luntrea ta jubredă. Îi prindem pe toți și-i eliberăm pe războinicii tăi.

— Ai dreptate, effendi. Dacă îmi îngăduiți, rămân cu voi. Cine și-ar fi putut închipui una ca asta? Ne-ați fost arătați ca vrăjmașii cei mai grozavi ai noroadelor de negri și am primit cu bucurie însărcinarea să vă înșel dacă vă voi întâlni în calea mea. Acu' dușmanii s-au pre-

schimbat în prieteni și prietenii în dușmani. Am vrut să vă îndrept pe un drum greșit. Vă voi duce însă acum la seribahul Aliab.

— E departe de aici?

— Ne trebuie cam vreo șase zile până acolo.

— Cunoști tu cum e așezat seribahul?

— Firește!

— Sunt munți prin împrejurimi?

— Nu, numai șes împădurit. Seribahul e înconjurat de un desiș prin care nu poate străbate picior de om. Când s-a așezat Ibn Asl acolo, a doborât o grămadă de copaci, care sunt acum împrăștiați primprejur. Printre ei au crescut cu timpul alții și tufe dese, care se ridică acum ca un zid de nepătruns.

— Dar numai din trei părți. Partea dinspre apă trebuie să fie liberă.

— E tot atât de închisă, în afară de o potecă îngustă, astupată și aceea cu bușteni și mărăciniș.

— Atunci seribahul asta e o adevărată cetate!

— Așa și e. Ibn Asl spune că îl poate apăra numai cu zece inși împotriva a o sută de oameni.

— Dacă nu sunt destul de dibaci. Dar înăuntrul lui cum arată?

— E un pătrat mare, pe care se află vreo douăzeci de colibe din lut și trestie. Sunt foarte trainice. Într-una din ele locuiește Ibn Asl, în alte două sunt îngrămădite merindele și armele, iar în celelalte soldații.

— Probabil că și oaspeții lui Ibn Asl tot acolo locuiesc. I-ai văzut la față?

— Pe toți. Erau doar cu noi, pe corabia care ne-a dus la seribah. E printre ei un alb pe care-l cheamă Abd el Barak...

— Asta e mokkademul sfintei Kadirine, din ghearele căruia i-am scos pe copiii fratelui tău. Pe urmă?

— Altul căruia i se zice muza'birul și încă unul, un turc gras și burduhănos. Asta a adus cu el și pe o soră a lui, cu două slujnice albe și două roabe negre.

— Știi tu de ce a adus-o pe soră-sa?

— Ca s-o mărite cu Ibn Asl.

— Nunta s-a și făcut?

— Nu. Au s-o facă după ce se vor întoarce de la vânătoarea de sclavi.

— Câți inși iau parte la ea?

— Toți, afară de turc, care nu vrea s-o lase pe fată singură, și zece soldați albi sub comanda unui sergent bătrân și șchiop. Dar astea toate ți le puteam spune și pe drum; pentru ce ne pierdem vremea degeaba, effendi? Nu vedeți ce vânt prielnic s-a pornit?

— Bine zici, trebuie să ridicăm ancora. Totuși s-a nimerit de minune că ne-am oprit aici, altminteri nu te întâlneam.

Pânzele fură întinse, ancora ridicată și „Vulturul" porni ca o săgeată, astfel că a patra zi seara dinkașul ne spuse că într-un ceas am putea fi la seribah. Am tras la mal și am aruncat ancora.

Se năștea acum întrebarea: ce era de făcut? Să pătrundem a doua zi pe lumină în seribah? Primejdios lucru, deoarece intrarea era bine apărată și, cu toate că nu se aflau decât prea puțini oameni acolo, s-ar fi putut întâmpla să întâmpinăm greutăți destul de mari. Și apoi, nu eram sigur că Ibn Asl plecase. Cine știe prin ce împrejurare neprevăzută fusese silit să-și mai amâne plecarea. De aceea am crezut de cuviință să fac mai întâi o recunoaștere prin apropiere.

Emirul a fost și el de aceeași părere. M-ar fi însoțit el bucuros, dar datoria lui era să rămână pe corabie.

Aveam nevoie de doi oameni pricepuți în ale vânătului. Ben Nil și bătrânul Abu en Nil erau cei mai în-

dicați. Pe dinkaș îl luarăm cu noi, deoarece el era singurul care știa unde se află seribahul. Erau ceasurile nouă seara când ne urcarăm în barcă.

Ben Nil și bătrânul vâsleau. Eu stăteam la cârmă și negrul se chircise la prora luntrei. Stelele se oglindeau în luciul apei. Curând trebuia să răsară și luna.

Ne ținurăm la început la mijlocul fluviului, dar după vreo jumătate de ceas, când ne apropiarăm de seribah, cotirăm spre mal, ca să ne putem adăposti la umbra copacilor. Deși dinkașul ne spusese că de obicei nu stă nimeni de pază la intrare, era de așteptat ca acum, când rămăseseră numai zece inși la seribah, sergentul să fie mai prevăzător. Trebuia deci să ne ferim de a fi zăriți de cineva.

Vâsleam cu mare băgare de seamă, să nu facem zgomot; dinkașul ne îndruma pe șoptite. Trecurăm pe lângă un desiș înalt și întunecat ca un zid, unde nu se zărea nici o urmă de spărtură. În cele din urmă, negrul zise cu glas înăbușit:

— Aici e mișrahul. Trebuie să tragem la mal.

— Nu chiar la mișrah, ci mai înainte, sub un copac, am fost eu de părere.

Mișrahul e un fel de debarcader. Dacă acostam acolo, ne-ar fi putut zări vreo santinelă, care ar fi dat alarma. Văzurăm într-adevăr un fel de spărtură în desișul de pe mal, la vreo douăzeci de pași. Era debarcaderul. De aici pornea o potecă în susul râpei, care se îngusta din ce în ce și se sfârșea la butucii și mărăcinii care închideau intrarea în seribah.

Am îndreptat barca spre un copac care își avea rădăcina în apă și am legat-o de trunchiul lui. Am așteptat vreo zece minute, să vedem dacă nu ne-a simțit cineva, apoi am coborât pe mal.

— Nu te duce singur, effendi, ia-mă cu tine, se rugă Ben Nil.

I-am făcut pe voie. Am lăsat pușca în barcă și am luat cu mine numai cele două revolvere și pumnalul.

Îndată ce am simțit pământul sub picioare, ne-am ghemuit pe mal, ascultând câteva momente. Tăcere desăvârșită în jurul nostru și nici o mișcare. Luna tocmai se ridicase deasupra pădurii și puteam să vedem până departe. Ne-am apropiat de spărtura care închipuia intrarea în seribah. Bușteni înalți și groși, de care se împleteau plante agățătoare și mărăcini, îl închideau ca pe o cetățuie.

— Pe aici nu se poate răzbate, effendi, îmi șopti Ben Nil. Trebuie să ne întoarcem.

— Nici n-am avut de gând să pătrund în seribah, i-am răspuns tot în șoaptă. Ia să vedem acum dacă stâlpii sunt înțepeniți în pământ. Trebuie să aibă ei vreo gaură pe unde să se strecoare înăuntru.

M-am aplecat să cercetez mai îndeaproape locul, când am auzit un țipăt lângă mine; era glasul lui Ben Nil. Am vrut să mă ridic repede, dar m-am pomenit cu o lovitură în cap, care mă făcu să-mi pierd cunoștința.

Când m-am trezit din leșin, eram legat burduf și mă aflam într-o colibă — un tokul, cum îi spun ei — în care ardea un foc pe vatră, al cărui fum ieșea printr-o deschizătură lăsată în tavan. Lângă mine zăcea Ben Nil, legat și el fedeleș.

— Slavă lui Allah că ți-ai venit în simțiri, effendi, te credeam mort, îmi zise el.

Capul mă durea grozav și urechile îmi vâjâiau ca un roi de albine. Văzând că suntem singuri i-am răspuns:

— Te-au amețit și pe tine?

— Nu.

— Atunci lămurește-mă și pe mine cum se face că ne aflăm acum aici; probabil că e o colibă de-a vânătorilor de sclavi.

— Din nenorocire așa e, deși spuneai că n-ai de gând să pătrunzi în seribah. Abia mântuiseși tu vorba, când m-am pomenit apucat pe la spate. Am țipat o dată speriat, căci, întorcând capul, am văzut în spatele tău un vlăjgan cât toate zilele ridicând o lopată ca să te izbească în cap. Lopata căzu și tu te-ai prăbușit la pământ. Pe mine mă țineau zdravăn alți trei inși și se căzneau să mă dea jos, pe când eu mă zbăteam din răsputeri. Degeaba, tot m-au biruit în cele din urmă.

— Să sperăm că tovarășii noștri au văzut ce s-a întâmplat.

— Am avut eu grijă de asta, căci pe când mă luptam cu ei, îi înjuram de mama focului, ca s-audă bunicul și să-mi cunoască glasul.

— Probabil că se va întoarce cu dinkașul îndată la corabie, ca să aducă ajutoare. Povestește mai departe.

— Spuneai de vreo gaură prin care se poate pătrunde în seribah; aveai dreptate. După ce m-au biruit și m-au legat — la început numai cu o sfoară groasă — au dat la o parte o tufă și a rămas o deschizătură prin care poate trece un om, aplecat din mijloc. Ne-au târât prin gaura asta aici, unde am fost apoi legați cu frânghii, după cum vezi.

— Era și turcul Murad Nassir de față?

— Nu. Am văzut numai chipuri străine.

— Bine. Mai întâi aș vrea să știu ce făceau oamenii aceștia afară din seribah. Erau puși de santinelă? De obicei pentru așa ceva ajunge unul singur.

— Știu eu, effendi? Am auzit ce vorbeau între ei. Voiau să prindă pește. Cred că știi cum se face asta. Se aprinde un foc pe mal sau într-o barcă, a cărui lumină

ademenește peștii; când se apropie, înfigi sulița în ei și-i scoți din apă. Oamenii tocmai ieșiseră prin gaură și ne-au zărit venind. S-au ascuns după copaci și, pentru că unul din ei avea o lopată în mână, te-a pocnit cu ea în cap. Ce crezi tu, effendi, că mai scăpăm noi cu viață de aici?

— Eu nu mi-am pierdut niciodată nădejdea la primejdie, n-o să mi-o pierd nici acum. Îl avem doar pe emir.

— Dar dacă ne ucid până vine el?

— De, tot ce se poate! Prea le-am scăpat de multe ori și, ca să nu se mai întâmple iar același lucru, s-ar putea să le vină gândul să ne facă de petrecanie. Ceea ce mă miră e că n-au pus pe nimeni să ne păzească. St, vine cineva!

Se auzeau pași apropiindu-se, rogojina care închipuia ușa fu dată în lături și în colibă intrară câțiva inși; în cap burtosul Murad Nassir și în urma lui sergentul, după câte am înțeles, văzându-l șchiopătând. Turcul se înfipse în fața mea, își mângâie cu satisfacție barba și zise batjocoritor:

— Iar ai venit, ai? De data asta nădăjduiesc că o să ne faci cinstea să stai mai mult cu noi. Ori vrei s-o ștergi tot așa de repede ca rândul trecut?

N-am răspuns nimic; se întoarse spre sergent și urmă:

— Vezi, ăsta e câinele ăla de creștin despre care ți-am povestit. Al dracului ghiaur, nu se lasă nici mort, ne-a urmărît până și aici! Dar jur pe Allah că viu nu mai scapă nici el, nici tovarășul lui din mâinile noastre.

— Treaba ta, fă cum crezi, răspunse șchiopul. În lipsa lui Ibn Asl tu poruncești și eu trebuie să mă supun. Vrei să-i împușcăm pe loc?

— Să-i împușcați? Nu, moartea le-ar fi prea ușoară. O să-i schingiuim, ca să moară încetul cu încetul în chinuri cumplite — ăsta e un lucru de mult hotărât. Tre-

ile să închipuim chinuri cum n-au mai fost, chinuri pe ire nu le-a suferit nici o făptură omenească până acum. eocamdată e întuneric; eu vreau să-i văd chinuindu-se, i le văd chipurile schimonosite de suferință. Asta nu se oate decât ziua; s-așteptăm până ce s-o lumina.

— Și până atunci îi lăsăm aici?

— Nu. Îi aruncăm în *dșura ed dșaza*, unde sunt la loc gur și unde nici nu-i nevoie să-i păzească cineva. Ne edem pe urmă de pescuit; carnea e pe sfârșite, așa că vem nevoie de pește. Ce-ați făcut cu barca lor?

— Am tras-o la mal, dar ne putem sluji și de ea la escuit.

— Ai dreptate. Ne prinde chiar foarte bine. Noi sunem doi, adică sergentul și cu mine, iar voi, soldații, zece. Ie vom încărca deci câte cinci inși într-o barcă, iar doi or rămâne în seribah, ca să-i păzească, măcar că nu-i nevoie de așa ceva.

— Ba eu zic că e nevoie, își dădu cu părerea șchiopul. Crezi tu că ăștia doi au venit singuri încoace? N-o i și corabia reissului effendina pe aproape?

— O să-i întreb și vai și amar de ei dacă nu-mi răspund ori îmi spun vreo minciună.

Turcul se întoarse apoi spre mine, mă izbi cu piciorul în pântece, scoase cuțitul de la brâu și zise:

— La fiecare minciună îți retez un deget al mâinii. Ia bine seama la ce-ți spun eu, nu glumesc! Ți-ai râs de mine când ai plecat de la Fașoda; acum mi-a venit mie apa la moară și o să-ți arăt că sunt stăpân pe viața și pe toate mădularele tale. Ai venit singur încoace?

Vedeam bine că turcul vorbește foarte serios. Nici prin gând nu-mi trecea să nu-i răspund, dar și mai puțin să-i spun adevărul, mai ales că-mi era viața în joc. Găsiseră barca noastră, dar nu pomeneau nimic de Abu en Nil și de dinkaș. Oare ce s-or fi făcut ei? Părăsiseră barca? Cu

ce scop? Ca să ne scape pe noi? Nu prea îl credeam pe bătrân în stare de atâta curaj, și nici n-ar fi putut s-o facă. Cel mai cuminte lucru din partea lor ar fi fost să se înapoieze la corabie și să vină încă peste noapte cu ceilalți aici. Că turcul vorbise de față cu noi despre pescuit, era o mare prostie. Acum, când cunoșteam situația, s-ar fi putut ivi un prilej de care să ne folosim. Am răspuns deci la întrebarea lui Murad Nassir:

— Am venit încoace numai cu Ben Nil.

— Reissul effendina unde e?

M-am prefăcut că mă codesc cu răspunsul; se aplecă imediat asupra mea, îmi apucă degetul cel mare al mâinii stângi, potrivi cuțitul la rădăcina lui și strigă amenințător:

— Răspunde, altminteri îți tai degetul! Unde e?

— E la Bahr el Djebel și vă caută pe voi.

— De ce n-ai rămas cu el?

— Fiindcă n-am crezut că seribahul vostru se află acolo.

— Cine v-a spus că se află acolo?

— Un războinic bongo, Agadi.

— Aha! Asta unde se ducea?

— La Fașoda, ca să se facă soldat.

— Și l-ați luat la voi pe corabie.

— Da.

— Ce-ați găsit la el?

— Nimic.

— L-ați întrebat unde e seribahul nostru?

— Nu, fiindcă nu știam cum se numește, dar l am întrebat despre Ibn Asl. Zicea că-l cunoaște și că Ibn Asl are un seribah cu numele de Aliab, care se află tocmai în ținutul Bahita.

— Și l-ați crezut?

— Reissul effendina da, eu însă nu. De aceea, după ce el a pornit spre Bahr el Djebel, am luat o barcă și am plecat cu Ben Nil devale, încoace, ca să vă caut.

— Am aflat că ai fost și pe la Ibn Mulei, sangakul arnăuților. Cum îi merge ăstuia?

— Bine. Numai el e pricina că am plecat de la Fașoda. Descoperisem că ține cu vânătorii de sclavi; pusese mâna pe mine și vroia să mă expedieze încoace. Am izbutit să scap. M-am dus și l-am denunțat, dar e prieten cu mudirul și ăsta l-a crezut pe el nu pe mine. A trebuit să plec repede, ca să nu pățesc cine știe ce.

— Foarte bine făceau dacă te învățau minte, râse turcul. Dar lasă că o s-avem noi grijă de asta. Și, zi, bongo ăla vroia să se facă soldat la Fașoda. Nădăjduia să fie primit?

— Cred că da, fiindcă vroia să se adreseze chiar sangakului.

— Măi da' proști mai sunteți! Vă credeți deștepți nevoie mare și când colo sunteți niște tâmpiți. Știi tu cine era bongo acela?

— Cine?

Turcul se înveselise grozav și se credea șiret cum nu se mai poate. Răspunse mândru de isprava lui.

— Păi ăsta nici nu e un bongo, ci dinkaș. Am tocmit o sută cincizeci de dinkași pentru vânătoarea de sclavi și el e căpetenia lor.

— Pe dracu'! m-am prefăcut foarte mirat.

— Da, da, râse el, ați căzut în cursă ca niște dobitoci. Negrul ducea o scrisoare importantă cu el și, dacă puneați mâna pe ea, o pățeam al dracului. Voi sunteți însă prea proști ca să fi priceput ceva. Dinkașul a fost trimis înadins de noi, ca să vă pună pe o cale greșită.

— După cum vezi, cu mine nu i-a mers.

— Da, dar cu ceilalți!

— Eu tot v-am găsit.

— Ei și! La ce-ți folosește? Tot o să fiți omorâți mâine. Reissului effendina îi trebuie o lună până să ajungă la Bahita, așa că abia peste cincizeci de zile de azi încolo ar putea să fie aici, după ce își va fi dat seama de greșeala lui. Până atunci, Ibn Asl va fi demult aici și o să-l întâmpine cu atâta bucurie, încât nu o să mai plece de aici în vecii vecilor.

— Allah, Allah, am strigat indignat, dinkașul ăsta e un mare ticălos!

— Ba un om foarte deștept, de o sută de ori mai deștept decât voi toți la un loc. Trebuie să fii nebun să îndrăznești să pătrunzi numai tu cu Ben Nil într-un saribah dușman. Acum îți vei primi pedeapsa. Te-ai aruncat de bunăvoie în brațele morții. Și acum, ia spune-mi și mie, cum ai reușit atunci la Fașoda să fugi de pe corabie?

— Aveam două cuțite la mine, am mințit eu, căci nu vroiam s-o dau de gol pe fată. Unul din ele îmi căzuse din buzunar, fără să vedeți voi; așa am putut să-mi tai legăturile. Pe urmă ne-am lăsat în apă pe lanțul ancorei și am înotat până la barcă.

— Aha, acum pricep! De data asta o să fim mai prevăzători, deși mi s-a spus că vi s-a luat tot ce aveați asupra voastră. O să mă încredințez eu însumi dacă e adevărat, apoi o să vă aruncăm în *dșura ed dșaza*, de unde nu o să mai ieșiți decât când veți fi duși la moarte.

Dșura ed dșaza înseamnă în arabă „hruba pentru pedeapsă". Așa-zișii soldați ai vânătorilor de sclavi sunt mai toți oameni sălbăticiți, care se răscoală uneori împotriva stăpânilor lor, de aceea e nevoie de o închisoare la orice saribah. Și pentru că toku-lele — colibele lor — sunt foarte șubrede, se face o groapă adâncă de vreo cinci metri, unde sunt aruncați vinovații. Pereții sunt atât de

netezi, încât nu se poate cățăra nimeni pe ei, să poată fugi.

Cum mai toate seribahurile se află în apropierea Nilului, astfel de gropi sunt întotdeauna umede, pline de noroi și de gunoi; la fund, mișună în ele fel de fel de lighioane scârboase. E de la sine înțeles că nu-mi făcea defel plăcere să-mi petrec noaptea într-o astfel de groapă.

După ce ne mai cercetară bine prin buzunare, ne târâră la hrubă și ne coborâră pe o scară, pe care o traseră pe urmă sus.

— Somn ușor! ne strigă în batjocură turcul. Allah să vă dea visuri plăcute.

Vânătorii de sclavi se îndepărtară. Stelele sclipeau deasupra capetelor noastre și în juru-ne foșcăiau și chițcăiau șobolanii. Credeam că nu lăsaseră pe nimeni să ne păzească, dar, după câtva timp, auzirăm pe cineva strigându-ne de sus:

— Ei, cum vă place acolo, câini spurcați? V-ați împrietenit cu șobolanii și scorpiile care vă țin tovărășie?

N-am răspuns nimic și mă gândeam ce dobitocie din partea lor să lase aici un om de pază, când n-ar fi fost chip să ieșim din groapă și dezlegați să fi fost. Unul stătea deci la marginea groapei, iar celălalt, probabil, la intrarea în seribah.

După câteva minute auzirăm vorbe, dar nu puteam desluși la început cuvintele. Pe urmă însă l-am auzit lămurit pe paznic întrebând:

— V-ați schimbat hainele? Cine sunteți, că eu nu vă cunosc. A, uite colo și un negru. Stați pe loc, altminteri . . . ? o, Allah, Allah!

Ultimele cuvinte fură urmate de un horcăit. Auzirăm tropăituri și gâfâieli, apoi se făcu liniște și un glas cu ton scăzut rosti:

— Effendi, acolo sunteți?

— Da, am răspuns eu. Cine ești?

— Eu, Abu en Nil. E și nepotu-meu cu tine?

— Da, pune scara și vino de ne taie frânghiile.

— Iacă vin acuși.

După câteva momente eram liberi.

— Nu te miri că mă vezi aici? începu bătrânul. Noi am . . .

— Lasă acum povestitul, l-am întrerupt. Să ieșim repede din groapă.

Ajunși sus, l-am văzut pe paznic zăcând lungit la pământ. Dinkașul stătea în genunchi lângă el, cu mâinile încleștate pe grumazul lui.

— A murit? l-am întrebat eu.

— Nu. Mai mișcă picioarele.

— N-am vrut să-l omorâm, adăugă bătrânul, poate că mai aflăm câte ceva de la el.

— Foarte bine ați făcut. Dați-i drumul. Să vedem dacă îl putem face să vorbească.

M-am aplecat asupra lui și l-am ținut de brațe, să nu poată sări în picioare și s-o ia la fugă. Omul deschise ochii, răsuflă adânc și mă privi înspăimântat.

— Știi tu cine sunt eu? l-am întrebat cu asprime.

— Da, effendi . . . bâlbâi el.

— Unde e Murad Nassir?

— La pescuit.

— Și sergentul?

— S-a dus cu el; încă opt soldați sunt cu ei.

— Așadar a mai rămas unul în seribah. Unde se află acum?

— La intrare. Dacă îl fluier, vine.

— Dar lucrurile noastre unde sunt?

— În coliba turcului, aia mare, pe dreapta.

— Locuiește și sora lui cu el?

— Da.

— Oamenii duşi la pescuit şi-au luat şi armele cu ei?

— Nu, numai cuţitele şi suliţele. Puştile şi pistoalele le-au lăsat în coliba soldaţilor, cea dintâi la stânga.

Deşi nu-l ameninţasem cu nimic în cazul că ne va minţi, mi-am dat seama din glasul individului că nici nu cuteza să ne mintă, atât era de îngrozit. I-am luat tot ce avea asupra lui, le-am poruncit alor mei să se ascundă deocamdată în spatele celei mai apropiate colibe şi i-am zis soldatului:

— Acum fluieră-ţi camaradul.

Făcu ceea ce i-am cerut şi îndată se auzi un alt fluierat de la intrarea în seribah.

— Acum coboară repede în groapă, altminteri te arunc de aici de sus de-a dreptul în fund! Şi dacă scoţi vreun strigăt, te sugrum cu mâinile mele, ai înţeles?

N-aşteptă să-i spun a doua oară. Mă gândeam să trag sus scara, dar n-am mai avut vreme, căci veni celălalt soldat. M-am lăsat iute la pământ, să nu vadă că sunt mult mai voinic decât camaradul său. Zări scara pusă la groapă şi strigă încă de departe:

— Ce faci, mă? Ai lăsat scara jos în groapă? Vrei să fugă prizonierii, tontule?

Alergă într-acolo şi vru să tragă scara sus, dar nu i-am lăsat timp; am sărit în picioare, l-am apucat de beregată şi l-am trântit la pământ.

— Nici un cuvânt, că eşti mort! i-am şoptit.

Spaima îi luase graiul şi rămase nemişcat. Când i-am dat drumul din strânsoare, mă privi năuc şi bolborosi:

— E... ffendi! O, Allah, Allah!

Le-am făcut semn tovarăşilor mei să se apropie, l-am expediat şi pe el în groapă, după care am tras scara.

Trebuia să punem întâi mâna pe armele soldaţilor. Dinkaşul cunoştea bine seribahul, aşa că nu ne-a fost greu să ne descurcăm. Totuşi aprinserăm o lampă de pământ

umplută cu ulei de palmier, pe care o găsirăm la îndemână.

În coliba care slujea de locuinţă soldaţilor, dădurăm peste armele lor. Pe pereţi atârnau zece puşti şi pistoale, toate încărcate. Le luarăm cu noi şi ne îndreptarăm spre coliba turcului. Aceasta era despărţită la mijloc printr-o perdea. Am dat-o la o parte şi am intrat în încăperea din fund, care era luminată. „Duduile“ stăteau „la cafea“. Kumra, pe româneşte „turturica“, şedea jos pe un covor; în jurul ei cele patru slujnice. Deasupra unui lighean cu mangal clocotea o oală cu apă şi în care Fatma tocmai lăsa să cadă nişte cafea pisată. Când mă văzură, rămaseră toate cu ochii holbaţi la mine.

De obicei ştiu să mă port cu cucoanele. De astă dată însă, purtarea mea nu a fost defel cuviincioasă. Mai întâi că veneam la o oră nepotrivită pentru vizite; al doilea intrasem într-un harem, ceea ce e strict oprit la musulmani, şi al treilea, eram într-un hal de care mi-e parcă şi acum ruşine. Hainele de pe mine, şi aşa destul de pocnite din pricina întâmplărilor prin care trecusem în timpul din urmă, erau acum, după ce ieşisem din groapa fără fund, pline de noroi şi de-o murdărie de nedescris. Şi apoi, aveam o înfăţişare cât se poate de fioroasă. Trei puşti atârnate în spate şi patru pistoale la brâu — parcă era un bandit de drumul mare...

Toate că înfăţişarea mea n-avea nimic de om de [illegible] am încrucişat mâinile pe piept, după moda orientală şi am făcut o temenea în faţa fetei, zicând:

— Mohamed, Profetul Profeţilor, să dea băuturii voastre mirosul paradisului! Sufletul meu e însetat şi gâtlejul mi-e înţesat. Mi-aţi îngăduit să vă cer şi eu un filigean de

Turturica își recăpătă graiul și strigă, sărind drept în picioare:

— Effendi! Parcă te știam în groapa de pedeapsă?

— După cum vezi nu mai sunt.

— Eu ... aș ... aș fi vrut să ... te scap, dar nu știam cum ...

— Îți mulțumesc, o, cea mai drăgălașă dintre fecioare! Ai mai făcut-o și altă dată; acum nu mă mai puteam bizui pe tine. Am venit însă să-ți fac o rugăminte, și anume: să nu ieși din colibă până ce nu-ți voi spune eu.

— Pentru ce?

— Fiindcă s-ar putea să te nimerească vreun glonț.

— Vai de mine! Vrei să te bați? Cu cine?

— Cu sergentul și soldații lui.

— Așadar și cu fratele meu.

— Dacă s-o apăra, n-am încotro.

— Allah, Allah! Ești un om puternic și viteaz, desigur că o să-l biruiești. Vrei să-l omori?

— Nu. Recunoștința mea față de tine mă oprește să-ți zdrobesc inima. O să-l cruț pe cât s-o putea. Nu pot însă s-o fac decât dacă mă ascultați și stați liniștite, aici, în coliba voastră.

— Te ascultăm, effendi, te ascultăm!

Am găsit, spre bucuria mea, în încăperea din față toate lucrurile mele și ale lui Ben Nil, pe care ni le luaseră înainte de-a ne arunca în groapă; ba și câteva puști, pistoale și două iatagane. Le luarăm și pe acestea.

Până acum toate au mers de minune, zise Ben Nil. Rămâne să vedem cum punem mâna pe ceilalți zece nemernici, fără să ne vârâm în primejdii prea mari.

— Cel mai bun lucru ar fi să-i împușcăm — arme avem doar destule, își dădu cu părerea bătrânul Abu en Nil.

— Asta o s-o facem numai dacă nu se poate altfel, i-am răspuns. Știți că nu-mi place să se facă vărsare de sânge. Deocamdată să ne ducem să vedem ce fac.

Ajunși la deschizătură, bătrânul îmi arătă gaura pe unde fuseserăm vârâți în seribah. Privind prin ea, am văzut cele două bărci jos, la debarcader, tocmai dedesubtul meu. Le prinseseră una de alta cu niște butuci puși de-a curmezișul, deasupra cărora aprinseseră un foc, a cărui lumină se răsfrângea în apă. În bărci stăteau soldații; ei înfigeau în pești sulițe, prevăzute cu câte un cârlig la vârf, și-i trăgeau apoi spre ei.

— Avem vreme de chibzuit, le-am zis tovarășilor mei. Acum, când suntem siguri că nu vom încăpea iar pe mâna ticăloșilor ăstora, ne puteți spune cum ați izbutit să pătrundeți în seribah, ca să ne scoateți din „groapa de pedeapsă". Ați auzit pesemne țipătul lui Ben Nil.

— Nu numai că l-am auzit, dar am văzut ce se petrece, răspunse bătrânul. Luna lumina ca ziua. După ce v-au târât prin gaură, Agadi mi-a propus să intrăm și noi în seribah, zicând că nu se află decât prea puțini oameni acum aici. Ne-am furișat pe după copaci și am văzut cum v-au dus la colibă, pe urmă la groapă, cum zece inși au plecat la pescuit și cum din cei rămași, unul s-a așezat sus, la marginea gropii, să vă păzească, iar altul la intrarea în seribah. Am așteptat nițel, apoi ne-am apropiat de paznicul nostru, care ne-a strigat să ne oprim. Atunci dinkașul s-a repezit la el, i-a pus mâna în beregată și ... ce s-a mai întâmplat știți și voi. Recunoști și tu, effendi, că am făcut bine ce-am făcut, nu-i așa?

— Da, și vă sunt chiar foarte recunoscător. Fiți siguri că n-o să vă uit niciodată.

Stăteam de vorbă în șoaptă, îndărătul unei tufe, pe care o dădeam din când în când la o parte ca să mă uit afară. Turcul nu era defel îndemânatic, nimerea cu su-

lița mereu alături, așa că se plictisi în cele din urmă, coborî din barcă și se așeză pe mal să privească la ceilalți. I se urî apoi și cu asta, se sculă de jos și începu să urce agale poteca.

— Te pomenești că vine încoace, șopti Ben Nil.

— Probabil, i-am zis. Dă fuga de adu niște frânghii. Voi, ceilalți, dați-vă mai încolo, ca să nu vă vadă dacă o băga capul prin spărtură.

Eu însumi m-am lipit de gardul viu, care împrejmuia seribahul, și am pus jos puștile, care mă stinghereau.

Turcul veni, dădu în lături tufele și se vârî aplecat din șale prin spărtură. N-apucă însă să se ridice bine că l-am și apucat cu o mână de gât, l-am tras înăuntru și l-am ghemuit la pământ. Încercă să se zbată, dar Abu en Nil și dinkașul îl ținură zdravăn de mâini și de picioare, încât nu se mai putu mișca.

— Nu țipa că te ucid pe loc! i-am șoptit, în timp ce cu mâna cealaltă i-am luat pumnalul de la brâu și i l-am apăsat în dreptul inimii.

Abia pe urmă mi-am descleștat degetele din jurul grumazului său.

Răsuflă odată adânc, mă privi îngrozit, dar tăcu. Îi era frică. Ceilalți doi se ghemuiră jos lângă el, cu cuțitele pregătite.

— Dacă stai liniștit, i-am zis apoi, nu-ți facem nimic; dar dacă nu, te trimit acum îndată de-a dreptul în iad.

În vremea asta se întoarse și Ben Nil cu frânghiile și-l legă pe turc. Abia sfârși că și auzirăm pași apropiindu-se. Dintr-o privire aruncată prin spărtură am văzut doi soldați venind. Duceau cu ei o oală mare de pământ, plină cu pește. Vroiau pesemne s-o deșerte în seribah. Trebuia să pun mâna pe ei, fără să le las timp să dea alarma.

Lucrul nu era simplu. Spărtura era prea ingustă, ca să poată încăpea amândoi deodată. Am ridicat o pușcă, m-am așezat după tufa din dreapta, l-am împins pe Ben Nil după cea din stânga și i-am șoptit:

— Trage-l pe soldat înăuntru îndată după ce îl voi fi amețit.

Soldații ajunseră la spărtură. Cel dintâi venea cu spatele, ca să poată târî cu el oala. L-am lovit cu patul puștii drept în creștetul capului și l-am făcut să se prăbușească la pământ. Ben Nil îl împinse la o parte, apucă oala de toartă și trase de ea. Cel de afară se vârî după oală. Îndată ce-i apăru capul prin spărtură, l-am pocnit și pe el ca și pe celălalt, apoi l-am tras și pe acesta înăuntru.

Erau amândoi amețiți. Fură și ei legați și așezați lângă turc; acesta văzuse tot ce se petrecuse, dar nu îndrăznea să crâcnească.

— Effendi, tot așa facem și cu ceilalți care au mai rămas? mă întrebă Ben Nil.

— Să mai așteptăm puțin.

Timp aveam. Oala pe care o aveau ceilalți soldați cu ei nu era încă plină. După ce o umplură și pe asta, așteptară să vină cei doi soldați s-o ia. Văzând că nu se mai întorc, sergentul porunci altor doi s-o ducă sus, în seribah. Izbutirăm să-i doborâm și pe ei fără zgomot.

Eram curios să văd ce vor face ceilalți afară. Nu știau ce să facă cu peștele. Îl aruncau în barcă, așteptându-și camarazii. În cele din urmă sergentul își pierdu răbdarea, puse două degete în gură și fluieră de câteva ori.

Văzând că nu obține nici un rezultat, o luă înjurând pe potecă. A dat în lături tufa din dreptul deschizăturii și a vârât capul și umerii înăuntru.

Ben Nil şi bunicu-său căpătaseră destulă îndemânare, ca să nu mai fie nevoie să le spun eu ce au de făcut. Într-o clipă şchiopul fu şi el legat burduf.

— Merge, merge, effendi! zise bătrânul, râzând cu poftă. N-au mai rămas decât patru de pus cu botul pe labe.

— Cu ăştia isprăvim mai repede. Mă duc acum afară şi mă aşez la umbră. Tu strigă-le să vină numaidecât sus.

— Au să bage de seamă că e glas străin, effendi.

— N-are a face. De venit tot au să vină. Voi luaţi puştile în mână şi când vă vor vedea, se predau ei, de voie de nevoie.

— Dar dacă nu vin? Cel dintâi care o veni şi dă cu ochii de noi face gălăgie ca să audă şi ceilalţi.

— De aceea mă duc eu, să-i momesc. Nu-i las să se întoarcă îndărăt.

Luând două puşti cu mine, m-am târât afară şi m-am aşezat în locul unde ne prinseseră soldaţii, pe mine şi pe Ben Nil. Abu en Nil vârî capul prin spărtură şi le strigă celor de jos să vină mai repede în seribah. Nu fu nevoie să repete strigătul. Faptul că ceilalţi cinci nu se mai întorseseră, le dădu de bănuit că se petrece ceva neobişnuit, aşa că veniră în fugă. Cel dintâi se vârî prin gaură, urmat de încă unul. Se auzi un ţipăt. Cel de-al treilea vru să se întoarcă, dar fu împins de cel de-al patrulea de la spate. Iarăşi un ţipăt. Cel din urmă se dădu un pas înapoi. Văzuse cum stau lucrurile şi încerca s-o ia la fugă.

— Intră! m-am răstit la el, răsărind ca din pământ lângă dânsul.

— Effendi . . . effendi! răcni arabul îngrozit.

— Da, effendi! Înainte, dacă ţi-e dragă viaţa! am adăugat, punându-i puşca în piept.

Ar fi putut s-o dea la o parte, dar nici prin gând nu-i trecu. Se vârî prin spărtură împins de mine. L-am urmat numaidecât. Când am văzut mutra jalnică pe care o aveau toţi patru la vederea lui Ben Nil şi a bunicului său, care stăteau cu puştile întinse spre ei, nu mi-am putut stăpâni râsul şi am izbucnit în hohote. Ceilalţi îmi ţinură isonul, iar Ben Nil zise:

— Da, da, vitejilor, noi prindem oameni, nu peşti. Aruncaţi cuţitele, altminteri vă împuşcăm ca pe nişte câini.

Se supuseră, fără să crâcnească şi le legarăm mâinile la spate. I-am cercetat pe ceilalţi patru pe care îi ameţisem cu patul puştii. Se dezmeticiseră repede, căci stăteau cu ochii deschişi, dar nu făceau nici o mişcare. Cum cei patru din urmă aveau picioarele libere, ca să poată umbla, îi luarăm pe ceilalţi în cârcă, ne duserăm la „groapa de pedeapsă“ şi le dădurăm binişor drumul în jos, pe scară, înăuntru. Pe sergent şi pe turc îi lăsarăm la urmă. Am tras pumnalul de la brâu, m-am aşezat în faţa turcului şi i-am zic cu glas ameninţător:

— Murad Nassir, ia bine seama la ce-ţi spun. Pentru fiecare întrebare la care nu-mi vei răspunde îţi retez un deget. Eu ştiu să plătesc cu aceeaşi măsură. Vorbeşte deci lămurit şi nu încerca să mă minţi. Cât e de când e plecat Ibn Asl de aci?

— Cinci zile. A luat peste două sute de oameni cu el.

— Îl cunoşti pe dinkaşul ăsta de lângă mine?

— Da.

— Trebuie să recunoşti acum şi tu că nu suntem nici noi atât de proşti, ca să ne lăsăm traşi pe sfoară. Am citit scrisoarea şi reissul effendina nu e la Bahr el Djebel, după cum ţi-am spus, ci atât de aproape de aici că m-ar putea auzi dacă l-aş striga acum. Mâine dimineaţă va

veni să te judece. Vei muri în chinuri groaznice, cum n-a mai murit nimeni până la tine.

— Îndurare, effendi, îndurare! strigă el, deznădăjduit.

— Nici nu vreau s-aud de așa ceva. Îndura-tu-te-ai tu de mine? Moarte pentru moarte, sânge pentru sânge, ochi pentru ochi. Vei suferi aceeași soartă pe care mi-o hărăziseși tu mie.

— Eu te-aș fi iertat...

— M-ai fi iertat? Pentru care faptă? Cine e în drept să ierte, tu ori eu? De câte ori n-ai crezut că m-ai biruit și s-a dovedit că binele triumfă asupra răului! Multe ți-am răbdat, dar răbdarea mea are și ea o limită. S-a isprăvit cu tine. Soarta ta e pecetluită. Cum va răsări soarele, trebuie să mori.

— Vai de mine, effendi, se poate să vorbești așa, tu un creștin... se tânguia el.

— „Un câine de creștin!" Așa mi-ați spus mereu și așa mi-ai spus și mai adineauri. Ce milă aștepți de la un câine! Câinele se apără de dușmanii lui și când îi vine bine îi sfâșie. Ne cereți îndurare atunci când vă poate fi de folos. Nu, nu, degeaba, trebuie să mori!

— Effendi, gândește-te la biata soră-mea. Ce o să se aleagă de ea dacă mor eu?

— În orice caz, va fi mai bine de ea decât să ajungă nevasta unuia ca Ibn Asl. Aruncați-l în groapă, nu vreau să-l mai văd în ochi!

Ultimele cuvinte fură adresate tovarășilor mei, care îl lăsară să alunece pe scară jos, în groapă. Sergentul fu expediat imediat după el.

Nu din răzbunare vorbisem astfel cu Murad Nassir, ci mânat de cele mai bune intenții. Vroiam să pătimească și el puțin, ca să-și dea seama pe propria sa piele de suferințele pe care le pricinuise altora. Poate că frica de moarte avea să-l facă mai bun.

Acum îi aveam pe toți doisprezece în „groapa de pedeapsă". Ce schimbare într-un timp atât de scurt! Până mai adineauri eram eu și Ben Nil în locul lor și acum...

Cu toată tinerețea lui, Ben Nil chibzuia și socotea orice lucru pe care îl făcea. Îmi atrase și de data asta atenția asupra unei scăpări din vedere, de care mă făcusem vinovat.

— Effendi, începu el, ai uitat că cei doi soldați pe care i-am lăsat în groapă nu sunt legați? Dacă îi dezleagă și pe ceilalți; ies de acolo, urcându-se unul pe umerii celuilalt.

— O să vedem. Cum se ivește vreunul din ei la marginea gropii îi sfărâmăm țeasta cu un glonț. N-au decât să se dezlege, de ieșit nu iese nici unul viu de aici, fii pe pace.

Rămânea acum să-l înștiințăm pe emir. L-am însărcinat cu treaba asta pe cârmaci, care era mai îndemânatic la vâslit. Am coborât cu el la debarcader, unde se aflau bărcile; focul mai mocnea încă. Aruncaserăm peștii pe care nu mai avuseseră când să-i care în barca seribahului și după ce o dezlegarăm pe a noastră, bătrânul coborî în ea și începu să vâslească spre mijlocul râului, în vreme ce eu mă întorceam la seribah să-i fac o vizită „Turturicii".

Mă primi ca și rândul trecut, fără voal. Mă asigură că din pricina grijii pe care o avea pentru fratele ei nu-i tihnise defel cafeaua.

— Ce-ai făcut cu el? mă întrebă ea. Pentru ce nu vine? Te-ai bătut cu el?

— Da, dar l-am biruit și l-am legat. Acum e prizonierul nostru și o să doarmă la noapte în *dșura ed dșaza*.

— Vai de mine! Fratele meu în groapa aia împuțită! Un boier mare ca el!...

— Oare pe mine mă crezi mai puțin boier?

— Nu, effendi, dacă n-ai fi creştin, ai fi şi mai mare boier decât fratele meu.

— Şi cu toate astea nu s-a codit o clipă să mă arunce în groapă, deşi eu nu i-am făcut nimănui nici un rău, pe când el e un criminal.

— Oare negoţul cu sclavi e într-adevăr o crimă?

— Da, şi chiar una dintre cele mai cumplite din câte există.

— N-am ştiut. Am crezut întotdeauna că arabul are dreptul să-l prindă pe negru şi să facă orice vrea cu el. Tu ce zici, o să fie pedepsit pentru asta?

— Trebuie.

— Allah, Allah! Nu cumva cu moartea? Ştiu că reissul effendina umblă să-l prindă şi tu eşti prieten cu el. Nu cumva e şi omul ăsta groaznic pe aici?

— E aici şi o să-l vezi mâine dimineaţă.

— Spune-mi repede; e adevărat că reissul effendina îi omoară pe toţi care fac negoţ cu sclavi?

— Nu pot să-ţi ascund că am fost de faţă când a pus să se împuşte o grămadă de vânători de sclavi.

— Vai, ce să mă fac! Dacă îl împuşcă şi pe fratele meu?

— Tare mă tem că aşa are de gând.

— Atunci trebuie să-l scapi, effendi! Trebuie, auzi! Te-am scăpat şi eu pe tine altădată . . .

Biata fată părea într-adevăr deznădăjduită şi întinse rugător mâinile spre mine.

— Da, aşa e, m-ai scăpat într-adevăr şi-ţi sunt recunoscător pentru fapta ta. Mă voi ruga de emir să-i dăruiască viaţa.

— Mulţumesc, effendi. Acum nu-i mai duc grija. O să pun să-mi fiarbă nişte cafea proaspătă. Aia de adineauri nu mi-a plăcut defel, atât eram de amărât. Parcă ziceai că ai vrea şi tu o ceaşcă?

— Te rugasem să mi-o dai, dar nici nu mi-ai răspuns.

— Vezi că mă zăpăcisem de tot de atâta grijă. Acum m-am liniştit şi o să-ţi dau câtă vrei.

— Pune atunci să fiarbă un ibric mai mare. Mai am doi tovarăşi care îi duc şi ei dorul. Fatma, favorita ta, o să ne aducă trei ceşti afară, lângă „groapa de pedeapsă".

— Putem ieşi acum din colibă?

— Da, să-mi făgăduieşti însă că nu vei încerca să-l scoţi pe fratele tău de unde e. Dacă cutezi aşa ceva, te împuşcă reissul effendina şi pe tine.

Am ieşit din harem şi m-am aşezat cu Ben Nil şi dinkaşul jos, aşteptând băutura înviorătoare. Nu trecu mult şi Fatma veni cu cafeaua, însoţită de alte două slujnice, care ne aduceau ciubuce şi tutun.

După ce mi-am băut cafeaua şi mi-am aprins luleaua, am început să examinez la lumina lunii seribahul, care era mult mai mare decât m-aşteptam, căci avea şi un ţarc imens pentru vite. Ţarcul era acum gol.

Când se iviră zorile, se ridică un vânţuleţ de care ştiam că se va folosi emirul ca să vină încoace. L-am lăsat pe dinkaş de pază la prizonieri şi eu cu Ben Nil m-am dus să cercetez colibele la lumina zilei. Toate erau pustii, acum când locuitorii lor erau duşi la vânătoare. Totuşi găsirăm într-unele din ele arme şi muniţii, ba chiar provizii de tot felul, printre care şi o ladă cu îmbrăcăminte. Un rând de haine mi se potrivea chiar binişor.

M-am gândit să-l mai iau o dată la cercetări pe turc înainte de sosirea emirului, cu nădejdea că voi putea afla de la el unele lucruri care ne-ar putea fi de folos. M-am dus deci la „groapa de pedeapsă" şi am privit în jos. Prizonierii se dezlegaseră într-adevăr, dar nu cutezaseră să facă vreo încercare de fugă. Stăteau ghemuiţi unul lângă

aitul în mocirlă: de dormit însă nu dormea nici unul. Cum mă zări, Murad Nassir îmi strigă:

— Effendi, fă-mi rogu-te un hatâr. Lasă-mă să vin numai pentru câteva clipe sus; vreau să-ți spun ceva.

— Nu meriți, dar hai vino!

Am lăsat scara în groapă și l-am văzut urcând anevoie. Când fu afară, se lăsă jos istovit.

— Prin grele ceasuri m-ai făcut să trec, effendi, oftă el, rezemându-și cotul în genunchi și cuprinzându-și capul în palme.

— Eu? Tu singur ești de vină. Noi creștinii avem o zicătoare: „cum îți vei așterne așa vei dormi". Răul cu rău se plătește.

— Păi n-am făcut un rău atât de mare ca să merit moartea.

— Eu am făcut numai bine și totuși vroiați să mă ucideți.

— Ce-a fost a trecut, effendi. Recunosc și eu acum că am făcut o mare prostie avântându-mă atât de adânc în inima Sudanului. Cu ce bucurie m-aș întoarce, dacă s-ar putea!

— Ca să-ți continui negoțul tău murdar.

— Nu, effendi, mai sunt și alte mărfuri în afară de carnea omenească. Effendi, lasă-mă să plec și îți jur pe Allah, pe Profet și pe tot ce vrei tu că n-am să mai vând în viața mea sclavi.

— Jurământul tău nu ajunge să te plătească de nelegiuirile pe care le-ai înfăptuit.

— Atunci ce-mi ceri?

— Nimic altceva decât viața ta.

Își acoperi fața cu mâinile, tăcu o bucată de vreme, pe urmă se uită lung la mine și zise:

— Atunci isprăvește mai repede și împușcă-mă acum, aici, pe loc.

M-am speriat de schimbarea pe care am văzut-o pe chipul lui. Într-o singură noapte îmbătrânise cu cincisprezece ani și era supt la față, ca după o boală lungă. Îmi părea bine, căci asta vroiam și eu. De aceea am continuat ceva mai blând:

— Murad Nassir, adu-ți aminte de clipa când ne-am întâlnit la Kahira. Eu nu te cunoșteam, dar tu mă văzuseși odată la Alger, când împreună cu un prieten al meu l-am scăpat pe fiul francezului din ghearele banditilor. Știai de isprăvile mele. M-ai lăudat în cuvinte măgulitoare și m-ai poftit în casa ta. Mi-ai plăcut și ți-am făgăduit să te însoțesc la Khartoum. Ne-am împrietenit. Abia apoi am aflat că ești negustor de sclavi, ceea ce tu îmi tăinuiseși. Mi-ai făcut propuneri îmbietoare pe care totuși nu le-am putut primi. A trebuit să ne despărțim. Nu mai aveam nimic de-a face unul cu altul, dar sufletul tău s-a umplut de ură și dor de răzbunare împotriva mea și mi-ai devenit cel mai aprig dușman. N-a fost cuminte și înțelept din partea ta. Mă cunoșteai ca un om care își urmează căile lui și își are felul său de-a fi, care nu știe ce e frica și nu se teme decât de Dumnezeu, dar care totuși știe să-și înarmeze brațul la nevoie și nu se dă în lături de la nici un șiretlic când e vorba să-și apere viața și să-l pedepsească pe un ticălos. Dacă ai fi fost chibzuit și deștept, n-ar fi trebuit să-ți faci dușman pe un om ca mine, în chiar propriul tău interes. Totuși ai făcut această prostie. Și acum? Rezultatul îl vezi. Mie însă mi-e milă de tine. Ți-am fost cândva prieten și asta nu pot s-o uit. De aceea aș vrea să-ți întind o mână de ajutor. Dar nu eu ci reissul effendina poate hotărî soarta ta. O să te osândească la moarte. Ca să-i cer îndurare trebuie să-i ofer în schimb mai mult decât făgăduiala pe care mi-o dai tu.

— Spune tu ce.

— Dovada sigură că renunți la negoțul cu sclavi. Dezleagă-te de Ibn Asl. Asta e dovada pe care ți-o cer.

— Numai atât? întrebă el, înseninându-se la față. Nimic mai lesne. Mi-am dat și eu seama că omul ăsta e geniul meu rău. Pentru ce mi-a cerut să-i dau pe sora mea de nevastă? Și acum, când i-am adus-o, de ce n-o ia de soție? De ce mă ademenește mereu tot mai adânc în pustietățile astea? Ce scop urmărește?

— În orice caz, nu spre binele tău și al surorii tale.

— Mai întâi zicea că nunta s-o facem în Khartoum, apoi la Fașoda și acum în urmă la Aliab. Iar acum, când am ajuns aici, pornește tot mai departe și ne lasă singuri pe mâna unor oameni pe care nu-i cunosc și în care n-am nici o încredere.

— Îmi pare rău pentru tine că n-ai priceput ce plănuiește nemernicul ăsta. Eu în locul tău aș fi priceput de mult. I-aș fi întins curse în care nu se putea să nu se prindă. Pe tine te-am ghicit eu încă de la Kahira ce vrei, fără ca tu să bănuiești măcar. Te-am silit să-mi spui ce vroiam să știu și tu habar n-aveai că o făceai îndemnat de mine. Același lucru l-aș fi făcut și cu Ibn Asl. Ia gândește-te la trădarea pe care o plănuia cu bieții dinkași. Sunt aliații lui; le-a făgăduit plată și totuși, după ce i-ar fi dat ajutorul lor, vroia ori să-i omoare ori să-i vândă ca robi. Crezi tu că un astfel de om s-ar fi sfiit să facă altfel cu tine? Pe Hafid Sihar l-a jefuit și l-a vândut apoi ca sclav, ca să-i rămână lui avutul. Și tu ești bogat, foarte bogat chiar. Ibn Asl nu mai are aproape nimic și îi trebuie bani. Pentru ce te târăște după el? De ce te îndepărtează de ținuturi și locuri unde lipsa și moartea ta nu s-ar putea băga de seamă?

— Effendi! strigă el îngrozit. Nu cumva crezi că...

— Da. Așa cred și așa și este.

— Poate că ai dreptate. Din ce stau să mă gândesc, ce îmi vine să cred că mintea ta ageră a înțeles planul lui.

— Atunci părăsește-l. Știi tu unde se află Ibn Asl acum?

— La gohki.

— Pot să-mi descrii drumul pe care l-a urmat?

— Effendi, am jurat să nu spun nimănui.

— Poți să-ți calci fără teamă jurământul; un astfel de jurământ e cel mai mare păcat. Trebuie să alergăm degrabă în ajutorul negrilor acelora și asta nu se poate face cât dacă îmi spui adevărul, altminteri toate nelegiuirile care vor urma vor fi din vina ta. Îți cer să fii sincer; asta ar fi cea mai bună dovadă de pocăință și de care îți atârnă viața.

— Effendi, am jurat pe barba Profetului...

— Prostii, l-am întrerupt necăjit, Profetul vostru n-a fost nu purta barbă.

— Ce? Cum? Mahomed n-avea... bar...

Vorbele i se opriră în gât; se uita năuc la mine.

— Hai, liniștește-te poate că totuși avea.

— Poate? Effendi, tu știi atâtea lucruri pe care altul nu le știe și tocmai tu să spui că Profetul n-a avut... o, cerule!

— Mi-a scăpat și mie vorba la necaz.

— Atunci a avut?

— Probabil.

— Slavă lui Allah! N-am întâlnit în viața mea pe nimeni care să se îndoiască de barba Profetului.

— Fiindcă de văzut nu l-a văzut nimeni dintre noi și Koranul nu pomenește nimic despre asta. Așadar, dacă pe un lucru atât de îndoielnic, jurământul tău n-are un preț pentru mine. L-ai făcut într-o clipă de ne-

ocotință și ți-l poți retrage oricând. Te sfătuiesc s-o aci; e spre binele tău, crede-mă.

— N-ai vrea să-mi dai răgaz să mă gândesc?

— Bine, fie, dar numai un timp foarte scurt. Reissul effendina o să vrea să cunoască hotărârea ta și poate să osească din moment în moment.

— Ți-am spus doar că Ibn Asl s-a dus la gohki.

— Asta o știam din scrisoarea lui. Ținutul lor e foarte ntins, iar vânătoarea e plănuită asupra unui anumit sat. Satul ăsta trebuie să-l știu neapărat, altminteri n-am făcut nimic. Nu se poate să nu știi tu care e și pe ce drum a luat-o Ibn Asl.

— Îl știu. Ibn Asl are hărți pentru toate ținuturile Niluiui de Sus, hărți foarte amănunțite, pe care și le-a desenat el singur, după informațiile agenților săi de încredere. Mi-a arătat și mie înainte de plecare drumul pe care are de gând să-l urmeze.

— Atunci ne poți da cele mai bune lămuriri. Nu vrei? Reissul effendina nu te va cruța. Întoarce-te acum ndărăt la ceilalți. Ți-am spus ce aveam de spus; ce ai de gând să faci, te privește.

— O întrebare, effendi. Ce faci cu soră-mea? O consideri și pe ea dușman?

— Nu. În privința asta poți fi liniștit. Voi avea grijă să nu-i lipsească nimic. Pe cât știu bea de zor cafea, și atâta timp cât o femeie de-a voastră nu se lipsește de plăcerea asta, nu e nici o primejdie să dispere.

Murad Nassir coborî în „groapa de pedeapsă" și am tras iar scara afară. Mi-am aprins luleaua și am coborât devale, la debarcader. „Vulturul" se zărea alunecând repede pe unde. La prora stătea emirul. Îmi strigă încă de departe:

— Aha, uite-l și pe cuceritorul lumii! Fumează pipa binișorel. După cum văd, prizonieratul ți-a priit de minune.

— A fost de scurtă durată și mai mult m-a făcut să petroc decât să sufăr.

— Știu. Am aflat tot de la Abu en Nil, dar vreau să aud și de la tine cum s-au petrecut lucrurile.

„Vulturul" se apropie de debarcader și aruncă ancora. Întinseră puntea și reissul effendina fu cel dintâi care sări pe uscat. Îmi apucă amândouă mâinile, mi le scuturară zdravăn și zise, râzând:

— Patru inși, printre care un negru, să cucerească un ceareg seribah, după ce au fost mai întâi prizonieri, e într-adevăr ceva de care poți fi mândru, effendi. Te felicit din toată inima. Acu' să le arătăm noi, nemernicilor, că li s-a înfundat, începând cu turcul ăla burtos.

— Mai domol, emirule. N-aș vrea să te aud vorbind atâta hotărâre.

— Ce? întrebă el, încruntându-se. Nu cumva vrea să-mi vii iar cu o jalbă de aia de-a ta? Degeaba, dragul meu, urmă el, de astă dată foarte serios, astfel de nemernici trebuie stârpiți de pe fața pământului. Sus în seribah!

Urcarăm poteca, trecurăm prin spărtură și ocolirăm întâi seribahul, fără să intrăm în vreo colibă, pe urmă m-am așezat pe un trunchi retezat de copac și i-am zis:

— Șezi niței colea lângă mine, să-ți povestesc.

— Bine, te ascult. Trebuie însă să-ți spun că și Ibn Asl ăsta s-a priceput să-și întocmească seribahul. E o adevărată fortăreață. Prin zidul ăsta de copaci nici dracul nu poate pătrunde. Era de ajuns să-și pună numai câțiva la intrare, ca să nu poată răzbate nimeni. Și zi, n-ai avut decât doisprezece oameni? Și ăștia ar fi fost ajuns, dacă aveau muniții destule, să dea de furcă cel o sută de soldați ai mei și câteva takalehl?

— Aveau muniții. Am găsit o mare provizie de pulbere și de gloanțe.

— Atunci un singur comandant priceput, și ar fi trebuit să mă întorc cu buzele umflate, fără să fi făcut vreo ispravă. Am fi avut mari pierderi și tot degeaba. Și tu singur, fără un glonț, fără luptă, ai izbutit să îei în stăpânire fortăreața asta! Effendi, ai un noroc orb, un noroc care mă pune pe gânduri. Dacă te va părăsi vreodată, nu știu zău ce o să se aleagă de tine... Ia bine seama la ce faci; pe viitor nu mai fi atât de îndrăzneț. Și-acu', hai, povestește!

Faptele le știa de la bătrânul cârmaci, așa că îmi rămase prea puțin de adăugat. Principalul era acum să-l câștig pentru cauza turcului. Am făcut tot ce mi-a stat în putință. Am ținut o lungă cuvântare, am invocat fel de fel de motive ca să-l îmbunez. Mă ascultă fără să mă întrerupă cu un cuvânt și, după ce am sfârșit, a rămas multă vreme pe gânduri, privind întunecat înaintea lui. Abia într-un târziu mi-a răspuns:

— Îți sunt îndatorat, dar tu ai un fel ciudat de a te folosi de acest lucru pentru umanitarismul tău greșit. Un singur motiv stă în picioare: e negustor, dar nu și vânător de sclavi. A cumpărat și a vândut negri, fără însă să-i fi prins cu mâna lui. La drept vorbind, nici negustorul nu e mai bun decât vânătorul, căci dacă n-ar fi el, n-ar exista nici celălalt; să zicem însă că e mai puțin vinovat. Și apoi o are pe sora lui cu el, ceea ce ar însemna să ne rămână fata pe cap. Ce să facem cu ea și cu celelalte patru muiereturi? Doar nu putem să le aruncăm în apa Nilului, ca să ne descotorosim de ele!

— Cred și eu! Mai mare pedeapsă decât să i le lăsăm pe cap nici că se poate, am zis eu, glumind.

— Stai că nu merge așa! Cum adică, să scape numai cu atât? Asta nu se poate. Și-apoi, mai e ceva. Cei zece

vânători de sclavi și sergentul trebuie neapărat pedepsiți, nu?

— Asta te privește pe tine, nu pe mine.

— Aha, vrei să-mi aluneci printre degete! Firește că trebuie pedepsiți. Sunt hotărât să-i împușc. Cum pot însă s-o fac dacă îl las liber pe Murad Nassir! Recunoaște și tu că intervenția ta nu-mi convine defel.

— Recunosc, de aceea voi prețui și mai mult hatârul pe care mi-l faci.

— Lasă lingușirile! Te cunosc eu; la cel dintâi prilej o să-mi pui iar bețe în roate. Și dacă aș ști cel puțin că turcul e sincer!

— Sper că e.

— S-ar putea să ne tragă pe sfoară. Odată scăpat, nu mai avem ce îi face.

— Pentru asta există un mijloc foarte bun: nu-l lăsăm să plece.

— Atunci ce ne facem cu muierile?

— Lasă-le pe corabie. Tot nu putem face drumul pe uscat în corabie.

— Ai dreptate. Și pe el îl luăm cu noi. Se dovedește să ne-a mințit, un glonț în cap și gata!

— Eu cred că ne-am putea încredința chiar de pe acum dacă minte. Dinkașul vroia și el să ne mintă și nu i-a reușit. L-am ghicit îndată și, când i-am făgăduit iertare, am aflat de la el tot ce-am vrut. Tot așa vom face și cu turcul. Îți aduci aminte de Malaf, cu care m-am întâlnit eu în drumul dintre Bir Murat și fântâna tăinuită?

— Da. Deși erai singur, ai izbutit totuși să-l faci pe el și pe însoțitorii lui prizonieri. La urmă le-ai dat drumul, dar ai luat tot ce aveau asupra lor. El era conducătorul avangardei lui Ibn Asl.

— E de mirare cum de n-ai uitat nici cel mai mic amănunt. Printre lucrurile lor am găsit și niște hârtii — singurele pe care le-am oprit pentru mine. Erau hărțile ținuturilor pe unde „vânează" Ibn Asl. Era și ținutul gohkilor desenat pe ele. Hărțile le mai am și acum. Sunt pe corabie. Să le cercetăm și, dacă spusele turcului se potrivesc cu desenul, ne putem bizui pe el.

— Bine zici.

— Atunci ești dispus să-l ierți?

— Stai, nu te pripi așa! Vreau să-l cercetez și eu puțin. De felul purtării lui atârnă hotărârea pe care o voi lua. Hai să luăm hărțile. Să-i debarcăm mai întâi pe soldați, pe urmă luăm interogatoriul prizonierilor.

Ne-am dus pe corabie. Soldații coborâră pe mal și dădură la o parte buștenii și mărăcinișul care acoperea intrarea în seribah. Porniră apoi cu puștile pe umăr, în coloană, pe potecă și înconjurară „groapa de pedeapsă". Scara fu lăsată înăuntru și prizonierii ieșiră unul câte unul afară.

Mare le fu spaima când dădură cu ochii de soldații viceregelui. Știau acum ce îi așteaptă și li se tăiară genunchii de frică. Murad Nassir nici nu îndrăznea să deschidă ochii. „Turturica" stătea, de astă dată, cu văluri pe față, împreună cu slujnicele ei, înaintea colibei. Ce o fi gândit ea atunci nu știu. Poate că o interesa mai mult vederea trupei decât soarta fratelui ei.

Reissul effendina se uită câtva timp la turc, pe urmă îl întrebă:

— Știi tu cine sunt eu?

Acesta făcu o plecăciune adâncă, fără să răspundă.

— Ești un nemernic pe care ar trebui să-l jupoi de viu, un ticălos care nu meriți decât să te strivesc sub călcâiul meu ca pe un vierme, urmă emirul. Mărturisește, ai făcut negoț cu sclavi?

— Până acum, da.

— Erai asociatul lui Ibn Asl?

— Da.

— Cu asta ți-ai hotărât singur moartea.

— Emirule, nu-l cunoșteam destul de bine, bolborosi el.

— Cu atât mai rău pentru tine. Nu alergi după un necunoscut până în inima Sudanului. Unde e acum?

— La gohki.

— Pe ce drum a luat-o?

— Mai întâi pe apă, până la Aguda.

Murad Nassir nu se mai gândea acum nici la jurământul lui, nici la barba Profetului. Tremura vargă de frică. Tonul pe care îi vorbea emirul nu admitea nici o împotrivire, nici timp de gândire. Răspundea imediat, fără să treacă o secundă la mijloc. Întinsesem harta pe genunchi și urmăream pe ea spusele.

— Care anume ținut vrea să-l atace?

— Wagunda.

— De ce tocmai pe ăsta?

— Căpetenia lui are adunate grămezi mari de fildeș și supușii săi stăpânesc multe cirezi de vite. Și apoi, negrii de prin partea locului sunt oameni voinici și puternici.

— Aha, și se vând pe preț bun! Câini și feciori de câini ce sunteți! Fildeș, cirezi și negri, ai! Lua-v-ar dracu' pe toți! Se mai află și alte localități prin ținutul Wagunda?

— Da. Thuat, Agardu, Akoku și Foguda sunt în apropiere.

— Când socotea Ibn Asl să ajungă acolo? Ți-a spus și ție?

— Am chibzuit toate împreună. Nu credea să zăbovească mai mult de trei săptămâni.

Emirul mă întrebă din ochi, iar eu am înțeles cap. Turcul nu mințea, ceea ce îl făcu pe emir să se i îmblânzească.

— Bine, să te cred, urmă el. N-ai încercat să-mi as- zi nimic, asta e salvarea ta. Effendi m-a rugat să fiu lurător cu tine și o să-i fac hatârul. Cunoști drumul mai drept și mai scurt până acolo?

— Da. O iei de aici în susul apei până la ostrovul mkat, unde ajungi în trei zile. De acolo pornești pe cat spre apus și după alte șase zile ești în Wagunda.

— Drumul pe uscat îl cunoști?

— Nu, căci n-am fost niciodată pe acolo.

Deodată unul din prizonieri, un bărbat încă tânăr, rigă:

— Fii milostiv, reiss effendina, și îngăduie-mi să spun eu un cuvânt. Eu cunosc drumul. Când Ibn Asl l-a imis pe Malaf să facă o hartă a locului, acesta m-a luat pe mine cu el. Am colindat pretutindeni să vedem ate pădurile și toate apele care sunt acolo.

Malaf era omul de la care luasem hârtiile. Tânărul ne ntea fi de folos. I-am făcut un semn emirului, care nă țelese și tocmai vroia să spună ceva, când atenția îi fu rasă de neorânduiala care se stârnise în cercul soldați- r noștri. Se vedea cineva făcându-și loc printre ei. Sol- ații se dădură la o parte și cine credeți că apăru?

Trebuia să-mi închipui! Kumra, „Turturica"! Venea nând de-o parte o oală fumegândă. În urma ei Fatma, cu iște cafea măcinată și o altă slujnică albă, care ducea pe tavă filigeanul de porțelan, pe când cele două roabe negre urtau ciubucul și besacteaua cu tutun. Mie îmi venea ă mor de râs, dar emirul se încruntă și zbieră indignat:

— Ce căutați aici! Locul vostru e în harem, nu în nijlocul bărbaților.

Dar „duduia" nu se sperie defel, ci se apropie, urmată de alaiul ei, și răspunse în limba poetică a orientalilor:

— Ba aici ne e locul stăpâne. Îți oferim cafea proaspătă și fierbinte, ca buzele de fecioară, și tutun aromat, deliciul paradisului. Bea, fumează și dă-mi în schimb pe fratele meu, căci eu ...

Își curmă deodată vorba. Văzusem de la început cum îi tremurau mâinile; cala care aburea se clătina încoace și încolo, aici o lăsa jos, aici o ridica; trupul i se apleca aici înainte, aici pe spate ... în sfârșit, catastrofa se produse. Biata „Turturică" uitase să ia oala cu o cârpă și aburul fierbinte îi opărea degetele ei delicate. Îndurase cât putuse durerile, dar acum nu mai era în stare; aruncă la pământ oala cu apă clocotită și strigă, luând-o la fugă ndărăt:

— Stai că mă duc să fierb alta, stăpâne, și mă întorc umaidecât.

Slujnicele crezuseră că trebuia să-și urmeze stăpâna; ântiră și ele jos ce aveau în mână și porniră după ea.

Mi-am mușcat buzele să nu mai hohotesc. Turcul căra necăjit. Emirul se uită câteva clipe uluit la mine, văzu că abia mă stăpânesc și izbucni într-un râs cu hohote. După el Ben Nil, pe urmă bătrânul și, cum râsul e molipsitor, soldații începură să râdă și ei, înveseliți.

Emirul mă apucă de braț și mă trase deoparte. Plimbându-ne de colo până colo, începuseră să discutăm ce era de făcut. Scena de mai sus și râsul îl făcuseră mai îngăduitor; eu am făcut tot ce-mi stătea în putință să-l îmbunez și rezultatul fu că se întoarse la grupul de soldați și prizonieri și hotărî cu glas tare următoarele:

— În numele și din însărcinarea viceregelui, căruia Allah să-i dea o mie de ani de viață; acest yerbah Allah e de la întemeierea lui un loc de crime și nelegiuri,

de aceea trebuie să piară de pe faţa pământului. Toate colibele vor fi nimicite prin foc şi pară.

Murad Nassir, negustor de sclavi până în clipa de acum, să jure că renunţă pentru totdeauna la meseria asta şi să ne însoţească la Wagunda. Dacă ne-a spus adevărul, va fi iertat şi-şi va păstra tot ce îi aparţine. Dacă se va dovedi că ne-a mințit, va fi împuşcat şi tot avutul lui trece în mâinile soldaţilor.

Pe tot timpul cât va lipsi el, femeile vor locui pe corabia noastră. Cei unsprezece vânători de sclavi merită moartea, dar effendi acesta s-a rugat pentru ei de iertare şi Allah vrea să le dea prilej de îndreptare. Vor porni cu noi şi, dacă vor lupta vitejeşte alături de ai noştri, îi vom primi în rândurile noastre. Dacă se va dovedi însă că unul singur dintre ei nu e de bună-credinţă, vor fi împuşcaţi toţi. De aceea să se supravegheze unul pe altul.

Cu aceste cuvinte îşi încheie cuvântarea. Urmă o tăcere de un minut, pe urmă bătrânul sergent sări drept în picioare, flutură braţele în aer şi strigă cu însufleţire:

— Allah să binecuvânteze pe reissul effendina acum, mereu şi de-a pururi!

— *Iljaum, dajman, abadi!* (Acum, mereu, de-a pururi) se auzi din toate părţile.

Turcul se apropie de emir, se înclină adânc şi depuse jurământul cerut, apoi îmi întinse mâna şi zise mişcat:

— Numai ţie am să-ţi mulţumesc, effendi, şi niciodată nu o să uit că m-ai scăpat de la moarte. Jur în faţa lui Allah că nu te voi face să te căieşti de binele pe care mi l-ai făcut...

Imediat începu în seribah o forfotă însufleţită. Cei unsprezece oameni ai lui Ibn Asl se împrieteniră repede cu soldaţii emirului şi dădeau veseli ajutor la treabă. Tot ce putea fi folosit fu scos din colibe şi parte din lucruri

împărţite pe loc între soldaţi, parte duse pe corabie. Pe urmă se dădu foc colibelor. Veghearăm ca focul să nu se întindă la pădurea care înconjura seribahul. În vremea asta pe puntea „Vulturului“ se făcu din prăjini şi rogojini un adăpost pentru haremul turcului.

Până la prânz, din întregul seribah nu mai rămase decât un morman de cenuşă. Corabia noastră îşi întinse pânzele şi, mânată de un vânt prielnic, se îndreptă pe urmele mult temutului vânător de sclavi Ibn Asl.

SFÂRŞITUL VOL. II

BIBLIOTECA CONSTANŢA

CUPRINS

1. Mahdiul 5
2. Pădurnicer 90
3. La răscrucea febrei 173
4. La „Tatăl celor cinci sute" 270
5. Sorcovaua Mish 285